

potlatch

1954 - 57

potlatch

1954-57

Το βιβλίο *Potlatch (1954-57)* τυπώθηκε τον Μάιο του 2018 σε 500 αντίτυπα με τη στήριξη της κατάληψης Σινιάλο. Σύμφωνα με τον τίτλο του, τις επιλογές των δημιουργών του και τις θεμελιώδεις αρχές της κατάληψης, το *Potlatch* δεν αγοράζεται ούτε πωλείται αλλά μόνο χαρίζεται, προσκαλώντας σε αμοιβαίες σχέσεις υπέρμετρης, ανεκτίμητης δωρεάς.

Κατάληψη Σινιάλο

Καποδιστρίου και Θεσσαλονίκης, Αιγάλεω

e-mail: sinialo@espiv.net

<https://sinialo.espiv.net>

Παρουσίαση

Το δελτίο *Potlatch* κυκλοφόρησε είκοσι επτά φορές, μεταξύ 22 Ιουνίου 1954 και 5 Νοεμβρίου 1957. Είναι αριθμημένο από το 1 έως το 29, καθώς το δελτίο της 17^{ης} Αυγούστου 1954 ήταν τριπλό (9-10-11). Εβδομαδιαίο μέχρι αυτό το τριπλό τεύχος, το *Potlatch* έγινε μηνιαίο μετά το 12^ο τεύχος του.

Το *Potlatch* διευθύνθηκε διαδοχικά από τον Αντρέ-Φρανκ Κονόρ (τεύχη 1-8), τον Μωχάμεντ Νταχού (τεύχη 9-18), τον Ζιλ Ζ. Βολμάν (τεύχος 19), ξανά τον Μωχάμεντ Νταχού (τεύχη 20-22) και τον Ζακ Φιγιόν (τεύχη 23-24). Τα τελευταία τεύχη δεν αναφέρουν πλέον κάποιον κύριο υπεύθυνο. Μετά το τεύχος 26, “παύει να εκδίδεται μηνιαία”.

Το *Potlatch* παρουσιάζεται ως το “δελτίο πληροφόρησης του γαλλικού τμήματος της Λετριστικής Διεθνούς” (τεύχη 1-21)· στη συνέχεια ως το “δελτίο πληροφόρησης της Λετριστικής Διεθνούς” (τεύχη 22-29). Η Λετριστική Διεθνής ήταν η οργάνωση της “λετριστικής αριστεράς” που, το 1952, επέβαλε το σχίσμα εντός της “λετριστικής” καλλιτεχνικής πρωτοπορίας· και από εκείνη τη στιγμή την έκανε να εκραγεί.

Το *Potlatch* αποστέλλοταν δωρεάν σε ορισμένες διευθύνσεις που επιλέγονταν από τη σύνταξη του, και σε ορισμένα από τα πρόσωπα που ζητούσαν να το λαμβάνουν. Δεν πουλήθηκε ποτέ. Το πρώτο τεύχος του *Potlatch* τυπώθηκε σε 50 αντίτυπα. Το τιράζ του, που αυξανόταν συνεχώς, έφτασε προς το τέλος σε περισσότερα από 400 ή ίσως 500 αντίτυπα. Προάγγελος αυτού που ονομάστηκε γύρω στο 1970 “άγρια έκδοση”, αλλά πιο ειλικρινές και πιο αυστηρό ως προς την απόρριψη της εμπορευματικής σχέσης, το *Potlatch*, πιστό στον τίτλο του, καθ’ όλη τη διάρκεια της κυκλοφορίας του αποκλειστικά χαριζόταν.

Η στρατηγική πρόθεση του *Potlatch* ήταν να δημιουργήσει ορισμένους συνδέσμους για τη συγκρότηση ενός νέου κινήματος, που θα έπρεπε να αποτελέσει άμεσα μια επανένωση της πολιτιστικής δημιουργίας της πρωτοπορίας και της επαναστατικής κριτικής της κοινωνίας. Το 1957, η Καταστασιακή Διεθνής σχηματίστηκε πράγματι πάνω σε αυτή τη βάση. Αναγνωρίζεται ήδη εδώ η παρουσία πολλών καταστασιακών θεμάτων· με μια λακωνική

διατύπωση που απαιτείται από αυτό το τόσο ιδιαίτερο μέσο επικοινωνίας.

Το πέρασμα περισσότερων από τριάντα χρόνων, επειδή ακριβώς τα κείμενα δεν διαψεύστηκαν από τα γεγονότα που ακολούθησαν, δημιουργεί κάποια δυσκολία στον σημερινό αναγνώστη. Του είναι δύσκολο να αντιληφθεί πλέον με ποιες *μορφές* παρουσιάζονταν οι κοινοτοπίες που ήταν σχεδόν καθολικά αποδεκτές εκείνη την εποχή, και κατά συνέπεια να αναγνωρίσει τις, σκανδαλώδεις τότε, ιδέες που τελικά τις κατέστρεψαν. Η δυσκολία είναι ακόμα μεγαλύτερη, δεδομένου ότι πρόκειται για θεαματικές μορφές που προφανώς άλλαζαν, κάθε τρίμηνο, σχεδόν κάθε μέρα, ενώ το *πειχόμενο* της αποστέρησης και της πλαστοποίησης δεν είχε παρουσιαστεί σε τέτοιο βαθμό, για πολλούς αιώνες, σαν να μην μπορεί με κανέναν τρόπο να αλλάξει.

Αντιστρόφως, ο χρόνος που πέρασε θα διευκολύνει επίσης την ανάγνωση ως προς μια άλλη πλευρά του ζητήματος. Η ετυμολογία του *Potlatch* σχετικά με το τέλος της σύγχρονης τέχνης φάνταζε, για τη σκέψη του 1954, πολύ υπερβολική. Είναι γνωστό σήμερα, μέσω μιας ήδη μακράς εμπειρίας –αν και, επειδή κανένας δεν μπόρεσε να υποστηρίξει μια διαφορετική ερμηνεία του γεγονότος, επιχειρείται μερικές φορές να αμφισβητηθεί–, ότι από το 1954 δεν εμφανίστηκε ποτέ πια, οπουδήποτε, έστω και ένας καλλιτέχνης στον οποίο θα μπορούσε να αναγνωρίσει κανείς ένα πραγματικό ενδιαφέρον. Είναι γνωστό επίσης ότι κανένας, εκτός από την Καταστασιακή Διεθνή, δεν θέλησε ποτέ πια να διατυπώσει μια *κεντρική κριτική* αυτής της κοινωνίας, που ωστόσο *καταρρέει* γύρω μας, ξερνώντας σαν χιονοστιβάδα τις καταστροφικές αποτυχίες της, και ολοένα περισσότερο αναγκασμένη να συσσωρεύει καινούριες.

Νοέμβριος 1985
Γκυ Ντεμπόρ

potlatch

Κυκλοφορεί κάθε Τρίτη

22 Ιουνίου 1954

1

POTLATCH: Θα το λαμβάνετε συχνά. Η Λετριστική Διεθνής θα ασχολείται εδώ με ορισμένα προβλήματα της εβδομάδας. Το *Potlatch* είναι η πιο αφοσιωμένη έκδοση του κόσμου: Εργαζόμαστε για τη συνειδητή και συλλογική εδραίωση ενός νέου πολιτισμού.

Η Σύνταξη

ΟΛΟ ΤΟ ΝΕΡΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ ΔΕΝ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ...

Την 1^η Δεκεμβρίου, η δεκαεξάχρονη Μαρσέλ Μ. αποπειράται να αυτοκτονήσει μαζί με τον εραστή της. Αυτός, ενήλικος και παντρεμένος, τολμάει να δηλώσει μετά τη διάσωσή τους ότι παρασύρθηκε “παρά τη θέλησή του”. Η Μαρσέλ παραπέμπεται σε ένα δικαστήριο ανηλικών που πρέπει “να εκτιμήσει το μερίδιο της ηθικής ευθύνης της”.

Στη Γαλλία, οι ανήλικοι κλείνονται σε φυλακές συνήθως θρησκευτικές. Τους υποχρεώνουν να περάσουν εκεί τη νεότητά τους.

Στις 5 Φεβρουαρίου, στη Μαδρίτη, δεκαοχτώ αναρχικοί που προσπάθησαν να ανασυγκροτήσουν την C.N.T. καταδικάζονται για στρατιωτική ανταρσία.

Οι υμνητές-δήμιοι του Φράνκο προστατεύουν τον απαίσιο “δυτικό πολιτισμό”.

Οι εβδομαδιαίες εφημερίδες του Απριλίου δημοσιεύουν, για την εικονογράφησή τους, μερικές φωτογραφίες από την Κένυα: τον επαναστάτη “στρατηγό Κίνα” που ακούει τη θανατική καταδίκη του. Το πιλοτήριο ενός αεροπλάνου της Βασιλικής Πολεμικής Αεροπορίας όπου τριάντα τέσσερις ζωγραφισμένες σιλουέτες παριστάνουν ισάριθμους ιθαγενείς βομβαρδισμένους στο έδαφος.

Ένας σφαγιασμένος μαύρος αποκαλείται Μάου-Μάου.

Την 1^η Ιουνίου, στη γελοία *Figaro*, ο Μωριάκ κατηγορεί τη Φρανσουάζ Σαγκάν ότι δεν διακηρύττει –την ώρα που η Αυτοκρατορία χάνεται– μερικές από τις καθωσπρέπει γαλλικές αξίες που μας συνδέουν για παράδειγμα με τον Μαροκινό λαό. (Φυσικά δεν έχουμε ούτε λεπτό για χάσιμο για να διαβάσουμε τα μυθιστορήματα και τους μυθιστοριογράφους αυτής της ήσσοнос χρονιάς, του 1954, αλλά για κάποιον σαν τον Μωριάκ είναι αισχρό να μιλάει για ένα δεκαοχτάχρονο κορίτσι.)

Το τελευταίο τεύχος της νεο-σουρρεαλιστικής –και μέχρι σήμερα ακίνδυνης– επιθεώρησης *Medium* στρέφεται στην προβοκάτσια: ο φασίστας Ζωρζ Σουλές εμφανίζεται στα περιεχόμενα με το ψευδώνυμο Αμπελλιό· ο Ζεράρ Λεγκράν επιτίθεται στους βορειοαφρικανούς εργάτες του Παρισιού.

Ο φόβος για τα πραγματικά ζητήματα και η αυταρέσκεια για τις ξεπερασμένες διανοητικές μεθόδους συνενώνουν τους επαγγελματίες της γραφής –είτε αυτή θέλει να είναι ηθοπλαστική είτε επαναστατημένη όπως του Καμύ.

Εκείνο που λείπει από αυτούς τους κυρίους είναι ο Τρόμος.

Γκυ-Ερνέστ Ντεμπόρ

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ ΜΥΘΟΣ

Οι τελευταίοι λάμα είναι νεκροί, αλλά η Ίβιτς έχει σχιστά μάτια. Ποια θα είναι τα παιδιά της Ίβιτς; Από δω και πέρα η Ίβιτς περιμένει, οπουδήποτε στον κόσμο.

Αντρέ-Φρανκ Κονόρ

ΝΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΥΜΕ ΝΑ ΚΑΤΑΠΙΟΥΝ ΤΗΝ ΤΣΙΧΛΑ ΤΟΥΣ...

Για άλλη μια φορά ο Φόστερ Ρόκετ Ντάλες σάς καλεί στα όπλα: η Γουατεμάλα απαλλοτρίωσε την “United Fruit”, ένα τραστ που εκμεταλλευόταν από το 1944 τη γόμμα και τους κατοίκους αυτής της χώρας για να βγάξει την απαραίτητη τσίχλα.

Ο θεός των αντικομμουνιστικών στρατών εκφράζεται με αυτά τα λόγια: “Για να εξαιρεθούμε οι δυνάμεις του κακού, πρέπει να καταφύγουμε σε μια ειρηνική και συλλογική δράση”. Η δράση βρίσκεται σε εξέλιξη: Τα όπλα *made in USA* παραδόθηκαν ήδη στις αντιδραστικές Ονδούρα και Νικαράγουα· συνωμοσίες προκαλούνται με τη βοήθεια πολλών δολαρίων· η Αμερική αναχωρεί ξανά για τη Σταυροφορία.

Με κάθε λεπτομέρεια, επαναλαμβάνονται οι μέθοδοι που συνέτριψαν τη δημοκρατική Ισπανία.

Αλλά στην Μπογκοτά οι φοιτητές διαδηλώνουν κάτω από τα πυρά των τανκς, και το επαναστατικό κίνημα της Γουατεμάλας εμφανίζεται ως η μοναδική ευκαιρία ελευθερίας σε αυτή την ήπειρο.

Η κυβέρνηση του Χ. Αρμπένζ Γκουζμάν πρέπει να εξοπλίσει τους εργάτες.

Στις οικονομικές κυρώσεις, στις στρατιωτικές επιθέσεις του ιμπεριαλισμού πρέπει να δοθεί απάντηση με τον εμφύλιο πόλεμο που διεξάγεται στις υπόδουλες χώρες της Κεντρικής Αμερικής, και με το κάλεσμα προς τους εθελοντές της Ευρώπης.

Παρίσι, 16 Ιουνίου 1954

Για τη Λετριστική Διεθνή:

Ζιλ Ζ. Βολμάν, Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, Μωχάμεντ Νταχού,
Γκυ-Ερνέστ Ντεμπόρ, Πατρίκ Στραράμ, Ζακ Φιγιόν

ΤΟ ΨΥΧΟΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ανάλογα με αυτό που ψάχνετε επιλέξτε μια χώρα, μια λιγότερο ή περισσότερο πυκνοκατοικημένη πόλη, έναν λιγότερο ή περισσότερο ζωντανό δρόμο. Κατασκευάστε ένα σπίτι. Επιπλώστε το.

Αξιοποιήστε στο έπακρο τη διακόσμηση και τον περιβάλλοντα χώρο του. Επιλέξτε την εποχή και την ώρα. Συγκεντρώστε τους καταλληλότερους ανθρώπους, τους δίσκους και τα ποτά που ταιριάζουν. Ο φωτισμός και η συζήτηση θα πρέπει προφανώς να αρμόζουν στην περίπτωση, όπως και το εξωτερικό κλίμα ή οι αναμνήσεις σας.

Αν δεν υπάρχει κάποιο λάθος στους υπολογισμούς σας, η ανταπόκριση πρέπει να σας ικανοποιήσει. (Κοινοποιήστε τα αποτελέσματα στη σύνταξη.)

THE DARK PASSAGE

Στην γκαλερί Ντουμπλ Ντουτ, στη διάβαση Μολιέρ (οδός Κενκαμπουά 82), η έκθεση επιδραστικών μεταγραφιών συνεχίζεται με γόνιμο τρόπο. Η συνέχεια του λετρισμού προστατεύεται τώρα με αλεξίσφαιρη περίφραξη.

ΝΕΑ ΑΝΑΘΕΣΗ

Ο Μωχάμεντ Νταχού ζητάει από τη λετριστική ομάδα της Ορλεανβίλ να υποδείξει πέντε αποφασισμένα άτομα που θα έρθουν να τεθούν στη διάθεσή του στο Παρίσι, το συντομότερο δυνατό.

Μωχάμεντ Νταχού

Αρχισυντάκτης: Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, οδός Ντυγκαί-Τρουέν 15,
Παρίσι 6^ο.

Δελτίο πληροφόρησης του γαλλικού τμήματος της Λετριστικής Διεθνούς

potlatch

Κυκλοφορεί κάθε Τρίτη

29 Ιουνίου 1954

2

ΤΡΟΠΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΡΟΤΛΑΤΧ

Δεν μας ενδιαφέρει μια θέση στις καλές αναμνήσεις σας. Αλλά το ζήτημα αφορά συγκεκριμένες δυνατότητες. Μερικές εκατοντάδες άνθρωποι καθορίζουν τυχαία τη σκέψη της εποχής. Είτε το ξέρουν είτε όχι, βρίσκονται στη διάθεσή μας. Στέλνοντας το *Potlatch* σε σωστά καταναμημένους ανθρώπους παγκοσμίως, μπορούμε να διαταράξουμε το κύκλωμα όπου και όποτε θέλουμε.

Μερικοί αναγνώστες έχουν επιλεγεί αυθαίρετα. Είναι πιθανό να ανήκετε σε αυτούς.

Η Σύνταξη

ΧΩΡΙΣ ΚΟΙΝΟ ΜΕΤΡΟ

Τα ωραιότερα παιχνίδια ευφυΐας δεν σημαίνουν τίποτα για μας. Η πολιτική οικονομία, ο έρωτας και η πολεοδομία είναι τα μέσα που πρέπει να κατέχουμε για την επίλυση ενός προβλήματος που είναι πρωτίστως ηθικής τάξης.

Τίποτα δεν μπορεί να στερήσει από τη ζωή το να είναι απόλυτα συναρπαστική. Ξέρουμε πώς να το καταφέρουμε.

Παρά την εχθρότητα και τα τεχνάσματα του κόσμου, αυτοί που συμμετέχουν σε μια από κάθε άποψη μεγαλειώδη περιπέτεια συγκεντρώνονται, χωρίς επιείκεια.

Θεωρούμε γενικά ότι έξω από αυτή τη συμμετοχή δεν υπάρχει έντιμος τρόπος ζωής.

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Ζιλ Ζ. Βολμάν, Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, Ανρί ντε Μπεάρν, Μωχάμεντ Νταχού, Γκυ-Ερνέστ Ντεμπόρ, Πατρίκ Στραράμ, Ζακ Φιγιόν

ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΒΑΝΚΟΥΒΕΡ...

Δεν έχω βγει ακόμα από τον Καναδά!... Ίσως αυτό δεν θα αργήσει; Η συμπεριφορά μου δεν είναι πια απλώς ένα αίνιγμα, τρομοκρατεί, χωρίς να μπορούν να μου προσάψουν καμία χειρονομία, καμία παράνομη λέξη. Αντίθετα, είναι μια υποδειγματική συμπεριφορά που καταλήγει να αποπροσανατολίζει...

Πατρίκ Στραράμ

ΔΥΟ ΜΕΤΑΣΤΡΑΜΜΕΝΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΒΙΤΣ

Η Ίβιτς κερδίζει, η Ίβιτς κερδίζει, και θα είναι ο έρωτας σχεδόν χαμογελαστός. Βρέθηκε. Ποια; Η αιωνιότητα.

Η Ίβιτς σμίγει με τον ήλιο.

Για οποιαδήποτε επείγουσα επικοινωνία, καλέστε TUR 42-39.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

Το βράδυ της 30^{ης} Ιουνίου 1952, τα *Ουρλιαχτά για χάρη του Σαντ* προβλήθηκαν για πρώτη φορά στον λεγόμενο Σύλλογο Πρωτοποριακού Κινηματογράφου. Το κοινό αγανακτεί. Μετά από είκοσι λεπτά μεγάλης σύγχυσης, η προβολή της ταινίας διακόπτεται.

ΑΣΚΗΣΗ ΨΥΧΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ο Πιρανέζι είναι ψυχογεωγραφικός στις σκάλες.

Ο Κλωντ Λορραίν είναι ψυχογεωγραφικός στην αντιπαράθεση μιας ανακτορικής συνοικίας και της θάλασσας.

Ο ταχυδρόμος Σεβάλ είναι ψυχογεωγραφικός στην αρχιτεκτονική.

Ο Αρτύρ Κραβάν είναι ψυχογεωγραφικός στη βιαστική περιπλάνηση.

Ο Ζακ Βασέ είναι ψυχογεωγραφικός στο ντύσιμο.

Ο Λουδοβίκος Β΄ της Βαυαρίας είναι ψυχογεωγραφικός στη βασιλεία.

Ο Τζακ ο Αντεροβγάλης είναι μάλλον ψυχογεωγραφικός στον έρωτα.

Ο Σεν-Ζυστ είναι λίγο ψυχογεωγραφικός στην πολιτική¹.

Ο Αντρέ Μπρετόν είναι αφελώς ψυχογεωγραφικός στις συναντήσεις.

Η Μαντλέν Ρεϊνερί είναι ψυχογεωγραφική στην αυτοκτονία².

Ο Πιερ Μαμπίλ στη συλλογή θαυμάτων, ο Εβαρίστ Γκαλουά στα μαθηματικά, ο Έντγκαρ Πόε στα τοπία και ο Βιγιέ ντε λ' Ιλ Αντάμ στην αγωνία.

Γκυ-Ερνέστ Ντεμπόρ

ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΑ

Η Λετριστική Διεθνής συνεχίζει, από τον Νοέμβριο του 1952, την αποπομπή της “Παλιάς Φρουράς”:

Κάποιοι αποκλεισμοί:

- Ιζιντόρ Γκολντστάιν, γνωστός και ως Ζαν-Ιζιντόρ Ιζού
- Μοϊζ Μπισμούτ, γνωστός και ως Μωρίς Λεμαίτρ
- Πωμεράνς, γνωστός και ως Γκαμπριέλ Πωμεράν
- Σερζ Μπερνά
- Μανσιόν
- Ζαν-Λουί Μπρω
- Λανγκλαί
- Ιβάν Στσεγκλώφ, γνωστός και ως Ζιλ Ιβαίν

Κάποιες αιτιολογίες:

- Τυπικά οπισθοδρομικό άτομο, περιορισμένες φιλοδοξίες.
- Παρατεταμένος παιδισμός, πρόωρη άνοια, καλός απόστολος.
- Πλαστογράφος, μηδενικό.
- Έλλειψη πνευματικής αυστηρότητας.
- Απλώς διακοσμητικός.
- Μιλταριστική παρέκκλιση.
- Βλακεία.
- Μυθομανία, ερμηνευτικό παραλήρημα – έλλειψη επαναστατικής συνείδησης.

¹ Ο Τρόμος είναι αποπροσανατολιστικός.

² Βλ. *Ουρλιαχτά για χάρη του Σαντ*.

Είναι ανώφελο να επανερχόμαστε στους νεκρούς, οι νέοι θα αναλάβουν.

Ζιλ Ζ. Βολμάν

ΧΡΗΣΙΜΗ ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ

“Όλα όσα συντηρούν κάτι συμβάλλουν στο έργο της αστυνομίας. Γιατί ξέρουμε ότι όλες οι ήδη υπάρχουσες ιδέες ή συμπεριφορές είναι ανεπαρκείς. Η σημερινή κοινωνία χωρίζεται επομένως σε λετριστές και πληροφοριοδότες...”

(Ανακοίνωση της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1953, υπογεγραμμένη από τους Νταχού, Ντεμπόρ και Βολμάν· δημοσιεύτηκε στο τεύχος 2 της *Λετριστικής Διεθνούς*.)

Αρχισυντάκτης: Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, οδός Ντυγκαί-Τρουέν 15,
Παρίσι 6^ο.

potlatch

Κυκλοφορεί κάθε Τρίτη

6 Ιουλίου 1954

3

Η ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ ΧΑΘΗΚΕ

Στις 30 Ιουνίου η κυβέρνηση της Γουατεμάλας, την οποία είχε σφετεριστεί την προηγούμενη μέρα κάποιος συνταγματάρχης Μονζόν, συνθηκολόγησε απέναντι στην επίθεση των Ηνωμένων Πολιτειών και του ντόπιου υποψηφίου τους Κ. Αρμάς.

Ακόμα και οι πιο ηλίθιοι ηγέτες των Ευρωπαϊκών αστικών τάξεων θα αντιληφθούν αργότερα σε ποιο βαθμό οι επιτυχίες των “ακλόνητων συμμάχων” τους αποτελούν για τους ίδιους μια απειλή, τους εγκλωβίζουν σε μια αμετάκλητη συμφωνία ως κακοπληρωμένους μονομάχους του “american way of life”, τους καταδικάζουν να βαδίσουν πατριωτικά και να συντριβούν από τα προσεχή χτυπήματα της ιστορίας, για τα σαράντα οχτώ ελαφρώς τρίχρωμα αστέρια τους.

Από τη δολοφονία των Ρόζενμπεργκ και μετά, η κυβέρνηση των ΗΠΑ φαίνεται ότι έχει επιλέξει να εξαπολύει κάθε χρόνο, τον Ιούνιο, μια αιματηρή επίθεση σε όσους ανά τον κόσμο επιθυμούν και ξέρουν να ζουν ελεύθερα.

Η υπόθεση της Γουατεμάλας χάθηκε επειδή οι κυβερνώντες δεν τόλμησαν να πολεμήσουν στο πεδίο που ήταν πραγματικά δικό τους.

Μια ανακοίνωση της Λετριστικής Διεθνούς (*Να τους κάνουμε να καταπιούν την σίχλα τους*) με ημερομηνία 16 Ιουνίου –τρεις μέρες πριν το πραξικόπημα– προειδοποιούσε ότι ο Αρμπένζ έπρεπε να εξοπλίσει τα συνδικάτα και να στηριχθεί σε όλη την εργατική τάξη της Κεντρικής Αμερικής, για την οποία αντιπροσώπευε την ελπίδα της απελευθέρωσης.

Αντί να απευθυνθεί στις αυθόρμητες λαϊκές οργανώσεις και να καλέσει σε εξέγερση, θυσίασε τα πάντα στις απαιτήσεις του τακτικού στρατού· σαν να μην ήταν ο στρατός σε όλες τις χώρες ουσιαστικά φασιστικός και πάντα προορισμένος για την καταστολή.

Μια φράση του Σεν-Ζυστ έχει ήδη κρίνει εκ των προτέρων τους ανθρώπους αυτού του είδους: “Αυτοί που κάνουν μισές επαναστάσεις σκάβουν τον τάφο τους...”. Ο τάφος είναι ανοιχτός επίσης για τους συντρόφους μας στη Γουατεμάλα –λιμενεργάτες, οδηγούς φορτηγών, εργάτες φυτειών– που παραδόθηκαν ανυπεράσπιστοι και τουφεκίζονται αυτή τη στιγμή.

Μετά την Ισπανία και την Ελλάδα, η Γουατεμάλα συγκαταλέγεται στις χώρες που προσελκύουν έναν συγκεκριμένο τουρισμό.

Ευελπιστούμε να κάνουμε αυτό το ταξίδι μια μέρα.

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Ζιλ Ζ. Βολμάν, Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, Μ.-Ι. Μπερνστάιν,
Μωχάμεντ Νταχού, Γκυ-Ερνέστ Ντεμπόρ, Ζακ Φιγιόν

ΟΛΑ ΕΞΗΓΟΥΝΤΑΙ

Αυτοί είναι οι άνθρωποι που αποκαλούνται “λετριστές”, όπως κάποιοι λέγονταν “γιακωβίνοι” ή “φραγκισκανοί” ...

Μισέλ-Ίβιτς Μπερνστάιν

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΡΑΓΚΟΥΠΟΛΕΩΝ

Στο πλαίσιο των εκστρατειών κοινωνικής πολιτικής των τελευταίων ετών, η κατασκευή παραγκουπόλεων για την αντιμετώπι-

ση της στεγαστικής κρίσης συνεχίζεται πυρετωδώς. Δεν μπορεί παρά να θαυμάσει κανείς την εφευρετικότητα των υπουργών και των πολεοδόμων αρχιτεκτόνων μας. Για την αποφυγή οποιασδήποτε διατάραξης της αρμονίας ανέπτυξαν ορισμένους τύπους παρακουπόλεων, των οποίων τα σχέδια χρησιμοποιούνται σε κάθε γωνιά της Γαλλίας. Το υλικό που προτιμούν είναι το οπλισμένο σκυρόδεμα. Ενώ αυτό το υλικό προσφέρεται για τις πιο εύπλαστες μορφές, χρησιμοποιείται μόνο για την κατασκευή τετράγωνων σπιτιών. Η μεγαλύτερη επιτυχία αυτού του είδους φαίνεται ότι είναι η “Ακτινοβόλα Πόλη” του ιδιοφυούς Κορμπυζιέ, αν και τα επιτεύγματα του λαμπρού Περρέ διεκδικούν τα πρωτεία.

Στα έργα τους αναπτύσσεται ένα στιλ που οριοθετεί τα πρότυπα της σκέψης και του δυτικού πολιτισμού των μέσων του 20^{ου} αιώνα. Είναι το στιλ “στρατώνας” και το σπίτι του 1950 είναι ένα κουτί.

Το σκηνικό καθορίζει τις χειρονομίες: θα κατασκευάσουμε συναρπαστικά σπίτια.

A.-Φ. Κονόρ

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Περπιιάν, 30 Ιουνίου (του απεσταλμένου της *France-Soir*). Ένα αυτοκινητικό δυστύχημα, που συνέβη στις 4:30 το πρωί κοντά στο χωριό Σαιζ, στοίχισε τη ζωή στον Αιδεσιμότατο Πατέρα Εμμάνουελ Σουάρεζ, ηγέτη των Δομινικανών, και στον Πατέρα Αουρελιάνο Μαρίνεθ Κανταρίνο, γενικό γραμματέα του ίδιου τάγματος. Οι δύο μοναχοί επέστρεφαν από τη Ρώμη με το αυτοκίνητο και πήγαιναν στην Ισπανία. Φαίνεται ότι ο Πατέρας Κανταρίνο, ο οποίος οδηγούσε, αποκοιμήθηκε πάνω στο τιμόνι, νικημένος από την κούραση. Το αυτοκίνητο, που κινούνταν με μεγάλη ταχύτητα, προσέκρουσε σε ένα δέντρο και οι δύο επιβάτες του σκοτώθηκαν ακαριαία.

Η ΠΙΝ ΓΙΝ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΝ ΒΑΣΕ

Η μεγάλη μόδα των πολέμων και των “επιστολών από τον πόλεμο” μας υποχρεώνει να γνωρίσουμε τις πιο αισχρές πράξεις ηρωισμού και τις πιο ωραίες μαρτυρίες λιποταξίας.

Αλλά αυτή η απολογία υπέρ μιας εσωτερικής διαφυγής που ήταν οι ουσιαστικά συμβολικές χειρονομίες του Ζακ Βασέ (“ποτέ δεν θα κερδίσω αρκετούς πολέμους”) δεν μας ικανοποιεί πια. Θα επιλέξουμε τη νικηφόρα ανταρσία.

Ξέρουμε πώς κατασκευάζονται οι προσωπικότητες. Δεν ξεχνάμε όμως ότι ο Ζακ Βασέ εξαρτιόταν εξολοκλήρου από το στρατιωτικό σύστημα της στιγμής. (Αντίθετα, ο Αρτύρ Κραβάν φαίνεται ότι κατάφερε να κάνει ένα εντυπωσιακό ταξίδι από τη μια άκρη στην άλλη χωρίς καμία από τις βίζες του αιώνα.)

Δεν θέλουμε να αμφισβητήσουμε το μεγαλείο της ατομικής αντίστασης του Βασέ αλλά, όπως γράφαμε τον Οκτώβριο του 1952 σχετικά με τον επιβλαβή Τσάπλιν-Τα-Φώτα-της-Ράμπας: “Πιστεύουμε ότι η πιο επείγουσα άσκηση ελευθερίας είναι η καταστροφή των ειδώλων, ιδίως όταν αυτά επικαλούνται την ελευθερία.” (Λετριστική Διεθνής, τεύχος 1)

Ομολογούμε ότι κρίνουμε τη λογοτεχνία μόνο σύμφωνα με τις απαιτήσεις της προπαγάνδας μας: Η διανομή των “Επιστολών” του Βασέ στους γάλλους μαθητές δεν προσφέρει παρά μόνο ορισμένες κομψές διατυπώσεις στις επιφανειακές αρνήσεις που είναι της μόδας.

Ωστόσο, με ένα μικρό σχεδόν άγνωστο βιβλίο, το *Ημερολόγιο μιας νεαρής κινέζας επαναστάτριας* (Βιβλιοθήκη Βαλουά, 1931), η Πιν Γιν, μια δεκαεξάχρονη μαθήτρια που ακολούθησε τον Λαϊκό Στρατό στην πορεία του προς τη Σαγκάη, μας επιφύλαξε αυτά τα λίγα λόγια της κόκκινης νιότης:

“Όσο για τους γονείς μου, δεν ήθελα βέβαια να τους εγκαταλείψω. Αλλά δεν πρέπει πλέον να το σκεφτόμαστε αυτό, γιατί η Επανάσταση πρέπει να θυσιάσει έναν μικρό αριθμό ανθρώπων για το καλό και την ευτυχία της μεγάλης πλειονότητας...”

Είναι γνωστό το τέλος αυτής της ιστορίας· και τα είκοσι χρόνια βασιλείας του στρατηγού που επιζεί ακόμα στη Φορμόζα· και οι δήμιοι του Κουομιντάνγκ:

“...Αλλά εμείς δεν νιώθαμε καθόλου τον πόνο, πιστεύαμε ότι το αύριο θα ήταν ειρηνικό και όμορφο· ένας ήλιος κόκκινος σαν το αίμα, και μπροστά μας ένα μεγάλο μονοπάτι γεμάτο φως, ένας όμορφος κήπος.”

Η φωνή της Πιν Γιν φτάνει σ' εμάς από εκείνα τα απομεινάρια της ημέρας όπου έφυγαν ή εξαφανίστηκαν –με ποια ταχύτητα σε χιλιόμετρα ανά δευτερόλεπτο της γήινης περιστροφής;- οι φίλες μας και οι πιο έμπιστοι συνεργοί μας. Τουλάχιστον δεν θα λείψουν οι καλύτεροι λόγοι για τον εμφύλιο πόλεμο.

Γ.-Ε. Ντεμπόρ

Το *Potlatch* αποστέλλεται σε ορισμένες από τις διευθύνσεις που κοινοποιούνται στη σύνταξη.

Αρχισυντάκτης: Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, οδός Ντυγκαί-Τρουέν 15,
Παρίσι 6^ο.

potlatch

Κυκλοφορεί κάθε Τρίτη

13 Ιουλίου 1954

4

ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΖΩΗ

Ποτέ δεν θα κουραστούμε να λέμε ότι οι σημερινές διεκδικήσεις του συνδικαλισμού είναι καταδικασμένες σε αποτυχία· όχι τόσο εξαιτίας της διχόνοιας και της εξάρτησης αυτών των επίσημων οργανώσεων όσο εξαιτίας της φτώχειας των προγραμμάτων τους.

Ποτέ δεν θα κουραστούμε να λέμε στους εκμεταλλευόμενους εργάτες ότι το ζήτημα είναι οι αναντικατάστατες ζωές τους, όπου τα πάντα θα μπορούσαν να συμβούν· ότι το ζήτημα είναι τα πιο ωραία χρόνια τους που περνάνε χωρίς καμιά αξιόλογη χαρά, χωρίς καν να έχουν πάρει τα όπλα.

Δεν πρέπει να ζητάμε την εξασφάλιση ή την αύξηση του “ελάχιστου μισθού” αλλά την αποκήρυξη της διατήρησης των ανθρώπων στο ελάχιστο επίπεδο της ζωής. Δεν πρέπει να ζητάμε μόνο ψωμί, αλλά παιχνίδια.

Στην “οικονομική κατάσταση της ελαφριάς χειρωνακτικής εργασίας”, όπως ορίστηκε το περασμένο έτος από την Επιτροπή Συλλογικών Συμβάσεων, κατάσταση που αποτελεί απαράδεκτη προ-

σβολή για καθετί που μπορεί να αναμένεται ακόμα από τον άνθρωπο, το μερίδιο των διασκεδάσεων –και της κουλτούρας– οριοθετείται σε ένα αστυνομικό μυθιστόρημα της *Série Noire* κάθε μήνα.

Καμία άλλη διαφυγή.

Και επιπλέον, με τα αστυνομικά μυθιστορήματά του, όπως και με τον Τύπο του ή τον Κινηματογράφο του από την άλλη πλευρά του Ατλαντικού, το καθεστώς επεκτείνει τις φυλακές του, μέσα στις οποίες δεν απομένει τίποτα για να κερδίσει κανείς –αλλά και τίποτα για να χάσει εκτός από τις αλυσίδες του.

Η ζωή πρέπει να *κερδηθεί* πέρα από αυτό.

Το ζήτημα που πρέπει να θέσουμε δεν είναι οι αυξήσεις των μισθών αλλά εκείνο των συνθηκών που επιβάλλονται στους ανθρώπους στη Δύση.

Πρέπει να αρνηθούμε να παλεύουμε στο εσωτερικό του συστήματος για την απόσπαση μικρών παραχωρήσεων που τίθενται αμέσως υπό αμφισβήτηση ή ανακτώνται αλλού από τον καπιταλισμό. Το πρόβλημα της επιβίωσης ή της καταστροφής αυτού του συστήματος είναι εκείνο που πρέπει να τεθεί ριζικά.

Δεν πρέπει να μιλάμε για πιθανές συμφωνίες αλλά για απαράδεκτες πραγματικότητες: Ρωτήστε τους Αλγερινούς εργάτες της εταιρείας Renault που είναι οι διασκεδάσεις τους, η χώρα τους, η αξιοπρέπειά τους και οι γυναίκες τους. Ρωτήστε τους σε τι μπορούν να ελπίζουν. Ο κοινωνικός αγώνας δεν πρέπει να είναι γραφειοκρατικός αλλά παθιασμένος. Για να κρίνει κανείς τα καταστροφικά αποτελέσματα του επαγγελματικού συνδικαλισμού, αρκεί να αναλύσει τις αυθόρμητες απεργίες του Αυγούστου του 1953· την απόφαση της βάσης· το σαμποτάζ από τους απεργοσπάστες του κέντρου· την εγκατάλειψη από την C.G.T. που δεν ήταν σε θέση να προκαλέσει τη γενική απεργία ούτε να την χρησιμοποιήσει καθώς αυτή εξαπλωνόταν νικηφόρα. Πρέπει, αντιθέτως, να γνωρίζουμε ορισμένα γεγονότα που μπορούν να διεγείρουν τη συζήτηση: για παράδειγμα, το γεγονός ότι οι φίλοι μας υπάρχουν παντού στον κόσμο και ότι αναγνωρίζουμε τους εαυτούς μας στον αγώνα τους. Επίσης, το γεγονός ότι η ζωή περνάει

και ότι δεν περιμένουμε καμία αποζημίωση εκτός από εκείνη που πρέπει να επινοήσουμε και να δημιουργήσουμε εμείς οι ίδιοι.

Δεν είναι παρά ένα ζήτημα θάρρους.

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Ζιλ Ζ. Βολμάν, Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, Μισέλ-Ι. Μπερστάιν,
Μωχάμεντ Νταχού, Γ.-Ε. Ντεμπόρ, Ζακ Φιγιόν

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

«Μαδρίτη, 8 Ιουλίου. – Ο στρατηγός Φράνκο διατύπωσε χθες ενώπιον του Αμερικανού γερουσιαστή Μπερντ, τον οποίο δέχτηκε για περισσότερη από μία ώρα στο παλάτι του στο Πράδο, αρκετά σκληρά λόγια για τη Γαλλία που βρίσκεται, κατά τη γνώμη του, “σε κακή κατάσταση”. Είπε στον γερουσιαστή ότι, από την πλευρά του, έχει ελάχιστες ελπίδες για το μέλλον της Γαλλίας ως μεγάλης δύναμης.» (*Paris-Press*, 9 Ιουλίου 1954)

Η έκθεση επιδραστικών μεταγραφιών που ξεκίνησε στις 11 Ιουνίου στην γκαλερί Ντουμπλ Ντουτ ολοκληρώθηκε στις 7 Ιουλίου χωρίς σοβαρά γεγονότα.

ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ

Ποια ανάγκη αναγνωρίζετε στο ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ σε μια σύγχρονη κοινωνία;

Ποια στάση πρέπει να τηρηθεί απέναντι στις αντιδραστικές μεταστροφές αυτής της ανάγκης (όπως ο Γύρος της Γαλλίας);

Κοινοποιήστε τις απαντήσεις σας στον Μωχάμεντ Νταχού, αρχισυντάκτη της *Λετριστικής Διεθνούς*, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32, Παρίσι 5^ο.

ΕΠΟΜΕΝΟΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ

Οι κατασκευαστές τους έχουν χαθεί, αλλά οι ανησυχαστικές πυραμίδες αντιστέκονται στον εκχυδαϊσμό των ταξιδιωτικών πρακτορείων.

Ο ταχυδρόμος Σεβάλ κατασκεύασε στον κήπο του στην Οτρίβ, δουλεύοντας όλες τις νύχτες της ζωής του, το αναιτιολόγητο “Ιδεώδες Παλάτι” του που αποτελεί την πρώτη εκδήλωση μιας αρχιτεκτονικής του αποπροσανατολισμού.

Αυτό το μπαρόκ Παλάτι, που μεταστρέφει τις μορφές διάφορων εξωτικών μνημείων και μιας απολιθωμένης βλάστησης, χρησιμεύει μόνο για να χαθεί κανείς. Η επιρροή του σύντομα θα είναι τεράστια. Η ποσότητα εργασίας που παρέχεται από έναν μόνο άνθρωπο με απίστευτη επιμονή δεν είναι βέβαια αξιοσημείωτη από μόνη της, όπως πιστεύουν συνήθως οι επισκέπτες, αλλά αποκαλύπτει ένα παράξενο πάθος που παρέμεινε αδιαμόρφωτο.

Εμπνευσμένος από την ίδια επιθυμία, ο Λουδοβίκος Β΄ της Βαυαρίας χτίζει με μεγάλες δαπάνες στα ορεινά δάση του βασιλείου του μερικά παραληρηματικά ομοιώματα κάστρων –πριν εξαφανιστεί μέσα σε ρηγά νερά.

Το υπόγειο ποτάμι που αποτελούσε το θέατρό του και τα γύψινα αγάλματα στους κήπους του υποδηλώνουν αυτό το αδιάλλακτο εγχείρημα και το δράμα του.

Υπάρχουν εδώ, ασφαλώς, όλοι οι λόγοι για μια παρέμβαση του συρφετού των ψυχιάτρων· και ακόμα αρκετές σελίδες για να τρέχουν τα σάλια των πατερναλιστών διανοουμένων που λανσάρουν εκ νέου από καιρό σε καιρό ένα “ναΐφ”.

Αλλά η αφέλεια είναι δική τους. Ο Φερντινάντ Σεβάλ και ο Λουδοβίκος της Βαυαρίας έχτισαν τα κάστρα που επιθυμούσαν, στο ύψος μιας νέας ανθρώπινης κατάστασης.

ΙΣΧΥΕΙ ΠΑΝΤΟΥ

«Δεν πέρασαν απαρατήρητα τα περιεργα αποτελέσματα των εκλογών στη χώρα μας. Σε τέτοιο βαθμό ώστε, διαβάζοντας τα νούμερα, θα μπορούσε κανείς να αναρωτηθεί αν “ο λαός” δεν αποτελείται, σε τελευταία ανάλυση, από εκατομμυριούχους στους οποίους αντιτίθεται μια μικρή ελίτ εργατών.»

(Απόσπασμα από το τεύχος 1 της επιθεώρησης *Les Lèvres Nues*, Βρυξέλλες, Βέλγιο.)

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ

Όλοι γνωρίζουν ότι η γαλλική άκρα δεξιά προετοιμάζεται για μια επίδειξη δύναμης. Οι προκλήσεις της 14^{ης} Ιουλίου 1953 το αποδεικνύουν, όπως και οι ταραχές που ακολούθησαν την παράδοση του Στρατηγού ντε Καστρί στο Ντιέν Μπιέν Φου. Αυτές οι ταραχές οργανώθηκαν από ομάδες κρούσης που υποστηρίζονταν ολοφάνερα από την αστυνομία, ομάδες που σχηματίστηκαν από βετεράνους της Ινδοκίνας (βλ. *France-Observateur* της 25^{ης} Ιουνίου) ή από τα πιο ηλίθια στοιχεία της φοιτητικής νεολαίας. Κάθε εβδομάδα, πωλητές αριστερών εφημερίδων δέχονται επιθέσεις από τραμπούκους αποφασισμένους να δοκιμάσουν τις δυνάμεις τους.

Σε κάθε χρήση βίας πρέπει να απαντάμε με περισσότερη βία: Υπάρχει ευτυχώς στη Γαλλία, εδώ και μερικά χρόνια, μια μαχητική μειοψηφία με προχωρημένη επαναστατική συνείδηση· οι βορειοαφρικανοί εργάτες είναι ιδιαίτερα πολυάριθμοι στο Παρίσι και στις πόλεις του Βορρά ή της Ανατολής. Μια ειλικρινής προσπάθεια προπαγάνδας στις τάξεις τους είναι εξαιρετικά “αποδοτική”. Τα πλεονεκτήματα αυτής της συμμαχίας είναι πολυάριθμα και προφανή. Η τεχνική τους στις οδομαχίες είναι εφάμιλλη ή ανώτερη εκείνης των πιο εκπαιδευμένων παραστρατιωτικών σχηματισμών. Βάσεις επικοινωνίας έχουν δημιουργηθεί σε πολλές συνοικίες όπου τα Αλγερινά καφέ είναι γεμάτα με ανέργους.

Τελικά, μεταξύ όλων των βορειοαφρικανών του Παρισιού έχει επιτευχθεί συμφωνία σε ορισμένα θέματα: είναι έτοιμοι να τσακίσουν κάθε είδους φασίστα, όποια κι αν είναι η ετικέτα του.

Παρά τη βοήθεια της αστυνομίας, είναι πολύ εύκολο να απομακρυνθούν από τον δημόσιο δρόμο μερικά καθάρματα.

Η Σύνταξη

Αρχισυντάκτης: Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, οδός Ντυγκαί-Τρουέν 15,
Παρίσι 6^ο.

potlatch

Κυκλοφορεί κάθε Τρίτη

20 Ιουλίου 1954

5

ΟΙ ΚΑΘΑΡΟΙ ΕΙΧΑΝ ΔΙΚΙΟ

«Ουάσιγκτον, 9 Ιουλίου. Το σύνολο του αμερικανικού Τύπου δημοσιεύει σήμερα φωτογραφίες του φυσικού Μαρσέλ Σάιν, καθηγητή στο πανεπιστήμιο του Σικάγο, του μαυροπίνακα και του “αντι-πρωτονίου” του, ενός μυστηριώδους σωματιδίου κοσμικής ύλης που εντοπίστηκε τον περασμένο χειμώνα από ένα ερευνητικό αερόστατο τριάντα χιλιόμετρα πάνω από το Τέξας. Πρόκειται πραγματικά για μια από τις μεγαλύτερες ανακαλύψεις της σύγχρονης επιστήμης. Το αντι-πρωτόνιο, το οποίο αναζητούνταν εδώ και χρόνια από τους φυσικούς όλου του κόσμου, είναι το αντίθετο του πρωτονίου. Το πρωτόνιο είναι ο πυρήνας του ατόμου του υδρογόνου και επομένως αποτελεί το βασικό στοιχείο όλων των επίγειων σωμάτων. Ένα πρωτόνιο και ένα αντι-πρωτόνιο που έρχονται σε επαφή μεταξύ τους αλληλοκαταστρέφονται. Κατά συνέπεια, το αντι-πρωτόνιο είναι σε θέση να εξολοθρεύσει όλη την ύλη που αποτελείται από πρωτόνια. Είναι ουσιαστικά μια “αντι-ύλη”. Ωστόσο, μοιάζει αδύνατη η επαρκής συγκέντρωσή του για να καταστρέψει τον πλανήτη.» (*Combat*, 10 Ιουλίου)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

- Η νέα κυβέρνηση της Γουατεμάλας κατάργησε το δικαίωμα ψήφου των αναλφάβητων. (*Le Figaro*, 9 Ιουλίου)
- Ο στρατηγός Κάρλος Καστίγιο Αρμάς, επικεφαλής των στασιαστών που επικράτησαν στη Γουατεμάλα, ανακηρύχθηκε πρόεδρος της στρατιωτικής χούντας. (*Paris-Presse*, 10 Ιουλίου)
- Ο Καστίγιο Αρμάς αποσαφηνίζει την πολιτική του: “Η δικαιοσύνη του εκτελεστικού αποσπάσματος.” (*L’ Humanité*, 14 Ιουλίου)

ΟΙ ΟΥΡΑΝΟΕΥΣΤΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΙΖΑ

Σε αυτή την εποχή που επενδύεται ολοένα περισσότερο, σε όλους τους τομείς, με τα σύμβολα της καταπίεσης, υπάρχει ένας άνθρωπος ιδιαίτερα αποκρουστικός, πολύ περισσότερο μπάτσος από τον μέσο όρο. Χτίζει κελιά για οικιστικές μονάδες, χτίζει μια πρωτεύουσα για τους Νεπαλέζους, χτίζει κατακόρυφα γκέτο, νεκροτομεία για μια εποχή που ξέρει καλά πώς να τα χρησιμοποιεί, χτίζει εκκλησίες.

Ο σπονδυλωτός προτεστάντης, ο Κορμπυζιέ-Σινγκ-Σινγκ που ζωγραφίζει αδέξια νεοκυβιστικά τσόφλια, θέτει σε λειτουργία την “κατοικία-μηχανή” για να δοξάσει τον Θεό που έφτιαξε κατ’ εικόνα του τα ψοφίμια και τους Κορμπυζιέ.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η μοντέρνα πολεοδομία όχι μόνο δεν ήταν ποτέ μια τέχνη –και ακόμα λιγότερο ένα πλαίσιο ζωής–, αλλά αντιθέτως εμπνεόταν πάντα από τις οδηγίες της αστυνομίας· και ότι σε τελική ανάλυση ο Οσμάν δεν μας έφτιαξε αυτές τις λεωφόρους παρά μόνο για να διευκολύνει τη μεταφορά των κανονιών.

Αλλά σήμερα η φυλακή γίνεται οικιστικό πρότυπο και η χριστιανική ηθική θριαμβεύει απόλυτα, ενώ μαθαίνουμε ότι ο Λε Κορμπυζιέ φιλοδοξεί να καταργήσει τον δρόμο. Καυχείται μάλιστα γι’ αυτό. Ιδού το πρόγραμμα: Η ζωή οριστικά διαιρεμένη σε περίκλειστες νησίδες, σε επιτηρούμενες κοινότητες· το τέλος των δυνατοτήτων της εξέγερσης και των συναντήσεων· η αυτόματη παραίτηση. (Ας σημειώσουμε παρεμπιπτόντως ότι η ύπαρξη των αυτοκινήτων χρησιμεύει στους πάντες –εκτός, βέβαια, από κάποιους “οικονομικά αδύναμους”–: ο πρόσφατα εκλιπών αρχηγός

της Αστυνομίας, ο αείμνηστος Μπεϊλότ, διακήρυττε ομοίως μετά τη διαδήλωση των τελειόφοιτων στο τέλος κάθε έτους ότι οι διαδηλώσεις στον δρόμο είναι στο εξής ασύμβατες με τις ανάγκες της κυκλοφορίας. Και, κάθε 14^η Ιουλίου, μας το αποδεικνύει.) Με τον Κορμπυζιέ, τα παιχνίδια και οι εμπειρίες που προσδοκούμε δικαίως από μια πραγματικά ανατρεπτική αρχιτεκτονική –η καθημερινή αλλαγή σκηνικού– θυσιάζονται για χάρη των αγωγών ρίψης σκουπιδιών που δεν θα χρησιμοποιηθούν ποτέ για την απαραίτητη Βίβλο, η οποία υπάρχει ήδη στα ξενοδοχεία των ΗΠΑ. Πρέπει να είναι κανείς πολύ ανόητος για να βλέπει εδώ μια μοντέρνα αρχιτεκτονική. Δεν είναι παρά η επαναφορά σε ισχύ του παλιού χριστιανικού κόσμου που δεν ενταφιάστηκε όπως έπρεπε. Στις αρχές του προηγούμενου αιώνα, ο Λυονέζος μυστικιστής Πιερ-Σιμόν Μπαλάνς, στην “Πόλη των Εξιλεώσεων” –της οποίας οι περιγραφές προεικονίζουν τις “ακτινοβόλες πόλεις”– είχε ήδη διατυπώσει αυτό το ιδεώδες της ύπαρξης:

“Η Πόλη των Εξιλεώσεων πρέπει να είναι μια ζωντανή εικόνα του μονότονου και θλιβερού νόμου των ανθρώπινων αντιξοοτήτων, του άκαμπτου νόμου της κοινωνικής αναγκαιότητας: Πρέπει να επιτεθούμε κατά μέτωπο σε όλες τις συνήθειες, ακόμα και στις πιο αθώες· πρέπει τα πάντα να μας προειδοποιούν συνεχώς ότι τίποτα δεν είναι σταθερό και ότι η ζωή του ανθρώπου είναι ένα ταξίδι μέσα σε μια γη εξορίας.”

Για μας όμως τα επίγεια ταξίδια δεν είναι μονότονα ούτε θλιβερά· οι κοινωνικοί νόμοι δεν είναι άκαμπτοι· οι συνήθειες στις οποίες πρέπει να επιτεθούμε κατά μέτωπο οφείλουν να δώσουν τη θέση τους σε μια αδιάκοπη ανανέωση θαυμάτων· και η πρώτη ικανοποίηση που επιθυμούμε θα είναι η εξάλειψη των ιδεών αυτής της τάξης μαζί με τις μύγες που τις διαδίδουν.

Τι μπορεί να υποψιάζεται ο κ. Λε Κορμπυζιέ για τις ανάγκες των ανθρώπων;

Οι καθεδρικοί ναοί δεν είναι πια άσπροι. Και μας βλέπετε να χαιρόμαστε γι’ αυτό. “Ηλιοφάνεια” και μια θέση στον ήλιο, την ξέρουμε αυτή τη μουσική –με τα εκκλησιαστικά όργανα και τα M.R.P. τύμπανα– και τα ουράνια λιβάδια όπου θα βόσκουν οι μακαρίτες αρχιτέκτονες. Χάρισμά σας.

Λετριστική Διεθνής

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

«Τόκιο, 14 Ιουλίου. Η απεργία που κάνουν οι εργάτριες ενός μεταξουργείου για το δικαίωμά τους σε μια φυσιολογική ερωτική ζωή έχει μετατραπεί σχεδόν σε έναν “πόλεμο” ανάμεσα στους εργοδότες και τον πληθυσμό της Φουτζινομίγια, η οποία απέχει 64 χιλιόμετρα από το Τόκιο.

Οι νεαρές εργάτριες του εργοστασίου “Μεταξωτές Κλωστές Όμι”, οι οποίες ζουν σε κοιτώνες κάτω από ένα πολύ αυστηρό καθεστώς, καταγγέλλουν ότι η εταιρεία κάνει ό,τι μπορεί για να τις εμποδίσει να παντρευτούν ή να έχουν ερωτική ζωή “εξαιτίας της μείωσης της απόδοσης που θα επακολουθούσε”.

Καταγγέλλουν ότι χρειάζονται την άδεια εφτά ατόμων για να μπορέσουν να βγουν από το εργοστάσιο και τον περιβάλλοντα χώρο του, ότι δεν μπορούν να βάζουν κραγιόν στα χείλη ή πούδρα και ότι πρέπει να πηγαίνουν για ύπνο κάθε βράδυ στις εννιά.

Ο διευθυντής της εταιρείας, κ. Κακούτζι Νατσουκάβα, είναι βουδιστής και τα νεαρά κορίτσια καταγγέλλουν ότι πρέπει να παρελαύνουν κάθε πρωί στο εργοστάσιο τραγουδώντας βουδιστικούς ύμνους.

Αυτοί οι ύμνοι ακολουθούνται από άλλα τραγούδια που έχουν για παράδειγμα τους εξής τίτλους: “Σήμερα δεν θα εκφράσω απερίσκεπτα αιτήματα” ή “Σήμερα δεν θα διαμαρτυρηθώ”.» (*Combat*, 15 Ιουλίου)

ΜΙΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ

“...Η σύμπτωση ενός κοινού κλίματος δεν τους εμποδίζει να αποκλείσουν κάποιον δικό τους μόλις εκδηλώσει το παραμικρό σημάδι χυδαιότητας, μόλις αρκεστεί σε αυτό που έχει κάνει...”

(Γράφτηκε τον Οκτώβριο του 1953 από ένα μέλος της Λετριστικής Διεθνούς που αποκλείστηκε τον Ιούνιο του 1954.)

Αυτό το τεύχος του *Potlatch* συντάχθηκε από τους:
Βολμάν, Κονόρ, Μπερνστάιν, Νταχού, Ντεμπόρ και Φιγιόν.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΕ ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΒΕΛΓΙΚΗΣ ΣΟΥΡΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

«Ποιο νόημα αποδίδετε στη λέξη “ποίηση”»;

Η ποίηση έχει εξαντλήσει τα τελευταία επίσημα θέλγητρά της. Πέρα από την αισθητική, η ποίηση βρίσκεται εξολοκλήρου στην εξουσία των ανθρώπων πάνω στις περιπέτειές τους. Η ποίηση διαβάζεται στα πρόσωπα. Είναι επείγον λοιπόν να δημιουργηθούν νέα πρόσωπα. Η ποίηση υπάρχει στη μορφή των πόλεων. Ας κατασκευάσουμε λοιπόν συναρπαστικές πόλεις. Η νέα ομορφιά θα είναι ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑΚΗ, δηλαδή *προσωρινή* και βιωμένη.

Οι τελευταίες καλλιτεχνικές παραλλαγές δεν μας ενδιαφέρουν παρά μόνο εξαιτίας της *επιδραστικής* δυνατότητας που μπορούμε να επενδύσουμε ή να ανακαλύψουμε σε αυτές. Η ποίηση δεν σημαίνει για μας τίποτα άλλο εκτός από την επεξεργασία εντελώς νέων συμπεριφορών και των μέσων για να προσδώσουμε σε αυτές πάθος.

ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ

(Δημοσιεύτηκε στο ειδικό τεύχος του *La Carte d'après Nature*. Βρυξέλλες, Ιανουάριος 1954.)

Αρχισυντάκτης: Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, οδός Ντυγκαί-Τρουέν 15,
Παρίσι 6^ο.

potlatch

Κυκλοφορεί κάθε Τρίτη

27 Ιουλίου 1954

6

Η ΒΟΥΗ ΚΑΙ Η MANIA

Το 1947, η ονοματοποιητική ποίηση σηματοδότησε την πρώτη σκανδαλώδη παρέμβαση ενός νέου ρεύματος ιδεών. Μια ομάδα που συγκεντρώθηκε υπό το όνομα “λετριστές”, εξαιτίας της ποιητικής που διακήρυττε, χρειάστηκε να επεκτείνει το πεδίο της δράσης της τα επόμενα χρόνια στο μυθιστόρημα, στη ζωγραφική (1950) και στον κινηματογράφο (1951).

Ως *θετικός ντανταϊσμός*, αυτή η εποχή του κινήματος ανέλαβε την κριτική της επίσημης εξέλιξης των αισθητικών κλάδων, με αποκλειστική μέριμνα την ανανέωση που δεν σήμαινε –όπως μας αντέτειναν επιπόλαια– μια προτίμηση για την πρωτοτυπία με κάθε κόστος αλλά μια βούληση να κατακτηθούν οι *μηχανισμοί* της επινοητικότητας. Η διαλεκτικά προβλέψιμη διεύρυνση των στόχων του λετρισμού, που χαρακτηρίστηκε από τις έντονες φραξιονιστικές διαμάχες και τον αποκλεισμό των ξεπερασμένων ηγετών, χρειάστηκε να θέσει το πρόβλημα της μοναδικής χρήσης αυτών των μηχανισμών για την επίτευξη συναρπαστικών σκοπών.

Η Λετριστική Διεθνής, που ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 1952, συνένωσε την εξτρεμιστική τάση του κινήματος. Τον Οκτώβριο του

ίδιου έτους, μετά τα γεγονότα που προκάλεσαν οι υποστηρικτές της Διεθνούς ενάντια στον Τσάρλι Τσάπλιν και την αποκήρυξη αυτής της κίνησης από τη λετριστική δεξιά, η συνεργασία με την οπισθοδρομική τάση καταγγέλθηκε και τα μέλη της διαγράφηκαν.

Από τότε, η στρατηγική μας αποσαφηνίστηκε με κάθε ευκαιρία.

Πάντα αναγνωρίζαμε ότι μια ορισμένη πρακτική της αρχιτεκτονικής, για παράδειγμα, ή της κοινωνικής αναταραχής, αντιπροσώπευαν για μας απλώς τα μέσα προσέγγισης μιας μορφής ζωής που πρέπει να κατασκευαστεί.

Μόνο μια κακόπιστη εχθρότητα οδηγεί ένα μέρος της κοινής γνώμης να μας συγχέει με μια φάση της ποιητικής έκφρασης –ή της άρνησής της– που μας ενδιαφέρει τόσο λίγο όσο και οποιαδήποτε άλλη *ιστορική* μορφή μπόρεσε να πάρει η γραφή.

Είναι εξίσου ανάρμοστο να μας περιορίζουν στον ρόλο των οπαδών μιας οποιασδήποτε αισθητικής όσο και να μας καταγγέλλουν, όπως το έχουν ήδη κάνει εξάλλου, ως τοξικομανείς ή εγκληματίες. Έχουμε επισημάνει επαρκώς ότι το πρόγραμμα των διεκδικήσεων που προσδιορίστηκε στο παρελθόν από τους σουρρεαλιστές –για να αναφέρουμε αυτό το σύστημα– αποτελούσε για μας ένα μίνιμουμ του οποίου ο επείγων χαρακτήρας δεν πρέπει να παραγνωρίζεται.

Όσο για τις προσωπικές φιλοδοξίες, αυτές είναι ασύμβατες με τις υποθέσεις στις οποίες έχουμε συνειδητά εμπλακεί.

22 Ιουλίου 1954

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Ζιλ Ζ. Βολμάν, Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, Μισέλ-Ι. Μπερνστάιν,
Μωχάμεντ Νταχού, Γ.-Ε. Ντεμπόρ, Ζακ Φιγιόν

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

“Συμφωνία κατάπαυσης του πυρός υπογράφηκε για το σύνολο της Ινδοκίνας.” (*France-Soir*, 22 Ιουλίου)

“Τύνιδα, 20 Ιουλίου, Γαλλικό Πρακτορείο Ειδήσεων – Οι κινήσεις των φελάχων παραμένουν αξιοσημείωτες. Τις τελευταίες τριάντα

έξι ώρες, αναφέρθηκε η διέλευση ομάδων ανταρτών που ανεβαίνουν τα Νοτιοδυτικά βουνά με κατεύθυνση προς την Καφ. Αναμένονται οι ενέργειες αυτών των παρανόμων ενώ οι αρχές έχουν λάβει κάθε προληπτικό μέτρο για να περιορίσουν αυτή την απειλή. Αναφέρεται επίσης ότι 150 νεαρά άτομα από τη Σαχέλ προσχώρησαν στους φελάχους.” (*Le Parisien Libéré*, 21 Ιουλίου)

ΕΛΑΦΡΙΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Η ματαιότητα των γνωστών αντιπερισπασμών εξηγεί τη συγκατάθεση που οι περισσότεροι είναι έτοιμοι να δώσουν στις πιο αλγινές από τις θεωρούμενες σοβαρές επιχειρήσεις: τους ηπειρωτικούς πολέμους ή την ομαλή λειτουργία των πολυκαταστημάτων *Printemps*.

Τα “μέσα διαφυγής” που διακινούνται στο εμπόριο είναι τόσο αξιοληνητα ώστε μόνο η ηλίθια καταστολή της κοινωνίας μας που έχει χριστιανική κληρονομιά δημιουργεί κάποια διαφορά ανάμεσα στο παραδοσιακό μεθύσι των νεαρών κληρωτών και τον εθισμό στη μορφίνη.

Η διαφυγή δεν είναι ποτέ δυνατή· σίγουρα όμως είναι δυνατή η αλλαγή όλων των συνθηκών της ζωής μας. Τα υπόλοιπα δεν είναι διασκεδαστικά αλλά χυδαία. Αυτοί που επιλέγουν τον εύκολο δρόμο ξέρουν μόνο να χάνουν τον εαυτό τους μέσα στις επιπολαιότητες, στα ελαφριά ναρκωτικά, στην πλήξη, στη μικροπρέπεια...

Τι είναι ένας βασιλιάς χωρίς διασκέδαση; Οι δυνατότητες νέων συμπεριφορών είναι το αντικείμενο του παιχνιδιού.

Αυτό το παιχνίδι πρέπει να διεξαχθεί με τη μέγιστη δυνατή αυστηρότητα.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΑΛΕΣΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Τα αραβικά κράτη πεθαίνουν. Πού θα μπορούσαν να οδηγήσουν οι εθνικές πολιτικές τους που θεμελιώνονται στη δυστυχία των λαών τους;

Δεν υπήρξε Αιγυπτιακή επανάσταση. Πέθανε από τις πρώτες μέρες· πέθανε μαζί με τους εργάτες της κλωστοϋφαντουργίας που

εκτελέστηκαν για τον “κομμουνισμό”. Στην Αίγυπτο αποκοιμίζουν το πλήθος δείχνοντάς του τη διώρυγα του Σουέζ. Οι Άγγλοι δεν θα πάνε μακριά: μόνο μέχρι την Ιορδανία ή τη Λιβύη.

Η Σαουδική Αραβία στηρίζει την κοινωνική ζωή της στο Κοράνι και πουλάει το πετρέλαιό της στους Αμερικανούς. Ολόκληρη η Μέση Ανατολή βρίσκεται στα χέρια των στρατιωτικών. Οι καπιταλιστικές εξουσίες τρέφουν τους ανταγωνιστικούς εθνικισμούς και παίζουν μαζί τους.

Πρέπει να ξεπεράσουμε κάθε εθνικιστική ιδέα. Η Βόρεια Αφρική πρέπει να απελευθερωθεί όχι μόνο από την ξένη κατοχή αλλά και από τους φεουδάρχες αφέντες της. Πρέπει να αναγνωρίζουμε τη χώρα μας οπουδήποτε επικρατεί η ιδέα της ελευθερίας που μας ταιριάζει και μόνο εκεί.

Τα αδέρφια μας ορίζονται πέρα από ζητήματα συνόρων και φυλής. Ορισμένες αντιθέσεις, όπως η σύγκρουση με το κράτος του Ισραήλ, δεν μπορούν να επιλυθούν παρά μόνο μέσω της επανάστασης και στα δύο στρατόπεδα. Πρέπει να πούμε στις Αραβικές χώρες: Η υπόθεσή μας είναι κοινή. Δεν υπάρχει Δύση απέναντί σας.

Μωχάμεντ Νταχού

ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ

Υπάρχουν γυναίκες που έχασαν τη ζωή τους επειδή γεννήθηκαν κατά είκοσι χρόνια νωρίτερα. Έτσι έγινε και με την Ίβιτς, που υπήρχε πάντα. Η ηλικία της ήταν ήδη απροσδιόριστη όταν ο Οιδίπους την συνάντησε στις πύλες της Θήβας. Αργότερα, ορισμένοι συγγραφείς κατέγραψαν το σύντομο πέρασμά της. Κάποιες φορές την είδαν φευγαλέα, κάποιες φορές την λάτρεψαν, ποτέ δεν την κατάλαβαν. Εδώ και μερικά χρόνια φαίνεται ότι προετοιμάζει τη δυναμική επιστροφή της, που θα ολοκληρωθεί όταν όλα τελικά θα γίνουν επιδραστικά. Η τελευταία της εμφάνιση χρονολογείται στους *Δρόμους της Ελευθερίας*. Ίσως έγινε λάθος εκεί: ο Σαρτρ, αρκετά μύωπας, είδε την Ίβιτς ξανθιά ενώ είναι μελαχρινή.

Σπάνια έχει αναφερθεί το πέρασμά της από τη χώρα μας, αλλά είναι φυσιολογικό να καταφεύγει εκεί όπου την περιμένουν. Αυτό

είναι κάτι που αγνοεί ή δεν τολμάει ακόμα να παραδεχτεί. Παντρεύεται αναμένοντας προσεγγίσεις. Αυτό προκαλεί τη δυστυχία του κόσμου και την κούραση της Ίβιτς, που δεν τολμάει ακόμα να σηκώσει τα μάτια. Οι άνδρες είναι βάνουσοι, θορυβώδεις· εξάπτονται. Κατά βάθος, δεν ξεπερνάνε μια μεγάλη σιωπή. Ωστόσο, αν και δεν υπάρχουν πολλά χαμόγελα σ' αυτόν τον κόσμο, θα υπάρξουν σύντομα. Γιατί ψάχνουμε την Ίβιτς. Βαδίζει προς το μέρος μας. Αλλά η ζωή κινείται, δεν έχει τέλος όπως στα μυθιστορήματα. Η συνέχεια λοιπόν στο επόμενο τεύχος.

A.-Φ. Κ.

ΜΙΚΡΕΣ ΨΥΧΟΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

Η Λετριστική Διεθνής ψάχνει να νοικιάσει τρία διαμερίσματα στην οδό Βαλέτ (5^ο διαμέρισμα).

Αρχισυντάκτης: Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, οδός Ντυγκαί-Τρουέν 15,
Παρίσι 6^ο.

potlatch

Κυκλοφορεί κάθε Τρίτη

3 Αυγούστου 1954

7

“...ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΙΔΕΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ”

Το πραγματικό επαναστατικό πρόβλημα είναι αυτό των διασκεδάσεων. Οι οικονομικές απαγορεύσεις και οι ηθικές συνέπειές τους έτσι κι αλλιώς θα εξαλειφθούν και θα ξεπεραστούν σύντομα. Η οργάνωση των διασκεδάσεων, η οργάνωση της ελευθερίας ενός πλήθους *λίγο λιγότερο* εξαναγκασμένου να εργάζεται συνεχώς, αποτελεί ήδη μια αναγκαιότητα για το καπιταλιστικό Κράτος όπως και για τους μαρξιστές διαδόχους του. Παντού περιορίζονται στην αναγκαστική αποκτήνωση των γηπέδων και των τηλεοπτικών προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο αυτό οφείλουμε πρωτίστως να καταγγείλουμε την ανήθικη συνθήκη που μας επιβάλλουν, την κατάσταση της αθλιότητας.

Αφού περάσαμε μερικά χρόνια *μην κάνοντας τίποτα* με την κοινή έννοια του όρου, μπορούμε να μιλήσουμε για την πρωτοποριακή κοινωνική στάση μας, καθώς μέσα σε μια κοινωνία που είναι ακόμα προσωρινά θεμελιωμένη στην παραγωγή δεν θελήσαμε να ασχοληθούμε σοβαρά παρά μόνο με τις διασκεδάσεις.

Αν αυτό το ζήτημα δεν τεθεί ανοιχτά πριν την κατάρρευση της σημερινής οικονομικής εκμετάλλευσης, η αλλαγή δεν θα είναι παρά μια κοροϊδία. Η καινούρια κοινωνία που επαναλαμβάνει τους σκοπούς ύπαρξης της παλιάς χωρίς να αναγνωρίζει και να απαιτεί μια καινούρια επιθυμία, αυτή είναι η πραγματικά ουτοπική τάση του Σοσιαλισμού.

Μόνο ένα εγχείρημα μάς φαίνεται άξιο να αναληφθεί: η επεξεργασία μιας ολοκληρωμένης διασκέδασης.

Ο περιπετειώδης άνθρωπος είναι περισσότερο αυτός που κάνει τις περιπέτειες να συμβαίνουν παρά εκείνος στον οποίο συμβαίνουν οι περιπέτειες.

Η κατασκευή καταστάσεων θα είναι η συνεχής πραγματοποίηση ενός μεγάλου παιχνιδιού που επιλέγεται συνειδητά· το διαδοχικό πέρασμα μέσα από εκείνα τα σκηνικά και τις συγκρούσεις όπου οι χαρακτήρες μιας τραγωδίας πέθαιναν μέσα σε εικοσιτέσσερις ώρες. Αλλά ο χρόνος για να ζούμε δεν θα λείπει πια.

Σε αυτή τη σύνθεση θα πρέπει να συμβάλει μια κριτική της συμπεριφοράς, μια επιδραστική πολεοδομία, μια τεχνική των ατμοσφαιρών και των σχέσεων, για τις οποίες γνωρίζουμε τις πρώτες αρχές.

Θα χρειαστεί να ανακαλύπτουμε συνεχώς εκ νέου την κυρίαρχη έλξη που επισήμανε ο Σαρλ Φουριέ στο ελεύθερο παιχνίδι των παθών.

Για τη Λετριστική Διεθνή:

Βέρα, Ζιλ Ζ. Βολμάν, Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, Μισέλ-Ι. Μπερνστάιν,
Μωχάμεντ Νταχού, Γκυ-Ερνέστ Ντεμπόρ, Ζακ Φιγιόν

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

«Ουάσινγκτον, 29 Ιουλίου (Γαλλικό Πρακτορείο Ειδήσεων) – Σε μια ομιλία που εκφώνησε με την ευκαιρία ενός θρησκευτικού συνεδρίου, ο κ. Ρίτσαρντ Νίξον, αντιπρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών, δήλωσε ότι πιστεύει πως αυτοί που φαντάζονταν ότι μια “γαβάθα γεμάτη ρύζι” θα μπορούσε να εμποδίσει τους λαούς της Ασίας να στραφούν προς τον κομμουνισμό “έκαναν μεγάλο λάθος”.

“Η οικονομική ευημερία είναι σημαντική”, συνέχισε ο πρόεδρος, “αλλά η διαβεβαίωση ότι μπορούμε να πάρουμε τους λαούς της Ασίας με το μέρος μας αυξάνοντας το βιοτικό τους επίπεδο είναι ένα ψέμα και μια συκοφαντία. Είναι περήφανοι λαοί που διαθέτουν ένα μεγάλο ιστορικό παρελθόν”.»

ΠΑΡΑΞΕΝΗ ΖΩΗ

Με τον τίτλο “Παράξενη έκθεση”, μια επαρχιακή εφημερίδα που ονομάζεται *Nice-Matin* αποκαλύπτει σε σχέση με τη μεταγραφική εκδήλωση της Λετριστικής Διεθνούς στην γκαλερί Ντουμπλ Ντουτ ότι “αυτή η καινούρια καλλιτεχνική μορφή δεν είναι άδολη αφού αποσκοπεί να προδιαθέσει τα συναισθήματα και τις χειρονομίες των θεατών”.

Αφού μας κατηγορούν, οφείλουμε να παραδεχτούμε ότι δεν υπάρχει ουσιαστική διαφορά ανάμεσα σε μια μεταγραφή και μια καθημερινή εφημερίδα.

Μπορούμε μόνο να αναρωτηθούμε στην υπηρεσία ποιας προπαγάνδας αναλαμβάνουν οι μεν και οι δε να “προδιαθέσουν τα συναισθήματα και τις χειρονομίες”.

Η έκθεση της γκαλερί Ντουμπλ Ντουτ δεν μας φαίνεται πιο “ασυνήθιστη” ή πιο “παράξενη” από τις συνθήκες ύπαρξης στις οποίες προσαρμόζονται ορισμένοι. Υπάρχουν άνθρωποι που αγοράζουν το άθλια αντιδραστικό φύλλο με το όνομα *Nice-Matin*. Και άλλοι που δουλεύουν εκεί.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΝΙΚΕΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

Η δεσποινίς Ζενεβιέβ ντε Γκαλάρ πέρασε με επιτυχία αυτό που ήταν αναμφίβολα η δεύτερη μεγαλύτερη δοκιμασία της ζωής της. Γοήτευσε τους Αμερικανούς...

Στο κάτω-κάτω, θα μπορούσε κανείς να φοβάται για το χειρότερο.

“Η δεσποινίς Ζενεβιέβ”, “the angel”, δεν χρειαζόταν να “διαφωτιστεί” ή να προετοιμαστεί. Βρήκε η ίδια τις απαντήσεις που έβγαιναν από την καρδιά...

Όταν δήλωσε ότι το Ντιέν Μπιέν Φου είχε δείξει πως “η Γαλλία είχε ψυχή και πως οι Γάλλοι συνέχιζαν να πολεμάνε για την τιμή”, υπήρχαν δάκρυα στα μάτια των Αμερικανών.

Ήταν ο θρίαμβος της απλότητας και της ευγένειας...

...Η Ζενεβιέβ παραμένει πολύ άνετη, διατηρώντας τη γοητεία ενός κοριτσιού από καλή οικογένεια και μιας στιβαρής προσκοπάρχισας με καθαρό βλέμμα. Η πιο σκληρή δοκιμασία που πέρασε χθες ήταν ότι έδωσε περίπου δύο χιλιάδες χειραψίες...

Το ταξίδι της δεσποινίδος ντε Γκαλάρ εξυπνέτησε σίγουρα με άψογο τρόπο την υπόθεση της Γαλλίας εδώ. (Του ειδικού ανταποκριτή της *Monde*. Ουάσινγκτον, 29 Ιουλίου.)

ΟΙ ΚΑΚΟΤΥΧΙΕΣ ΤΗΣ ΙΒΙΤΣ

Η μυστική λογοτεχνία έχει τους περιορισμούς της. Κάποιοι ενοχλητικοί βόμβοι άλλαξαν το νόημα του άρθρου του Α.-Φ. Κονόρ που δημοσιεύτηκε στο τεύχος 6 του *Potlatch*: “Οριοθέτηση του μύθου”.

Οι αναγνώστες μας βέβαια θα το έχουν διορθώσει μόνοι τους.

ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΟΥΝ ΤΗΝ ΟΔΟ ΣΩΒΑΖ

Μια από τις ομορφότερες αυθόρμητα ψυχογεωγραφικές τοποθεσίες του Παρισιού απειλείται σήμερα με εξαφάνιση:

Η οδός Σωβάζ, στο 13^ο διαμέρισμα, που είχε την πιο εντυπωσιακή νυχτερινή θέα της πρωτεύουσας, τοποθετημένη ανάμεσα στις σιδηροδρομικές γραμμές του σταθμού Άουστερλιτς και μια συνοικία αόριστων εκτάσεων κατά μήκος του Σηκουάνα (οδός Φούλτον, οδός Μπελιέβρ), περιβάλλεται –από τον περασμένο χειμώνα– από μερικές από εκείνες τις αποκαρδιωτικές κατασκευές που καλύπτουν τα προάστια μας για να στεγάσουν τους θλιμμένους ανθρώπους.

Καταδικάζουμε την εξαφάνιση μιας αρτηρίας ελάχιστα γνωστής αλλά πιο ζωντανής από τα Ηλύσια Πεδία και τα φώτα τους.

Δεν μας συγκινεί η γοητεία των ερειπίων. Αλλά οι στρατώνες πολιτών που υψώνονται στη θέση τους έχουν μια αδικαιολόγητη ασχήμια που απευθύνει κάλεσμα στους δυναμιστές.

Το *Potlatch* αποστέλλεται σε ορισμένες από τις διευθύνσεις που κοινοποιούνται στη σύνταξη.

Αρχισυντάκτης: Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, οδός Ντυγκαί-Τρουέν 15,
Παρίσι 6^ο.

Δελτίο πληροφόρησης του γαλλικού τμήματος της Λετριστικής Διεθνούς

potlatch

Κυκλοφορεί κάθε Τρίτη

10 Αυγούστου 1954

8

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΠΟΛΕΜΟ ΣΤΟ ΜΑΡΟΚΟ

Καθώς η βία στο Μαρόκο αυξάνεται κάθε μέρα ανάμεσα στο προηγμένο τμήμα των αστικών πληθυσμών και τις φεουδαρχικές φυλές που χρησιμοποιούνται από τη Γαλλία, η δράση μιας πραγματικά επαναστατικής μειοψηφίας δεν πρέπει να αναβληθεί.

Υποστηρίζοντας κατ' αρχάς τις δυναστικές διεκδικήσεις του εθνικισμού, αυτή η μειονότητα μπορεί από τώρα και στο εξής να αποτελέσει τη βάση του κινήματος για μια πιο σοβαρή εξέγερση, χωρίς να εξαρτάται η παρέμβασή της από μια ταξική συνειδητοποίηση του συνόλου του Μαροκινού προλεταριάτου.

Αυτή η συνειδητοποίηση δεν θα παίξει ιστορικό ρόλο στην κρίση που ξεκινάει. Πρέπει να επιδιωχθεί η ενίσχυσή της κατά τη διεξαγωγή ενός αγώνα όπου εμπλέκονται διαφορετικές τάσεις, σε διαφορετικά επίπεδα (αντι-Γάλλοι τρομοκράτες, φανατικοί θρησκευόμενοι). Ο πόλεμος της ελευθερίας ξεκινάει από την αταξία.

ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ

ΟΙ ΜΠΟΓΙΑΤΖΗΔΕΣ

Η χρήση της πολυχρωμίας για την εξωτερική διακόσμηση των ανθρώπινων κατασκευών σηματοδοτούσε πάντα το απόγειο ή την αναγέννηση ενός πολιτισμού. Δεν έχει απομείνει τίποτα, ή σχεδόν τίποτα, από τα επιτεύγματα των Αιγυπτίων, των Μάγια, των Τολτέκων ή των Βαβυλωνίων σε αυτόν τον τομέα. Αλλά μιλάμε ακόμα γι' αυτά.

Το γεγονός ότι οι αρχιτέκτονες επιστρέφουν εδώ και μερικά χρόνια στην πολυχρωμία δεν πρέπει λοιπόν να μας εκπλήσσει. Αλλά η πνευματική και δημιουργική φτώχεια τους, η παντελής έλλειψη απλής ανθρωπιάς είναι τουλάχιστον θλιβερές. Η πολυχρωμία δεν χρησιμεύει σήμερα παρά μόνο για να συγκαλύπτει την ανικανότητά τους. Δύο παραδείγματα, επιλεγμένα από μια έρευνα που διεξάχθηκε μεταξύ εκατόν πενήντα αρχιτεκτόνων του Παρισιού, το αποδεικνύουν επαρκώς:

Σχέδιο τριών νέων αρχιτεκτόνων (22, 25 και 27 ετών) που είναι πεπεισμένοι για την ιδιοφυία και την πρωτοτυπία τους και φυσικά θαυμάζουν τον Κορμπυζιέ:

Στην Ωμπερβιγιέ -απόκληρο τόπο, από τότε που ένας νεαρός θαυμαστής του αγιο-σουλπικιανού κεραμίστα Λεζέ έκανε εκεί τα παιχνίδια του-, ένας επιμήκης ορθογώνιος παραλληλεπίπεδος κύβος. Για να “παίζουν” δεόντως με την πρόσοψη που θεωρείται υπερβολικά επίπεδη, θα την πλαισιώσουν με εναλλασσόμενες κίτρινες και μωβ πλάκες διαστάσεων ενός μέτρου επί εξήντα εκατοστά. Θα αφήσουν στους εργάτες την επιλογή της θέσης των πλακών. Αντικειμενική τύχη, κατά κάποιον τρόπο.

Αλλά τότε θα δούμε την πρώτη εντελώς “αυτόματη” κατασκευή;

Σχέδιο ενός σχετικά γνωστού αρχιτέκτονα (45 ετών):

Σχολικά “συγκροτήματα” κοντά στη Ναντ: δύο επιμήκεις κύβοι που χωρίζονται από τον αναγκαίο χώρο άθλησης με τις υπέροχες πορτοκαλιές-νάνους μέσα σε κασόνια. Το κτίριο στα δεξιά, η πλευρά των αγοριών, θα καλυφθεί με πράσινες και κόκκινες πλάκες, δύο μέτρα επί ένα, ενώ το κτίριο στα αριστερά, η πλευρά των κοριτσιών, με κίτρινες και μωβ πλάκες των ίδιων διαστάσεων.

Οι εν λόγω αρχιτέκτονες θα υλοποιήσουν αυτή την αξιοθαύμαστη πανδαισία χρωμάτων με λεπτές πλάκες από τσιμέντο. Αγνωστών σχεδόν πλήρως με ποιον τρόπο θα συμπεριφερθεί αυτό το υλικό υπό την παρουσία των χημικών αντιδραστηρίων που περιέχονται στις χρωστικές ουσίες. Στην Ωμπερβιγιέ, μόνο μια υδρορροή θα προστατεύει μια πρόσοψη πέντε ορόφων από τη βροχή. Η ίδια απερισκεψία και στη Ναντ, εξάλλου, αλλά μόνο για δύο ορόφους.

Ξέρουμε πόσο δυσάρεστα επιδραστικό είναι το μωβ. Ξέρουμε σε ποιες τελετές χρησιμοποιείται συνήθως. Διαισθανόμαστε τι είδους κράμα θα σχηματίσουν σύντομα το βρώμικο κίτρινο και το ξεθωριασμένο μωβ. Αυτά τα παραδείγματα λοιπόν δεν χρειάζονται σχόλια. Αναλογιζόμαστε απλώς τη σημερινή φτώχεια των αρχιτεκτονικών ερευνών καθώς διαπιστώνουμε ότι οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες αρχιτέκτονες, όταν ενδιαφέρονται για την πολυχρωμία, φαίνεται ότι θέλουν να χρησιμοποιούν μόνο το κίτρινο και το μωβ, ή το κόκκινο και το πράσινο, έναν κάπως “νέο” συνδυασμό για την εποχή μας. Ωστόσο, ένας αρχιτέκτονας (45-50 ετών) στην οδό Πανεπιστημίου και ένας άλλος (της ίδιας ηλικίας) στην οδό Βωζιράρ ετοιμάζουν κάποιες πιο ενδιαφέρουσες συνθέσεις χωρίς να επαίρονται γι’ αυτές. Ο πρώτος, που επιστρέφει από την Αμερική –και έχει ενδιαφέρον να σημειώσουμε ότι σήμερα η πιο εκπολιτισμένη μορφή αρχιτεκτονικής προέρχεται από τις Η.Π.Α με τον Φρανκ Λόιντ Ράιτ και την “οργανική” αρχιτεκτονική του ή από τη Λατινική Αμερική με τον Ριβέρα και τις πόλεις του–, χτίζει κυρίως βίλες για τους πλούσιους, δουλεύοντας με φωτεινές αποχρώσεις και χρησιμοποιώντας ασφαλή υλικά, από κεραμικές πλάκες μέχρι τούβλα κλίνκερ. Ο δεύτερος εργάζεται με τα ίδια χρώματα αλλά ως επί το πλείστον σε κτίρια κοινωνικής κατοικίας. Περιορίζεται λοιπόν αρκετά στην έρευνά του και μερικές φορές καταλήγει να προσφεύγει στο τσιμέντο, αν όχι στο “συγκρότημα Γκίλσον”. Δυστυχώς για τον ίδιο –και για τους άλλους.

Αυτό το τεύχος του *Potlatch* συντάχθηκε από τους:
Βέρα, Βολμάν, Α.-Φ. Κονόρ, Μ.-Ι. Μπερνστάιν, Μωχάμεντ Νταχού,
Γ.-Ε. Ντεμπόρ, Ζακ Φιγιόν.

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

“Η Δυτική Γερμανία, σε πλήρη βιομηχανική ανάπτυξη, απειλείται από τις πρώτες σοβαρές κοινωνικές ταραχές μετά το τέλος του πολέμου. Η απεργία στις μεταφορές και στις δημόσιες υπηρεσίες του Αμβούργου, που συνεχίζεται εδώ και σαράντα οκτώ ώρες, επεκτείνεται στην Κολωνία. Έτσι η κοινωνική αναταραχή που ξεκίνησε από το Αμβούργο επεκτείνεται σταδιακά σε ολόκληρη τη Δυτική Γερμανία, όπου περισσότεροι από ένα εκατομμύριο εργάτες διεκδικούν ήδη αυξήσεις των μισθών και μείωση των ωρών εργασίας.” (*France-Soir*, 7 Αυγούστου 1954)

ΣΧΕΔΙΟ ΑΦΙΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΟΙΧΟΥΣ ΤΗΣ ΑΛΓΕΡΙΑΣ

ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΠΕΡΑΣΕΤΕ
ΤΙΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΣΑΣ ΣΤΟ ΜΑΡΟΚΟ

Εκδόθηκε από το αλγερινό τμήμα της Δετριστικής Διεθνούς.

ΟΔΟΣ ΜΟΡΙΓΙΟΝ 36

“Εκείνη την εποχή άρχισαν να βλέπουν χαραγμένο εδώ κι εκεί στους δρόμους, με γράμματα που κανένας δεν μπορούσε να σβήσει: *Ξεκινάνε οι περιπέτειες με τις οποίες θα πιαστεί το μυστηριώδες λιοντάρι...*”

Η περίεργη μοίρα των ανευρεθέντων αντικειμένων δεν μας ενδιαφέρει όσο οι διαθέσεις της έρευνας. Το επονομαζόμενο Γκράαλ, αφού υπήρξε αντικείμενο πολλών αναζητήσεων, συναντήθηκε ξανά με τον προϊστάμενό του αστυνομικό επιθεωρητή Θεό και τους υπόλοιπους μπάτσους του Μεγάλου Οίκου του Πατρός. Πεθαίνει κάθε μέρα από γηρατιά. Το επάγγελμα έπεσε σε ανυποληψία.

Ωστόσο, θέλουμε να πιστεύουμε ότι οι άνθρωποι που έψαχναν το Γκράαλ δεν ήταν αφελείς. Καθώς η ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ τους μοιάζει με τη δική μας, πρέπει να εξετάσουμε τις τυχαίες διαδρομές τους και το πάθος τους χωρίς έσχατους σκοπούς. Το θρησκευτικό μακιγιάζ δεν αντέχει. Αυτοί οι καβαλάρηδες της μυθικής Δύσης τα έχουν όλα: μια μεγάλη ικανότητα να παρεκκλίνουν μέσω του παι-

χνιδιού· το συναρπαστικό ταξίδι· την αγάπη για την ταχύτητα· μια σχετική γεωγραφία.

Η μορφή ενός τραπεζιού αλλάζει πιο γρήγορα από τα κίνητρα για να πίνουμε. Αυτά που χρησιμοποιούμε εμείς συνήθως δεν είναι στρογγυλά· αλλά τα “περιπετειώδη κάστρα” θα τα χτίσουμε μια μέρα.

Ο μύθος της Αναζήτησης του Γκράαλ προαναγγέλλει από ορισμένες απόψεις μια πολύ σύγχρονη συμπεριφορά.

ΤΟ ΡΟΤΛΑΤΧ
ΕΧΕΙ ΤΟΥΣ ΠΙΟ ΕΞΥΠΝΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ
ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ;

Αρχισυντάκτης: Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, οδός Ντυγκαί-Τρουέν 15,
Παρίσι 6^ο.

Δελτίο πληροφόρησης του γαλλικού τμήματος της Λετριστικής Διεθνούς

potlatch

Κυκλοφορεί κάθε Τρίτη

17 έως 31 Αυγούστου 1954

9-10-11

Ειδικό τεύχος διακοπών

ΕΞΟΔΟΣ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Ένα άρθρο με τίτλο “Όταν διασχιστεί το σύνορο, δεν υπάρχει πια όριο” κόπηκε την τελευταία στιγμή από το τεύχος 8 του *Potlatch*. Επισήμαινε τη φτώχεια ενός ποιήματος του Λουί Αραγκόν που δημοσιεύτηκε στην Κυριακάτικη *Humanité* σχετικά με την ανακωχή στην Ινδοκίνα (“Παντού παύσατε πυρ Παύσατε πυρ παντού” ήταν ο τελευταίος στίχος, αν και όχι ο πιο αστείος). Το εν λόγω άρθρο χαιρέτιζε στο πρόσωπο του Αραγκόν έναν καλό μαθητή του “σοσιαλιστή-ρεαλιστή Πονσάρ”. Κάποιες άλλες σκέψεις μάς έκαναν να το αφαιρέσουμε.

Σίγουρα ο Λουί Αραγκόν είναι καταγέλαστος. Αλλά δεν δεχόμαστε να γελάμε με κακή παρέα.

Η θεωρία της σοσιαλιστικής ρεαλιστικής τέχνης είναι προφανώς ανόητη. Ωστόσο, αν ένα τέτοιο κλισέ που κατασκευάζεται στην Ε.Σ.Σ.Δ. –ή κοντά σε αυτή– μπορεί να οδηγήσει ένα λιγότερο προχωρημένο τμήμα του προλεταριάτου να αποκτήσει συνείδηση ορισμένων αγώνων για τη ζωή, το θεωρούμε πιο χρήσιμο από τη φαινομενικότητα μιας επιτήδευσης που για χιλιοστή φορά είναι αφηρημένη, ανεικονική ή “υποδηλώνει το άτυπο” (ΗΛΙΘΙΟΙ!) και

κατακλύζει τις γκαλερί του Παρισιού και τα σαλόνια της “new look” αστικής τάξης.

Η γαλλική ποίηση δεν μας ενδιαφέρει πια. Αφήνουμε τη γαλλική ποίηση, τα κρασιά της Βουργουνδίας και τον Πύργο του Άιφελ στις επίσημες τουριστικές υπηρεσίες. Δεν πρέπει να δίνουμε την εντύπωση ότι υπερασπιζόμαστε αυτή την ποίηση, καθώς υποστηρίζουμε μόνο μια συγκεκριμένη μορφή πολιτικού συνθήματος ενάντια σε μια άλλη (“Το κόμμα μου μου έδωσε πίσω τα χρώματα της Γαλλίας...”) που θα ήταν ευχάριστα κωμική αν δεν ανακαλύπταμε σε αυτή πρωτίστως το σαμποτάζ του επαναστατικού πνεύματος των γάλλων εργατών.

Για τη σύνταξη:

Βέρα, Μ. Νταχού, Γ.-Ε. Ντεμπόρ, Ζ. Φιγιόν

ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ ΤΟ ΔΙΟΡΘΩΣΑΝ ΜΟΝΟΙ ΤΟΥΣ...

Ο Α.-Φ. Κονόρ, του οποίου η αδεξιότητα ως προς το στιλ δεν μπορούσε να κρύψει τη φτώχεια της σκέψης, αποκλείστηκε οριστικά στις 29 Αυγούστου με την κατηγορία του νεοβουδισμού, του ευαγγελισμού, του πνευματισμού.

Γνωστοποιούμε στους επιστολογράφους μας
την καινούρια διεύθυνση του *Potlatch*:
Μωχάμεντ Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32, Παρίσι 5°.

Η εβδομαδιαία έκδοση του *Potlatch* θα επαναληφθεί
στο τέλος αυτού του μήνα.
Το τεύχος 12 θα κυκλοφορήσει την Τρίτη 28 Σεπτεμβρίου.

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΜΙΑΣ ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

«Η πρωτοπορία είναι ένα επικίνδυνο επάγγελμα.»

Ζιλ Ζ. Βολμάν

Την Κυριακή 15 Αυγούστου στις 22:30 ένα άδειο λεωφορείο που έτρεχε με μεγάλη ταχύτητα συνετρίβη στο εσωτερικό του μπαρ “Χρυσό Βαρέλι”, στην οδό Μοντάν-Ζενεβιέβ 32, που είναι γνωστό ότι χρησιμοποιείται από τη Λετριστική Διεθνή. Αναφέρθηκαν τέσ-

σειρες τραυματίες μεταξύ των πελατών. Από τύχη δεν υπήρχε μέσα στο μπαρ κανένας από τους λετριστές που έπρεπε κανονικά να βρίσκονται εκεί την ώρα του ατυχήματος.

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΟ

Ένα άρθρο του Κριστιάν Εμπέρ που δημοσιεύτηκε στο τεύχος της 19 Αυγούστου του *France-Observateur* ζητάει μια ριζική λύση στις δυσκολίες της στάθμευσης εντός του Παρισιού: την απαγόρευση όλων των ιδιωτικών αυτοκινήτων στο εσωτερικό της πόλης και την αντικατάστασή τους από έναν μεγάλο αριθμό ταξί με χαμηλή χρέωση.

Χαιρετίζουμε θερμά αυτό το σχέδιο.

Γνωρίζουμε τη σημασία του ταξί για τη διασκέδαση που ονομάζουμε “περιπλάνηση” από την οποία αναμένουμε τα πιο πειστικά εκπαιδευτικά αποτελέσματα.

Μόνο το ταξί επιτρέπει τη μέγιστη ελευθερία των διαδρομών. Διατρέχοντας ποικίλες αποστάσεις σε δεδομένο χρόνο, συμβάλλει στην αυτόματη αλλαγή σκηνικού. Καθώς αλλάζει με ευκολία, το ταξί δεν δεσμεύει τον “ταξιδιώτη”, μπορεί να εγκαταλειφθεί οπουδήποτε και να παρθεί τυχαία. Η άσκοπη μετακίνηση, που μεταβάλλεται αυθαίρετα καθ’ οδόν, μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο μέσω της ουσιαστικά τυχαίας διαδρομής των ταξί.

Η υιοθέτηση των μέτρων που προτείνονται από τον κ. Εμπέρ θα είχε λοιπόν το τεράστιο πλεονέκτημα –εκτός από την εξισωτική διευθέτηση ενός ιδιαίτερα ενοχλητικού προβλήματος– να επιτρέψει σε ευρεία στρώματα του πληθυσμού να απελευθερωθούν από τις εξαναγκαστικές διαδρομές του μετρό για να αποκτήσουν πρόσβαση σε έναν τρόπο περιπλάνησης που είναι αρκετά δαπανηρός μέχρι σήμερα.

Μισέλ Μπερνστάιν

ΠΑΙΡΝΕΤΕ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΔΡΟΜΟ

Περπάτησα χωρίς να χαθώ. Η Λεωφόρος παλεύει εμφανώς με τον στρατηγό Τριπιέ (7^ο διαμέρισμα). Το Μπον Νουβέλ είναι επίσης αδιέξοδο.

Ενώ αναμένουμε την ανοικοδόμηση της πόλης ξεκινώντας από την ανατολική Ζώνη (Πύλη της Βανβ), η σειρά αλλάζει λίγο πριν την περιπλάνηση.

Η οδός της “Υπηρέτριας με τα Κάνιστρα (προέκταση)” –πρώην οδός Καταρρακτών– προσαρτά εν μέρει την οδό “Όπου κανένας δεν φαινόταν να τον παρατηρεί ή να εμποδίζει τη διέλευσή του (προέκταση)” –πρώην οδό Μενιλμοντάν– καθώς και ολόκληρη την οδό Όμπερκαμφ που περίμενε αυτό ακριβώς για να εξαφανιστεί, και σταματάει στην οδό “Όλες αυτές τις χάρες, Ευγενία, που σου έδωσε αφειδώς η φύση, όλα αυτά τα θέλγητρα με τα οποία σε ομορφαίνει πρέπει να τα θυσιάσω αμέσως (προέκταση)” –πρώην λεωφόρο Κορών του Γολγοθά.

Μπορούμε να την ξαναβρούμε ΑΡΓΟΤΕΡΑ κοντά σε ένα επεισόδιο στην οδό “Που επιτρέπεται να ξεκινήσει οπουδήποτε (προέκταση)” –πρώην οδό Ρασίν– (συνεχίζεται).

Ζιλ Ζ. Βολμάν

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

«Στοκχόλμη, 23 Αυγούστου. Συμπλοκές που προκλήθηκαν, σύμφωνα με την αστυνομία, από λάτρες των ισχυρών συγκινήσεων, έλαβαν χώρα χθες στη Στοκχόλμη κοντά στο πάρκο Μπερζελί. Περίπου 3000 άνθρωποι συμμετείχαν σε αυτές τις “ταραχές για να γελάσουν”. Υπάρχουν αρκετοί τραυματίες, εκ των οποίων τρεις αστυνομικοί. Ένας άνδρας ρίχτηκε πάνω σε μια βιτρίνα και έκοψε μια αρτηρία, ενώ ένας αστυνομικός έσπασε το σαγόνι του. Τριάντα δύο άτομα συνελήφθησαν.» (Paris-Presse, 24 Αυγούστου 1954)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η μεροληπτική σιωπή των εφημερίδων για εμάς αντισταθμίζεται σε μεγάλο βαθμό από ένα είδος ενοχλητικού μύθου που δημιουργήθηκε από στόμα σε στόμα μέσα σε ορισμένους κύκλους.

Όλες οι μαρτυρίες που φτάνουν σε μας περιοδικά από διάφορους τομείς του λεγόμενου πνευματικού κόσμου κάνουν λόγο για κάποιες ψευδείς φήμες που αναβιώνουν περιοδικά με την ίδια βε-

βαιότητα από τα ίδια πρόσωπα: την αφόρητη αυθαιρεσία μιας υποτιθέμενης “διευθυντικής επιτροπής” που ασκεί δικτατορικό έλεγχο στη συμπεριφορά των λετριστών· τη χρησιμοποίηση μπράβων και κάθε μέσου πίεσης· τη συμμετοχή σε διάφορες διακινήσεις για τις οποίες το ψευδο-ιδεολογικό κίνημα αποτελεί απλώς πρόσχημα· ακόμα και επιχορηγήσεις από τη Μόσχα ή από το Τελ Αβίβ, ανάλογα με τις προτιμήσεις σας.

Όσο προφανής και αν είναι η γελοιότητα αυτής της επιχείρησης, δημιουργεί ένα είδος “λετριστικού κύκλου” κάπου ανάμεσα στα μυθιστορήματα της Βρετάνης, τον Φαντομά και την οδό Ξαβιέ-Πριβά.

Ορισμένοι από αυτούς που αποκλείστηκαν από την ομάδα φαίνεται ότι έχουν αφιερώσει τη ζωή τους και τις μυθομανιακές ικανότητές τους στην επινόηση αυτών των ανεκδότητων, που μπορούν να μας δυσφημίσουν πιο εύκολα από την αντιπαράθεση ιδεών.

Όλα αυτά δεν είναι πιο σοβαρά από την περίφημη διατύπωση (του Μωριάκ, όπως φαίνεται): “Πρέπει να σκοτώσουμε τους λετριστές όσο είναι νέοι”.

Ένας άλλος ηλίθιος –ο Πιερ Εμμανουέλ– είπε επίσης, μετά τα γεγονότα του Πάσχα του 1950 στην Παναγία των Παρισίων, ότι έπρεπε “να σπάσουν τα κεφάλια των ταραχοποιών πάνω στα σκαλιά της Αγίας Τράπεζας”.

Ωστόσο, η ανοησία μιας πρόκλησης δεν αρκεί για να την κάνει ανεκτή επί μακρόν. Μια πρόσφατη συνεδρίαση της ολομέλειας συμφώνησε ότι είναι αναγκαίο να καταπολεμηθούν αυτές οι φήμες στην πηγή τους με την επιθυμητή ενεργητικότητα: “Πρέπει να δώσουμε μια σοβαρή τροπή στα γεγονότα που θα αναγκάσει ακόμα και τους πιο δύσπιστους να φοβηθούν” (αναφορά του Ζακ Φιγιόν).

Μια ειδική ομάδα επιφορτίστηκε με αυτό το έργο.

Λ.Δ.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Προς τον πάπα: Τα χαρτιά βρίσκονται σε ασφαλές μέρος. Η γιορτή μπορεί να περιμένει.

Προς τη “νεαρή Γαλλίδα”: Ελάτε πίσω μαζί με το τρυφερό χορτάρι.

Προς τη νύχτα στην Βομπάν: Προχωράμε. Εσύ, σύννεφο, πήγαινε μπροστά.

ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Παρά το γεγονός ότι το ημερολόγιο του 1793 προσπάθησε να επιβάλει έναν διαφορετικό κύκλο, η δυσάρεστη λέξη “άγιος” εξακολουθεί να λερώνει τους τοίχους πολλών δρόμων του Παρισιού στους οποίους παρέχει την ονομασία.

Εδώ και μερικούς μήνες, έχουμε τη χαρά να διεξάγουμε μια εκστρατεία για την κατάργηση αυτού του όρου από την αλληλογραφία και από τις συζητήσεις μας. Τα ονόματα των δρόμων είναι προσωρινά. Ποιο από αυτά θα διατηρηθεί άραγε στο μέλλον, εκτός ίσως από το Αδιέξοδο του Θείου Βρέφους (15^ο διαμέρισμα, μετρό Παστέρ) ως ενθύμιο;

Η διοίκηση της Ταχυδρομικής, Τηλεγραφικής και Τηλεφωνικής Υπηρεσίας (P.T.T.) συμμορφώνεται από τώρα με τη θέληση του κοινού: οι επιστολές φτάνουν στη λεωφόρο Ζερμαίν ή στην οδό Ονορέ.

Καλούμε το υγιές τμήμα της κοινής γνώμης να στηρίξει αυτή την επιχείρηση υπέρ της δημόσιας υγιεινής.

ΨΥΧΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

“Ανακάλυψα ότι η Κίνα και η Ισπανία είναι η ίδια γη, και ότι μόνο από άγνοια θεωρούνται διαφορετικές χώρες.”

Νικολάι Γκόγκολ

Ο ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ ΛΑΟΣ

Τα περιοδικά των “δημοκρατιών” μας καταναλώνουν ευρέως βασιλικές οικογένειες.

Η κυκλοφορία τους θα μειωνόταν πολύ από την έλευση μιας αγγλικής Δημοκρατίας –ήμασταν από αυτούς που την εγκωμιάζαν μια μέρα που η τηλεόραση είχε συγκεντρώσει στα πεζοδρόμια τους ηλίθιους λάτρεις των Ενθρονίσεων. Και ακόμα και με το κυρίως πιάτο της διαχρονικής αντίστασης της βασίλισσας της Αγγλίας, το έργο της αποβλάκωσης πρέπει να παραλλάσσεται από καιρό σε καιρό: μια περιοδεία εξόριστων βασιλιάδων, εκθρονισμένων ή σχεδόν εκθρονισμένων, γίνεται δεκτή με χειροκροτήματα στη Μεσόγειο, από τη Μασσαλία μέχρι την Κύπρο –μέσω των βουνών του Γράμμου ίσως;

Αλλά ενώ η εξιστόρηση των ακολασιών (ανεπαρκέστατων, ανεπαρκέστατων...) της πριγκίπισσας Μαργαρίτας αρχίζει να προκαλεί πλήξη στους κουτσομπόληδες μας, και καθώς αποδεικνύεται ότι το ίδιο κοινό δεν ενδιαφερόταν ποτέ ιδιαίτερα για τα συμπλέγματα του αξιοθρήνητου Βαλδουίνου του Βελγίου, ανακαλύπτουν δίπλα μας μια βασιλική οικογένεια ή κάτι παρόμοιο. Ένα άτομο, που επέστρεψε από μακριά χάρη στην απερίσκεπτη κατάργηση του νόμου της εξορίας και είναι γνωστό με το όνομα Κόμης του Παρισιού, φωτογραφίζεται αυτάρεσκα περιτριγυρισμένο από τους πολυάριθμους απογόνους του. Ευτυχώς, η ασχήμια πουλάει άσχημα: από τις οχτώ ή εννιά πριγκίπισσες που παραδόθηκαν στον θαυμασμό του αγαθού λαού τους καμία δεν είναι όμορφη ή έστω απλώς ελκυστική. (Εκτός από μια αρκετά μικρή, έντεκα ή δώδεκα ετών· αλλά ποιος ξέρει τι θα γίνει σύντομα;)

Παρόλα αυτά, ένας Κόμης της ευρύτερης περιοχής του Παρισιού αναβιώνει με θαυμάσιο τρόπο τη χρυσή εποχή των φέουδων, της υποτέλειας, της δουλείας και της αγχόνης.

Η υπενθύμιση της ευγενούς επικυριαρχίας του αποτελεί μια διακριτική επισήμανση προς τα εκατομμύρια των κατοίκων αυτής της πρωτεύουσας που έφερε στην εξουσία την Εθνοσυνέλευση, και την Κομμούνα.

Τα συντρίμια των καταδικασμένων τάξεων συγκεντρώνονται. Ένα ρεύμα της κοινής γνώμης δημιουργείται υπέρ αυτού του έξυπνου αστού βασιλιά, αυτού του βασιλιά σε στιλ Μαντές-Φρανς.

Γνωρίζουμε ότι οπουδήποτε θριάμβευσε η αντίδραση, εδώ και σαράντα χρόνια, τα κατάφερε με τη μεταστροφή ή την παρωδία μιας επαναστατικής ή τουλάχιστον κοινωνικής ιδεολογίας.

Αυτή η συνεχής διαδικασία ενισχύει τη βεβαιότητα ότι αυτή η ιδεολογία πετυχαίνει τους πραγματικούς σκοπούς της.

Η ΑΡΙΑΔΝΗ ΣΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ

Μπορεί κανείς να αντιληφθεί με μια μόνο ματιά την Καρτεσιανή διάταξη του λεγόμενου “λαβύρινθου” του Βοτανικού Κήπου και την επιγραφή που την αναγγέλλει:

ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΝΤΑΙ ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ

Δεν θα μπορούσε να βρει κανείς μια πιο ξεκάθαρη σύνοψη του πνεύματος ενός ολόκληρου πολιτισμού. Εκείνου που τελικά θα γκρεμίσουμε.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΣ ΜΙΜΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

(Αποσπάσματα μιας επιστολής από τη Βολιβία, που δημοσιεύτηκε στην *Τέταρτη Διεθνή*.)

“Αυτή η δεύτερη επέτειος της επανάστασης της 9^{ης} Απριλίου γιορτάστηκε μέσα σε πολύ ιδιαίτερες συνθήκες: οι μάζες είναι αποφασισμένες να προχωρήσουν στον δρόμο της επανάστασης, ενώ η κυβέρνηση, την οποία έφεραν στην εξουσία αυτές οι μάζες, έχει ήδη διανύσει μεγάλη απόσταση στον δρόμο της συνθηκολόγησης με τον ιμπεριαλισμό...”

Στο μπροστινό μέρος της πορείας έρχονται οι ανθρακωρύχοι με τον εξοπλισμό της εργασίας τους, μεταφέροντας τουφέκια, φυσίγγια δυναμίτη, ελαφρά και ημι-βαριά πολυβόλα και αδειάζοντας τα όπλα τους στον αέρα: ρα-τα-τα-τα, τα πολυβόλα. Είναι μια χειρονομία χαράς, αλλά πολύ περισσότερο μάχης...

Τώρα έρχονται οι εργάτες της πετρελαιοβιομηχανίας: φορτηγά εξοπλισμένα με τουφέκια και βαριά πολυβόλα. Τζιπ με σμήνη εργατών που έχουν τα όπλα στους ώμους κι ένα βαρύ πολυβόλο πάνω στο καπό της μηχανής.

Έπειτα έρχεται η ατελείωτη μάζα των αγροτών, που αποκαλύπτει μια τεράστια φτώχεια αλλά κι ένα πολύ υψηλό πνεύμα...

Οι αγρότες δεν μεταφέρουν –όπως κάνουν συνήθως οι εργάτες– τα όπλα στους ώμους αλλά είναι σχεδόν έτοιμοι να ανοίξουν πυρ με το δάχτυλο στη σκανδάλη.”

Αρχισυντάκτης: Μ. Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

potlatch

Μηνιαίο

28 Σεπτεμβρίου 1954

12

ΟΙ ΠΙΟ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΑΠΟΙΚΙΕΣ...

“Σύμφωνα με τις ειδήσεις που μας μεταδόθηκαν, πρόκειται για μια δόνηση οκτώ βαθμών, που θεωρείται καταστροφική, ή ακόμα και εννέα βαθμών, που θεωρείται ισοπεδωτική. Στην περίπτωση αυτή, είμαστε μάρτυρες μιας μερικής ή ολικής καταστροφής ακόμα και των πιο σταθερών κτιρίων...” (οι εφημερίδες της 10^{ης} Σεπτεμβρίου).

Η Ορλεανβίλ, κέντρο του αλγερινού Τμήματος της Λ.Δ., “η πιο λετριστική πόλη του κόσμου” σύμφωνα με το σύνθημά της που δικαιολογούνταν από την υποστήριξη που παρείχε στο πρόγραμμά μας ένα προχωρημένο τμήμα του αλγερινού πληθυσμού της, σβήστηκε από τον χάρτη εξαιτίας του σεισμού της 9^{ης} Σεπτεμβρίου και των δονήσεων των επόμενων ημερών.

Ανάμεσα στους χίλιους τριακόσιους νεκρούς και τους χιλιάδες τραυματίες, θρηνούμε την απώλεια του μεγαλύτερου μέρους του αλγερινού Τμήματος. Ο Μωχάμεντ Νταχού, που στάλθηκε επιτόπου, δεν έχει καταφέρει ακόμα να μας διαβιβάσει τον ακριβή αριθμό εξαιτίας του διασκορπισμού των κατοίκων.

Τα “γαλλικά Νέα”, πιο ενθουσιώδη από ποτέ, γιόρτασαν το γεγονός με μια ταινία μικρού μήκους που δείχνει μόνο τους Ευρωπαίους, τα φέρετρό τους, τους σταυρούς τους, τους παπάδες τους, τους επισκόπους τους –ένα μπουρλέσκ που αποσκοπεί να δείξει ότι η Αλγερία είναι στο σύνολό της μια χώρα με γαλλικό πληθυσμό, καθολική θρησκεία και υψηλό βιοτικό επίπεδο όταν η γη δεν τρέμει.

Από την πλευρά της, η *Le Monde* της 19^{ης} Σεπτεμβρίου αναφερόταν στη δράση κάποιων απροσδιόριστων “ταραξιών” μεταξύ των γηγενών που έχουν παραμείνει στην Ορλεανβίλ, η οποία βρίσκεται υπό στρατιωτική κατοχή.

Το ζήτημα της ανοικοδόμησης της Ορλεανβίλ θέτει πράγματι πολύ σοβαρά προβλήματα.

Όση κι αν είναι η εχθρότητα του αλγερινού λετριστικού Τμήματος και των στοιχείων που επηρεάζει απέναντι στην ανέγερση αόριστων νέο-Κορμπυζιέ συγκροτημάτων κατοικιών-στρατώνων, είναι φανερό ότι στο σημερινό στάδιο της δράσης μας μια σοβαρή κριτική αυτής της ιδιαίτερα *καταστροφικής* μορφής αρχιτεκτονικής δεν μπορεί να υποστηριχθεί τη στιγμή που σαράντα χιλιάδες άνθρωποι περιμένουν ένα οποιοδήποτε καταφύγιο από την κυβέρνηση.

Αλλά θα πρέπει να αντιταχθούμε αποφασιστικά στο επίσημο σχέδιο της ανοικοδόμησης των γηγενών κατοικιών *έξω* από την πόλη, στην εκκαθαρισμένη θέση της οποίας θα ανεγειρόταν αργότερα μια καινούρια πόλη αποκλειστικά ευρωπαϊκή.

Το αλγερινό Τμήμα καταγγέλλει συνεχώς αυτές τις διακρίσεις και προωθεί ομόφωνα την αντίσταση ενάντια στο προσχεδιασμένο γκέτο.

“ΜΕ ΚΛΕΙΣΤΑ ΜΑΤΙΑ, ΑΓΟΡΑΖΩ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΣΤΟ PRINTEMPS”

Σαν σήμερα πριν από ενενήντα χρόνια, στις 28 Σεπτεμβρίου 1864, η Διεθνής Ένωση Εργαζομένων συνεδρίαζε για πρώτη φορά.

Η ΣΑΠΙΣΜΕΝΗ ΝΕΟΤΗΤΑ

Ο Πιερ-Ζοέλ Μπερλέ που, στις 23 Αυγούστου, μετά από ένα μεθύσι σε ένα διαμέρισμα της οδού Ντωφίν, χτύπησε έναν από τους συντρόφους του με ένα μπουκάλι, δεν ανήκε πλέον στη Λετριστική Διεθνή μετά τη σειρά διαγραφών του Σεπτεμβρίου του 1953 (εξάλειψη στοιχείων με φασιστικές τάσεις ή απλώς αχρείων). Ωστόσο, το κήρυγμα που δημοσιεύτηκε ως συνήθως από την *L' Aurora* (“Όλοι αυτοί οι αποτυχημένοι και ανίκανοι δεν μπορούν να ζήσουν παρά μόνο από τις επιχορηγήσεις των φίλων και συγγενών τους” κ.λπ.) δεν πρέπει να αποσπάσει την προσοχή μας από τους πραγματικούς υπόλογους, αυτούς που διατηρούν την κοινωνική ζωή μέσα στη φτώχεια την οποία μαρτυρούν διάφορα τέτοια γεγονότα: μεταξύ αρκετών άλλων, τους λακέδες της *L' Aurora* (όλους αυτούς τους αποτυχημένους και ανίκανους που δεν μπορούν να ζήσουν παρά μόνο από τις επιχορηγήσεις του Μπουσάκ...).

Θεωρούμε εξίσου αξιοκαταφρόνητες τις αστικές αξίες της εκμετάλλευσης, τις οποίες υπερασπίζεται με τον πιο αδιάλλακτο τρόπο η *L' Aurora*, και τη χυδαιότητα μιας νεολαίας ασυνείδητης -ασυνείδητης μέχρι το σημείο να αγνοεί αυτή την εκμετάλλευση και το μικρό ελεύθερο πεδίο που αφήνει στις *χρεοκοπημένες* ακολασίες.

Αυτό το τεύχος του *Potlatch* συντάχθηκε από τους:
Βέρα, Ζιλ Ζ. Βολμάν, Μισέλ Μπερνστάιν, Γ.-Ε. Ντεμπόρ, Ζακ Φιγιόν

ΣΕΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΣΕΙΣΜΟΓΡΑΦΟΙ

Καθώς όλοι οι πόροι της Λετριστικής Διεθνούς χρησιμοποιούνται για την παροχή βοήθειας στους αλγερινούς συντρόφους μας, το *Potlatch* θα κυκλοφορεί μόνο μία φορά το μήνα για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα. Αντίθετα, ο αριθμός των αντιτύπων θα διατηρηθεί στο σημερινό επίπεδο, συμπεριλαμβανοντας τις καινούριες διευθύνσεις που παραλήφθηκαν, ιδίως από το εξωτερικό, μετά το τελευταίο τεύχος. Οι συνδρομητές μας από την Ορλεανβίλ θα πρέπει να απευθύνονται στον Μωχάμεντ Νταχού, στην καινούρια έδρα του αλγερινού Τμήματος της Λ.Δ., που θα αναλάβει να διαβιβάσει αυτό το δελτίο πληροφόρησης στους επιζώντες.

Ο κύριος Αντρέ-Φρανκ Κονόρ, οδός Ντυγκαί-Τρουέν 15, Παρίσι –ο οποίος αποκλείστηκε στις 29 του περασμένου Αυγούστου– μας έστειλε την αυτοκριτική του για δημοσίευση: “Ενώ ήμουν αναμφίβολα ακάθαρτος, είχα την ανεντιμότητα να γίνω μέλος της Λετριστικής Διεθνούς. Ενώ αισθανόμουν απολύτως ανάξιος, δέχτηκα να αναλάβω τα καθήκοντα του αρχισυντάκτη του *Potlatch*. Προσπάθησα να κερδίσω τη φιλία ανθρώπων πιο καθαρών από μένα και δεν έλπιζα παρά μόνο σε μια μάταιη δόξα. Ενώ αισθανόμουν ανίκανος, τελικά, να μην αποδειχθώ ανάξιος της αποστολής που μου είχε ανατεθεί, επιχείρησα να μεταστρέψω τη Διεθνή σε υποδεέστερους σκοπούς, σκοπούς που δεν πρέπει –το αναγνωρίζω σήμερα– να γίνουν δικοί της με οποιοδήποτε τίμημα.

Γνωρίζω καλά τώρα –χάρη στη λετριστική εμπειρία από την οποία άντλησα παρόλα αυτά κάποια διδάγματα– ότι η ζωή μας εκτυλίσσεται πάνω σε αυτή τη γη. Εδώ είναι που πρέπει να δημιουργήσουμε, να αγαπήσουμε, να ζήσουμε. Αλλά η πνευματιστική περιπέτεια, εύκολη και μάταιη, με γοήτευε πάντα εξαιτίας τόσο της ευκολίας όσο και της ματαιότητάς της. Η ακινησία των ειδώλων με ελκύει, όπως και το μακάριο όνειρο του μοναχικού ονειροπόλου. Προσπάθησα λοιπόν, γι’ αυτούς τους ειδεχθώς προσωπικούς λόγους παρηγοριάς, να πείσω ορισμένους λετριστές να επιδιώξουν τον ίδιο στόχο με μένα. Η ανικανότητά μου για καθαρότητα, ο εγωισμός μου, η ματαιοδοξία μου έγιναν έτσι γρήγορα φανερές.

Για τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω, δεν μπορώ λοιπόν παρά να αναγνωρίσω ως δίκαιη την ποινή που με έπληξε. Δεν έχω παρά μόνο ένα παράπονο: ότι οι βλακώδεις νόμοι αυτής της χώρας δεν επέτρεψαν μια πιο αυστηρή ποινή. Ευτυχώς, έχω τη βεβαιότητα ότι η Α.Δ. θα τους αλλάξει σύντομα.”

Α.-Φ. Κονόρ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΒΡΑΔΥ

Στις 25 Σεπτεμβρίου 1951, ο Ζιλ Ζ. Βολμάν ολοκλήρωσε την ταινία του *Η Αντιέννοια*, που παραμένει απαγορευμένη από τη γαλλική Λογοκρισία.

ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Ούτε την ειρήνη σας. Ούτε την ελευθερία σας.
Εμφύλιος πόλεμος, Δικτατορία του προλεταριάτου.

Το πέμπτο τεύχος της επιθεώρησης *Λετριστική Διεθνής* θα
κυκλοφορήσει στο Παρίσι τον Ιανουάριο του 1955.

Αρχισυντάκτης: Μ. Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

potlatch

Μηνιαίο

23 Οκτωβρίου 1954

13

ΤΟ “ΔΙΚΤΥΟ ΜΠΡΕΤΟΝ” ΚΑΙ ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΤΩΝ ΚΟΚΚΙΝΩΝ

Ο Μπρετόν και οι φτωχοί φίλοι του απάντησαν στην προκήρυξή μας της 7^{ης} Οκτωβρίου αποκαλύπτοντας τη “μοσχοβίτικη υπακοή” της Λετριστικής Διεθνούς. Τουλάχιστον αυτό μαθαίνουμε από ένα άρθρο που δημοσιεύτηκε στην *Figaro Littéraire* της 22^{ης} Οκτωβρίου, διότι οι ίδιοι άνθρωποι, υπερβολικά δειλοί για να εκδηλωθούν στη Σαρλβίλ, ήταν επίσης υπερβολικά δειλοί για να μας κοινοποιήσουν ένα φυλλάδιο που δημοσιεύτηκε εναντίον μας.

Παραβλέποντας το αίσθημα αηδίας που εμπνέουν τα έξι άτομα (ονόματι Μπεντουέν, Γκολντφείν, Αντάι, Λεγκράν, Συστέρ, Τουαγιάν) τα οποία, καθώς ήταν παρόντα στη συζήτηση της 3^{ης} Οκτωβρίου, γνώριζαν την πραγματική θέση μας, δεν μπορούμε παρά να γελάσουμε με αυτόν τον γεροντικό θυμό. Και με αυτή την προφύλαξη.

Σχετικά με την πιθανή συμμετοχή μας σε κάποια Ν.Κ.Β.Δ., θεωρούμε αναξιοπρεπή οποιαδήποτε διάψευση απέναντι σε αστούς ιεροεξεταστές όπως ο Αντρέ Μπρετόν ή ο Τζόζεφ Μακάρθου. Επιπλέον, είναι αλήθεια ότι κάτω από περιστάσεις που απαιτούν μια

επιλογή θα βρισκόμασταν φυσικά στο πλάι αυτών των “μοσχοβιτών” ενάντια στα αφεντικά τους και τους πιθήκους των αφεντικών τους.

ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ

ΜΙΚΡΗ ΑΓΓΕΛΙΑ

Μπρετόν, νεαροί σύντροφοι του Μπρετόν, κάντε μια καλή κίνηση –μια ωραία χειρονομία: Στείλτε μας ένα αντίγραφο του φυλλαδίου όπου μας βρίζετε. Μην φοβάστε. Δεν θα σας χτυπήσουμε. Είναι μόνο για να γελάσουμε. Μας αρέσει πολύ το στιλ σας.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μετά από συζητήσεις που ξεκίνησαν πρόσφατα στο Παρίσι, ένα Ελβετικό Τμήμα της Λετριστικής Διεθνούς σχηματίστηκε στις 20 Οκτωβρίου.

Διεύθυνση: Σαρλ-Εμίλ Μερινά, Φλορεάλ 3, Λωζάννη (Βω), Ελβετία.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗ ΤΗΣ *COMBAT*

Κύριε,

Λόγω της εμπλοκής μας στο άρθρο με τίτλο “Τα εκατό χρόνια της Σαρλβίλ” (*Combat* της 21^{ης} Οκτωβρίου), σας παρέχουμε τις ακόλουθες διευκρινίσεις:

Δεν υπάρχουν “διαφορές” μεταξύ σουρρεαλιστών και λετριστών σε σχέση με το σκάνδαλο της Σαρλβίλ. Απλώς μια όψιμη αποστασία όλων των σουρρεαλιστών και η αποκήρυξη από ορισμένους εξ αυτών της προηγούμενης υπογραφής τους σε ένα κείμενο, ουσιαστικά μαρξιστικό.

Δεν θέλουμε να παίξουμε τον ρόλο του διασκεδαστή στις λογοτεχνικές ή άλλες τελετουργίες αυτού του καθεστώτος. Ο σουρρεαλισμός, ειδικά, αξιοποίησε επί μακρόν αυτή τη φλέβα. Δεν απολαμβάνουμε πλέον καθόλου τη γοητεία της ακίνδυνης φασαρίας. Στο πλαίσιο αυτό, οφείλουμε να παραδεχτούμε ότι “ξεχάσαμε τον Ρεμπώ”.

“Φωνάξτε δυνατά, ουρλιάξτε, λυσομανήστε”, συμβουλεύει ο συγγραφέας αυτού του άρθρου τους “αυτάρεσκους που χαλάνε τη γιορτή”, όπως είμαστε εμείς. Γνωρίζουμε την ευχάριστη αναποτελεσματικότητα όλων αυτών.

Η γιορτή συνεχίζεται, και είμαστε βέβαιοι ότι θα συμμετάσχουμε μια μέρα στην πιο σοβαρή διακοπή της.

21 Οκτωβρίου 1954

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Βολμάν, Ντεμπόρ

Ο ΜΠΑΤΣΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΛΗΡΙΚΟΣ ΧΩΡΙΣ ΣΙΔΗΡΟΥΝ ΠΑΡΑΠΕΤΑΣΜΑ

Ο Τσάπλιν, στο πρόσωπο του οποίου καταγγείλαμε ήδη από το θορυβώδες ανέβασμα των *Φώτων της Ράμπας* “τον καπηλευτή των συναισθημάτων, τον πρωτοψάλτη του πόνου”, συνεχίζει τις αγαθοεργίες του. Δεν αποτελεί έκπληξη ότι τον βλέπουμε να πέφτει στην αγκαλιά του αποκρουστικού αβά Πιερ για να του μεταβιβάσει τα “προοδευτικά” χρήματα του Βραβείου Ειρήνης.

Το σύνολο αυτού του κόσμου έχει αναλάβει το ίδιο καθήκον: να εκτρέψει ή να αποκοιμίσει τις πιο επιτακτικές διεκδικήσεις των μαζών.

Η διατηρούμενη δυστυχία εξασφαλίζει έτσι τη διαφήμιση όλων των εμπορικών σημάτων: από αυτήν κερδίζουν η Metro-Paramount του Τσάπλιν και τα κουπόνια του Βατικανού.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΙΑΣ ΑΥΤΑΠΑΤΗΣ

Η δεσποινίς Φρανσουάζ Σαγκάν, απεσταλμένη του περιοδικού *Elle* στην Ιταλία, έγραψε στην πραγματεία της για τη Βενετία στις 11 Οκτωβρίου:

“Μπορούμε λοιπόν να μιλήσουμε για τη Βενετία σαν μια φθισική μεθυσμένη από την τελευταία της πνοή, από το καταδικασμένο της σώμα, που ρίχνεται μπροστά στους τουρίστες και στους εραστές της. Κάπως νοσηρή περιγραφή, πρέπει να πούμε, αλλά αρκετά κερδοφόρα διότι, αποφεύγοντας το παρελθόν του Γαλάζιου

Οδηγού και το παρόν των επισκεπτών, προσφεύγουμε έτσι σε ένα μέλλον σουρρεαλιστικό και ποιητικό.”

Έτσι οι σουρρεαλιστές συναντούν την αφοσίωση που τους αξίζει, στη μικρή λογοτεχνική τάξη των μικροαστών.

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΣΕΙΣΜΟ

Στην Ορλεανβίλ, όπου οι σκανδαλώδεις ανισότητες στη διανομή της βοήθειας απειλούσαν να οδηγήσουν σε εξέγερση τον γηγενή πληθυσμό, ο έπαρχος Μ. Ντεμπιά, που είχε τολμήσει να υπερασπιστεί τα δικαιώματα των Αλγερινών υπηκόων, ανακλήθηκε στη Γαλλία· και η πόλη καταλήφθηκε από τα C.R.S..

Το Αλγερινό τμήμα της Λετριστικής Διεθνούς, λιγότερο αποδεκτισμένο απ’ όσο είχαν αναφέρει οι πρώτες ειδήσεις, ήταν σε μεγάλο βαθμό διασκορπισμένο. Οι λετριστές που παρέμειναν εκεί, ενισχυμένοι με στοιχεία που έφτασαν από το Παρίσι, διεξάγουν με αρκετή επιτυχία μια πολύ βίαιη προπαγάνδα.

Αντίθετα, το υποτιθέμενο επαναστατικό κόμμα της Αλγερίας, το Μ.Τ.Λ.Δ. που είχε ήδη αφήσει αβοήθητα τα κινήματα των λαών της Τυνησίας και του Μαρόκου, δεν έκανε τίποτα για να αξιοποιήσει μια εξαιρετικά ευνοϊκή κατάσταση.

Αυτό το τεύχος του *Potlatch* συντάχθηκε από τους:
Βέρα, Βολμάν, Μπερνστάιν, Νταχού, Ντεμπόρ, Φιγιόν.

Κάποιοι Βιετναμέζοι φίλοι μάς ζήτησαν να κοινοποιήσουμε στους αναγνώστες μας το παρακάτω κείμενο:

ΤΟ ΜΑΡΑΜΠΟΥΝΤΑ ΒΡΥΧΑΤΑΙ ΣΤΗ ΣΑΪΓΚΟΝ

Τάξη στον Βορρά χωρίς δικτατορία. Αναταραχή στον Νότο που είναι υποταγμένος στην αστυνομία ενός στρατηγού με έξι γαλόνια, διευθυντή νυχτερινού κέντρου. Ο “εθνικός” στρατός μετακινείται. Το Μαραμπούντα βρυχάται. Δεν έχει την ευκαιρία να δείξει τον ηρωισμό του. Είναι δυσαρεστημένο. Ωστόσο, ο κ. Νγκο Ντινχ Ντιέμ υποστηρίζει τον πόλεμο μέχρι τέλους. Δεν έχει νόημα. Η σύγχυση φέρνει τη σύγχυση. Οι στρατηγοί του Γαλλικού στρατού Σουάν και Χιν απαιτούν τον καταμερισμό της εξουσίας. Ο Να-

γκίμπ και ο Νάσερ είναι πολιτογραφημένοι Άγγλοι; Χρειάζεται λίγη λογική.

Αντιμέτωπες με μια τέτοια αναταραχή, οι εξόριστες Βιετναμέζικες ελίτ –που διαχωρίζονται επισήμως από ορισμένους φιλόδοξους εργαστηριακούς αρουραίους και στενόμυαλους μαθηματικούς που στερούνται εξουσιών– δεν έχουν παρά μόνο μία παρηγοριά: γνωρίζουν ότι υπάρχει ένας άνθρωπος από τον Νότο αρκετά διορατικός ώστε να πάει στη Γενεύη, στις 14 Ιουλίου, και να πει στον Φαμ Βαν Ντονγκ: “Μην γίνετε υπεύθυνος για την παράταση του πολέμου. Ο λαός του Βιετνάμ δεν θα σας το συγχωρούσε ποτέ...”. Και δημοσίως αυτός ο άνθρωπος δήλωσε τον Ιούλιο ότι μια κυβέρνηση συνασπισμού με τον Βορρά είναι το μυστικό για τη σωτηρία του Βιετνάμ. Αυτός ο άνθρωπος βρίσκεται στο Παρίσι. Είναι ο Τραν Βαν Χουν... Ο μόνος ικανός να πετύχει μαζί με τον Χο Τσι Μινχ την ενότητα του Βιετνάμ και την αληθινή ειρήνη. Γι’ αυτό ο Μπάο Ντάι προτιμάει αντί γι’ αυτόν τα μυρμήγκια Μαραμπούντα.

Ντο Ντουκ Χο

Αρχισυντάκτης: Μ. Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

potlatch

Μηνιαίο

30 Νοεμβρίου 1954

14

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ

Η Λετριστική Διεθνής προτείνει τη δημιουργία μιας συναρπαστικής δομής της ζωής. Πειραματιζόμαστε με συμπεριφορές, με μορφές διακόσμησης, αρχιτεκτονικής, πολεοδομίας και επικοινωνίας κατάλληλες για να προκαλέσουν *ελκυστικές καταστάσεις*.

Αυτό είναι το αντικείμενο μιας αένας διαμάχης ανάμεσα σ' εμάς και πολλούς άλλους, τελικά ασήμαντους διότι γνωρίζουμε καλά τον μηχανισμό τους και τη φθορά του.

Ο ρόλος της ιδεολογικής αντιπολίτευσης που αναλαμβάνουμε προκύπτει αναγκαστικά από τις ιστορικές συνθήκες. Σ' εμάς επαπόκειται απλώς να προετοιμάσουμε ένα κόμμα λιγότερο ή περισσότερο διαυγές και να αναγνωρίσουμε, στο σημερινό στάδιο, τα καθήκοντα και τους περιορισμούς του.

Στην τελική τους ανάπτυξη, οι συλλογικές κατασκευές που μας ευχαριστούν δεν είναι δυνατές παρά μόνο μετά την εξαφάνιση της αστικής κοινωνίας, της διανομής των προϊόντων εκ μέρους της, των ηθικών αξιών της.

Θα συμβάλουμε στην καταστροφή αυτής της αστικής κοινωνίας επιδιώκοντας την κριτική και την καθολική ανατροπή της ιδέας της για τις απολαύσεις, καθώς επίσης παρέχοντας χρήσιμα συνθήματα στην επαναστατική δράση των μαζών.

Για το *Potlatch*:
Βέρα, Ζιλ Ζ. Βολμάν,
Μισέλ Μπερνστάιν, Μ. Νταχού

ΜΙΚΡΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΡΟΤΛΑΤΣΧ;

1. Ένας Σοβιετικός κατάσκοπος, βασικός συνεργός των Ρόζενμπεργκ, που ανακαλύφθηκε το 1952 από το F.B.I.;
2. Μια πρακτική υπέρμετρης δωρεάς που προσκαλεί σε άλλες δωρεές για αντάλλαγμα και αποτελούσε το θεμέλιο μιας οικονομίας της προ-Κολομβιανής Αμερικής;
3. Μια λέξη κενή νοήματος που επινοήθηκε από τους λετριστές για να ονομάσουν μια από τις εκδόσεις τους;

(οι απαντήσεις στο τεύχος 15)

Στις 29 Νοεμβρίου κάποιοι από τους ανθρώπους μας, αρπάζοντας τελικά στον δρόμο έναν από τους υπογράφοντες του φυλλαδίου που μας είχε αφιερώσει ο κ. Αντρέ Μπρετόν στις αρχές Οκτωβρίου, πήραν στην κατοχή τους αυτό το φυλλάδιο.

Παραδίδουμε στους αναγνώστες μας ολόκληρο το κείμενο του σουρρεαλιστικού λίβελου, του οποίου η κύρια αμφιλεγόμενη πρωτοτυπία είναι ότι κυκλοφόρησε κρυφά, καθώς ο κ. Μπρετόν και οι φίλοι του επιδίωξαν απερίσκεπτα να μας εμποδίσουν με κάθε τρόπο να μάθουμε το περιεχόμενό του.

Τίτλος: ΓΝΩΣΤΕΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΟΛΠΟΥ

“Για να μπορέσει να αναληφθεί μια κοινή δράση, είναι απαραίτητο να διαπνέονται οι συνέταιροι από τις ίδιες προθέσεις και κανένας να μην έχει βάσιμους λόγους να περιφρονεί τον άλλον. Είχαμε καταλήξει, όχι χωρίς επιφυλάξεις, να εξετάσουμε, σε συνεννόηση με τη Λετριστική Διεθνή (!) μια δράση στο πλαίσιο του εορτα-

σμού των εκατό χρόνων από τη γέννηση του Ρεμπώ. Η πρώτη ενέργεια θα ήταν μια προκήρυξη τυπωμένη στο μπροστινό μέρος αυτού του φυλλαδίου.

Αυτή η προκήρυξη είχε μόλις δημοσιευθεί όταν λάβαμε το τεύχος 12 του *Potlatch*, οργάνου των λετριστών, με ημερομηνία 28 Σεπτεμβρίου 1954, όπου μπορεί κανείς να διαβάσει:

(Στο σημείο αυτό παρατίθεται η αυτοκριτική του Α.-Φ. Κονόρ που δημοσιεύτηκε πράγματι στο τεύχος 12.)

Δεν θα αναλάβουμε να αποφασίσουμε ποιος αποδεικνύεται πιο ποταπός, ο συγγραφέας αυτής της επιστολής ή εκείνοι που συμφώνησαν να την δημοσιεύσουν. Προκαλούν εξίσου την αηδία. Το γεγονός ότι αποκηρύσσουν τις δεσμεύσεις τους μερικές μέρες αργότερα δείχνει κατ' αρχάς ότι η μοίρα του Ρεμπώ μετράει γι' αυτούς πολύ λιγότερο από τη δική τους δημοσιότητα, όσο επαίσχυντα κι αν είναι τα χρησιμοποιούμενα μέσα. Γι' αυτούς, ο σκοπός τα δικαιολογεί. Κανένας δεν θα εκπλαγεί από το γεγονός ότι παραποιούν στη συνέχεια διάφορες φράσεις. Το ίδιο κάνουν και με τον Λένιν, του οποίου τα λόγια διαστρεβλώνουν*, αποδεικνύοντας έτσι πέρα από κάθε αμφιβολία ότι στερούνται ακόμα και της πιο στοιχειώδους αίσθησης αφοσίωσης προς τις ιδέες, που αποτελούσε ακριβώς το κύριο γνώρισμα του μεγάλου Ρώσου επαναστάτη και εξακολουθεί να χαρακτηρίζει κάθε γνήσιο επαναστάτη. Εφόσον απουσιάζει αυτή η αφοσίωση, δεν απομένει τίποτα εκτός από σταλινικά σκουπίδια. Από ένστικτο, οι άνθρωποι της διασταύρωσης *Σατωντάν* θα αναγνωρίσουν στο πρόσωπό τους άτομα που τους παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Ας μας επιτραπεί, ωστόσο, στην περίπτωση που η Κεντρική Επιτροπή, με όλα τα καθημερινά της καθήκοντα, δεν βρει τον χρόνο να εξετάσει την περίπτωση τους, να συστήσουμε θερμά την ευμενή προσοχή της

* Σημείωση του κ. Μπρετόν: «Σε ένα σχέδιο κοινής προκήρυξης οι λετριστές είχαν συμπεριλάβει ένα τροποποιημένο κείμενο του Λένιν, χωρίς να το αναφέρουν ως τέτοιο: “Σε μια κοινωνία που θεμελιώνεται στην πάλη των τάξεων, δεν θα μπορούσε να υπάρξει αμερόληπτη λογοτεχνική ιστορία”. Δεν είχαν καμία δυσκολία να παραδεχτούν ότι είχαν αντικαταστήσει τη λέξη “επιστήμη” του πρωτότυπου (;) κειμένου με τις λέξεις “λογοτεχνική ιστορία” και, συνεπαρμένοι από αυτή την ωραία κίνηση, παραθέτουν τους εαυτούς τους σε έναν πρόσφατο λίβελο αντικαθιστώντας με τη σειρά της τη “λογοτεχνική ιστορία” με τον όρο “κριτική ιστορία”: ποιοι είναι οι πλαστογράφοι;»

σε αυτούς τους μαθητευόμενους που είναι τόσο καλά προικισμένοι για τον ρόλο των μαρτύρων σε δίκες του είδους που αναπτύχθηκε μια για πάντα στη Μόσχα.

Μια καριέρα ανάλογη με τα μέσα τους ανοίγεται μπροστά τους. Καλή τύχη!”

Υπογραφές: Αντάι, Βαλόρμπ, Γκολντφείν, Λεγκράν, Λεμπρετόν, Μιτράνι, Μπεναγιούν, Μπεντουέν, Μπρετόν, Νταξ, Οπενχάιμ, Πάαλεν, Περέ, Πιερ, Ρεγκλ, Σεγκέρ, Συστέρ, Τουαγιάν, Φλαμάν.

Αρκούμεστε σήμερα να δημοσιεύσουμε τις καταγγελίες του κ. Μπρετόν και να παραπέμψουμε τους συντρόφους μας να ξαναδιαβάσουν ολόκληρη τη συλλογή της Σουρρεαλιστικής Επανάστασης που, προς το τέλος του πρώτου τετάρτου αυτού του αιώνα, αποτελούσε ένα ευφρές και αξιέπαινο εγχείρημα.

ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΡΟΤΛΑΤΣΧ

Μπορεί κανείς να αποκτήσει πρόσβαση σε ολόκληρη τη συλλογή του *Potlatch* στην οδό Μοντάν-Ζενεβιέβ 32. Οι επισκέπτες παρακαλούνται να απευθύνονται χωρίς φόβο στον φίλο μας Σαρλ Γκουγκλιελμετί, ο οποίος δεν παραμορφώθηκε από κάποιο λετριστικό ξυράφι, όπως φημολογείται, αλλά από το λεωφορείο που εμφανίστηκε απροσδόκητα σε αυτή τη διεύθυνση στις 15 Αυγούστου.

ΓΕΝΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Η Λετριστική Διεθνής θα παρουσιάσει την ερχόμενη άνοιξη δύο εκθέσεις:

ΜΕΤΑΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ

- από τις 9 ως τις 21 Απριλίου 1955 στη Λιέγη, στην γκαλερί Μπουτίκ, οδός Τετ-ντε-Μπεφ 6
- από τις 25 Απριλίου ως τις 6 Μαΐου 1955 στις Βρυξέλλες, στην γκαλερί Ντυτιγιέλ, οδός Εσκαλιέ 6.

ΣΥΝΟΨΗ ΤΟΥ 1954

Οι μεγάλες πόλεις ευνοούν τον αποπροσανατολισμό που ονομάζουμε *περιπλάνηση*. Η *περιπλάνηση* είναι μια τεχνική άσκοπης μετακίνησης. Θεμελιώνεται στην επίδραση του διακόσμου.

Όλα τα σπίτια είναι όμορφα. Η αρχιτεκτονική πρέπει να γίνει *συναρπαστική*. Δεν θα μπορούσαμε να αναλάβουμε μικρότερα κατασκευαστικά εγχειρήματα.

Η νέα πολεοδομία είναι αδιαχώριστη από αναπόφευκτες, ευτυχώς, οικονομικές και κοινωνικές ανατροπές. Μπορούμε να πιστεύουμε ότι οι επαναστατικές απαιτήσεις μιας εποχής συναρτώνται με την ιδέα που έχει αυτή η εποχή για την ευτυχία. Επομένως, η έμφαση στις διασκεδάσεις δεν είναι αστείο.

Υπενθυμίζουμε ότι το ζήτημα είναι να επινοήσουμε νέα παιχνίδια.

Γ.-Ε. Ντεμπόρ, Ζακ Φιγιόν

Αρχισυντάκτης: Μ. Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

potlatch

Μηνιαίο

22 Δεκεμβρίου 1954

15

ΤΟ ΑΝΘΟΣ ΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Έχοντας ξεκινήσει επί διακυβέρνησης του Στρατάρχη Πεταίν, η μόδα της νεολαίας στη Γαλλία εξακολουθεί να αναπτύσσεται. Ένας εκπληκτικός υπερθεματισμός μοιάζει να καθιστά την τρυφερή ηλικία σημείο αναφοράς για τις καριέρες της εκχρηματισμένης διανόησης. Το πρόβλημα είναι ότι οι φορείς των παλιών αξιών δεν ξέρουν πώς να εξασφαλίσουν τη διαδοχή: οι σουρρεαλιστές, οι παπάδες, οι μυθιστοριογράφοι του μέλλοντος λείπουν.

Οι νεαροί υποψήφιοι γίνονται λοιπόν ευνοϊκά αποδεκτοί. Στη σύνταξη της *Combat* ή της *Figaro* έχουν την ευκαιρία τους και τη στήλη τους. Ένας έμπορος ζωγραφικών έργων σαν τον Σαρπαντιέ τούς αφιερώνει μια έκθεση –χωρίς να αναφέρεται σε οποιαδήποτε εικαστική γραμμή. Ο όρος “νέος” απαιτείται ωστόσο για τη διαφήμιση. Είναι αρκετός για να εγείρει το ενδιαφέρον ή τουλάχιστον να το αναπληρώσει.

Εξάλλου, όλα όσα παρουσιάζονται συνιστούν μια τέλεια μετριότητα. Οι νέοι, γνωρίζοντας το παραδάκι που προσφέρεται, παρέχουν απλώς το ζητούμενο εμπόρευμα. Πιο αφηρημένοι από τις αυθεντίες του αφηρημένου, σουρρεαλιστές-πνευματιστές κάτω

από τη λιβρέα του Ντεντέ-των-Ειδυλλίων, αραγκονίζονται συντροφιά με την C.N.E.. Καλπάζουν ατάραχα στα πεπατημένα μονοπάτια και κομίζουν περιοδικά το σχέδιο ή το αντίγραφο χρήσης. Το ψυχολογικό μυθιστόρημα έχει τους Βενιαμίν του, οι ναΐφ έχουν τους δικούς τους καλούς μαθητές. Δεν υπάρχει φόβος αχαριστίας: κατέκτησαν με τόλμη την αργκό και την τζαζ.

“Νεανικά περιοδικά” εμφανίζονται για να υπερασπιστούν τις επαναστατημένες αξίες της εφηβείας και της προεφηβείας. Οι πιο ειλικρινείς επισημαίνουν τον *Μεγάλο Μωλν*. Αλλά μολονότι μια ορισμένη αριστερά τα πηγαίνει ακόμα αρκετά καλά (Μαντές-Φρανς, εδώ είμαστε), οι εφημερίδες που έχουν μια παθητική φασιστική στάση, εν αναμονή ενός ηγέτη, είναι οι πιο ανθεκτικές και οι καλύτερα αμειβόμενες.

Το στρογγυλό θέατρο περιστρέφεται καλά. Ένας Καφκαντάμοφ, ένας Ιονέσκο-Μώμος (Ionesco-Ie-Momo) μεταφράζουν και σκηνοθετούν.

Ευτυχώς η ποίηση, με εξαίρεση το ξεπέρασμά της στα σονέτα των *Lettres Françaises*, θανατώθηκε μετά τις προκλήσεις της ονοματοποιητικής ποίησης. Ομοίως, στον κινηματογράφο η λέπρα της πρωτοπορίας εξαλείφθηκε από τις ακραίες εκδηλώσεις των λετριστών. Αλλά οπουδήποτε αλλού το πανηγύρι συνεχίζεται, τα μετάλλια απονέμονται.

Αυτά τα άθλια αποτελέσματα είναι αναπόφευκτα. Η νεολαία, που δεν υπήρξε ποτέ μια δύναμη παρά μόνο για τη σύσταση φασιστικών πολιτοφυλακών, δεν μπορεί να προσφέρει τίποτα στα στελέχη και στις σταθερές μορφές που της ζητάνε να αποκαταστήσει. Μάταια οι νέοι, με τα πιστοποιητικά γέννησης στο χέρι, χαιρετίζουν το δεκάκις χιλιοστό υποπροϊόν του Τζέιμς Τζόυς ή τη ριζοσπαστική-σοσιαλιστική επανάσταση: τα πεδία εξαντλήθηκαν, το ίδιο και το καθεστώς.

Οι μόνες σοβαρές απαντήσεις, σε κάθε ηλικία, θεμελιώνονται σε ορισμένα γνωστά συστήματα, αλλά το ζήτημα δεν είναι να τα εισάγουμε στη συζήτηση, καθώς σηματοδοτούν το αμείλικτο τέλος της. Σε αυτές τις σοβαρές απαντήσεις προσφέρουμε το μερίδιό μας και την υποστήριξή μας.

Μισέλ Μπερνστάιν

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΡΟΤΛΑΤΧ; (ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)

Οι πιο διαδεδομένες απαντήσεις εκφράζονται από την τρίτη υπόθεση: *λέξη κενή νοήματος (Franc-Tireur, Καμύ κ.λπ.)* και την πρώτη υπόθεση: *σοβιετικός κατάσκοπος (Aspects de la France, Μπρετόν, Γ. Μολλέ κ.λπ.)*.

Παρόλα αυτά, ορισμένοι από τους επιστολογράφους μας υποστηρίζουν ευθαρσώς τη δεύτερη εκδοχή: *υπέρμετρη δωρεά*.

Είναι ανώφελο λοιπόν να σταθούμε σε αυτό το πρόβλημα, το οποίο είναι τόσο συγκεχυμένο όσο και όλα τα προβλήματα που προσποιείται ότι θέτει αυτή η κοινωνία. Και σε μια λύση τόσο εξόφθαλμη όσο και όλες οι υπόλοιπες.

ΜΙΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Δημοσιεύουμε σήμερα ορισμένα αποσπάσματα από το βιβλίο του Άσγκερ Γιρν Εικόνα και Μορφή σχετικά με την αρχιτεκτονική και το μέλλον της, ένα πρόβλημα που δεν έχουμε σταματήσει να αναδεικνύουμε εδώ (βλ. ιδίως ΕΠΟΜΕΝΟΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ στο τεύχος 4 του Potlatch και ΟΙ ΟΥΡΑΝΟΞΥΣΤΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΙΖΑ στο τεύχος 5).

Μεταφράσαμε την πρόσφατη ιταλική έκδοση που μας έστειλε ο Άσγκερ Γιρν. Έχει μεταφραστεί με τη σειρά της από τα δανικά.

Η χρησιμότητα και η λειτουργία θα αποτελούν πάντα το σημείο αφετηρίας κάθε κριτικής σχετικά με τη μορφή. Το ζήτημα είναι απλώς να μετασχηματίσουμε το πρόγραμμα του Λειτουργισμού.

...Οι λειτουργιστές αγνοούν την ψυχολογική λειτουργία της ατμόσφαιρας... Η εμφάνιση των κατασκευών και των αντικειμένων που χρησιμοποιούμε και μας περιβάλλουν έχει μια λειτουργία ανεξάρτητη από την πρακτική τους χρήση.

...Οι ορθολογιστές λειτουργιστές, εξαιτίας των ιδεών τους για την τυποποίηση, φαντάστηκαν ότι θα μπορούσαμε να φτάσουμε σε οριστικές, ιδανικές μορφές των διάφορων αντικειμένων που ενδιαφέρουν τον άνθρωπο. Η σημερινή εξέλιξη δείχνει ότι αυτή η στατική αντίληψη είναι εσφαλμένη. Πρέπει να φτάσουμε σε μια δυναμική αντίληψη των μορφών, πρέπει να αποδεχτούμε την αλήθεια ότι κάθε ανθρώπινη μορφή βρίσκεται σε κατάσταση συ-

νεχούς μετασχηματισμού. Δεν πρέπει, όπως οι ορθολογιστές, να αποφεύγουμε αυτόν τον μετασχηματισμό· η αποτυχία των ορθολογιστών είναι ότι δεν κατάλαβαν πως ο μόνος τρόπος να αποφύγουμε την αναρχία της αλλαγής είναι να γνωρίσουμε τους Νόμους μέσω των οποίων διεξάγεται ο μετασχηματισμός και να τους χρησιμοποιήσουμε.

...Είναι σημαντικό να καταλάβουμε ότι αυτός ο συντηρητισμός των μορφών είναι εντελώς παράλογος γιατί δεν προκαλείται από το γεγονός ότι δεν γνωρίζουμε την οριστική και ιδανική μορφή του αντικειμένου αλλά από το γεγονός ότι ο άνθρωπος ανησυχεί όταν δεν βρίσκει κάποιο “*déjà vu*” στοιχείο στο άγνωστο φαινόμενο... Ο ριζοσπαστισμός των μορφών προκαλείται από το γεγονός ότι οι άνθρωποι δυσσαρестούνται όταν δεν βρίσκουν στο γνωστό κάτι ασυνήθιστο. Μπορεί κανείς να θεωρήσει παράλογο αυτόν τον ριζοσπαστισμό, όπως κάνουν οι υπέρμαχοι της τυποποίησης, αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η μοναδική οδός προς την ανακάλυψη δημιουργείται από αυτή την ανάγκη του ανθρώπου.

...Η αρχιτεκτονική είναι πάντα η έσχατη πραγμάτωση μιας πνευματικής και καλλιτεχνικής εξέλιξης· είναι η υλοποίηση ενός οικονομικού σταδίου. Η αρχιτεκτονική είναι το τελικό σημείο πραγμάτωσης κάθε καλλιτεχνικής προσπάθειας, γιατί η δημιουργία μιας αρχιτεκτονικής σημαίνει την κατασκευή μιας ατμόσφαιρας και προσδιορίζει έναν τρόπο ζωής.

Άσγκερ Γιουρν

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΜΟΣ

Ο Ιζού, που μετά τη διαγραφή του βγάζει τα προς το ζην χάρη σε μια αδέξια πορνογραφία (*Η απασχόλησή μας ως εραστών*, στη France-Diffusion, οδός *Υβ-Τουντίκ 12*, Παρίσι 10^ο διαμέρισμα –ειδικοί κατάλογοι έναντι τεσσάρων γραμματοσήμων των 15 φράγκων, αν πιστέψουμε τη διαφήμισή του), μας αφιέρωσε ένα πολύ μεγάλο –και διασκεδαστικό σε ορισμένα σημεία– άρθρο με τίτλο “Ο νεο-λετρισμός” σε ένα είδος περιοδικού που πωλείται στα αίθρια των καφέ.

Αυτή η μικρή μπροσούρα μάς κατηγορεί κατά κύριο λόγο ότι είμαστε τεμπέληδες, ότι “κερδίζουμε περισσότερα χρήματα” από αυτόν –σε αντίθεση με πολλούς από τους δυσφημιστές μας, ο Ιζού δεν μας αποκαλύπτει με ποια μέσα–, ότι είμαστε φίλοι του κ. Αντρέ Μπρετόν, ότι του πήραμε από το στόμα τον λετρισμό του, ότι γράφουμε σπάνια και σύντομα, ότι είμαστε κομμουνιστές, και πολλά άλλα πράγματα.

Η πρόωρη γεροντική άνοια εκδηλώνεται σε κάθε φράση: “*Κατάφερα να δημιουργήσω μερικούς ημίθεους*”, ομολογεί ο κλόουν μας. “*Μερικοί από αυτούς εξάπτονται μονότονα ή επικίνδυνα για τους εαυτούς τους ή για τους άλλους. Εργάζομαι για να γίνω ένας θεός ικανός να δημιουργήσω θεούς με τους οποίους δεν θα φιλονικώ πια*”.

Το φτωχό καθυστερημένο παιδί πράγματι δεν θα έχει πια την ευκαιρία να φιλονικεί με τους μικρούς κακούς συντρόφους του είδους μας.

Έπεσε στο επίπεδο της εφημερίδας *Enjeu*, διεύθυνση: οδός Λεόν-Ζοστ 22, Παρίσι 17^ο διαμέρισμα.

Γκυ-Ερνέστ Ντεμπόρ

Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ

Πιστοί στη συνήθειά μας να γνωστοποιούμε άμεσα στο κοινό τις ανοησίες που γράφονται για μας, θα διανείμουμε εμείς οι ίδιοι, στις αρχές Ιανουαρίου, μερικά αντίτυπα της εφημερίδας *Enjeu*, της οποίας το πλήρες κείμενο θα επιτρέψει στους επιστολογράφους μας να τοποθετήσουν τον σημερινό Ιζού στην προοπτική που του αξίζει.

Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

Οι ελβετοί λετριστές που εμφανίστηκαν τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο στη χώρα τους πρέπει να θεωρηθούν καθαροί και κοινοί προβοκάτορες.

Η ρήξη μας μαζί τους ήταν το αντικείμενο ενός σημειώματος με ημερομηνία 7 Δεκεμβρίου που διανεμήθηκε στο εσωτερικό της Λετριστικής Διεθνούς και σε μερικούς φίλους στο εξωτερικό. Με

την ευκαιρία αυτή υπενθυμίζουμε ότι η προσφυγή στην προσωπική βία είναι ανόητη και αισιοδοξούμε για μια γενικότερη διευθέτηση των διενέξεων στις οποίες εμπλεκόμαστε.

Εξαιτίας της σταθερής αύξησης των αναγνωστών του Potlatch, από το τεύχος 16 και μετά το δελτίο δεν θα αποστέλλεται πια σε έναν ορισμένο αριθμό προσώπων και περιοδικών χαμηλού ενδιαφέροντος που το λάμβαναν μέχρι σήμερα.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

Κάτω από την πίεση των συγκεκριμένων καπιταλιστικών συμφερόντων που εκπροσωπεί, ο κ. Μαντές-Φρανς αντιλήφθηκε όχι μόνο ότι μια επανεξοπλισμένη Γερμανία είναι αναγκαία αλλά ότι πρέπει να της εξασφαλιστούν πραγματικές δυνατότητες ύπαρξης. Καθώς σχεδιάστηκαν σύμφωνα με έναν επανεξοπλισμό που είναι αποδεκτός από όλον τον κόσμο και επιδιώκεται ανοιχτά από έναν μικρό αριθμό λιγότερο ή περισσότερο στρατιωτικών προσωπικοτήτων, οι συμφωνίες του Λονδίνου και του Παρισιού συνδυάζουν τις ευρύτερες οικονομικές πλευρές με ελάχιστα συγκαλυμμένα κατακτητικά σχέδια.

Κατ' αρχάς, ο στόχος τους είναι να καταστήσουν αδύνατο κάθε πραγματικό διάλογο με την Ανατολή. Για τον σκοπό αυτό, ο κ. Μαντές-Φρανς υπερασπίζεται τον εαυτό του με τη βοήθεια της Ιησουίτικης υπόσχησης που έδωσε πρόσφατα στον Ο.Η.Ε. ότι θα συζητήσει "μετά" την κύρωση των συμφωνιών. Στην πραγματικότητα, η κύρωση θα εξάλειφε κάθε δυνατότητα να επιτευχθεί –μέσω μιας δίκαιης συζήτησης για το γερμανικό πρόβλημα– μια βιώσιμη συμφωνία με την Ε.Σ.Σ.Δ. Η απειλή της Ε.Σ.Σ.Δ. να σπάσει το σύμφωνο φιλίας της με τη Γαλλία, σε περίπτωση κύρωσης αυτών των συμφωνιών, επέτρεψε ήδη να αναδειχθεί μια διασκεδαστική αντίφαση της Δυτικής πολιτικής. Όταν οι γαλλικές διπλωματικές αρχές διακήρυτταν πριν λίγο καιρό την απόλυτη συμβατότητα αυτών των συμφωνιών με τη συνθήκη συμμαχίας που υπογράφηκε στη Μόσχα το 1944 από τον στρατηγό ντε Γκωλ, ο τύπος δεν παρέλειψε να υπογραμμίσει τον τυπικό χαρακτήρα μιας τέτοιας απειλής, δεδομένου ότι αυτό το σύμφωνο είχε εδώ και πολύ καιρό μια λειτουργία καθαρά συμβολική...

Είναι επίσης τυχαίο ότι τη στιγμή που αυτές οι συμφωνίες πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο κύρωσης συζητούνται, τόσο στη Γαλλία όσο και στη Γερμανία, μέτρα που συνιστούν κατάφωρες παραβιάσεις των δημοκρατικών ελευθεριών;

Στη Γερμανία, η απειλή της απαγόρευσης που βαραίνει το κομμουνιστικό κόμμα σηματοδοτεί στο άμεσο μέλλον την ολοκληρωτική απαγόρευση κάθε αντιμιλιταριστικού κινήματος, τον περιορισμό της δραστηριότητας των συνδικάτων και των οργανώσεων της εργατικής τάξης.

Στη Γαλλία, οι εξελίξεις στο περιθώριο της περίφημης “υπόθεσης των διαρροών” –της οποίας τα πρώτα θύματα είναι ο Ζιλ Μαρτινέ και η εφημερίδα *France-Observateur*– είναι αρκετά ενδεικτικές της καινούριας τάσης που εδραιώνεται στις κυβερνητικές πρακτικές των ανθρώπων που υποστηρίζουν αυτές τις συμφωνίες. Όπως γράφει η ίδια η *France-Observateur* (9 Δεκεμβρίου 1954): “Η εφαρμογή του μακαρθισμού στα Ευρωπαϊκά ήθη και ο περιορισμός των ατομικών ελευθεριών μας συνδέονται με τον επανεξοπλισμό της Γερμανίας”.

Σε ένα επίπεδο πιο στενά συνδεδεμένο με την εξέλιξη της ιστορικής διαδικασίας, οι συμφωνίες του Λονδίνου και του Παρισιού έχουν εξίσου σοβαρές –αν και ακόμα δυσδιάκριτες– συνέπειες. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το παζάρι ανάμεσα στη Βόννη και το Παρίσι με αντικείμενο το Σαρ συγκαλύπτει με αρκετά άσχημο τρόπο την εμφανή επιθυμία των γάλλων καπιταλιστών να εξασφαλίσουν σημαντικές αποζημιώσεις στην Ευρώπη μετά την πικρή αποτυχία στην Ινδοκίνα. Στο πλαίσιο αυτό, δεν αποκλείεται να έχουν δοθεί υποσχέσεις στους γερμανούς καπιταλιστές για να τους ενθαρρύνουν να αποδεχτούν αυτές τις παραχωρήσεις με αντάλλαγμα μια μεγαλύτερη συμμετοχή στην εκμετάλλευση των υπερπόντιων εδαφών που βρίσκονται ακόμα υπό τον έλεγχο της Γαλλίας, ιδίως στη Βόρεια Αφρική. Αυτό το ενδεχόμενο θα σήμαινε σαφώς την ενίσχυση του συστήματος της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης σε αυτές τις χώρες που πλήττονται ήδη από τη φτώχεια, την κακοδιαχείριση και την καταπίεση.

Ενάντια στην Ιησουίτικη πολιτική των συζητήσεων με την Ε.Σ.Σ.Δ. μετά την κύρωση, ενάντια στις –έκδηλες ήδη– παραβιάσεις της ελευθερίας που επιφέρει ο επανεξοπλισμός της Γερμανίας τόσο

σε αυτή τη χώρα όσο και στη Γαλλία, ενάντια στη συμμαχία του γερμανικού και του γαλλικού καπιταλισμού, πρέπει να αντιταχθούμε σε οποιαδήποτε κύρωση ή εφαρμογή των συμφωνιών του Λονδίνου και του Παρισιού.

Λ. Ρανκίν

Η συντακτική ομάδα του Potlatch συντάσσεται με τις διαμαρτυρίες που δημοσιεύτηκαν ενάντια στις ανυπόστατες κατηγορίες κατά του κ. Ζιλ Μαρτινέ, ο οποίος εμπλέκεται χωρίς κανένα ίχνος αληθοφάνειας σε μια υπόθεση αμερικανικής κατασκοπείας στη Γαλλία.

Σχετικά με την απαγόρευση μετάδοσης ενός “πασιφιστικού” τραγουδιού από την R.T.F. μετά την παρέμβαση κάποιου Πωλ Φαμπέρ, σημερινού δημοτικού συμβούλου της Πόλης του Παρισιού και βετεράνου στρατιώτη.

Αυτή η ιστορία καταδεικνύει πλήρως ένα είδος κατάπτυστου προσώπου που τολμάει ακόμα να κραδαίνει ενώπιον των ανθρώπων τον τίτλο του Βετεράνου, όπως κάποιοι άλλοι καυχώνται για εκείνον του πρώην Ες-Ες. Δεν θα σταθώ στις αιτίες, τις οποίες εξάλλου κανένας δεν αγνοεί, που σας έκαναν να γίνετε Βετεράνοι παρά τη θέλησή σας. Αλλά τουλάχιστον μην εκμιαεύετε δόξα από αυτό, γιατί στην πραγματικότητα δεν υπάρχει καθόλου.

Κύριοι Βετεράνοι ή άλλες παρόμοιες συντεχνίες, το είδος σας βρίσκεται υπό εξαφάνιση. Μπορείτε ακόμα σήμερα να διατηρείτε τη γελοία γλώσσα της λίθινης εποχής, μπορείτε ακόμα σήμερα να αναγκάζετε τους νέους να προετοιμάζονται για την επόμενη σύγκρουση, μπορείτε ακόμα σήμερα να μιλάτε για τα εδάφη σας, τις αποικίες σας, τις αυτοκρατορίες σας. Αλλά οι μέρες σας είναι μετρημένες: ανήκετε στο Μουσείο, μαζί με τους δεινόσαυρους και τον λαξευμένο λίθινο τροχό. Σας αφήνουμε ευγενικά να σβήσετε στον ωραίο σας θάνατο, αλλά τουλάχιστον βουλώστε το. Μην μας αναγκάσετε να σας βοηθήσουμε να ολοκληρώσετε πιο γρήγορα τη θλιβερή σας καριέρα. Όσο για τα άθλια λείψανα στα οποία επιδιώκετε να παραδώσετε τη σκυτάλη, μην βασίζεστε πάνω τους (εννώνω εκείνους τους ακρωτηριασμένους νέους που δείχτηκαν ικανοί να δολοφονήσουν για μερικά χρήματα τους αγρότες και εργάτες αδερφούς τους στην Ινδοκίνα) γιατί, καθώς βρισκόμαστε

πολύ κοντά τους, δεν θα δείξουμε για το κουφάρι τους την υπομονή που εξαντλήσαμε για το δικό σας.

Ζακ Φιγιόν

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗ

Μόλις ολοκληρώσαμε μια πρώτη απόπειρα ραδιοφωνικής προπαγάνδας με τίτλο *Η εκπαιδευτική αξία*. Αυτή η εκπομπή, ασυνήθιστου ύφους, βρίσκεται στη διάθεση κάθε σταθμού που θα μπορούσε να αναλάβει το ρίσκο.

Μπορούμε επίσης να στείλουμε σε κινηματογραφικές λέσχες που βρίσκονται εκτός της Γαλλίας ορισμένες ταινίες που προκάλεσαν σκάνδαλο το 1952, στις οποίες δεν αποδίδουμε πλέον παρά μόνο ιστορική αξία.

Η ΠΑΓΙΔΑ

Στην ερώτηση “Είστε ηλίθιοι ή πλαστογράφοι;”, οι σουρρεαλιστές (βλ. *Potlatch*, τεύχος 14) απάντησαν: “Οι πλαστογράφοι είστε μάλλον εσείς”.

Ζιλ Ζ. Βολμάν

Αρχισυντάκτης: Μ. Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

potlatch

Μηνιαίο

26 Ιανουαρίου 1955

16

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΥΠΝΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ ΤΟΥ

“Οι υπόλοιποι ζωγράφοι, αν και το σκέφτονται, κρατιούνται ενστικτωδώς σε απόσταση από συζητήσεις σχετικά με το σύγχρονο εμπόριο.”

(Τελευταία επιστολή του Βίνσεντ βαν Γκογκ)

“Είναι καιρός να συνειδητοποιήσουμε ότι είμαστε επίσης ικανοί να επινοήσουμε συναισθήματα, και ίσως μάλιστα θεμελιώδη συναισθήματα συγκρίσιμα σε ισχύ με την αγάπη ή το μίσος.”

Πωλ Νουζέ (Συνδιάσκεψη του Σαρλερουά)

Οι αξιοθρήνητες διαμάχες που συνεχίζονται γύρω από μια ζωγραφική ή μια μουσική που θα ήθελαν να είναι πειραματικές, ο γελοίος σεβασμός για κάθε εξαγόμενο οριενταλισμό, η εκταφή ακόμα και “παραδοσιακών” αριθμητικιστικών θεωριών είναι το αποτέλεσμα μιας πλήρους παραίτησης εκείνης της πρωτοπορίας της αστικής διάνοησης που, μέχρι τα τελευταία δέκα χρόνια, είχε εργαστεί πραγματικά για την καταστροφή των ιδεολογικών υ-

περδομών της κοινωνίας που την πλαισίωνε, και για το ξεπέρασμά τους.

Η σύνθεση των διεκδικήσεων που η σύγχρονη εποχή επέτρεψε να διατυπωθούν δεν έχει πραγματοποιηθεί ακόμα, και δεν θα μπορούσε να τοποθετηθεί παρά μόνο στο επίπεδο ενός ολοκληρωμένου τρόπου ζωής. Η κατασκευή του πλαισίου και των στιλ της ζωής είναι ένα δύσκολο εγχείρημα για διανοούμενους απομονωμένους σε μια καπιταλιστική κοινωνία. Αυτό εξηγεί τη μακρόχρονη επιτυχία του ονείρου.

Οι καλλιτέχνες που απέκτησαν τη φήμη τους από την περιφρόνηση και την καταστροφή της τέχνης δεν αναιρούνται από αυτό το γεγονός, γιατί αυτή η περιφρόνηση προσδιορίστηκε από μια πρόοδο. Αλλά η φάση της καταστροφής της τέχνης είναι ένα ακόμα ιστορικά αναγκαίο κοινωνικό στάδιο μιας καλλιτεχνικής παραγωγής που ανταποκρίνεται σε δεδομένους σκοπούς και εξαφανίζεται μαζί τους. Εφόσον αυτή η καταστροφή ολοκληρώθηκε επιτυχώς, οι υποστηρικτές της είναι ασφαλώς ανίκανοι να πραγματοποιήσουν οποιαδήποτε από τις φιλοδοξίες που ανήγγειλαν πέρα από τους αισθητικούς κλάδους. Η περιφρόνηση που επαγγέλλονται λοιπόν αυτοί οι γερασμένοι εξερευνητές για εκείνες ακριβώς τις αξίες από τις οποίες ζουν –δηλαδή τις παραγωγές που είναι σύγχρονες με την παρακμή των τεχνών τους– γίνεται μια αρκετά νοθευμένη στάση, η οποία πάσχει από την επ' αόριστο παράταση μιας αισθητικής αγωνίας που αποτελείται απλώς από μορφολογικές επαναλήψεις και δεν συσπειρώνει πια παρά μόνο ένα καθυστερημένο τμήμα της πανεπιστημιακής νεολαίας. Η περιφρόνησή τους εμπεριέχει εξάλλου, με έναν τρόπο αντιφατικό αλλά ερμηνεύσιμο από την οικονομική αλληλεγγύη της τάξης, την ένθερμη υπεράσπιση των ίδιων αισθητικών αξιών ενάντια στην ασχήμια, λόγου χάρη, ενός σοσιαλιστικού-ρεαλιστικού πίνακα ή μιας στρατευμένης ποίησης. Η γενιά του Φρόντ και του κινήματος Νταντά συνέβαλε στην κατάρρευση μιας ψυχολογίας και μιας ηθικής που καταδικάζονταν από τις αντιφάσεις της στιγμής. Δεν άφησε τίποτα μετά από αυτή, εκτός από κάποιες μόδες που ορισμένοι θα ήθελαν να θεωρούν οριστικές.

Πραγματικά, όλα τα αξιόλογα έργα αυτής της γενιάς και των προδρόμων στους οποίους αναγνώρισε τον εαυτό της οδηγούν στη

σκέψη ότι η επόμενη ανατροπή της ευαισθησίας δεν μπορεί να γίνει αντιληπτή στο επίπεδο μιας πρωτότυπης έκφρασης γνωστών στοιχείων αλλά στο επίπεδο της συνειδητής κατασκευής νέων συναισθηματικών καταστάσεων.

Γνωρίζουμε ότι μια ανώτερη τάξη επιθυμιών, μετά την ανακάλυψή της, απαξιώνει τα μικρότερα επιτεύγματα και οδεύει αναγκαστικά προς τη δική της εκπλήρωση.

Απέναντι σε αυτή την απαίτηση, η προσκόλληση σε μορφές δημιουργίας που είναι επιτρεπτές και εκτιμώνται μέσα στο οικονομικό περιβάλλον της στιγμής δύσκολα μπορεί να δικαιολογηθεί. Η εθελουφλία απέναντι στις πραγματικές απαγορεύσεις που τους περιορίζουν οδηγεί τους “επαναστάτες του πνεύματος” σε παράξενες άμυνες: η κατηγορία του μπολσεβικισμού είναι η πιο συνηθισμένη προσφυγή τους σε εύλογες υπόνοιες που καταφέρνουν κάθε φορά να θέσουν εκτός νόμου τον αντίπαλο, κατά την κρίση των πολιτισμένων ελίτ. Είναι γνωστό ότι από μια τέτοια καθαρά ατλαντική αντίληψη του πολιτισμού δεν λείπει κάτι παιδαριώδες: σχολιάζουν τους αλημιστές, κάνουν τα τραπέζια να περιστρέφονται, προσέχουν τους οιωνούς.

Στη μνήμη του σουρρεαλισμού, δεκαεννέα ηλίθιοι δημοσίευσαν πρόσφατα εναντίον μας ένα συλλογικό κείμενο του οποίου ο τίτλος μάς χαρακτήριζε “Γνώστες του Μεγάλου Κόλπου”. Το Μεγάλο Κόλπο, γι’ αυτούς τους ανθρώπους, ήταν προφανώς ο μαρξισμός, οι δίκες της Μόσχας, τα χρήματα, η Δημοκρατία της Κίνας, οι Διακόσιες Οικογένειες, ο μακαρίτης Στάλιν, και σε τελευταία ανάλυση σχεδόν καθετί που δεν είναι η αυτόματη γραφή ή η Γνώση. Οι ίδιοι, οι Ασυνείδητοι του Μεγάλου Κόλπου, επιβιώνουν μέσα στην ασημαντότητα, στην ευθυμία των διασκεδάσεων που έγιναν κοινότοπες γύρω στο 1930. Έχουν θετική γνώμη για την αντοχή τους και ίσως ακόμα και για την ηθική τους.

Δεν μας ενδιαφέρουν οι γνώμες αλλά τα συστήματα. Ορισμένα καθολικά συστήματα δέχονται πάντα τα πυρά των ατομικιστών που έχουν βολευτεί με αποσπασματικές θεωρίες, είτε αυτές είναι ψυχαναλυτικές είτε απλώς λογοτεχνικές. Οι ίδιοι Ολύμπιοι όμως ευθυγραμμίζουν ολόκληρη την ύπαρξή τους με άλλα συστήματα των οποίων η κυριαρχία και η εφήμερη φύση γίνεται κάθε μέρα πιο δύσκολο να αγνοηθούν.

Από τον Γκαξότ μέχρι τον Μπρετόν, οι άνθρωποι που μας κάνουν να γελάμε αρέσκονται να καταγγέλλουν σε εμάς, σαν να ήταν αυτό επαρκές επιχείρημα, τη ρήξη με τις δικές τους κοσμοαντιλήψεις που είναι τελικά πολύ παρόμοιες.

Τα μαντρόσκυλα ενώνονται για να αλυχτήσουν τον θάνατο.

Γ.-Ε. Ντεμπόρ

Επιστολή στον κύριο Μισέλ-Εριστόφ Τζένγκις Χαν, γενικό γραμματέα του Διεθνούς Κέντρου Αισθητικών Ερευνών

Κύριε,

Η παρουσία του ονομαζόμενου Σερζ Λιφάρ και του μορφωτικού ακολούθου της φρανκικής πρεσβείας στην επιχείρηση που διευθύνετε δεν προκαλεί παρά μόνο την αηδία μας.

Μη μας στέλνετε στο εξής τις εκδόσεις σας, όπως κι εμείς θα ανακαλέσουμε τις δικές μας, οι οποίες έφταναν σ' εσάς εξαιτίας ενός δυσάρεστου ατυχήματος.

Πιστέψτε, κύριε, στα καλά αισθήματά μας για τους εστέτ.

1^η Ιανουαρίου 1955

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Μισέλ Μπερνστάιν, Νταχού

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ

Σταματήσαμε να παρέχουμε τις υπηρεσίες του *Potlatch* σε πολλές από τις λιγότερο καλογραμμένες γαλλικές εφημερίδες. Ο πιο χρήσιμος ρόλος του *Potlatch* είναι να αποκτήσει επαφές σε διάφορες χώρες και να συγκεντρώσει ορισμένα *στελέχη*, τα οποία πρόκειται να επηρεάσουν προς την ίδια κατεύθυνση την κίνηση των ιδεών. Δεν επιθυμούμε λοιπόν να έχουμε απήχηση στις μεγάλες εφημερίδες. Δεν πρόκειται για μια στάση περιφρόνησης ή για μια μεταφυσικο-ελευθεριακή καθαρότητα απέναντι σε ένα είδος βιομηχανίας που δεν *μπορεί* να είναι ευνοϊκή για εμάς, αλλά για μια επιλογή των κύκλων με τους οποίους ενδιαφερόμαστε να έχουμε επαφή στο σημερινό στάδιο.

Η διαφήμιση καθαυτή δεν μπορεί να μας εξυπηρετήσει αυτή τη στιγμή, καθώς δεν έχουμε τίποτα να πουλήσουμε.

Η Σύνταξη

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Στον οδηγό του 13Α. Ο Αννίβας και οι ελέφαντές του θα φύγουν. Στον Γρηγόριο της Τουρ. Ήταν ο Φρανσουά-Μπερνάρ-Ιζιντόρ.

ΤΟ ΠΑΡΚΟ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Στα όρια μεταξύ του 6^{ου} και του 7^{ου} διαμερίσματος, αυτό το πάρκο, που περιβάλλεται σε πολύ κοντινή απόσταση από την οδό Βαβυλώνας και τη λεωφόρο Ρασπάλγ, εξακολουθεί να έχει δύσκολη πρόσβαση και είναι συνήθως έρημο. Η επιφάνειά του είναι αρκετά μεγάλη για πάρκο του Παρισιού. Η βλάστησή του είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Μόλις μπει κανείς στο εσωτερικό του, αντιλαμβάνεται ότι έχει τη μορφή διχάλας.

Η πιο μικρή διακλάδωσή του περικλείεται ανάμεσα σε μαύρους τοίχους ύψους άνω των δέκα μέτρων και την πίσω πλευρά ορισμένων μεγάλων σπιτιών. Σε αυτό το σημείο, μια ιδιωτική αυλή καθιστά το σύνορό του δυσδιάκριτο.

Η άλλη διακλάδωση κυριαρχείται στην αριστερή πλευρά της από τους ίδιους πέτρινους τοίχους και συνορεύει στα δεξιά με κάποιες ωραίες προσόψεις, εκείνες της οδού Κομάιγ που είναι εξαιρετικά ασύχναστη. Στην άκρη αυτής της διακλάδωσης φτάνουμε στην οδό Μπακ, που έχει πολύ μεγαλύτερη δραστηριότητα.

Ωστόσο, το πάρκο των Ξένων Αποστολών είναι απομονωμένο από αυτήν την οδό εξαιτίας μιας παράξενης αόριστης έκτασης που χωρίζεται από το ίδιο το πάρκο με πυκνούς θαμνόφυτους φράχτες. Μέσα σε αυτό το αόριστο τετράγωνο, που είναι περικλειστο από όλες τις πλευρές, και του οποίου η μοναδική χρησιμότητα φαίνεται ότι είναι να δημιουργεί μια απόσταση ανάμεσα στο πάρκο και τους διαβάτες της οδού Μπακ, υπάρχει μια προτομή ύψους δύο μέτρων του Σατωμπριάν με τη μορφή του θεού Τέρμονος, που δεσπόζει σε ένα έδαφος στρωμένο με πλίνθους. Η

μοναδική είσοδος του πάρκου βρίσκεται στην άκρη της διχάλας, στο τέρμα της οδού Κομάιγ.

Το μοναδικό μνημείο της τοποθεσίας συμβάλλει εξάλλου στο κλείσιμο του δρόμου και στην παρεμπόδιση της πρόσβασης στο αόριστο τετράγωνο. Πρόκειται για ένα μεγαλοπρεπές περίπτερο που δίνει την εντύπωση μιας αποβάθρας σταθμού ή μιας μεσαιωνικής φαντασμαγορίας. Το πάρκο των Ξένων Αποστολών μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υποδοχή φίλων που έρχονται από μακριά, για νυχτερινές εφορμήσεις, και για διάφορους άλλους ψυχογεωγραφικούς σκοπούς.

Μισέλ Μπερνστάιν

ΤΑ ΠΥΡΟΒΟΛΑ ΤΟΥ ΝΑΤΟ

“Την ημέρα της Πεντηκοστής, ήταν όλοι συγκεντρωμένοι στο ίδιο μέρος. Ξαφνικά ήρθε από τον ουρανό ένας θόρυβος παρόμοιος με εκείνον του ανέμου που φυσάει ορμητικά, και γέμισε όλο το σπίτι όπου κάθονταν. Και εμφανίστηκαν διαμοιραζόμενες γλώσσες που έμοιαζαν με γλώσσες πυρός, και στον καθένα τους κάθισε από μία γλώσσα. Και γέμισαν όλοι από Πνεύμα Άγιο και άρχισαν να μιλάνε σε ξένες γλώσσες, καθώς το Πνεύμα τούς έδινε τη δύναμη να εκφράζονται.”

(Πράξεις των Αποστόλων, 2-1)

“Η εξύβριση; Δεν είναι ο τρόπος μου. Αλλά καμιά φορά συμβαίνει να έχει ένας συγγραφέας την αίσθηση της μεθόδου. Διαθέτει την ιδιότητα. Τι να κάνουμε; Είναι μια χάρη που έλαβα και σας εύχομαι.”

(Φρανσουά Μωριάκ, Εξπρές 22-1)

ΧΕΙΡΟΤΕΡΟΣ ΚΙ ΑΠ' ΤΟΝ ΑΝΤΑΜΟΦ!

Ένας βασιλόφρονας και ένας R.P.F. μεταφέρουν στη σκηνή την *Ανθρώπινη Μοίρα**, μια ιδιαίτερα μυθιστορηματική περιγραφή της

* [ΣτΜ] Το μυθιστόρημα *Η Ανθρώπινη Μοίρα* του Αντρέ Μαλρώ (υποστηρικτή του γκωλικού κόμματος R.P.F.) διασκευάστηκε για το θέατρο από τον Τιερί Μωλιγιέ (Thierry Maulnier).

εργατικής εξέγερσης του 1927 στη Σανγκάη, γραμμένη από τον R.P.F. που ήταν κοσμοπολίτης εκείνη την εποχή.

Οι χαρακτήρες του R.P.F. εκφέρουν ορισμένες γενικές σκέψεις για την αισθητική της περιπέτειας και την ανώφελη δράση στο πλαίσιο του συνδικαλισμού.

Ο ίδιος ο R.P.F. πέρασε ένα μεγάλο μέρος της ζωής του διερωτώμενος για την αισθητική της εξερεύνησης. Έκτοτε έγινε εξερευνητής της αισθητικής.

Ο βασιλόφρονας είναι λιγότερο γνωστός. Αλλά έχει τις συστάσεις του: είναι ο τελευταίος στη Γαλλία που ανανέωσε τον Αισχύλο. Θυμόμαστε τον *Αγώνα των Βασιλιάδων*.

Στην *Ανθρώπινη Μοίρα* δεν υπάρχει βασιλιάς αλλά ένας στρατηγός που είναι ακόμα διάσημος στη Φορμόζα. Και ένα πολυβόλο, πολύ εύστοχο.

Ο R.P.F. δεν είναι απλώς ένας νεο-Μπουλανζιστής. Είναι επίσης νεο-αριστερός, όπως ο Μωριάκ και ο πρόεδρος Μαντές-Βόννη.

Κατά σύμπτωση, μια κινηματογραφική αίθουσα ανεβάζει την ίδια στιγμή ξανά την *Ελπίδα*, μια ταινία που γύρισε ο R.P.F. στη Βαρκελώνη το 1938. Εδώ, μερικές πολύ όμορφες σκηνές μάς επαναφέρουν σαν στο σπίτι μας στον πόλεμο της Ισπανίας.

Η πρακτική της μαρτυρίας και της ψευδομαρτυρίας δεν ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες αυτού του R.P.F. που μπορεί ήδη να μαντέψει, από ορισμένα σημάδια, ποιες συγκεκριμένες λεπτομέρειες θα κρατήσει η αμέσως επόμενη γενιά από όλον αυτόν τον θόρυβο.

Γ.-Ε. Ντεμπόρ

Ξεκινάμε σήμερα τη δημοσίευση σε συνέχειες της ραδιοφωνικής εκπομπής της οποίας την ύπαρξη επισημάναμε τον Δεκέμβριο. Το κείμενο της *Εκπαιδευτικής αξίας* παρουσιάζεται εδώ χωρίς αναφορά στις αποχρώσεις και στα ηχητικά στοιχεία που δεν μπορούν να ακουστούν στον αέρα, ακριβώς εξαιτίας των λέξεων που ακουθούν.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΑ

Φωνή 1: Ας μιλήσουμε για τη βροχή και τις καιρικές συνθήκες, αλλά ας μη νομίζουμε ότι είναι μικροπράγματα· γιατί η ύπαρξή μας εξαρτάται από τον καιρό.

Φωνή 2 (κορίτσι): Η Θάμαρ πήρε τα γλυκά που είχε φτιάξει και τα έφερε στον Αμνών, τον αδερφό της, μέσα στον κοιτώνα. Και του τα πρόσφερε για να τα φάει. Αλλά εκείνος την άρπαξε και της είπε: “Έλα να κοιμηθείς μαζί μου, αδερφή μου.” Κι εκείνη του απάντησε: “Όχι, αδερφέ μου, μη με διαφθείρεις, γιατί δεν γίνεται έτσι στο Ισραήλ. Μη διαπράξεις αυτή την αφροσύνη. Πού θα εκμυστηρευθώ εγώ το όνειδός μου; Κι εσύ θα είσαι σαν ένας από τους άφρονες στο Ισραήλ. Αλλά μίλα στον βασιλιά κι εκείνος δεν θα σε εμποδίσει να με κάνεις σύζυγό σου.” Αλλά ο Αμνών δεν θέλησε να ακούσει την υπόδειξή της· και καθώς ήταν δυνατότερός της, την διέφθειρε και κοιμήθηκε μαζί της.

Φωνή 3: Πού θεμελιώνεται λοιπόν η σημερινή οικογένεια, η αστική οικογένεια; Στο κεφάλαιο, στο ιδιωτικό κέρδος. Δεν υπάρχει στην πλήρη ανάπτυξή της παρά μόνο για την αστική τάξη. Αλλά έχει ως συνέπεια την πλήρη εξαφάνιση της οικογένειας μεταξύ των προλετάρων και τη δημόσια πορνεία.

Είναι αυτονόητο ότι η οικογένεια των αστών θα εξαφανιστεί, μαζί με τη συνέπεια που την συμπληρώνει· και οι δυο τους θα εξαφανιστούν μαζί με το κεφάλαιο.

Φωνή 1: Μπερνάρ, Μπερνάρ, αυτή η παράφορη νεότητα δεν θα διαρκέσει για πάντα. Θα έρθει εκείνη η μοιραία ώρα που θα σβήσει όλες τις απατηλές ελπίδες με μια αμείλικτη ετυμηγορία. Η ζωή μας θα χαθεί σαν ένας ψεύτικος φίλος στη μέση όλων των σχεδίων μας. Οι πλούσιοι αυτής της γης που απολαμβάνουν μια ευχάριστη ζωή και φαντάζονται ότι έχουν μεγάλη περιουσία θα εκπλαγούν βρίσκοντας τους εαυτούς τους με άδεια χέρια.

Φωνή 4: Αλλά αυτό που, πάνω απ’ όλα, θα συμβάλει στην ενίσχυση του κλίματος εμπιστοσύνης που επιθυμεί ο πληθυσμός της Αλγερίας είναι η είδηση ότι οι αστυνομικές επιχειρήσεις διεξήχθησαν με επιτυχία και ότι οδήγησαν σε 130 συλλήψεις, ειδικά στην Κεντσέλα: 36 τρομοκράτες ή καθοδηγητές συνελήφθησαν, δηλαδή

το μεγαλύτερο μέρος της καταδρομικής ομάδας της τραγικής νύχτας. Στην Κασσαίν: 12 συλλήψεις. Είναι ιδιαίτερα ευχάριστη, εξάλλου, η επισήμανση σχετικά με την τελευταία πόλη ότι, από τα δώδεκα άτομα που συνελήφθησαν, τα τέσσερα παραδόθηκαν από τους ίδιους τους φελάχους της περιοχής, οι οποίοι θέλησαν να συμμετάσχουν στις έρευνες για να παραδώσουν τους ενόχους στη δικαιοσύνη.

Φωνή 2 (κορίτσι): Τα ήρεμα βοοειδή θα βρίσκονταν στο έλεος των σαρκοφάγων ζώων αν δεν είχαν τα κέρατά τους για να υπερασπιστούν τους εαυτούς τους. Στο γειτονικό ενυδρείο, βλέπουμε ορισμένα παράξενα ψάρια των οποίων τα μάτια μεγαλώνουν δυσανάλογα.

(συνεχίζεται)

Αρχισυντάκτης: Μ. Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

potlatch

Μηνιαίο

24 Φεβρουαρίου 1955

17

ΚΑΘΕ ΝΕΑ ΤΑΞΗ

Κάθε νέα τάξη θεωρείται αταξία και αντιμετωπίζεται ως τέτοια. Οι πρώτες απόπειρες μιας “απελευθερωμένης μεταγραφίας” έγιναν από τον Γ.-Ε. Ντεμπόρ και εμένα το φθινόπωρο του 1951.

Καθώς ήμασταν βέβαιοι ότι βρισκόμαστε στον σωστό δρόμο χάρι σε ορισμένες πειστικές επιτυχίες, επιμείναμε και αποκομίσαμε τον προηγούμενο Οκτώβριο, μετά από σχεδόν τρία χρόνια ακριβώς, τα απτά αποτελέσματα που αναμέναμε. Αυτά τα αποτελέσματα, αν και απέχουν ακόμα πολύ από το να μας ικανοποιούν πλήρως, μας επέτρεψαν ωστόσο να κάνουμε ένα μεγάλο βήμα προς την εξέλιξη της μορφής.

Παρά την εγγενή επιδραστική ικανότητά της, η οικομεταγραφία που είναι συνυφασμένη με το υλικό παρέμεινε μέχρι σήμερα εντελώς εξειδικευμένη. Ενώ χρησιμοποιείται γενικότερα υπό τη συντετηγμένη ονομασία “μεταγραφία”, η οικομεταγραφία είναι ο τομέας που θεωρεί τη μεταγραφική τέχνη ως κλάδο της οικονομίας και το έργο της ως ένα απλό προϊόν που ανταλλάσσεται με άλλα προϊόντα σε ένα ολοκληρωμένο κύκλωμα εμπορευμάτων. Ο στόχος μας ήταν να την καταστήσουμε ευμετάβλητη και να διευ-

ρύνουμε το πεδίο εφαρμογής της με τη χρήση ακόμα και της εικόνας, και όχι από μια πειραματική ιδιοτροπία.

Το έδαφος που εξετάστηκε για το πρώτο πείραμα ήταν επίπεδο και χαρακτηρίστηκε από την απουσία υπερ-φυσικών σωμάτων (αυτές οι δύο συνθήκες προφανώς δεν θα είναι ποτέ απόλυτες). Το πρόβλημα του παιχνιδιού της σκιάς και του φωτός, που αποτελεί τη βάση κάθε τρισδιάστατης μεταγραφίας, τίθεται άμεσα· ο φωτισμός που χρησιμοποιείται γι' αυτόν τον σκοπό πρέπει να είναι έντονος και συνεχής. Το πρώτο ζήτημα έγκειται λοιπόν στη χρήση των πολωτών. Μπορεί να επιλυθεί με τη μέθοδο της ηλιοτυπίας που επιτρέπει να πάρουμε, σε ορισμένες ώρες και μετά το μεσημέρι, μια αρκετά μεγάλη ομαλοποιημένη επιφάνεια, με βάση την οποία μπορούμε να διεξάγουμε ικανοποιητικά μια πρώτη απλούστευση των στοιχείων.

Για την καλύτερη κατανόηση όσων θα ακολουθήσουν, θα πάρω μια πρότυπη ομαλοποιημένη έκταση 10 x 15. Υποθέτοντας ότι σε αυτή την πρώτη περίπτωση η εξομάλυνση επιτυγχάνεται με ένα πιο εύχρηστο τεχνητό μέσο (υπέρυθρο υψηλής ισχύος, υπεριώδες κ.λπ.), μετά την απλούστευση των στοιχείων παίρνω ένα πολωμένο επίπεδο 150 τ.μ.. Μπορώ ήδη να ενσωματώσω τα αισθητηριακά κλειδιά που αντιστοιχούν στη γεωλογική δομή, την οποία θα αποκαλώ για το παράδειγμα που μας ενδιαφέρει "γλυπτογραφική" δομή. Η γλυπτογραφία είναι προφανώς η πιο ενδιαφέρουσα αλλά και η πιο λεπτεπίλεπτη εργασία. Όλα τα νέα στοιχεία που εισάγονται πρέπει να ανταποκρίνονται πλήρως στην επιθυμητή προβολή: φερόμενη σκιά ή εικόνα. Πρέπει να είναι εντελώς ανεξάρτητα μεταξύ τους, το πρώτο από το δεύτερο, το τρίτο από το τέταρτο κ.ο.κ. μέχρι τα έξι, το ανώτατο όριο που μπορεί να υποστηρίξει μια επιφάνεια 150 τ.μ..

Αυτός ο αριθμός των έξι αισθητηριακών κλειδιών δεν επιλέχθηκε τυχαία, καθώς τα διάφορα πειράματα που οδήγησαν σε αυτή την επιλογή, το υπενθυμίζω, πραγματοποιήθηκαν με τη μέθοδο της ηλιοτυπίας, επομένως υπαίθρια· προχωρώντας κάτω από το κάλυμμα, πρέπει να ληφθεί υπόψη μια εξασθένιση κατά 30% που αντιστοιχεί σε περίπου 72 έως 75 ντεσιμπέλ. Καθώς δεν μπορεί ακόμα να εξεταστεί μια σημαντική ενίσχυση, είναι πλεονεκτικό να εργάζεται κανείς υπό ελαττωμένη πόλωση προκειμένου να μην

είναι πολύ μεγάλη η μείωση της ενίσχυσης στις υψηλές συχνότητες. (Το συνηθισμένο νέον μπορεί να ενισχύσει ομοιόμορφα όλες τις συχνότητες.) Είναι φυσικό λοιπόν να υπολογίζεται το ύψος των εξομαλυντών ως συνάρτηση της πολωμένης επιφάνειας.

Με την ολοκλήρωση αυτού του πρώτου μέρους ή της “σχεδιασμένης περιόδου”, η πολλαπλασιαστική δημιουργικότητα θα εκπληρωθεί ως συνήθως στο πρωτογενές επίπεδο της οικομεταγραφίας, λαμβάνοντας προφανώς υπόψη τη νέα τρισημία της.

Σε ένα επόμενο τεύχος του *Potlatch* θα ασχοληθώ με τις οικονομικές ανατροπές που επιφέρει η ανακάλυψη και η ανάπτυξη της απελευθερωμένης ή τρισδιάστατης μεταγραφίας.

Ζακ Φιγιόν

ΦΕΛΑΧΟΙ ΠΑΝΤΟΥ

Πριν λίγες μέρες ο τύπος αποκάλυψε ότι πάνω στο νεκρό σώμα ενός αρχιτρομοκράτη που πυροβολήθηκε στο Ωρές βρέθηκαν δύο εμβάσματα τα οποία είχαν αποσταλεί από τη Γαλλία, συνολικής αξίας ενός εκατομμυρίου.

Την περασμένη εβδομάδα, δύο εργάτες με καταγωγή από την Μπάτνα αναγκάστηκαν να φύγουν από το εργοστάσιο που τους απασχολούσε στο Παρίσι, αφού κατηγορήθηκαν ότι χρηματοδοτούσαν τους αντάρτες στην ύπαιθρο μέσω των εμβασμάτων που έστελναν στη χώρα τους.

Αν και είναι γνωστό ότι σχεδόν όλοι οι Αλγερινοί που δουλεύουν στη Γαλλία ζουν με τον μισθό τους τις οικογένειες που αφήνουν στην Αλγερία (στην πραγματικότητα, γι’ αυτό αναγκάστηκαν να έρθουν στη Γαλλία), αντιλαμβανόμαστε τη χρησιμότητα μιας τέτοιας προβοκάτσιας που μπορεί να εφαρμοστεί παντού ενάντια σε στοιχεία ύποπτα για τη διοίκηση.

Οι Αλγερινοί σύντροφοί μας πρέπει να επισημάνουν στον περίγυρό τους αυτόν τον ελιγμό, του οποίου ο αιφνιδιαστικός χαρακτήρας φαίνεται να αποτελεί την κύρια προϋπόθεση επιτυχίας.

ΒΓΑΛΕ ΤΟ ΜΟΥΣΤΑΚΙ ΣΕ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΑΜΕ

Αποσπάσματα από το κήρυγμα *Σχετικά με τον Σεν-Ζυστ* που δημοσιεύτηκε στη *Nouvelle-nouvelle Revue Française* του Ιανουαρίου με την υπογραφή του Νέου-νέου Μαλρώ.

“...ο γαλλικός μύθος αγαπάει τους στρατιώτες... Αναμφίβολα η παρουσία του Σεν-Ζυστ σε ορισμένες αναμνήσεις προσομοιάζει με εκείνη των στρατιωτών του έτους II σε όλες τις υπόλοιπες.

Θέλει να δημιουργήσει θεσμούς για να εκπαιδεύσει τους ανθρώπους, και ανθρώπους για να θέλουν νόμους αντάξιούς τους. Όταν κανείς παύει να εξετάζει τέτοιους θεσμούς στο όνομα της ευτυχίας, και ακόμα περισσότερο στο όνομα της λογικής –ανάμεσα στο μετρικό σύστημα και τις μεταρρυθμίσεις του Αστικού Κώδικα– η αληθινή τους φύση αποκαλύπτεται· αποτελούν τον κανόνα ενός τεράστιου μοναστηριού, όπου ο ρόδακας αντικαθιστά τον σταυρό... Η λακωνικότητα που θέλει να επιβάλει είναι εκείνη των Εντολών.

Αποκαλεί θεσμούς τα μέσα για τη διαμόρφωση της συνείδησης που δεν είναι μόνο εκείνη της δικαιοσύνης, ό,τι κι αν λέει γι’ αυτή. Πίστευε ότι θα τα βρει στη Σπάρτη· τα βρήκε στην Εκκλησία.

...οι δυνάμεις του Σεν-Ζυστ ενώνονται για να ανακαλύψουν μέσα στη σύγχυση των γεγονότων το σταθερό αστέρι που αποκαλεί Δημοκρατία. Ο Ναπολέων θα το αποκαλέσει όπως τον εαυτό του· ο Λένιν, προλεταριάτο· ο Γκάντι, Ινδία· ο στρατηγός ντε Γκωλ, Γαλλία.”

ΠΡΟΗΜΙΤΕΛΙΚΟΣ

Για να υποστηρίξει μια καθημερινή πραγματικότητα θλιβερή στον βαθμό που γνωρίζουμε, η αστική τάξη αξιοποιεί δύο ή τρεις βιομηχανίες αποδράσεων που είναι χρήσιμες για το σύστημα. Το γουέστερν, ο προσκοπισμός και το εξωτικό ρεπορτάζ στρατολογούν για τα ίδια Εκστρατευτικά Σώματα.

Πέρα από αυτές τις αποδράσεις της καθημερινής κατανάλωσης, ορισμένοι διασκεδαστές πρώτου μεγέθους παράγουν κονφουζιονισμό για τις μορφωμένες ελίτ με τη σφραγίδα της ατομικότητας

της χειροτεχνίας. Οι καλύτεροι είναι σίγουροι ότι ανήκουν στην ιστορία του “πολιτισμού” τους, εφόσον ταυτίζονται απόλυτα με αυτή την εποχή της οποίας την υπεράσπιση αναλαμβάνουν.

Μπορεί κανείς να μιλήσει για ένα είδος διαστυνομικού πρωταθλήματος.

Μετά από πολλές προσπάθειες ο Μαλρώ-Κεφάλαιο-Εργασία, Ο Μαλρώ-*l'Express*, αφού κατάφερε να συγκρίνει τον Σεν-Ζυστ με τον Μωάμεθ έξι φορές μέσα σε είκοσι μία σελίδες, εδραίωσε ακλόνητα τον τίτλο του ως Μαμελούκος του 20^{ου} αιώνα.

Αλλά το παιχνίδι χάθηκε. Αυτή τη φορά, ο Κοκτώ κερδίζει.

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Ζιλ Ζ. Βολμάν, Μισέλ Μπερνστάιν, Νταχού, Ντεμπόρ

ΚΑΠΟΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΑΡΕΙ Η ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ

Πρέπει να είναι:

(α) Μέσα στον χρόνο – διαρκής, διαυγής· επιδραστική και κυρίως εξαιρετικά εφήμερη.

(β) Μέσα στον χώρο – ανιδιοτελής, κοινωνική, πάντα συναρπαστική.

Μπορεί να πραγματοποιηθεί σε λανθάνουσα κατάσταση, αλλά οι μετακινήσεις την ευνοούν πάντα.

Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να είναι διφορούμενη.

Βέρα

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΕΣ ΚΙ ΕΠΕΙΤΑ ΦΕΥΓΟΥΝ...

Η παραίτηση του δελφίνου του Στάλιν προκάλεσε κατάπληξη στους Δυτικούς. Προσποιητή κατάπληξη, είναι αλήθεια, διότι αναμφίβολα δεν υπάρχει ούτε ένας υπεύθυνος (;) πολιτικός των καπιταλιστικών χωρών που να μην παραδέχεται έμμεσα ότι η πτώση του Μαλενκόφ έγινε αναπόφευκτη μετά τα τελευταία παραληρήματα της πολιτικής του Πενταγώνου. Η επικύρωση των συμφωνιών του Παρισιού και οι φρενήρεις προετοιμασίες για

βοήθεια προς το όψιμο Μπουαγιάρ της Φορμόζας, ιδού οι πραγματικές αιτίες της σημερινής σοβιετικής σκλήρυνσης, της φαινομενικής “επιστροφής στον Στάλιν” που αναγγέλθηκε από τον Χρουστσόφ στο Σοβιέτ της Ε.Σ.Σ.Δ.. Σαν καλός Ταλλεϋράνδος της Οκτωβριανής επανάστασης, το ανδρείκελο Νο 1 Μολότοφ υπερθεμάτισε την ταλάντωση του εκκρεμούς της σοβιετικής πολιτικής. Πριν εκπλαγούν, οι αθώοι μας υποστηρικτές του γερμανικού επανεξοπλισμού θα ήταν καλύτερο να αναγνωρίσουν ότι η συζήτηση με την Ανατολή υπονομεύεται σήμερα εκ νέου από την εγκληματική τους ηλιθιότητα. Πότε θα γίνει κατανοητό λοιπόν ότι υπάρχει στους Ρώσους –πριν από οποιαδήποτε επαναστατική προϋπόθεση, δυστυχώς– ένας μόνιμος φόβος για τη Δύση; Και η στροφή που εγκαινιάστηκε από τον Χρουστσόφ δείχνει απλώς για μια ακόμα φορά αυτή την ανησυχία –απόλυτα δικαιολογημένη αλλά επιζήμια για την ίδια την επανάσταση– που είχε εκφράσει με τόση ένταση η πολιτική του Στάλιν, η οποία εφαρμόστηκε με πονηριά και αφέλεια συγχρόνως στο πλαίσιο αυτής της πρωτογενούς ψυχολογικής αντίδρασης.

Η παραίτηση του Μαλενκόφ, ωστόσο, αν και εγγράφεται λογικά στη μακρά ακολουθία των ενορχηστρωμένων μεταστροφών του καθεστώτος σε συνάρτηση με αυτόν τον φόβο, είναι επιζήμια κατά κύριο λόγο για τα συμφέροντα του παγκόσμιου προλεταριάτου. Αν ο πρόεδρος του ρωσικού συμβουλίου εξωθήθηκε να δηλώσει ότι είναι “ανίκανος”, αναρωτιέται κανείς πώς πρέπει να εκλαμβάνεται το κριτικό πνεύμα των εργαζομένων και ποιο συμπέρασμα θα αντλήσουν όχι οι μισθοφόροι της αστικής φιλοσοφίας τύπου Τόινμπι ή Ρ. Αρόν αλλά οι πραγματικοί μαρξιστές. Η σημερινή κατάσταση της ηγεσίας του επαναστατικού κινήματος είναι τέτοια ώστε, αναμφίβολα, πολύ λίγοι εξ αυτών θα συνεχίσουν να αποδέχονται ότι μπορούν να εμπιστευτούν την πιθανότητα επαναστατικών προοπτικών στη διακριτική ευχέρεια ανθρώπων με τόσο λίγα προσόντα όπως ο Μαλενκόφ, ο Χρουστσόφ και η παρέα τους, σε αυτούς τους σταλινικούς χωρίς Στάλιν, δηλαδή χωρίς τον μύθο της δύναμης. Δεν υπάρχει καυστικότερη διάψευση του “επαναστατικού ιδεολογικού επιπέδου” των σταλινικών, της υποτιθέμενης “αφοσίωσής τους στον Λένιν” από την αξιοθρήνητη σύγκυση των σημερινών αφεντικών του Κρεμλίνου.

Πού βρίσκονται λοιπόν οι επαναστάτες; Ορισμένοι υποστηρίζουν ήδη τη “νέα μη μαρξιστική αριστερά”, κοινότοπη παγίδα της αντίδρασης του στιλ ενός “εξελιγμένου καπιταλισμού”. Αλλά έχει έρθει η στιγμή για τους μαρξιστές να επιλέξουν ανάμεσα στις παλινωδίες της Μόσχας και τον δύσκολο αλλά μοναδικό πραγματικό δρόμο, την προοπτική της αληθινής κριτικής

Λεονάρ Ρανκίν

ΕΝΑ ΜΕΝΤΙΟΥΜ ΣΤΑ ΝΕΡΑ ΤΟΥ ΒΙΣΥ

Η σουρρεαλιστική, μεταφυσική και Αμπελλιο-αποκρυφιστική επιθεώρηση *Medium*, μετά από μια σιωπή επτά μηνών που ελπίζαμε ότι θα είναι οριστική, μόλις δημοσίευσε το 4^ο τεύχος της. Ο Ντεντέ-των-Ειδυλλίων και οι δώδεκα τελευταίοι απόστολοί του βάζουν στον κατάλογο τον Μαξ Ερνστ, ο οποίος στάθηκε ικανός να πουλήσει στην Μπιενάλε της Βενετίας τον ίδιο πίνακα που αυτοί προσπαθούν πιο ηθικά να πλασάρουν στους Αμερικανούς στις ελάχιστες γνωστές γκαλερί της αριστερής όχθης.

Επιβεβαιώνεται για μια ακόμα φορά ότι, όταν θίγεται η μοναδική επιχειρηματική δραστηριότητά τους, αυτοί οι τόσο συνηθισμένοι σε κάθε συμβιβασμό εξαγριώνονται: φαίνεται να πιστεύουν ότι κάποιοι “ανεξάρτητοι κύκλοι” τρέφουν αυταπάτες γι’ αυτούς. Ανησυχούν ακόμα και για τον “αποπροσανατολισμό της νεολαίας”.

Ο πιο ανόητος, αυτός που καθορίζει συνήθως την περίεργη πολιτική θέση της ομάδας, σχολιάζει ευνοϊκά την προηγούμενη κυβέρνηση. Η ιδιοφυία της αντίφασης που έχουμε ήδη εντοπίσει στο συγκεκριμένο πρόσωπο τον εμπνέει να συγκρίνει το αναπτυσσόμενο προλεταριάτο του 1848 με το σημερινό εκφυλισμένο υπο-προλεταριάτο “για το οποίο οι ανησυχίες σχετικά με την τροφή και το πρόβλημα της στέγασης καταλαμβάνουν περισσότερο χώρο από τις επαναστατικές δυνατότητες”. Μπορούμε να συμπεράνουμε ότι δεν γνωρίζει τίποτα για τον Ιούνιο του 1848, για τον Μαρξ, για το προλεταριάτο.

Ακόμα παραπέρα, ο ίδιος συμπεραίνει σχετικά με “την εμπειρία Μαντές” ότι τα διάφορα στοιχεία του διεθνούς καπιταλισμού ή οι φράξιες που τον εκπροσωπούν σε εθνική κλίμακα είναι περισσότερο απασχολημένες με τις εσωτερικές διαμάχες τους παρά με

την πάλη ενάντια στο παγκόσμιο προλεταριάτο. Μπορούμε να συμπεράνουμε ότι αυτός ο επαγγελματίας του αντικομμουνισμού δεν γνωρίζει τίποτα για τον Στάλιν, για τον οποίο αναπαράγει βλακωδώς την πιο ψευδή και την πιο άθλια θεωρία.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΑ

(συνέχεια)

Φωνή 4: Επιπλέον, ενισχύσεις –αλεξιπτωτιστές, χωροφυλακή, C.R.S., αεροπορικές δυνάμεις– συνεχίζουν να κατανέμονται στα νευραλγικά σημεία, έτοιμες να συμμετάσχουν στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις για τις οποίες ο κ. Ζακ Σεβαλιέ, γραμματέας Πολέμου του Κράτους, δήλωσε χθες ότι μπορεί να χρειαστούν πολύ χρόνο και ανθρώπινο δυναμικό.

Φωνή 2 (κορίτσι): Αλίμονο! Όλοι γνωρίζουν στη Μεγάλη Βρετανία ότι η πριγκίπισσα –για κρατικούς λόγους– δεν μπορεί να ντύνεται σε Γάλλους μόδιστρους. Πριν πέντε χρόνια, αγόρασε πολλά φορέματα από τον Ντιόρ. Αυτό προκάλεσε αληθινό σκάνδαλο.

Φωνή 1: Όποιες κι αν είναι οι ψευδαισθήσεις ή οι συμβάσεις που περιβάλλουν τη βασιλεία, πρόκειται για ένα διαρκές έγκλημα ενάντια στο οποίο κάθε άνθρωπος έχει το δικαίωμα να εξεγείρεται και να οπλίζεται. Είναι μια από αυτές τις προσβολές που δεν θα μπορούσε να δικαιολογήσει ούτε η τύφλωση ενός ολόκληρου λαού.

Φωνή 4: Κανένα υλικό όφελος δεν θα προσέλκυε τους ανθρώπους στις πολικές περιοχές, αλλά μόνο η ανιδιοτελής επιθυμία να γνωρίσουν ολόκληρη τη γη. Με τη δύναμη της ενέργειας, έφτασαν στους δύο πόλους.

Φωνή 3: Το μόνο που απέμενε πλέον ήταν η εξερεύνηση του εσωτερικού των ηπειρών, των οποίων οι περιμέτροι ήταν γνωστές.

Φωνή 1: Τα φρούτα, τα λουλούδια αναπτύσσονται σε αφθονία, και στη μέση αυτής της υπέροχης φύσης οι ιθαγενείς αφήνουν τους εαυτούς τους να ζουν ανέμελα.

Φωνή 4: Οι φελάχοι; Ποιοι είναι; Από πού έρχονται; Στελέχη από την Τυνησία; Αυτό έχει ειπωθεί... Και από την Τρίπολη; Πάντως δεν υπάρχει αμφιβολία ότι επωφελούνται σήμερα από την τοπική

στρατολόγηση. Οι περισσότεροι φοράνε μια χακί στολή παραλλαγής.

Φωνή 1: Αγαπάνε τα παιχνίδια, τα τραγούδια, τον χορό, και υποδέχονται τους ξένους με γενναιόδωρη φιλοξενία. Αλλά είναι επίσης τολμηροί, *εξαιρετικοί θαλασσοπόροι.*

Φωνή 3: Έχουμε την κατάσταση υπό έλεγχο, αναφέρει ο Γενικός Διοικητής. Κανένας δεν μπορεί να κυβερνάει αθώα.

(συνεχίζεται)

Αρχισυντάκτης: Μ. Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

potlatch

Μηνιαίο

23 Μαρτίου 1955

18

ΑΠΟΘΕΩΣΗ ΕΝΟΣ ΚΡΕΑΤΟΣ

Ο ρόλος της πρωτοπορίας στην Ισπανία, περισσότερο από οπουδήποτε αλλού, βρίσκεται στην υποτίμηση των επίσημων ιδεολογικών αξιών. Ο κ. Κλαούδιο Κολομέρ Μαρκές, για τον οποίο “η διανοουμενοποίηση ορισμένων τμημάτων της Ισπανικής νεολαίας εμφανίζεται ως ένα αναχρονιστικό και χωρίς νόημα γεγονός”, εξηγεί λογικά αυτόν τον κίνδυνο στην εβδομαδιαία *El Español*:

“Στην κοινωνική τάξη, κάθε σκέψη που κατευθύνεται από το κίνητρο της πρωτοτυπίας είναι ολέθρια και ανατρεπτική... ο διανοούμενος είναι ένα άτομο που αλλάζει τη φυσική και λογική τάξη των ενδιαφερόντων της νόησης. Πιστεύουμε ότι η Ισπανία χρειάζεται, όπως οι σημαντικότερες χώρες του κόσμου, μια νεολαία ευφυή, δραστήρια, επαγγελματική και αθλητική.”

Αλλά αν η φιλοσοφία της κυρίαρχης τάξης διαθέτει, ενάντια στους ισπανούς συντρόφους μας, ένα οπλοστάσιο απαγορεύσεων πιο αποκάλυπτα αστυνομικών απ’ ό,τι στην υπόλοιπη Ευρώπη, βρίσκεται τουλάχιστον στο στάδιο όπου δεν αισθάνεται πια την ανάγκη να διατηρεί παραρτήματα αντιπερισπασμού τύπου Σαρτρ ή Μαντές.

Η σκέψη που πρόκειται να ανατρέψουμε βασιλεύει μόνη, με έναν βαθμό ασυνέπειας και αδυναμίας τον οποίο μαρτυρά αυτή η δήλωση υποτέλειας των μεγάλων γαιοκτημόνων, των αφεντικών της Ισπανίας, στο πιο επιτυχημένο δημιούργημά τους:

«Στην εκκλησία του Ιησού της Μεδιναθέλι, με μια λειτουργία για το Άγιο Πνεύμα όπου παρευρέθηκε ο εθνικός απεσταλμένος της Ένωσης, άνοιξε τις εργασίες του το πρώτο Εθνικό Συνέδριο Κτηνοτροφίας, στο οποίο συμμετείχαν 3.100 κτηνοτρόφοι και 1.000 επιχειρηματίες, εκπρόσωποι της βιομηχανίας και του εμπορίου...

Στη συνέχεια, ο εθνικός ηγέτης της Ένωσης Κτηνοτρόφων εκφώνησε μια ομιλία στην οποία, αφού χαιρέτησε τους παριστάμενους, είπε:

“Αυτό το συνέδριο δεν θα είναι βερμπαλιστικό· όχι άλλη δημαγωγία. Ο υπερβατικός χαρακτήρας του θα φτάσει αρκετά μακριά στη συνείδηση όλων των Ισπανών...”

Και καθώς γνωρίζω ότι έχουν συγκεντρωθεί οι κτηνοτρόφοι, θέλω στο όνομα όλων να προσφέρω φόρο τιμής στον μεγάλο πολιτικό άνδρα, στον Καουδίγιο της Ισπανίας Φρανθίσκο Φράνκο. Με τον Φράνκο και για την Ισπανία εξυψώνονται οι Ισπανοί κτηνοτρόφοι, και όπως στους αυτοκρατορικούς χρόνους το Συμβούλιο της Μέστα είχε για διακριτικό σύμβολο των προνομίων του τη μεγαλειότητα του Βασιλιά, σήμερα, εμείς, όλοι οι κτηνοτρόφοι της Ισπανίας, προσφέρουμε στον Καουδίγιο μας την επίτιμη προεδρία του Ισπανικού ζωικού κεφαλαίου, που πλαισιώνεται από τον θεσμό της Εθνικής Ένωσης Κτηνοτρόφων, σε αυτή την ένδοξη Ισπανία που έγινε ξανά βασίλειο χάρη στο ξίφος και το μεγαλείο της διοίκησης του Φρανθίσκο Φράνκο. Ο Φράνκο κατέχει μια σχεδόν φρενήρη αντίληψη του μέλλοντος. Διαθέτει ορθή κρίση για τον βαθμό και τους δεσμούς της σύνθετης κίνησης της δράσης και αντίδρασης των ανθρώπινων παθών, διαισθάνεται το χρονοδιάγραμμα του μέλλοντος, βλέπει στο σκοτάδι της μοίρας το γεγονός που κρύβεται ακόμα στα σπλάχνα της. Γνωρίζει επακριβώς τη διαθέσιμη ηθική δύναμη για να σφυρηλατήσει ή να επισπεύσει κάθε καινοτομία. Εκτιμά με ακρίβεια τις λανθάνουσες ικανότητες της Ισπανικής κοινότητας για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου. Ας είναι ο Φράνκο οδηγός μας στη δημιουργική αγωνία των Ισπανών κτηνοτρόφων!...”

Στο τέλος της λαμπρής ομιλίας του ο κ. Απαρίθιο χειροκροτήθηκε θερμά από όλα τα μέλη της συνέλευσης.»

(*Hoja del Lunes*, Βαρκελώνη)

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Βέρα, Μισέλ Μπερνστάιν, Ζακ Φιγιόν

ΕΙΔΗΣΟΥΛΑ

Ο καθυστερημένος θάνατος του Κλωντέλ προκάλεσε ορισμένα λογοτεχνικά εγκώμια που θα είχαν κερδίσει αν εκφράζονταν κατ'ιδίαν. Μαζί με τις *Figaro-Match* –αυτή η τελευταία με την εικονογράφησή της έχει το πλεονέκτημα να αποκαλύπτει οπτικά, για όσους δεν την έχουν διαβάσει, πόσο αηδιαστικός γέρος ήταν ο Κλωντέλ– μπορεί κανείς να δει τον Αραγκόν-*Lettres-Françaises* ή την εβδομαδιαία *France-Observateur* να επαινούν τα προτερήματα του εκλιπόντος, παρά την ύπαρξη αυτού που η *France-Observateur* της 3^{ης} Μαρτίου αποκαλεί –τολμάει να αποκαλέσει– “αδεξιότητα της χρονικής προσέγγισης του ποιητή”. (Ο Βιγιόν, ο Μπωντλαίρ και ο Ρεμπώ αναφέρονται παράλληλα εκεί ως άλλα παραδείγματα που δείχνουν ότι “οι ποιητές έχουν κάποια δυσκολία προσαρμογής στον κόσμο και στις αντιξοότητές του”.)

Για μια ακόμα φορά, αλλά με τρόπο πιο εντυπωσιακό και πιο σκανδαλώδη απ' ό,τι συνήθως, ο λεγόμενος προοδευτικός τύπος επιλέγει τον αισθητικό θαυμασμό της πιο αμφισβητήσιμης αστικής “ιδιοφυίας” έναντι της σιωπής ή των προσβολών που, στην περίπτωση του θανάτου του Κλωντέλ, είναι οι μόνες που δικαιολογούνται ηθικά.

Αναφορικά με την παρουσίαση στη γαλλική Ταινιοθήκη της ταινίας ενός παλιού λετριστή, που αποτελεί μια αντιδραστική και ως εκ τούτου πιο εύκολα αποδεκτή μεταστροφή των ιδεών που έχουμε υποστηρίξει, απευθύναμε την ακόλουθη επιστολή στον κ. Λανγκλουά, διευθυντή αυτού του ιδρύματος.

Κύριε,

Καθώς ενημερωθήκαμε για την πρόθεσή σας να παρουσιάσετε στις 22 Μαρτίου στο μουσείο Κινηματογράφου την ταινία του

Μπισμούτ-Λεμαίτρ, θεωρούμε καλό να επιστήσουμε την προσοχή σας στην σημαντικότητα αυτής της παραγωγής.

Από την άποψη του “λετριστικού” κινηματογράφου, που είναι κατά τη γνώμη μας η μοναδική θεμελιώδης ανανέωση αυτής της τέχνης εδώ και τέσσερα χρόνια, η εν λόγω ταινία δεν είναι παρά ένα κακέκτυπο της *Πραγματείας Σάλιου και Αιωνιότητας* του Ιζού, που με τη σειρά της δεν αντιπροσώπευε παρά μόνο την πρώτη προσπάθεια αυτής της ανανέωσης.

Η ισχνά πιραντελική φιλοδοξία που επιπροσθέτει αυτή η σχολική εργασία (να σπάσει το συνηθισμένο πλαίσιο της κινηματογραφικής αναπαράστασης κ.λπ.) απέχει πολύ από τον μπουρλέσκ μέσο όρο του *Hellzapoppin'*.

Σας υπενθυμίζουμε ότι είναι ατυχές να προωθείτε μια τόσο γελοία σύγχυση αξιών σε ένα κοινό που σας εμπιστεύεται. Ανάλογες πλαστογραφίες έχουν ως αποτέλεσμα να αποδίδουν ορισμένοι ακόμα και σήμερα στον Κοκτώ το στίλ που αναγγέλθηκε τρία χρόνια πριν από αυτόν με τον *Ανδαλουσιανό Σκύλο*· ή, ακόμα χειρότερα, να φαντάζονται ότι ο δημιουργός του *θαύματος στο Μιλάνο* είναι ο εφευρέτης των εφέ του Ρενέ Κλαιρ.

Ελπίζουμε ότι θα λάβετε εγκαίρως αυτή την επιστολή.

20 Μαρτίου 1955

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Ζιλ Ζ. Βολμάν, Μ. Νταχού, Γ.-Ε. Ντεμπόρ

ΝΑ ΜΗ ΣΥΓΧΕΕΤΑΙ

Ως απάντηση στην *Paris-Presse* της 7^{ης} Μαρτίου, που αφιερώνει ένα ακόμα άρθρο στη θλιβερή συνοικία Ζερμαίν-ντε-Πρε υπό τον τίτλο “Η Σιμόν ντε Μπωβουάρ παίρνει το βραβείο Γκονκούρ... ο πρίγκιπας των λετριστών παντρεύεται μια αιγύπτια πριγκίπισσα... κ.λπ.”, η Λετριστική Διεθνής δηλώνει ότι καμία αλλοδαπή παντρεμένη με κάποιον από τα μέλη της δεν είναι αιγύπτια πριγκίπισσα.

“Η ΒΛΑΚΕΙΑ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ ΤΟΥ ΤΑΥΡΟΥ”

Στο τεύχος 109 των *Temps Modernes* διαβάζουμε (σελίδες 1053 έως 1072) μια “μαρτυρία για μια ταυρομαχία”, που αποδίδεται σε κάποιον Ρομπέρ Μιζραϊ. Είναι ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά κείμενα με αυτό το εξωπραγματικό ύφος σχολαστικισμού που εισήγαγε πριν μερικά χρόνια στη λογοτεχνική υποπαραγωγή ο Σαρτρ και σχεδόν εξαφανίστηκε από τότε εξαιτίας της γελοιότητάς του, αλλά αναβιώνει τυφλά μερικές φορές από ορισμένους αδέξιους επιγόνους.

Η αναμέτρηση μεταξύ τάυρου και ταυρομάχου, η οποία παρουσιάζεται στα σοβαρά σαν ιστορία “ενός ζηλιάρη ομοφυλόφιλου που περνάει από τη θηλυκότητα στον ανδρισμό” σκοτώνοντας το ζώο, επιτρέπει στον συνεργάτη των *Temps Modernes* να δώσει στον ταυρομάχο μια επιτακτική συμβουλή, και καθώς δεν έχουμε κάθε μέρα τη χαρά να την διαβάζουμε:

“Θα ήταν αρκετό να *γράφει* τις ταυρομαχικές εμπειρίες του και να γίνει ποιητής· μόνο ο αναστοχασμός θα τον έσωζε, όπως και τον Ζενέ” (σελ. 1069).

Προχωρώντας ακόμα περισσότερο σε κάτι που μοιάζει με μια υπερβολικά φορτωμένη παρωδία, παίρνει τοις μετρητοίς τους ψευδο-ορισμούς της τέχνης που ο ίδιος ο Σαρτρ δεν κατάφερε ποτέ να ληφθούν σοβαρά υπόψη από κανέναν, παρά τους δύο ή τρεις τόμους των *Καταστάσεων* που τους ανέφεραν σε κάθε σελίδα:

“...Η ταυρομαχία δεν μπορεί να εξομοιωθεί με μια τέχνη: δεν θεμελιώνεται στη γενναιοδωρία, δεν αποτελεί κάλεσμα για την ελευθερία των άλλων...” (σελ. 1072).

Στο δράμα πρέπει να προστεθεί μια μικρή “δέσμευση” που αναλαμβάνεται ευγενικά απέναντι στην οικονομία, με πολλές προσωπικές ιδέες: “Χωρίς δολοφόνους (δηλαδή χωρίς ταυρομάχους), δεν θα υπήρχαν κτηνοτρόφοι”. Άραγε επειδή “οι μεγάλοι γαιοκτήμονες που εκτρέφουν τάυρους σε ευρεία κλίμακα” θα αντικαθιστούνταν, ελλείψει τάυρων, από κολχόζ; (Και πρώτα απ’ όλα, τι θα πήγαινε να κάνει στην Ισπανία αυτός ο απατεώνας; Θα μεγάλωνε το πλήθος των τουριστών που προσφέρουν τον οβολό τους

στην οικονομία του βατικανο-φρανκικού καθεστώτος, προσελκύομενοι από τις χαμηλές τιμές που προκύπτουν από την εξαθλίωση του Ισπανικού λαού· και το δόγμα με το οποίο είναι εξοπλισμένος δεν θα του επέτρεπε να αραδιάζει ακριβώς τις ίδιες μαλακίες για οποιοδήποτε άλλο καθημερινό θέαμα;)

Σε ό,τι αφορά ένα περιοδικό του οποίου η λογοτεχνική βάση, επαρκώς προσδιοριζόμενη από αυτή την αισθητική και ηθική σήψη που συνιστά ο Ζαν Ζενέ, δεν ξεπερνά ποτέ το επίπεδο της μαθητικής φάρσας (δείτε στα τεύχη 109 και 110 τον *Άνθρωπο με το Χρυσό Χέρι* του Νέλσον Άλγκρεν και το *Φαρενάιτ 451* του Ρέι Μπράντμπερι, αν δεν είναι πιο φυσιολογικά του Μπορίς Βιάν), δεν θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή στη “μαρτυρία” μιας συνηθισμένης βλακειάς, αλλά μάλλον μιας ασυνήθιστης επιτήδευσης.

ΤΑ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΑ ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΑ

Η ανακάλυψη που ανακοινώθηκε χαρμόσυνα από τον Αραγκόν στο Δεύτερο Συνέδριο Σοβιετικών Συγγραφέων (*Nouvelle Critique*, τεύχος 62), και η οποία του φάνηκε ότι δικαιολογεί το σεμινάριο των “Νέων ποιητών της C.N.E.”:

“Το ίδιο το γεγονός της συζήτησης σχετικά με την τεχνική του στίχου αποκαθιστά κατ’ ανάγκη τον στίχο που σφυρηλατήθηκε υπομονετικά και επί μακρόν από αιώνες εμπειρίας των ποιητών...”

Δεν είναι άραγε μια απόδειξη ίδιας αξίας με αυτή τη διαπίστωση:

“Το ίδιο το γεγονός της συζήτησης σχετικά με τη θεολογία αποκαθιστά κατ’ ανάγκη τη θρησκεία που σφυρηλατήθηκε υπομονετικά και επί μακρόν από αιώνες εμπειρίας της Εκκλησίας...”;

Το *Potlatch* αποστέλλεται σε ορισμένες από τις διευθύνσεις που κοινοποιούνται στη σύνταξη.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΑ

(συνέχεια και τέλος)

Φωνή 4: Το ανάγλυφο, το κλίμα, τα ποτάμια που μελετήσαμε μέχρι τώρα διαμορφώνουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο ζουν τα έμβια

όντα, τα φυτά, τα ζώα, οι άνθρωποι. Κάθε ζωντανό είδος προσαρμόζεται στις φυσικές συνθήκες. Αλλά συχνά ο άνθρωπος, το πιο δραστήριο και πιο καταστροφικό ον, τροποποίησε αυτές τις συνθήκες και δημιούργησε καινούρια τοπία.

Φωνή 1: Οι κόκκινες σημαίες, σφραγισμένες με το αστέρι του Χο Τσι Μινχ, κυματίζουν εδώ και καιρό πάνω από την πόλη. Οι νέες αρχές δεν παρέλειψαν να διακοσμήσουν με αυτές τον καθεδρικό ναό.

Φωνή 4: Έτσι, ο πολιτισμός και οι σύγχρονοι τρόποι ζωής διεισδύουν μέχρι τα ακρότατα όρια της κατοικήσιμης γης.

Φωνή 3: Γύρω από τον Νότιο Πόλο εκτείνεται μια ορεινή ήπειρος.

Φωνή 2 (κορίτσι): Ακόμα και αν περπατούσα στην κοιλάδα της σκιάς του θανάτου δεν θα φοβόμουν κανένα κακό, γιατί εσύ είσαι μαζί μου.

Φωνή 1: Οι εξερευνητές έχουν για εχθρούς το κρύο, τον άνεμο, το σκοτάδι, τη μοναξιά.

Η αναχώρηση γι' αυτές τις περιοχές είναι μια πραγματική περιπέτεια. Ακόμα και σήμερα, παρά τη βοήθεια των ασυρμάτων και των αεροπλάνων, οι εξερευνητές χάνονται.

Ξέρουν να καθοδηγούνται από τα αστέρια, τα κύματα, τον άνεμο. Έχουν ναυτικούς χάρτες φτιαγμένους από μπαμπού, που δείχνουν τα νησιά και τα ρεύματα.

Φωνή 2 (κορίτσι): Θυμάμαι την αγάπη που μου πρόσφερες τον καιρό της νιότης σου, τον καιρό των αρραβώνων σου, όταν με ακολουθούσες στην έρημο, στη χέρσα γη... Κι εγώ σε έφερα σε μια χώρα που έμοιαζε με περιβόλι για να γευτείς τους καρπούς και να απολαύσεις τα αγαθά του.

Φωνή 1: Αυτοί που κάνουν επαναστάσεις στον κόσμο, αυτοί που θέλουν να κάνουν το καλό, δεν πρέπει να κοιμούνται παρά μόνο στον τάφο.

Φωνή 3: Οι άνθρωποι κατασκευάζουν τα σπίτια τους σύμφωνα με τη χρήση που θέλουν να τους κάνουν. Το ίδιο σπίτι δεν είναι κατάλληλο για όλες τις ασχολίες, για όλους τους τρόπους ζωής.

Καθετί που δεν είναι καινούριο σε μια εποχή ανανέωσης είναι επιβλαβές.

Φωνή 1: Τι αποδεικνύει η ιστορία των ιδεών αν όχι ότι η πνευματική παραγωγή μεταμορφώνεται μαζί με την υλική παραγωγή;

Οι κυρίαρχες ιδέες μιας εποχής ήταν πάντα οι ιδέες της κυρίαρχης τάξης. Γίνεται λόγος για ιδέες που επαναστατικοποιούν ολόκληρη την κοινωνία. Με αυτό εκφράζεται απλώς το γεγονός ότι τα στοιχεία μια νέας κοινωνίας σχηματίζονται μέσα στην παλιά κοινωνία· ότι η διάλυση των παλιών ιδεών συμβαδίζει με τη διάλυση των παλιών συνθηκών ύπαρξης.

Φωνή 2 (κορίτσι): Σήμερα δουλεύουν κυρίως σε μεγάλα εργοστάσια όπου τα μηχανήματα επιτρέπουν την κατασκευή αμέτρητων αντικειμένων. Ο εργάτης επιβλέπει και ρυθμίζει τα μηχανήματα· περιορίζεται σε μια ομοιόμορφη και αυστηρά καθορισμένη εργασία. Η λειτουργία αυτών των εργοστασίων απαιτεί τεράστια κεφάλαια, μια κινητήρια δύναμη και άφθονα εργατικά χέρια, και τη γειτνίαση με κατάλληλες μεταφορικές οδούς.

Γκυ-Ερνέστ Ντεμπόρ

Όλες οι φράσεις αυτής της ραδιοφωνικής εκπομπής μεταστράφηκαν από τα εξής:

Μποσσυέ. *Πανηγυρικός του Μπερνάρ ντε Κλαιρβώ.*

Ντεμανζόν και Μεϋνιέ. *Γενική Γεωγραφία.* Έκτη τάξη.

France-Soir, της 5^{ης} Νοεμβρίου 1954.

Βιβλία του Ιερεμία, των Ψαλμών, του Σαμουήλ.

Μαρξ και Ένγκελς. *Κομμουνιστικό Μανιφέστο.*

Σεν-Ζυστ. *Αναφορές και Λόγοι στη Συμβατική Συνέλευση.*

Αρχισυντάκτης: Μ. Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

potlatch

Μηνιαίο

29 Απριλίου 1955

19

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ. ΤΟ 8^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΩΝ ΚΑΝΝΩΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΑΣΧΗΜΟ

Οι κινηματογραφικοί κριτικοί αγαπούν, λόγω επαγγέλματος, τον Κινηματογράφο. Αγαπούν έναν ορισμένο Κινηματογράφο, αποκλείοντας όλους τους άλλους δυνατούς Κινηματογράφους. Αλλά, εδώ όπως και αλλού, έχουν βαρεθεί: θα ήθελαν μια σχετική ανανέωση. Έχουν τους καλύτερους λόγους να γνωρίζουν ότι αυτή η ανανέωση είναι αδύνατη στο πλαίσιο του Κινηματογράφου που εκτιμούν και τους τρέφει. Εδώ και αρκετά χρόνια προσποιούνται ότι περιμένουν κάτι λίγο καινούριο, προσποιούνται τους απογοητευμένους, προσποιούνται τους έκπληκτους.

Εδώ και αρκετά χρόνια είναι προφανές, και για τον κινηματογράφο επίσης, ότι η επιδεξιότητα σε μια τεχνική, όταν έχει διατρέξει όλο το δυνατό πεδίο των ανακαλύψεων, δεν μπορεί να δώσει τίποτα άλλο εκτός από μια δεξιοτεχνία στην τήρηση των αποδεκτών κανόνων, όπως συμβαίνει και στο σκάκι. Αυτό δεν εμποδίζει τους κριτικούς μας να παριστάνουν τους απογοητευμένους, ή ακόμα και τους αγανακτισμένους, όταν διαπιστώνουν ότι ο Κλουζό για τις *Διαβολογυναικές* του εφάρμοσε απλώς μια ευρεία γνώση

των κινηματογραφικών συνταγών στην υπηρεσία ενός χόμπι χωρίς κανένα απολύτως νόημα. Ή ότι ο τελευταίος Χίτσκοκ (μα επιτέλους, τι περίμεναν από τον Χίτσκοκ;) ανοίγει ένα απολύτως ανούσιο παράθυρο σε ένα εντελώς ασήμαντο έδαφος.

Ξεκινώντας αυτή την εκστρατεία υποτίμησης ενάντια σε ορισμένους από τους θεούς τους που, σε τελική ανάλυση, είναι πολύ ικανοί να τους κάνουν να περάσουν ευχάριστα δυο ώρες, οι στυλοβάτες της βιομηχανικής-κινηματογραφικής θρησκείας δείχνουν τα πρώτα σημάδια της πνευματικής εξάντλησης που εκδηλώνεται πάντα, μακροπρόθεσμα, στους θεωρητικούς των καταφανώς νεκρών ιδεολογιών. Σύντομα θα χρειαστεί να γίνουν πιο μετριοπαθείς για να συνεχίσουν αυτό το επάγγελμα. Θα παραδεχτούν ίσως ότι ο Κινηματογράφος δεν είναι παρά ένα θέαμα που επαναλαμβάνεται επ' άπειρον, όπως η θρησκευτική λειτουργία ή οι ποδοσφαιρικοί αγώνες.

Επισημάναμε την πραγματική κατάσταση της τέχνης τους σήμερα ήδη από τον Απρίλιο του 1952 σε ένα φυλλάδιο που μοιράστηκε στο 5^ο φεστιβάλ των Καννών με τίτλο *Τέλος του Γαλλικού Κινηματογράφου*. Το γεγονός ότι οι προσπάθειές μας για ανατροπή σε αυτόν τον τομέα ήρθαν αντιμέτωπες με τη γενική αντίθεση των κύκλων που ελέγχουν τη διανομή ή ακόμα και με τη Λογοκρισία, όταν χρειάστηκε, δεν αποτελεί επιχείρημα εναντίον της θέσης μας αλλά μάλλον υπέρ της.

Από τότε η μετριότητα συνεχίζεται για τον "Ατλαντικό" κινηματογράφο μας, ενώ ακόμα και ορισμένες ξεκαρδιστικές απόπειρες αποκατάστασης του στιλ Κοκτώ απέδειξαν ότι είχαμε δίκιο. Το 8^ο πανηγύρι που ξεκινάει αυτές τις μέρες στις Κάννες θα είναι απαίσιο. Χαιρόμαστε που το επιβεβαιώνουμε *εκ των προτέρων*.

ΑΚΟΜΑ ΣΑΠΙΖΕΙ Η ΝΕΟΛΑΙΑ

Η τελευταία ταινία του Ντιβιβέ με τίτλο *Η Μαριάννα της νεότητάς μου* συνδυάζει τη μέγιστη ανοησία με μια θλιβερή ηθική εξաχρέωση. Η ιστορία, φρικτά αντιγραμμένη από τον *Μεγάλο Μωλν*, συγκεντρώνει τα χιλιοειπωμένα κλισέ του προσκοπισμού και του αλεξπτωτισμού: σε μια έπαυλη-κολλέγιο της Βαυαρίας, ένα κουτορνίθι με κοντά παντελόνια, ο κύριος Πιερ Βανέκ, που βρήκε από τότε την πραγματική του θέση στο Γκραν Γκινόλ, σαηηνεύει τους

πάντες με τις ιστορίες του για την εκτροφή αλόγων στην Αργεντινή και με τη Φραγκισκανική τέχνη του να εξημερώνει τα πουλιά και τα διερχόμενα ελάφια. Είναι φυσικά ποιητής. Συναντά λοιπόν στην έπαυλη τη μυστηριώδη-απρόσιτη-μαγική-θλιμμένη Γυναίκα στο πρόσωπο της δεσποινίδος Μαριάν Χολντ, που είναι διατεθειμένη να ερωτευθεί τον Ζιλμπέρ Μπεκό. (Εξάλλου, λέγεται ότι αυτός, ενθουσιασμένος από την ταινία, έφτιαξε μερικούς στίχους με αυτόν τον τίτλο.) Υπάρχουν βέβαια ορισμένα ισχυρά και κρυφά εμπόδια για τους ιδεαλιστικούς έρωτές τους, που έχουν την αναμφισβήτητη οσμή του χριστιανισμού. Η Μαριάν βρίσκεται στην άλλη όχθη μιας λίμνης· συχνά παραμιλάει· την απαγάγουν· τα μαστίφ γοητεύονται από τον ποιητή· ο ομοφυλόφιλος συμμαθητής ψάχνει τον ποιητή με μια βάρκα· εκείνος θα τρέξει σε όλο τον κόσμο για να ξαναβρεί τη Μαριάν. Αυτή θα είναι ίσως μια άλλη ταινία.

Το μεγαλύτερο σκάνδαλο είναι η ιστορία ενός πολύ νεαρού κοριτσιού, ανιψιάς του διευθυντή του κολλεγίου, που είχε την απερίσκεψία να ερωτευθεί τον μαθητή-ποιητή. Κάθε τόσο γδύνεται μπροστά του. Φυσικά εκείνος την αγνοεί, γιατί αυτή είναι εκεί ενώ αυτός είναι ερωτευμένος με την απρόσιτη-μαγική-μυστηριώδη-θλιμμένη Γυναίκα που έχει το πλεονέκτημα να είναι απόμακρη και, με τον τρόπο που το εννοούν αυτά τα καθάρματα, αγνή. Αυτό το μικρό κορίτσι, που θα πεθάνει ποδοπατημένο από ένα κοπάδι ελάφια αφιονισμένα από τον γλυκό ποιητή (τουλάχιστον αυτή φαίνεται ότι είναι η πιο λογική εξήγηση), το υποδύεται πολύ καλά η δεσποινίς Ιζαμπέλ Πιά. Ας σημειωθεί παρεμπιπτότως ότι η ίδια Ιζαμπέλ Πιά είναι εντελώς απαίσια σε κάποιες πρόσφατες φωτογραφίες της *Nuit de Saint-Cyr*, όπου την βλέπουμε να ποζάρει ανάμεσα σε δύο αξιωματικούς που μόλις πήραν προαγωγή. Αυτή η ταινία τελειώνει σίγουρα άσχημα.

Και πάνω απ' όλα ο Ντιβιβιέ, πατέρας των περίφημων *Δον Καμίλο*, δεν διακινδύνευσε καθόλου το απάνθισμα των "ποιητικών ψευδαισθήσεων της εφηβείας". Τόλμησε να ανακατέψει στη βρώμικη δουλειά του τα κάστρα του Λουδοβίκου Β' της Βαυαρίας, τα οποία χρησιμοποίησε λίγο για τα γυρίσματα αλλά πάρα πολύ για τη διαφήμιση του νοσηρού έργου του.

Αυτή η μέθοδος θα αρκούσε από μόνη της για να δικαιολογήσει την αγανάκτησή μας, και για να ενισχύσει την πεποίθησή μας ότι,

στο μέλλον, μια ευφυής λογοκρισία θα απαγορεύσει τις ταινίες αυτού του είδους.

ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΡΑΤΗΘΟΥΝ

Τον Νοέμβριο του 1954 ανακοινώσαμε (*Potlatch*, τεύχος 14) την παρουσίαση δύο εκθέσεων “μεταγραφικής προπαγάνδας” στη Λιέγη και στις Βρυξέλλες, από τις 9 Απριλίου μέχρι τις 5 Μαΐου 1955. Η συμφωνία που μας είχε προταθεί από αυτές τις δύο Βελγικές γκαλερί τούς ανέθετε το καθήκον να εξασφαλίσουν την εκτύπωση των αφισών και των προσκλήσεων αυτής της εκδήλωσης. Είναι αυτονόητο ότι δεν είχε αμφισβητηθεί ποτέ η απόλυτη ελευθερία μας να αποφασίσουμε τη σύνταξή τους.

Ο ιδιοκτήτης αυτών των καλλιτεχνικών εταιρειών (Γκαλερί και Εκδόσεις Ζωρζ-Μαρί Ντυτιγιέλ) ξαφνικά φοβήθηκε διαβάζοντας το κείμενο που δημοσιεύουμε παρακάτω και βλέποντας ένα σχέδιο αφίσας που αντιμετώπιζε τον αρχιτέκτονα Λε Κορμπυζιέ με περιφρόνηση.

Η άρνησή του να τυπώσει αυτό το κείμενο οδήγησε προφανώς στην άρνησή μας να συμβιβαστούμε με το μαγαζί του. Έκανε το λάθος να μην το αντιληφθεί μόνος του. Αυτό οδήγησε σε μια αρκετά γελοία επιμονή, και στη συνέχεια σε μια αστυνομική αποθέωση εξαιρετικής κακογουστιάς.

Εδώ βρίσκεται η αλληλογραφία που ανταλλάχθηκε.

Το κείμενο των προσκλήσεων

Η εποχή μας έχει φτάσει σε ένα επίπεδο γνώσεων και τεχνικών μέσων που καθιστά εφικτή μια ολοκληρωμένη κατασκευή των στιλ ζωής. Μόνο οι αντιφάσεις της κυρίαρχης οικονομίας καθυστερούν τη χρήση τους.

Η ύπαρξη αυτών των δυνατοτήτων καταδικάζει την αισθητική δραστηριότητα, η οποία είναι ξεπερασμένη ως προς τις φιλοδοξίες και τις αρμοδιότητές της, με τον ίδιο τρόπο που η κατάκτηση ορισμένων φυσικών δυνάμεων καταδίκασε την ιδέα του Θεού.

Είναι ανώφελο να περιμένουμε μια σημαντική αισθητική επινόηση. Εξίσου αδιάφορες με τα σφραγισμένα γραμματόσημα, και

αναπόφευκτα εξίσου λίγο ποικιλόμορφες όσο και αυτά, οι λογο-τεχνικές ή πλαστικές δημιουργίες δεν είναι πια παρά μόνο τα σύμβολα ενός αφηρημένου εμπορίου.

Η μεταβατική φάση που ζούμε ανατρέπει τη σειρά των προτεραιοτήτων ως προς την επιλογή των δομών, των πλαισίων και του κοινού των λεγόμενων εκφραστικών μέσων, που πρέπει να χρησιμοποιήσουν ως μέσα δράσης στην πορεία των γεγονότων. Έτσι, καθώς θεωρούμε ότι η δημοσιότητα και η προπαγάνδα έχουν προτεραιότητα έναντι οποιασδήποτε έννοιας διαρκούς ομορφιάς, οι μεταγραφικές εργασίες ορισμένων από εμάς δεν προορίζονται για το μουσείο του Λούβρου αλλά αποσκοπούν να δημιουργήσουν μακέτες αφισών.

Είστε ελεύθεροι να σκεφτείτε ότι αυτές οι σκέψεις είναι η τελευταία και πιο εξωφρενική μορφή αυτής της “λετριστικής” μυστικοποίησης που επιδιώχθηκε για πολύ καιρό από μια ομάδα ατάλαντων τσαρλατάνων, και ότι μια πρωτοπορία υγιούς αυθεντικότητας μπορεί κάλλιστα να αναλάβει την πολιτιστική διαδοχή. Αναζητήστε την.

24 Μαρτίου 1955

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Βέρα, Ζιλ Ζ. Βολμάν, Μισέλ Μπερνστάιν,
Νταχού, Ντεμπόρ, Ζ. Φιγιόν

Από τον Ζ.-Μ. Ντυτιγιέλ προς τη Λετριστική Διεθνή

28 Μαρτίου 1955

Κύριοι,

Βεβαιώνω ότι έλαβα καλώς το σημείωμά σας της 25^{ης} Μαρτίου και σας ευχαριστώ. Οφείλω, ωστόσο, να σας ενημερώσω ότι δεν μπορώ να δεχτώ αυτό το αίτημά σας. Καθώς η συμφωνία μας αναφορικά με την έκθεση προβλέπει την εκτύπωση προσκλήσεων και αφισών που είναι συμβατές με αυτές που διανέμουμε συνήθως, θα βρείτε εδώ ένα υπόδειγμα των οικείων προσκλήσεων μας. Τόσο στη Λιέγη όσο και στις Βρυξέλλες, η φήμη των γκαλερί μας δεν μας επιτρέπει μια διαφορετική παρουσίαση. Επιπλέον, πρέπει να αναγνωρίσετε ότι οι προσκλήσεις που ζητάτε αποτε-

λούν μάλλον ένα μανιφέστο παρά προσκλητήριο, και ότι οι αφίσες θα απαιτούσαν την ύπαρξη μιας εκτυπωτικής πλάκας που δεν έχει προβλεφθεί. Κατά συνέπεια, σας συμβουλεύω είτε να δεχτείτε το υπόδειγμα των εντύπων μας είτε να εκτυπώσετε *επιπλέον* τα δικά σας στο Παρίσι· το γραφείο μας μπορεί να δεχτεί μόνο τη διανομή των εντύπων που εκδίδει το ίδιο. Εν αναμονή της απάντησης με τις απόψεις σας, παρακαλώ να πιστέψετε, Κύριοι, στην εκτίμησή μου.

Z.-M. Ντυτιγιέλ

Σημείωση: Στην επιστολή αυτή είχε επισυναφθεί, αναμφίβολα ως απόδειξη της “φήμης” του Οίκου Ντυτιγιέλ, ένα υπόδειγμα εντύπου που ανακοίνωνε την έκδοση της τελευταίας μπροσούρας του κ. Αλμπέρ Καμύ.

Από τη Λετριστική Διεθνή προς τον Κύριο Ζ. Ντυτιγιέλ, οδός Escalier 6, Βρυξέλλες.

Κύριε,

Έλαβα αμέσως γνώση της επιστολής σας της 28^{ης} Μαρτίου και έμεινα βαθιά έκπληκτος.

Καταλαβαίνω ότι το σχέδιο της αφίσας μπορεί να μην είναι κατάλληλο για εσάς, εφόσον μέχρι τώρα κάνατε μόνο αφισέτες. Σας αφήνω λοιπόν ελεύθερο να το χρησιμοποιήσετε εδώ όπως συνηθίζετε.

Αντίθετα, το κείμενο που λάβατε μπορεί κάλλιστα να χωρέσει σε μία μόνο πλευρά των προσκλήσεών σας. Και δεν βλέπω ποιες άλλες αντιρρήσεις θα μπορούσαν να προκύψουν, αφού προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για τη δημοσίευση μιας σύντομης παρουσίασης της εν λόγω ζωγραφικής στους καταλόγους των γκαλερί.

Φυσικά, αν η εκτύπωση αυτού του κειμένου συνεπάγεται μεγαλύτερα έξοδα για σας από εκείνα που προβλέπει η συμφωνία μας, θα τα αποδεχτώ ευχαρίστως.

Η φήμη του κινήματός μας –για το οποίο θα έχετε ίσως ακούσει να γίνεται λόγος– δεν μπορεί να μας επιτρέψει να κάνουμε την

έκθεση, τόσο στη Λιέγη όσο και στις Βρυξέλλες, χωρίς να καθορίσουμε με απόλυτη ανεξαρτησία τη θέση μας.

Δεδομένου ότι θα βρίσκομαι ο ίδιος ούτως ή άλλως στις Βρυξέλλες από τις 15 Απριλίου μαζί με κάποιους Βορειοαφρικανούς συντρόφους, θεωρώ ότι ο συμβιβασμός που σας προτείνω είναι ο πλέον συμφέρων για όλους.

Αναμένω την απάντησή σας και σας παρακαλώ να δεχτείτε, Κύριε, τους διακεκριμένους χαιρετισμούς μου.

30 Μαρτίου 1955

Μωχάμεντ Νταχού

Από τη Λ.Δ. προς τον Ντυτιγιέλ, Βρυξέλλες.

Κύριε,

Τέσσερις μέρες αφότου σας στάλθηκε μια επιστολή που απαιτούσε μια άμεση απάντηση, είμαστε υποχρεωμένοι να διαπιστώσουμε ότι οι βασικές προϋποθέσεις της προηγούμενης μεταξύ μας συμφωνίας δεν πληρούνται πλέον.

Αν δεν δημοσιευτεί το κείμενο που σας τρομάζει, είναι προφανές ότι δεν θα κάνουμε την έκθεση σε γκαλερί όπου πωλούνται συνήθως τα πιο ανάμεικτα εμπορεύματα. Φαίνεται ότι αγνοείτε πως υπάρχει κάποια απόσταση ανάμεσα σ' εμάς και σε μια μετριότητα όπως ο Καμύ.

Αναλάβετε άμεσα τις ευθύνες σας. Πιστεύετε άραγε στα σοβαρά ότι θα πάρετε τις μεταγραφίες μας με επιτήδειες λοβιτούρες;

4 Απριλίου 1955

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Ζακ Φιγιόν

Κάρτα των εκδόσεων Ντυτιγιέλ, χωρίς ημερομηνία, ανυπόγραφη. Ταχυδρομική σφραγίδα Βρυξελλών με ημερομηνία 5 Απριλίου.

ΝΤΥΤΙΓΙΕΛ βεβαιώνει ότι έλαβε καλώς το σημείωμά σας αλλά δεν μπορεί να σας ικανοποιήσει! Η φήμη και η συνήθης διαφημιστική παρουσίαση των γκαλερί του δεν μπορούν να του επιτρέψουν τη

δημοσίευση ενός κειμένου· σας παρακαλεί να αποδεχθείτε αυτό το γεγονός. Κατά συνέπεια, προκειμένου να μην υπάρξει άλλη καθυστέρηση, θα φτιάξει, βάσει της συμφωνίας, μερικές συνηθισμένες προσκλήσεις και αφισέτες. – Αν επιθυμείτε να διανεμίετε άλλα κείμενα, μπορείτε προφανώς να απευθυνθείτε σε έναν τυπογράφο, καθώς το δικό του γραφιστικό και εκδοτικό εργαστήριο δεν δέχεται παραγγελίες εργασιών.

Από τη Λ.Δ. προς τον Ντυτιγιέλ, Βρυξέλλες.

Ηλίθιε Ντυτιγιέλ,

Εφόσον φαντάστηκες ότι οι εκθέσεις σου θα μπορούσαν να γίνουν υπό τις συνθήκες που απορρίψαμε, έδωσες το μέτρο σου.

Τα μυξιάρικα σαν εσένα που θέλουν να πετύχουν πρέπει να είναι πιο επιδέξια.

Δεν θα υπάρξει έκθεση.

7 Απριλίου 1955

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Γ.-Ε. Ντεμπόρ, Ζακ Φιγιόν

Επιστολή στον Λεονάρ Ρανκίν

Αγαπητέ σύντροφε,

Ως απάντηση σε δύο επείγουσες επιστολές των φίλων μας, αυτός ο αχρείος Ντυτιγιέλ μάς έστειλε ένα σημείωμα εκπληκτικής αυθάδειας: αρνείται κατηγορηματικά να τυπώσει το κείμενο που γνωρίζετε· μας πληροφορεί ότι θα μπορούσαμε να το δημοσιεύσουμε μόνοι μας αλλά εν προκειμένω δεν μπορεί να διανεμηθεί από το γραφείο του –και επιπλέον, παρά την εναλλακτική λύση που του παρουσιάσαμε ξεκάθαρα, δηλώνει ότι η έκθεση θα γίνει όπως ο ίδιος θέλει την προγραμματισμένη ημερομηνία.

Απέναντι σε αυτό το γεγονός, που δεν εμπίπτει πλέον στα όρια της ανεκτής μπλόφας αλλά της ψυχοπαθολογίας, είμαστε υποχρεωμένοι να απαντήσουμε αμέσως με ένα κείμενο ρήξης τόσο προσβλητικό όσο χρειάζεται.

Πιστέψτε ότι λυπούμαστε πραγματικά, ιδίως σε σχέση με εσάς, για την απροσδόκητη τροπή που πήρε αυτή η υπόθεση. Δεχθείτε τους πιο εγκάρδιους χαιρετισμούς μας.

7 Απριλίου 1955

Γ.-Ε. Ντεμπόρ, Ζακ Φιγιόν

Από τον Ζ.Μ. Ντυτιγιέλ προς τη Λετριστική Διεθνή, Potlatch, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32, Παρίσι, 5^ο.

7 Απριλίου 1955

Κύριοι,

Βεβαιώνω ότι έλαβα καλώς την επιστολή σας της 4^{ης} Απριλίου, η οποία μόλις έφτασε σε μένα.

...(Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος)

Αρχισυντάκτης: Ζιλ Ζ. Βολμάν, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

Δελτίο πληροφόρησης του γαλλικού τμήματος της Λετριστικής Διεθνούς

potlatch

Μηνιαίο

30 Μαΐου 1955

20

ΜΑΪΟΣ 1955: Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΣΥΓΚΙΝΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΑΠΑΙΣΙΟ ΚΟΥΦΑΡΙ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΑΣ

“Η επιείκεια είναι για τους συνωμότες, και η αυστηρότητα είναι για τον λαό. Φαίνεται ότι δεν μετράει καθόλου το αίμα 200.000 πατριωτών που χύθηκε και ξεχάστηκε.”

(Σεν-Ζυστ, Αναφορά της 8ης Βεντόζ, έτος II)

Ο ΝΤΥΤΙΓΙΕΛ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗ

(Συνέχεια της τρίτης επιστολής του Ντυτιγιέλ, της 7ης Απριλίου 1955.)

Λυπάμαι βαθύτατα που δεν μπορώ να συμφωνήσω μαζί σας και να δεχτώ τους ευφάνταστους όρους σας. Σας διαβεβαιώνω ότι οι λεκτικές διαφορές και η έλλειψη εκτίμησης που έχετε για τον Γάλλο συνάδελφό μας Αλμπέρ Καμύ δεν θα αλλάξουν καθόλου τη συνήθη λειτουργία μας. – Κατά συνέπεια, οφείλω να σας ενημερώσω με κατηγορηματικό τρόπο ότι η συμφωνία μας σχετικά με την έκθεση πρέπει να προβλέπει τη διαφήμιση σύμφωνα με τις

συνήθεις ρυθμίσεις μας· και ότι αυτή η συμφωνία δεν μπορεί να προβλέπει την εκτύπωση ή τη διανομή σχολιασμών. Η προηγούμενη επιστολή σας μου ζητούσε να κάνω αυτές τις εκτυπώσεις και να σας τις χρεώσω επιπλέον. Σας ενημέρωσα ότι δεν δεχόμαστε εξωτερικές εργασίες και ότι μπορείτε να κάνετε παραγγελία σε ένα τυπογραφείο. Δεν μπορώ παρά να σας επαναλάβω αυτά τα δεδομένα. Επομένως φτιάχνουμε, σύμφωνα με τη συμφωνία μας, τις συνηθισμένες προσκλήσεις και αφισέτες. – Εξάλλου, δεν μπορούμε να θεωρήσουμε ότι αυτό το γεγονός σας επιτρέπει να μην πραγματοποιήσετε την έκθεση. Σας παρακαλώ λοιπόν, κατά τη διαβίβαση του φακέλου σας ως εγγύησης προς το σωματείο μας, να λάβετε υπόψη τις ημερομηνίες της έκθεσης βάσει της συμφωνίας μας και να τις εφαρμόσετε. – Πιστέψτε με, θα ήμουν ευτυχής να παρουσιάσω αυτή την έκθεση αλλά λυπάμαι για την αδικαιολόγητη στάση σας· ελπίζω πραγματικά ότι θα θελήσετε να εξετάσετε την παρούσα επιστολή ως ειλικρινή. Σας παρακαλώ να πιστέψετε, Κύριοι, στη διαβεβαίωση των καλύτερων αισθημάτων μου.

Ζωρζ-Μαρί Ντυτιγιέλ

Από τον Ζ.-Μ. Ντυτιγιέλ – προς τη Λετριστική Διεθνή, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32, Παρίσι 5^ο διαμέρισμα, Γαλλία.

9 Απριλίου 1955

Κύριοι,

Έλαβα γνώση του σημειώματός σας της 7^{ης} Απριλίου 1955. Λυπάμαι που δεν μπορέσατε (το στίλ είναι ο άνθρωπος –σημείωση του *Potlatch*) να κάνετε την έκθεση και που η άποψή σας περιήλθε σε μένα την προηγούμενη μέρα της έναρξης της έκθεσης –γεγονός που, αναμφίβολα, μου προκαλεί πραγματική ζημιά. Η συμφωνία που υπογράψατε εξακολουθεί να ισχύει στο σύνολό της, ως εκ τούτου –είτε κάνετε την έκθεση είτε όχι– η δεσμευμένη περίοδος είναι δική σας. Ωστόσο, σας παρακαλώ να με ειδοποιήσετε τρεις μέρες πριν την ενδεχόμενη άφιξη του υλικού σας. Στο παράρτημα, έχω την τιμή να σας διαβιβάσω το προσωρινό τιμολόγιο που σχετίζεται με τη συμφωνία και που μπορείτε να εξοφλήσετε σύμφωνα με τους όρους μας. Σας παρακαλώ πιστέψτε, Κύριοι, στη διαβεβαίωση της εκτίμησής μου.

Ζωρζ-Μαρί Ντυτιγιέλ

Σε συνέχεια επικοινωνίας με τη Γαλλική Πρεσβεία και το Προξενικό Γραφείο, όπου το σωματείο μας παρουσίασε την έκθεση των ενεργειών σας και των συμφωνιών μας, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι αν το συνημμένο τιμολόγιο δεν ληφθεί υπόψη εντός έξι ημερών η Γαλλική Πρεσβεία θα κοινοποιήσει αυτά τα έγγραφα στον Εμπορικό Σύμβουλο της Βελγικής Πρεσβείας στο Παρίσι με σκοπό την άμεση κλήτευση και την καταγγελία στην αστυνομία από δικαστικό επιμελητή, με δικά σας έξοδα που ανέρχονται σε 780 επιπλέον Βελγικά φράγκα.

Το παρόν συντάχθηκε εις τριπλούν και καταχωρήθηκε στις Βρυξέλλες στις 9 Απριλίου 1955.

Αναγνώστηκε και εγκρίθηκε: (δυσανάγνωστο)

ΜΙΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΚΟΥΒΕΝΤΑ

Γίνεται αντιληπτό ότι ο επιμελής Ντυτιγιέλ, απογοητευμένος από τα κέρδη που υπολόγιζε ότι θα πραγματοποιήσει από τις πωλήσεις όταν μας πρόσφερε δωρεάν τις γκαλερί του, θέλει να εξισορροπήσει αυτό το έλλειμμα χρεώνοντας ένα υψηλό τίμημα για τα έξοδα των προσκλήσεων που δεν χρησιμοποιήθηκαν.

Θα θυμόμαστε, ωστόσο, ως διδακτικό στοιχείο της απροσδιόριστης πρόζας του Ντυτιγιέλ το γεγονός ότι ο κ. Αλμπέρ Καμύ αποκαλείται “γάλλος συνάδελφος” αυτού του είδους του επίμονου αλλά *απλήρωτου* κλητήρα της πρωτοπορίας. Ας προσθέσουμε ότι δεν θεωρούμε έλλειψη εκτίμησης προς τον συγγραφέα του *Επαναστατημένου Ανθρώπου* τη δήλωσή μας ότι είναι μια μετριότητα, πρόθυμη να εμφανιστεί σε κάθε σανίδι. Όλος ο κόσμος το ξέρει αυτό. Από τις 14 Μαΐου, γράφει ακόμα και στην *L' Express*.

Για το *Potlatch*:

Μισέλ Μπερνστάιν, Ζ. Φιγιόν

ΝΥΧΤΕΡΙΝΗ ΕΚΔΟΣΗ

Η αφίσα *Κατασκευάστε εσείς οι ίδιοι μια μικρή κατάσταση χωρίς μέλλον* κολλιέται αυτές τις μέρες στους τοίχους του Παρισιού, ιδίως στους ψυχογεωγραφικά ευνοϊκούς τόπους.

Όσοι από τους επιστολογράφους μας επιθυμούν να κολλήσουν αυτή την αφίσα μπορούν να ζητήσουν κι άλλες από τη σύνταξη του *Potlatch*.

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Στο *Δοκίμιο για την κοινωνική λειτουργία του παιχνιδιού*, ο Γιόχαν Χουιζίνγκα αναφέρει ότι “...η κουλτούρα, στις πρώιμες φάσεις της, έχει τα χαρακτηριστικά ενός παιχνιδιού και αναπτύσσεται με τις μορφές και στην ατμόσφαιρα του παιχνιδιού”. Ο λανθάνων ιδεαλισμός του συγγραφέα και η στενά κοινωνιολογική εκτίμησή του για τις ανώτερες μορφές παιχνιδιού δεν αναιρούν την αξία της πρώτης συνεισφοράς που συνιστά το έργο του. Εξάλλου, είναι μάταιο να αναζητηθεί στις θεωρίες μας για την αρχιτεκτονική ή την περιπλάνηση οποιοδήποτε άλλο κίνητρο εκτός από το πάθος του παιχνιδιού.

Αν και το θέαμα σχεδόν όλων όσα συμβαίνουν στον κόσμο προκαλεί την οργή και την αηδία μας, γνωρίζουμε εντούτοις ολοένα περισσότερο να διασκεδάζουμε με τα πάντα. Όσοι νομίζουν εδώ ότι είμαστε ειρωνικοί σκέφτονται πολύ απλοϊκά. Η ζωή γύρω μας έχει φτιαχτεί για να υπακούει σε παράλογες απαιτήσεις, και τείνει ασυνείδητα να ικανοποιεί τις πραγματικές ανάγκες της.

Αυτές οι ανάγκες και η μερική εκπλήρωσή τους, η μερική κατανόησή τους, επιβεβαιώνουν παντού τις υποθέσεις μας. Για παράδειγμα, ένα μπαρ που ονομάζεται “Στην άκρη του κόσμου” (“*Au bout du monde*”), στα όρια μιας από τις πιο έντονες μονάδες ατμόσφαιρας του Παρισιού (της συνοικίας των οδών Μουφτάρ-Τουρνεφόρ-Λομόν) δεν βρίσκεται εκεί τυχαία. Τα γεγονότα δεν εξαρτώνται από την τύχη παρά μόνο εφόσον δεν είναι γνωστοί οι γενικοί νόμοι της κατηγορίας τους. Πρέπει να εργαστούμε για την ευρύτερη δυνατή συνειδητοποίηση των στοιχείων που καθορίζουν μια κατάσταση, πέρα από τις ωφελμιστικές επιταγές των οποίων η ισχύς θα μειώνεται συνεχώς.

Αυτό που θέλουμε να κάνουμε με την αρχιτεκτονική είναι μια διάταξη που μοιάζει αρκετά με αυτό που θέλουμε να κάνουμε με τη ζωή μας. Οι ωραίες περιπέτειες, όπως λέγεται, δεν μπορούν παρά να έχουν ως πλαίσιο και αφετηρία τις ωραίες συνοικίες. Η έννοια των ωραίων συνοικιών θα αλλάξει.

Σήμερα μπορούμε ήδη να αναγνωρίσουμε την ατμόσφαιρα κάποιων ερειπωμένων ζωνών, τόσο κατάλληλων για περιπλάνηση όσο και σκανδαλωδώς ακατάλληλων για κατοίκηση όπου, ωστόσο, το καθεστώς φυλακίζει τις εργαζόμενες μάζες. Ο ίδιος ο Κορμπυζιέ αναγνωρίζει, στο *Η πολεοδομία είναι ένα κλειδί*, ότι, λαμβάνοντας υπόψη τον άθλιο άναρχο ατομικισμό των κατασκευών στις εντατικά βιομηχανοποιημένες χώρες, "...η υπο-ανάπτυξη μπορεί να είναι αποτέλεσμα τόσο ενός πλεονάσματος όσο και ενός ελλείμματος". Αυτή η παρατήρηση μπορεί βέβαια να στραφεί εναντίον του νεομεσαιωνικού υποστηρικτή της "κατακόρυφης κοινότητας".

Πολύ διαφορετικά άτομα έχουν σχεδιάσει, με προφανώς παρόμοιους τρόπους, ορισμένες σκόπιμα αποπροσανατολιστικές αρχιτεκτονικές, που κυμαίνονται από τα περίφημα κάστρα του βασιλιά Λουδοβίκου της Βαυαρίας μέχρι εκείνο το σπίτι στο Αννόβερο, που ο ντανταϊστής Κουρτ Σβίττερς φαίνεται ότι είχε τρυπήσει με σήραγγες και είχε περιπλέξει με ένα δάσος στηλών από συγκολλημένα αντικείμενα. Όλες αυτές οι κατασκευές αποκαλύπτουν τον μπαρόκ χαρακτήρα που διακρίνει πάντοτε ξεκάθαρα τις προσπάθειες για μια καθολική τέχνη, η οποία θα ήταν απολύτως καθοριστική. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να επισημάνουμε τη σχέση ανάμεσα στον Λουδοβίκο της Βαυαρίας και τον Βάγκνερ, που αναζητούσε και ο ίδιος μια αισθητική σύνθεση με τον πιο επίπονο και, τελικά, με τον πιο μάταιο τρόπο.

Πρέπει να δηλώσουμε ξεκάθαρα ότι μολοντί κάποιες αρχιτεκτονικές εκδηλώσεις, στις οποίες αποδίδουμε αξία, μοιάζουν κατά κάποιον τρόπο με τη ναΐφ τέχνη, τις εκτιμάμε για τελείως διαφορετικό λόγο, δηλαδή για τη συγκεκριμενοποίηση των αναξιοποιήτων μελλοντικών δυνατοτήτων ενός κλάδου οικονομικά δυσπρόσιτου για τις "πρωτοπορίες". Στην εκμετάλλευση των εμπορευματικών αξιών που συνδέονται παραδόξως με την πλειονότητα των τρόπων έκφρασης του ναΐφ, είναι αδύνατο να μην αναγνωρίσουμε την εμφάνιση μιας τυπικά αντιδραστικής νοοτροπίας, αρκετά παρόμοιας με την κοινωνική στάση του πατερναλισμού. Περισσότερο από ποτέ, πιστεύουμε ότι οι άνθρωποι που αξίζουν κάποια εκτίμηση πρέπει να ξέρουν να απαντούν σε όλα.

Δεν θα πάψουμε να έχουμε ως στόχο τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή στην πραγματική κατασκευή της μοίρας και των δυνατοτήτων της πολεοδομίας, που ακουόμαστε σήμερα να χρησιμοποιούμε.

Ξέρουμε καλά ότι η προσωρινότητα, ως ελεύθερος τομέας της παιγνιώδους δραστηριότητας, για την οποία ο Χουζίνγκα πιστεύει ότι μπορεί να αντιταχθεί ως τέτοια στην “καθημερινή ζωή” που χαρακτηρίζεται από την αίσθηση του καθήκοντος, είναι το μοναδικό πεδίο της αληθινής ζωής, δολίως περιορισμένο από τα ταμπό που έχουν αξιώσεις μονιμότητας. Οι συμπεριφορές που αγαπάμε τείνουν να δημιουργήσουν όλες τις ευνοϊκές συνθήκες για την πλήρη ανάπτυξή τους. Το ζήτημα τώρα είναι να μετατρέψουμε τους κανόνες του παιχνιδιού από μια αυθαίρετη σύμβαση σε μια ηθική θεμελίωση.

Γκυ-Ερνέστ Ντεμπόρ

“ΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΣΑΓΗΝΕΥΣΗΣ”

Στις 10 Μαΐου ο Μωχάμεντ Νταχού, μπαίνοντας εκ παραδρομής στην γκαλερί Κραβέν ενώ παρουσιαζόταν εκεί μια έκθεση τριάντα αφηρημένων ζωγράφων, αναγνώρισε έκπληκτος στο κοινό κάποιους αστυνομικούς με πολιτικά.

Βγήκε αμέσως έξω, αφού πρώτα προειδοποίησε όσους ήταν παρόντες.

ΒΕΛΓΙΟ, ΜΙΚΡΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ούτε τα χαρωπά και πρόστυχα μέλη της J.G.S. ούτε οι επιτήδειοι αναγνώστες του *L' Observateur*, που συσπειρώθηκαν υπέρ του P.S.B. “επειδή μόνο εκεί μπορεί να γίνει κάτι”, δεν θα μπορέσουν να επηρεάσουν ή έστω να στρέψουν προς τα αριστερά τον προσανατολισμό ενός σοσιαλιστικού κόμματος που δεν είναι πια παρά το κόμμα εκατομμυρίων κωλομεριών μπακάληδων, διχασμένων ανάμεσα στο διπλότυπο του συνεταιρισμού και τη συνδικαλιστική κάρτα, ανάμεσα στην ελπίδα μιας “μονιμότητας” και τη σύνταξη στο 75% του μέσου μισθού.

Στη συνεδρίαση της 1^{ης} Μαΐου στη Λιέγη ο Αντρέ Ρενάρ, εθνικός γραμματέας της F.G.T.B. –ανάλογης της F.O. στη Γαλλία αλλά πιο ισχυρής και λιγότερο ευέλικτης– απηύθυνε ένα εμπρηστικό κάλεσμα στη γενική απεργία της 11^{ης} του προσεχούς Ιουνίου προκειμένου να αποτραπεί η διαδήλωση των χριστιανοκοινωνιστών που έχει προγραμματιστεί για εκείνη την ημέρα ενάντια στα σχέδια του Κολάρ, τα οποία θίγουν, αν και πολύ αμυδρά, τη θρησκευτική εκπαίδευση. Αυτός ο Ρενάρ, που νομίζει ότι είναι ο Τζων Λιούις, όπως ο μικρότερος παραγωγός μαλλιού της Βερβιέρ ή ο πιο μικροσκοπικός βιομήχανος της Μπας-Μεζ παριστάνουν τον Πιέρποντ Μόργκαν, απέδειξε την “επαναστατικότητα” των σαλονιών που τον διακρίνει στην απεργία του 1950 με το ξεπούλημα του βασιλικού ζητήματος. Εκείνη την περίοδο, μιλώντας από τα κεντρικά γραφεία της F.G.T.B. στους εργάτες που είχαν βγει στους δρόμους της Λιέγης, τους έστειλε στα σπίτια τους διαβεβαιώνοντάς τους για την αποχώρηση του Λεοπόλδου Γ’, που ζει έκτοτε στο παλάτι του Λάακεν... Είναι αλήθεια ότι το “εκπαιδευτικό ζήτημα” σήμερα προσφέρει το πλεονέκτημα να εκτρέπει τη δύναμη των συνδικάτων και να ενταφιάζει το περίφημο σχέδιο των εθνικοποιήσεων, που είναι αδύνατο να πραγματοποιηθεί υπό τη σημερινή σοσιαλφιλελεύθερη κυβέρνηση αλλά θα μπορούσε να αποτελέσει, αν εφαρμοζόταν, το προοίμιο μιας αποτελεσματικής ενότητας δράσης μεταξύ της F.G.T.B. και των χριστιανικών συνδικαλιστικών οργανώσεων. Το εκπαιδευτικό ζήτημα διχάζει τις δυνάμεις των εργατών προς όφελος της μοναδικής αντικληρικής πλειοψηφίας, μιας πλειοψηφίας όπου η φιλελεύθερη αντίδραση την σκαπουλάρει ξανά ένα ωραίο σούρουπο.

Λ. Ρανκίν

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ

Στον άγνωστο της οδού Ταζ. Πρέπει να έρθουμε να σε ψάξουμε;

Αρχισυντάκτης: Μ. Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

potlatch

Μηνιαίο

30 Ιουνίου 1955

21

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗ ΡΩΜΗ

Το ενδιαφέρον και οι συζητήσεις που προκάλεσε σχεδόν παντού η ταινία του Φεντερίκο Φελίνι *Ο Δρόμος (La Strada)* δεν μπορούν να γίνουν αντιληπτά παρά μόνο στο πλαίσιο μιας ακραίας ταυτόχρονης ένδειας του Κινηματογράφου και του κριτικού πνεύματος των αστών διανοουμένων.

Μερικοί θέλουν να βλέπουν στην ταινία έναν καινούριο νεορεαλισμό, όπως αναφέρει μια *Nouvelle-nouvelle Revue Française*· άλλοι λιποθυμούν από θαυμασμό αναγνωρίζοντας κάποιο είδος υποπροϊόντος της μιμητικής του Τσάπλιν στον χαρακτήρα της Τζελσομίνια· σχεδόν κανένας δεν βλέπει τις αηδιαστικές ιδεαλιστικές προθέσεις μιας ταινίας που συνιστά μια απολογία της υλικής φτώχειας και όλων των στερήσεων, μια πρόσκληση στην παραίτηση που είναι ιδιαιτέρως ευπρόσδεκτη *πολιτικά* στη σημερινή Ιταλία όπου η ανεργία, οι χαμηλοί μισθοί και αυτή η σκρόφα ο Πίος ΙΒ΄ δρουν συνδυαστικά για να δημιουργήσουν κατά συρροή τον χαρακτήρα του Ζαμπανό.

Είναι γνωστό ότι ο ιδεαλισμός οδηγεί πάντα στην Εκκλησία ή στα διάφορα υποκατάστατα που την αντικαθιστούν στις υπερδομές

της σημερινής κοινωνίας. Στην περίπτωση του Φελίνι αυτό είναι τόσο ξεκάθαρο ώστε το αναγνωρίζει και ο ίδιος χωρίς να κοκκινίζει: “Ξέρω καλά ότι μια τέτοια ιδέα κινδυνεύει να μην τύχει ευνοϊκής υποδοχής σε μια εποχή όπου οι άνθρωποι προτιμούν να δίνουν μόνο αφηρημένες λύσεις ως θεραπεία στα σημερινά δεινά αλλά, μετά τον *Δρόμο*, ελπίζω ότι οι ανθρωπίνες και πνευματικές λύσεις θα γίνουν αποδεκτές για μια ακόμα φορά”, δηλώνει στις 14 Ιουνίου σε έναν ανταποκριτή της *Figaro* στη Ρώμη, για να προετοιμάσει την επιστροφή που αναγγέλθηκε υπό τον τίτλο *Η Απάτη (Il Bidone)*, και δεν διστάζει να προσθέσει σχετικά με αυτή: “...Η ταινία θα βασίζεται στην υπόθεση μιας άλλης επικείμενης κόλασης **META ΘΑΝΑΤΟΝ**. Θα ήθελα να αποκτήσουν οι άνθρωποι μεγαλύτερη προδιάθεση για το καλό αφού θα έχουν δει αυτή την ταινία.”

Τα στοιχεία αυτά δεν εμποδίζουν έναν ηλίθιο σαν τον Ρομπέρ Μπεναγιούν –που ήταν ήδη ικανός, τον Οκτώβριο του 1954, να υπογράψει το φυλλάδιο *Γνώστες του Μεγάλου Κόλπου* με το οποίο οι φίλοι του, σουρρεαλιστές τότε, επιστούσαν την προσοχή της αστυνομίας σ’ εμάς– να γράψει στο τεύχος 13 του *Positif*:

“Κάποιοι εξέλαβαν τον *Δρόμο* σαν μια χριστιανική ταινία, με το πρόσχημα ότι μια σκηνή διαδραματίζεται σε ένα μοναστήρι. Με πιάνει τρελό γέλιο μπροστά σε αυτή την παρανόηση.”

ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΧΗΤΙΚΗ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ΣΕ ΜΙΑ ΠΙΟ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

Από την αρχική ταυτόχρονη έμπνευση των πρωτόγονων μέχρι την τυποποιημένη συμφωνία, η μουσική τέχνη αξιοποίησε όλα τα ορχηστρικά είδη.

Αλλά, όπως και οι άλλες μείζονες τέχνες, η μουσική δεν μπόρεσε να αποφύγει τον εμπειρισμό: φάσεις μεταγραφής και μίμησης (τα μαινόμενα στοιχεία, ο άνεμος, ο ωκεανός κλπ., η κιβωτός του Νώε, και πιο πρόσφατα οι διάφορες ψευδο-αναπαραγωγές του σιδηροδρομικού εξοπλισμού), αστεία που έχασαν το ενδιαφέρον τους με την εμφάνιση του πρώτου φωνογράφου, καθώς έκτοτε προσφέρθηκε η δυνατότητα να ακούει κανείς πραγματικά ζώα ή μια πραγματική ατμομηχανή, αν ήθελε πραγματικά να την ακού-

σει, αντί να προσπαθεί να την εκφράσει με έναν λιγότερο ή περισσότερο συγκεκριμένο τρόπο.

Η επιστροφή στο πρωτόγονο, χρησιμοποιώντας ορισμένες μορφές της τζαζ, ολοκλήρωσε την παρακμή· από τον Σατί και μετά η μουσική επιβίωσε ως εύκολη διασκέδαση ή ως επάγγελμα. Αλλά η χρεοκοπία έφτασε σε ένα τέτοιο στάδιο ώστε παρακολουθήσαμε έναν αγώνα για νέα όργανα ή συχνότερα για την πολυπλοκότητα εκείνων που υπήρχαν. Η καλλιτεχνική εξέλιξη, αντί να πραγματοποιεί με την έννοια της ταυτόχρονης δημιουργίας, διαστρεβλώθηκε από μέτριες συνεισφορές με τάση προς την εξειδίκευση.

Χρειάζεται επομένως να εισάγουμε πιο εκλεπτυσμένες έννοιες. Η δημιουργία συνίσταται στη διερεύνηση θεμάτων προσιτών σε καινούρια υλικά, δηλαδή στην επινόηση ασυνήθιστων αξιώσεων.

Η σύνθεση έγκειται στην επιδίωξη μελλοντικών εκφράσεων, πιο κοντινών σε θέματα που, κατ' αυτόν τον τρόπο, θα μπορούν να τα εκφράσουν πιο ενεργά.

Η επεξεργασία θα αναλάβει την κατάκτηση ανήκουστων ΗΧΩΝ. Θα υπάρχει η δυνατότητα να ακούμε, διότι η προσοχή δεν θα χρειάζεται να προσκολλάται πλέον στην κατανόηση αλλά στη σύλληψη της ομορφιάς που παρέμενε ερμητική μέχρι τώρα. Τις συνήθεις μουσικές οντότητες θα διαδεχθούν διακεκομμένες ακολουθίες που θα αναδεικνύουν δονήσεις επιλεγμένες για τον ρυθμό τους, την έντασή τους ή το ηχώχρωμά τους. Η αρμονική συνοχή και ο απλός συγχρονισμός είναι παρασιτικοί παράγοντες που θα πρέπει να καταργηθούν. Αλλά είναι άραγε μουσική αυτό; Ίδου το ερώτημα που θα τεθεί, καθώς η ανανέωση φέρνει κάθε φορά μαζί της την αίσθηση της παραβίασης, της ιεροσυλίας – αυτό που είναι νεκρό είναι ιερό, αλλά αυτό που είναι καινούριο, δηλαδή διαφορετικό, είναι επίφοβο.

Όχι, δεν είναι πια μουσική. Η βασιλεία της κορνέτας τελείωσε ταυτόχρονα με εκείνη του λιθοξόου.

Η διαφορά μεταξύ των τεχνών αυξάνει τη σύγχυση. Γι' αυτό δεν θα διακρίνουμε πια τις υψηλές τέχνες αλλά μια κύρια τέχνη που τις απορροφά: την τέχνη του μπετόν για παράδειγμα. Ομοίως η νέα αρχιτεκτονική θα καθορίσει μια ηχητική πλαστική (με τη

χρήση μοριακών κυμάτων) που θα συνδέεται με τον διάκοσμο. Θα συμβάλουμε έτσι στην ανακάλυψη συναρπαστικών κλιμάτων.

Η τέχνη δεν συνίσταται πια σε κάτι ωραίο που γίνεται με ορισμένα μέσα, αλλά σε κάποια ωραία μέσα που ενίοτε κάνουν κάτι.

Ζακ Φιγιόν

Η ΔΟΞΑ ΚΑΙ Ο ΣΑΛΙΑΡΗΣ

Καθώς ο αρθρογράφος Ζαν-Φρανσουά Ντεβέ υπαινίχθηκε στην *Paris-Presse* ότι ένα μυθιστόρημα που δημοσιεύτηκε πρόσφατα στις εκδόσεις Gallimard από έναν νεαρό συγγραφέα “θα μπορούσε κάλλιστα να είναι το επαίσχυντο έργο ενός από τους λετριστές φίλους του”, επισημαίνουμε ότι αυτή η φήμη είναι επίσης αβάσιμη.

Θεωρούμε ότι η συντριπτική πλειονότητα των “έργων” που δημοσιεύονται σήμερα στη Γαλλία είναι πράγματι αρκετά “επαίσχυντα”. Δεν έχουμε καμία σχέση με τους ανθρώπους που δεν σκέφτονται όπως εμείς.

Η εκδήλωση αυτού του φανατισμού φαίνεται ότι εμπνέει διαρκώς κάποια μικρά ψέματα που χρησιμοποιούνται ίσως για εκδίκηση.

Η ΒΙΒΛΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΕΙ ΤΟΝ ΣΕΣΙΑ ΜΠΙ ΝΤΕ ΜΙΑ

Κανένας δεν θυμάται την προβολή ορισμένων λετριστικών ταινιών το 1952, καθώς η Λογοκρισία φρόντισε αμέσως να αποκαταστήσει την τάξη. Θα σταματήσουμε στο εξής να λυπόμαστε γι’ αυτό αφού όλος ο κόσμος μπορεί να δει την τελευταία ταινία του κ. Νόρμαν Μακ Λάρεν που, σύμφωνα με τις δηλώσεις του, φαίνεται ότι έχει αναλάβει το μεγαλύτερο μέρος της επίσημης παρουσίας. Η ταινία *Blinkity Blank* έρχεται στο τέλος μιας μακράς καριέρας γεμάτης από μόχθο και αφοσίωση στην υπόθεση των εκπαιδευτικών ταινιών της U.N.E.S.C.O. για να αποφέρει επάξια στον δημιουργό της τον θαυμασμό κάποιου 8ου Φεστιβάλ Καννών που ήταν, με εξαίρεση αυτή τη λεπτομέρεια, τόσο απαίσιο όσο είχε προβλεφθεί. Κι εμείς οι ίδιοι την χαιρετίζουμε θερμά αφού αποδεικνύει ότι, παρά τις διάφορες απαγορεύσεις, οι πλέον σκαν-

δαλώδεις καινοτομίες βρίσκουν τον δρόμο τους μέχρι τους επίσημους οργανισμούς της προπαγάνδας των εχθρών μας.

“Αυτή τη φορά, αντί να ζωγραφίσω πάνω σε διαφανείς μεμβράνες, χρησιμοποίησα μια εντελώς μαύρη ταινία, πάνω στην οποία χάραξα εικόνες με τη βοήθεια ενός μαχαιριού, μιας βελόνας ραψίματος και μιας λάμας ξυραφιού. Στη συνέχεια, τις χρωμάτισα στο χέρι με βαφές από κυτταρίνη... Απορρίπτοντας την οπτική μέθοδο που κατασκευάζει από ένα φιλμ μια αυτόματη και άκαμπτη ακολουθία εικοσιτεσσάρων εικόνων ανά δευτερόλεπτο, διέσπειρα πάνω στην αδιαφανή ταινία που βρισκόταν μπροστά μου μια εικόνα εδώ, μια εικόνα εκεί, αφήνοντας σκόπιμα μαύρο το μεγαλύτερο μέρος του φιλμ.” (Δήλωση του Νόρμαν Μακ Λάρεν που παρατίθεται από τον κ. Μωρίς Τιάρ στην εφημερίδα *Le Progrès*, 5 Μαΐου 1955.)

ΤΟ ΛΙΠΑΡΟ ΜΟΣΧΑΡΙ

Επιδιώκοντας περισσότερο από ποτέ να μμηθούν σε όλα τους εξαιρετους συγχρόνους μας, και ιδιαίτερα εντυπωσιασμένοι από την επιμονή τους να εκθειάζουν ο ένας τον άλλον, οι συνεργάτες της επιθεώρησης *Les Lèvres Nues* συγκρότησαν μια κριτική επιτροπή με σκοπό να απονέμει σε μηνιαία βάση ένα νέο βραβείο: ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΒΛΑΚΕΙΑΣ.

Αυτό το βραβείο θα αποδίδεται εκ των υστέρων σε κάθε άνδρα ή γυναίκα που θα έχει επιδείξει με οποιονδήποτε τρόπο έκφρασης ή με οποιαδήποτε πράξη μια επιμελή προσπάθεια να παραμείνει στη σκιά της νοημοσύνης.

Καθώς το βραβείο είναι καθαρά τιμητικό, δεν θα μολυνθεί από οποιαδήποτε συναλλαγή χρηματικής φύσης.

Οι βραβευθέντες θα ανακοινώνονται τακτικά στο κοινό μέσω του τύπου.

Την 1^η Ιουνίου 1955, σε μια πανηγυρική συνεδρίαση, η κριτική επιτροπή αποφάσισε ήδη ομόφωνα να απονεμίσει το πρώτο Βραβείο Ανθρώπινης Βλακειάς από κοινού στον:

ΚΥΡΙΟ ΑΝΤΡΕ ΜΑΛΡΩ

για το σύνολο του αισθητικού έργου του, και στον:

ΒΑΣΙΛΙΑ ΚΥΡΙΟ ΒΑΛΛΟΥΙΝΟ

για το ταξίδι του στο (“βελγικό”) Κονγκό.

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΠΟΜΠΗΙΑΣ

Αν και η έκθεση των Γαλατικών νομισμάτων της οδού Ουλμ προκάλεσε την αγανάκτηση των πιο στενόμυαλων εθνικιστών, των οποίων οι Γαλάτες ήταν άλλοτε αποκλειστική ιδιοκτησία, στήθηκε ωστόσο με μοναδικό σκοπό να αντιπαρατεθεί στον σοσιαλιστικό ρεαλισμό, που προέρχεται από την Ελληνορωμαϊκή πλαστική παράδοση, αντιτάσσοντάς του μια ορισμένη αντίληψη της σύγχρονης-αιώνιας ατελώς εικονιστικής τέχνης, την οποία μπορούν να αναγνωρίσουν οι μνημένοι στη διακόσμηση των σπηλαίων, στις κούκλες των Χόπι, στα γαλατικά νομίσματα και στις πιο πρόσφατες θεωρίες του κ. Σαρλ Εστιέν.

Ο Ντεντέ-των-Ειδυλλίων φυσικά συμμετείχε, αναζητώντας όπως πάντα μια εύκολη ιδεολογική ρήξη. Ελπίζοντας να επιχρυσώσει το όνομά του με μια νέα δόση πρωτογονισμού. Ως γνωστό, ο πρωτογονισμός είναι γι' αυτόν ό,τι είναι ο Μπογκομόλετς για κάποιους άλλους.

Η δυαδική δομή που επιδιώκει να αντιτάξει μια “αιώνια τάση” της τέχνης σε μιαν άλλη είναι τόσο ανόητη όσο και το σύνολο της αποκρυφιστικής σκέψης, που είναι εξίσου αγαπητή στους ίδιους ανθρώπους.

Καθώς η πλέον άψυχη παραδοσιοκρατία, η πλέον τεχνητή έλλειψη ρεαλισμού αποτελούσαν ήδη προνόμιο της σοσιαλιστικής-ρεαλιστικής θεωρίας, οι δύο εσφαλμένες υποθέσεις αγωνίζονται τώρα στο ίδιο έδαφος, με τα ίδια όπλα, που είναι ακριβώς εκείνα του μικροαστικού ιδεαλισμού. Καθεμιά υπερασπίζεται περήφανα την αρχαιότητα και την αιωνιότητα των προτύπων της.

Αυτό μπορεί να διαπιστωθεί από το άρθρο του κ. Πιερ Μερέν (“Επιχείρηση Γαλατική Τέχνη”) στο τεύχος 65 της *Nouvelle Critique*. Σύμφωνα με τον κ. Μερέν, όλες οι λεγόμενες “σύγχρονες” απόπειρες συναντούν αναπόφευκτα τα πρωτόγονα καλλιτεχνικά ρεύματα, διότι καταδεικνύουν την ίδια αδυναμία του ανθρώπου απέναντι σε έναν κόσμο του οποίου οι απαρχές τού διαφεύγουν. Αλλά αντί να συνειδητοποιήσει ότι, αν αυτές οι απόπειρες είναι η ιστορικά αναγκαία έκφραση της σύγχρονης αλλοτρίωσης του ανθρώπου, το ξεπέρασμά τους δεν θα είναι τίποτα άλλο παρά μια καθολική τέχνη στο επίπεδο των μέσων που πρέπει σήμερα να κα-

τακτηθούν, ο Μερέν περιορίζεται στην υπόδειξη της θεραπείας που διακηρύχθηκε κατεξοχήν στην Αθήνα και στην Ευρώπη της Αναγέννησης.

Η ίδια αισθητική έχει εξάλλου και συμπληρωματικές αναφορές, καθώς ήταν η πρώτη ύλη όλων των υποπροϊόντων της καλλιτεχνικής αποχαύνωσης που επιφυλάχθηκαν στον λαό από την αστική τάξη, αφότου εκείνη, υποχρεωμένη από τις προόδους της τεχνικής να εκπαιδεύσει τους μελλοντικούς υπαλλήλους της, χρειάστηκε να αναπτύξει τη διαστρέβλωση αυτής της εκπαίδευσης, από τα σχολικά εγχειρίδια μέχρι τον ημερήσιο τύπο.

Αυτές οι ασημαντότητες, τόσο της αριστεράς όσο και της δεξιάς, θα διορθωθούν σύντομα από την ιστορία. Αυτά τα εγχειρήματα έχουν ως κοινό γνώρισμα ότι το πρόγραμμά τους αποκαλύπτει επαρκώς τη μηδαμινότητά τους, και μας απαλλάσσει ακόμα και από το να πάμε να δούμε το έργο.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι καλό να παραδεχτούμε ότι δεν έχουμε πάει στο Παιδαγωγικό Μουσείο της οδού Ουλμ από τον Μάιο του 1952. Εκείνη την εποχή, πετυχαίνοντας μ' ένα σμπάρο δυο τρυγόνια, είχαμε πάει εκεί μετά τη διαδήλωση ενάντια στον Ρίτζγουεϊ για να διακόψουμε ένα γελοίο Συνέδριο Νέων Ποιητών –την τελευταία εκδήλωση αυτού του είδους στο Παρίσι, απ' όσο γνωρίζουμε– και είχαν χρειαστεί αρκετά αστυνομικά οχήματα που καλέστηκαν από τη διεύθυνση του Μουσείου για να υπερασπιστούν αυτούς τους Νέους Ποιητές απέναντι στην κριτική μας.

Και άλλες κακοήθεις φάρσες επέλεξαν έκτοτε το ίδιο επίσημο παιδαγωγικό περιβάλλον. Δεν θα ξαναβρεθούμε σε αυτή την τρώγλη, ακόμα και αν η έρευνά της για την πρωτοπορία φτάσει μέχρι το σημείο να εκθέσει πλαστά νομίσματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Μωχάμεντ Νταχού, Γ.-Ε. Ντεμπόρ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ

Κατά την περίοδο των διακοπών το *Potlatch* θα εμφανιστεί μόνο μία φορά, καθώς οι συντάκτες του θα εκμεταλλευτούν την έλλειψη κατοίκων στην πρωτεύουσα για να συνεχίσουν εκεί εντατικά τις ψυχογεωγραφικές έρευνές τους.

“Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΩΝ”

“Το *potlatch* είναι μια μεγάλη γιορτινή τελετή όπου η μία από δύο ομάδες προσφέρει δώρα στην άλλη σε μεγάλη κλίμακα, με πολλές εκδηλώσεις και τελετές, και με μοναδικό σκοπό να αποδείξει έτσι την ανωτερότητά της απέναντι σε αυτή. Η μοναδική, αλλά απαραίτητη αντιπροσφορά είναι η υποχρέωση της άλλης πλευράς να επαναλάβει την τελετή μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και, αν είναι δυνατόν, ξεπερνώντας την προηγούμενη.”

(Απόσπασμα από το *Homo Ludens*, Gallimard, 1951, συλλογή “Δοκίμια”.)

Αρχισυντάκτης: Μ. Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

potlatch

Μηνιαίο

9 Σεπτεμβρίου 1955

22

Τεύχος διακοπών

ΓΙΑΤΙ Ο ΛΕΤΡΙΣΜΟΣ;

1

Η τελευταία μεταπολεμική περίοδος στην Ευρώπη φαίνεται ότι μπορεί να οριστεί ιστορικά ως η περίοδος της γενικευμένης αποτυχίας των προσπαθειών αλλαγής, τόσο στη συναισθηματική όσο και στην πολιτική τάξη.

Ενώ οι θεαματικές τεχνικές εφευρέσεις πολλαπλασιάζουν τις δυνατότητες μελλοντικών κατασκευών, ταυτόχρονα με τους κινδύνους των αντιφάσεων που δεν έχουν επιλυθεί ακόμα, διαπιστώνουμε μια στασιμότητα των κοινωνικών αγώνων και, σε πνευματικό επίπεδο, μια καθολική αντίδραση ενάντια στο κίνημα των ανακαλύψεων που κορυφώθηκε γύρω στα 1930, συνδυάζοντας τις πιο ευρείες διεκδικήσεις με την επίγνωση των πρακτικών μέσων για την επιβολή τους.

Καθώς η εφαρμογή αυτών των επαναστατικών μέσων αποδείχτηκε απογοητευτική, από την άνοδο του φασισμού μέχρι τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, η υποχώρηση των ελπίδων που είχαν συνδεθεί μαζί τους ήταν αναπόφευκτη.

Μετά την ανολοκλήρωτη απελευθέρωση του 1944, η πνευματική και καλλιτεχνική αντίδραση ξεσπάει παντού: η αφηρημένη ζωγραφική, απλή στιγμή της σύγχρονης εικαστικής εξέλιξης όπου δεν κατέχει παρά μια άχαρη θέση, παρουσιάζεται από όλα τα διαφημιστικά μέσα σαν θεμέλιο μιας νέας αισθητικής. Ο αλεξανδρινός στίχος αφιερώνεται σε μια προλεταριακή αναγέννηση την οποία το προλεταριάτο θα ξεπερνούσε ως πολιτισμική μορφή με την ίδια ευκολία με την οποία θα ξεπερνούσε το άρμα ή την τριήρη ως μεταφορικά μέσα. Υποπροϊόντα του γραπτού λόγου που προκάλεσε σκάνδαλο, και που δεν είχε διαβαστεί, πριν από είκοσι χρόνια, κερδίζουν έναν εφήμερο αλλά ηχηρό θαυμασμό: η ποίηση του Πρεβέρ ή του Σαρ, η πρόζα του Γκρακ, το θέατρο του φρικτού κρετίνου Πισέτ, και όλα τα υπόλοιπα. Ο Κινηματογράφος, όπου οι διάφορες μέθοδοι εμπειρικής σκηνοθεσίας έχουν χρησιμοποιηθεί στο έπακρο, αναγνωρίζει το μέλλον του στον λογοκλόπο Ντε Σίκα και βρίσκει κάτι καινούριο –μάλλον εξωτισμό– σε ορισμένες ιταλικές ταινίες όπου η φτώχεια έχει επιβάλει ένα στιλ γυρίσματος λίγο διαφορετικό από τις χολιγουντιανές συνήθειες, αλλά τόσο μακριά από τον Σ.Μ. Αϊζενστάιν. Είναι γνωστό, εξάλλου, σε ποιες επίπονες φαινομενολογικές μεταμορφώσεις επιδίδονται διάφοροι καθηγητές που, επιπλέον, δεν χορεύουν μέσα σε σπήλαια.

Απέναντι σε αυτή τη θλιβερή και επικερδή εμποροπανήγυρη, όπου κάθε επανάληψη είχε τους οπαδούς της, κάθε οπισθοδρομηση τους θαυμαστές της, κάθε *remake* τους φανατικούς του, μόνο μια ομάδα εκδήλωσε μια καθολική αντίθεση και μια πλήρη περιφρόνηση, στο όνομα του ιστορικά αναγκαίου ξεπεράσματος αυτών των παλιών αξιών. Ένα είδος εφευρετικής αισιοδοξίας παρείχε στην ομάδα αυτή τις αρνήσεις, και την επιβεβαίωση πέρα από αυτές τις αρνήσεις. Θα έπρεπε να της αναγνωρίσουμε, παρά τις πολύ διαφορετικές προθέσεις, τον ευεργετικό ρόλο που ανέλαβε το Νταντά σε μιαν άλλη εποχή.

Θα μας πουν ίσως ότι η επανέναρξη ενός ντανταϊσμού δεν ήταν πολύ έξυπνο εγχείρημα. Αλλά δεν επρόκειτο για την επανάληψη ενός ντανταϊσμού. Η πολύ σοβαρή υποχώρηση της επαναστατικής πολιτικής, η οποία σχετίζεται με την εξόφθαλμη χρεοκοπία της εργατικής αισθητικής που επιβεβαιώθηκε από την ίδια οπισθοδρομική φάση, παρείχε στον κονφουζιονισμό όλο το πεδίο όπου μαινόταν τριάντα χρόνια νωρίτερα. Στο επίπεδο του πνεύ-

ματος, η μικροαστική τάξη βρίσκεται πάντα στην εξουσία. Μετά από μερικές τρανταχτές κρίσεις, το μονοπώλιό της έχει διευρυνθεί ακόμα περισσότερο από πριν: καθετί που δημοσιεύεται σήμερα στον κόσμο –είτε πρόκειται για την καπιταλιστική λογοτεχνία, τη σοσιαλιστική-ρεαλιστική λογοτεχνία, τη φορμαλιστική ψευτο-πρωτοπορία που επιβιώνει με μορφές που ρίχνονται στο δημόσιο πεδίο, ή τις παρακμιακές θεοσοφικές αγωνίες ορισμένων πρώην χειραφετικών κινήματων– αποκαλύπτει πλήρως το μικροαστικό πνεύμα. Κάτω από την πίεση της πραγματικότητας της εποχής, πρέπει να τελειώνουμε μια και καλή με αυτό το πνεύμα. Με την προοπτική αυτή, όλα τα μέσα είναι καλά.

Οι αφόρητες προκλήσεις που προώθησε ή προετοίμαζε η λετριστική ομάδα (ποίηση περιορισμένη σε γράμματα, μεταγραφική αφήγηση, κινηματογράφος χωρίς εικόνες) πυροδοτούσαν έναν θανάσιμο πληθωρισμό στις τέχνες.

Προσχωρήσαμε λοιπόν σε αυτή χωρίς δισταγμό.

2

Γύρω στο 1950 η λετριστική ομάδα, ενώ εφάρμοζε μια αξιέπαινη αδιαλλαξία προς τα έξω, αποδεχόταν μεταξύ των μελών της μια αρκετά μεγάλη σύγχυση ιδεών.

Η ίδια η ονοματοποιητική ποίηση, που εμφανίστηκε μαζί με τον φουτουρισμό και έφτασε αργότερα σε έναν ορισμένο βαθμό τελειότητας με τον Σβίττερς και μερικούς άλλους, δεν είχε πια κανένα ενδιαφέρον εκτός από την απόλυτη συστηματοποίηση που την παρουσίαζε ως τη μοναδική ποίηση της στιγμής, καταδικάζοντας έτσι σε θάνατο όλες τις άλλες μορφές και σύντομα τον ίδιο της τον εαυτό. Ωστόσο, η συνείδηση του πραγματικού χώρου που μας δόθηκε για να παίξουμε αγνοήθηκε από πολλούς προς όφελος μιας παιδιάστικης αντίληψης της ιδιοφυΐας και της φήμης.

Η τότε πλειοψηφική τάση απέδιδε στη δημιουργία νέων μορφών τη μεγαλύτερη αξία από όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Αυτή η πίστη σε μια μορφολογική εξέλιξη που δεν έχει αιτίες ή σκοπούς έξω από τον εαυτό της είναι το θεμέλιο της ιδεαλιστικής αστικής άποψης μέσα στις τέχνες. (Η ανόητη πίστη τους σε αμετάβλητες εννοιολογικές κατηγορίες έμελλε δικαίως να οδηγήσει

ορισμένους από αυτούς που αποκλείστηκαν από την ομάδα σε έναν αμερικανοποιημένο μυστικισμό.) Όλο το ενδιαφέρον του πειράματος εκείνης της εποχής βρισκόταν στην αυστηρότητα με την οποία, αντλώντας τα συμπεράσματα που ένας ηλίθιος σαν τον Μαλρώ δεν ξέρει ή δεν τολμά να αντλήσει από ουσιαστικά παρόμοιες διαπιστώσεις, ερχόταν να καταστρέψει οριστικά αυτή τη φορμαλιστική προσέγγιση οδηγώντας την στον παροξυσμό της· η ιλιγγιωδώς επιταχυνόμενη εξέλιξη έπεφτε πλέον στο κενό, σε φανερή διάσταση με όλες τις ανθρώπινες ανάγκες.

Η χρησιμότητα της καταστροφής του φορμαλισμού εκ των έσω είναι βέβαιη: δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι κλάδοι της διανόησης, όποια κι αν είναι η αλληλεξάρτηση που έχουν με την υπόλοιπη εξέλιξη της κοινωνίας, υπόκεινται, όπως κάθε τεχνική, σε σχετικά αυτόνομες ανατροπές, σε ανακαλύψεις που επιβάλλονται από τον δικό τους ντετερμινισμό. Κρίνοντας τα πάντα, όπως μας ζητάνε, σύμφωνα με το περιεχόμενο, επιστρέφουμε στην κριτική των πράξεων σύμφωνα με τις προθέσεις τους. Αν και είναι βέβαιο ότι η εξήγηση του κανονιστικού χαρακτήρα και της επίμονης γοητείας διάφορων αισθητικών περιόδων πρέπει μάλλον να αναζητηθεί στην πλευρά του περιεχομένου –και αλλάζει στο μέτρο που οι σύγχρονες ανάγκες έχουν ως αποτέλεσμα να μας συγκινούν διαφορετικά περιεχόμενα, οδηγώντας σε μια αναθεώρηση της ταξινομήσης των “μεγάλων εποχών”– είναι εξίσου προφανές ότι η δύναμη ενός έργου στην εποχή του δεν εξαρτάται μόνο από το περιεχόμενο. Μπορούμε να συγκρίνουμε αυτή τη διαδικασία με εκείνη της μόδας. Πέραν του μισού αιώνα, για παράδειγμα, όλες οι ενδυμασίες ανήκουν σε εξίσου ξεπερασμένες μόδες των οποίων κάποιες συγκεκριμένες πλευρές μπορεί να ξαναβρίσκει η σημερινή ευαισθησία. Αλλά όλος ο κόσμος συναισθάνεται τη γελοιότητα του γυναικείου ντυσίματος που επικρατούσε πριν από δέκα χρόνια.

Έτσι το κίνημα της “επιτήδευσης”, αποσιωπημένο για πολύ καιρό από τα ακαδημαϊκά ψέματα σχετικά με τον 17^ο αιώνα, και μολονότι οι μορφές έκφρασης που επινόησε έχουν γίνει εντελώς ξένες σ’ εμάς, πρόκειται να αναγνωριστεί ως το κύριο ρεύμα ιδεών του “Μεγάλου Αιώνα” γιατί η ανάγκη που αισθανόμαστε αυτή τη στιγμή για μια εποικοδομητική ανατροπή όλων των πλευρών της ζωής ξαναβρίσκει το νόημα της θεμελιώδους συνεισφοράς της

Επιτήδευσης στη συμπεριφορά και στη διακόσμηση (η συζήτηση, ο περίπατος ως προνομιακές δραστηριότητες –στην αρχιτεκτονική, η διαφοροποίηση των χώρων κατοικίας, μια αλλαγή των αρχών διακόσμησης και επίπλωσης). Αντίθετα, όταν ο Ροζέ Βαγιάν γράφει το *Θμορφόπαιδο* σε στανταλικό ύφος, παρά το σχεδόν αξιόλογο περιεχόμενο, διατηρεί μονάχα τη δυνατότητα να αρέσει μέσω μιας καλοφτιαγμένης απομίμησης. Αυτό σημαίνει ότι, αναμφίβολα σε αντίθεση με τις προθέσεις του, απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε διανοούμενους με ξεπερασμένο γούστο. Και η πλειονότητα των κριτικών που επιτίθεται βλακωδώς στο περιεχόμενο, χαρακτηρίζοντάς το αναληθοφανές, χαιρετίζει τον επιδέξιο πεζογράφο.

Ας επιστρέψουμε στο ιστορικό ανέκδοτο.

3

Από αυτή τη θεμελιώδη αντίθεση, που είναι σε τελική ανάλυση η σύγκρουση ενός αρκετά καινούριου τρόπου να διεξάγει κανείς τη ζωή του με μια παλιά συνήθεια να την αλλοτριώνει, πήγαζαν κάθε είδους ανταγωνισμοί, οι οποίοι εξομαλύνονταν προσωρινά για χάρη μιας γενικής δράσης που ήταν διασκεδαστική και που, παρά τις αδεξιότητες και τις ανεπάρκειές της, την θεωρούμε ακόμα και σήμερα θετική.

Υπήρχαν επίσης ορισμένες αμφιβολίες για το χιούμορ που κάποιοι έβαζαν, και κάποιοι άλλοι δεν έβαζαν, σε διακηρύξεις που επιλέγονταν για τον εντυπωσιακό τους χαρακτήρα: αν και αδιαφορούσαμε εντελώς για οποιαδήποτε διαιώνιση του ονόματός μας μέσω μιας λογοτεχνικής ή άλλης φήμης, γράφαμε ότι τα έργα μας –πρακτικά ανύπαρκτα– θα έμεναν στην ιστορία, με την ίδια βεβαιότητα με την οποία ορισμένοι θεατρίνοι της ομάδας παρίσταναν ότι είναι “αιώνιοι”. Όλοι, με κάθε ευκαιρία δηλώναμε ότι ήμασταν πολύ ωραίοι. Η ευτέλεια των επιχειρημάτων που προβάλλονταν απέναντί μας, στις κινηματογραφικές λέσχες και παντού, δεν μας έδινε την ευκαιρία να απαντήσουμε πιο σοβαρά. Εξάλλου, συνεχίζουμε να διαθέτουμε αρκετή γοητεία.

Η κρίση του λετρισμού, που προαναγγέλθηκε από τη σχεδόν ανοιχτή αντίθεση των καθυστερημένων σε ορισμένες κινηματογραφικές απόπειρες τις οποίες κατέκριναν για να τις δυσφημί-

σουν με μια “αδέξια” βιαιότητα, ξέσπασε το 1952 όταν η “Λετριστική Διεθνής”, που συνένωνε την ακραία πτέρυγα του κινήματος γύρω από την εμφάνιση μιας επιθεώρησης με το ίδιο όνομα, έριξε ορισμένα προσβλητικά φυλλάδια σε μια συνέντευξη τύπου που δόθηκε από τον Τσάπλιν. Οι εστέτ-λετριστές, που αποτελούσαν εδώ και λίγο καιρό τη μειοψηφία, διαχώρισαν τη θέση τους μετά από αυτό το γεγονός –προκαλώντας μια ρήξη που οι αφελείς δικαιολογίες τους δεν κατάφεραν να αναβάλουν ή να επανορθώσουν στη συνέχεια– επειδή το μερίδιο της δημιουργίας που είχε συνεισφέρει ο Τσάπλιν στον Κινηματογράφο τον έθετε, κατά τη γνώμη τους, στο απυρόβλητο. Η υπόλοιπη “επαναστατική” κοινή γνώμη μάς αποδοκίμασε ακόμα περισσότερο, εκείνη τη στιγμή, επειδή θεώρησε ότι το έργο και η προσωπικότητα του Τσάπλιν διατηρούσαν μια προοδευτική προοπτική. Έκτοτε, πολλοί συνήλθαν από αυτή την ψευδαίσθηση.

Η καταγγελία της γήρανσης των δογμάτων ή των ανθρώπων που συνέδεσαν το όνομά τους με αυτά είναι ένα επείγον και εύκολο έργο για όποιον έχει διατηρήσει την επιθυμία της επίλυσης των πιο ελκυστικών ζητημάτων που τίθενται στις μέρες μας. Όσο για τις απατεωνιές της χαμένης γενιάς που εμφανίστηκε από τον τελευταίο πόλεμο μέχρι σήμερα, αυτές ήταν καταδικασμένες να ξεφουσκώσουν από μόνες τους. Ωστόσο, γνωρίζοντας την έλλειψη κριτικής σκέψης που βρήκαν μπροστά τους αυτές οι απομιμήσεις, θεωρούμε ότι ο λετρισμός συνέβαλε στην ταχύτερη εξαφάνισή τους· και ότι δεν είναι άσχετο με αυτό το γεγονός ότι σήμερα ένας Ιονέσκο, επαναλαμβάνοντας τριάντα χρόνια αργότερα και είκοσι φορές πιο ηλιθιωδώς ορισμένες σκηνικές υπερβολές του Τζαρά, δεν συγκεντρώνει ούτε το ένα τέταρτο της προσοχής που έχει στραφεί εδώ και μερικά χρόνια στο υπερτιμημένο κουφάρι του Αντονέν Αρτώ.

4

Οι λέξεις που μας χαρακτηρίζουν, σε αυτή την εποχή του κόσμου, τείνουν να μας περιορίζουν δυσάρεστα. Αναμφίβολα, ο όρος “λετριστές” προσδιορίζει με αρκετά άσχημο τρόπο μερικούς ανθρώπους που δεν αποδίδουν κάποια ιδιαίτερη εκτίμηση σε αυτό το είδος των ηχητικών στοιχείων και που, με εξαίρεση την ηχητική επένδυση μερικών ταινιών, δεν τα χρησιμοποιούν. Αλλά ο όρος

“γαλλικός” μοιάζει να μας αποδίδει αποκλειστικούς δεσμούς με αυτό το έθνος και τις αποικίες του. Ο αθεϊσμός μπορεί να χαρακτηριστεί “χριστιανικός”, “εβραϊκός” ή “μουσουλμανικός” με εκπληκτική ευκολία. Κι έπειτα είναι πασίγνωστο ότι από μια λιγότερο ή περισσότερο εκλεπτυσμένη “αστική” εκπαίδευση παίρνουμε, αν όχι αυτές τις ιδέες, τουλάχιστον αυτό το λεξιλόγιο.

Έτσι, αρκετοί όροι διατηρήθηκαν, παρά την εξέλιξη των ερευνών μας και την κατάχρηση –που επέφερε την κάθαρση– πολλών κυμάτων οπαδών: Λετριστική Διεθνής, μεταγραφία και άλλοι νεολογισμοί που παρατηρήσαμε ότι προκαλούσαν αμέσως το μένος κάθε είδους ανθρώπων. Ο πρώτος όρος της συμφωνίας μας παραμένει να κρατήσουμε αυτούς τους ανθρώπους μακριά από εμάς.

Μπορεί κανείς να αντιτείνει ότι, από την πλευρά μας, διασπείραμε μια αβάσιμη, ανόητη και ανέντιμη σύγχυση στην ελίτ της διανοήσης· εκείνη από την οποία έρχεται κάποιος συχνά για να μας ρωτήσει “τι ακριβώς θέλουμε” με ένα ύφος προστατευτικό και γεμάτο ενδιαφέρον που μας κάνει να τον πετάξουμε αμέσως έξω. Αλλά, έχοντας τη βεβαιότητα ότι κανένας επαγγελματίας της λογοτεχνίας ή του Τύπου δεν θα ασχοληθεί σοβαρά με αυτό που φέρνουμε πριν περάσουν μερικά χρόνια, ξέρουμε καλά ότι η σύγχυση δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να μας ενοχλήσει. Και, από ορισμένες άλλες πλευρές, μας ευχαριστεί.

5

Εξάλλου, στον βαθμό που αυτή η “ελίτ της διανοήσης” της σημερινής Ευρώπης διαθέτει μια σχετική νοημοσύνη και μια στάλα κουλτούρα, η σύγχυση που αναφέραμε δεν υφίσταται πλέον. Όσοι από αυτούς που ήταν σύντροφοί μας πριν μερικά χρόνια επιδιώκουν ακόμα να προσελκύσουν την προσοχή, ή απλώς να ζήσουν από ασήμαντες συγγραφικές εργασίες, έγιναν υπερβολικά ηλίθιοι για να εξαπατήσουν τον κόσμο τους. Αναμασούν με θλιβερό τρόπο τις ίδιες συμπεριφορές, που θα φθαρούν ακόμα πιο γρήγορα από άλλες. Δεν ξέρουν πόσο γρήγορα γερνάει μια μέθοδος ανανέωσης. Έτοιμοι για κάθε παραχώρηση προκειμένου να εμφανιστούν στις “νέες νέες γαλλικές επιθεωρήσεις”, παλιάτσοι που παρουσιάζουν εθελοντικά τα έργα τους γιατί ο έρανος δεν αποδίδει πάντα, κλαψουρίζουν γιατί δεν απέκτησαν, μέσα σε αυτό το τυρί που βρωμάει, μια θέση –ας ήταν κι εκείνη ενός Ετι-

άμπλ-, την εκτίμηση που αποδίδεται ακόμα και στον Καγιουά, τον μισθό του Αρόν.

Υπάρχουν λόγοι να πιστεύουμε ότι η τελευταία φιλοδοξία τους θα είναι η ίδρυση μιας μικρής ιουδαιο-πλαστικής θρησκείας. Θα καταλήξουν, με λίγη τύχη, σε κάποιον Θείο Πατέρα, Μορμόνοι της αισθητικής δημιουργίας.

Ας προσπεράσουμε αυτούς τους ανθρώπους, που μας διασκέδαζαν άλλοτε. Οι διασκεδάσεις που χαρακτηρίζουν έναν άνθρωπο είναι το ακριβές μέτρο της μετριότητάς του: τι να το κάνουμε το μπέιζμπολ ή την αυτόματη γραφή; Η ιδέα της επιτυχίας, όταν δεν περιορίζεται κανείς στις πιο απλές επιθυμίες, είναι αδιαχώριστη από καθολικές ανατροπές στη γήινη κλίμακα. Οι υπόλοιπες επιτρεπόμενες επιτυχίες μοιάζουν πάντα πολύ με τη χειρότερη αποτυχία. Αυτό που θεωρούμε επίσης έγκυρο στη δράση μας, μέχρι σήμερα, είναι ότι καταφέραμε να απαλλαγούμε από πολλές συνήθειες και συναναστροφές. Μπορούμε να πούμε ότι σπανίζουν αρκετά οι άνθρωποι που περνάνε τη ζωή τους, το μικρό εκείνο μέρος της ζωής τους όπου τους έχουν απομείνει κάποιες επιλογές, σύμφωνα με τα αισθήματα και τις πεποιθήσεις τους. Είναι καλό να είσαι φανατικός, σε ορισμένα θέματα. Μια οριενταλιστική-αποκρυφιστική επιθεώρηση, στις αρχές του έτους, έλεγε για μας ότι είμαστε «...τα πιο ομιχλώδη πνεύματα, θεωρητικοί αποστραγγισμένοι από τον ιό του "ξεπεράσματος", πάντα άλλωστε με αποτελέσματα καθαρά λεκτικά». Αυτοί οι τιποτένιοι ενοχλούνται ακριβώς επειδή τα αποτελέσματα δεν είναι καθαρά λεκτικά. Ασφαλώς, δεν θα μας πιάσει κανείς να ανατινάζουμε τις γέφυρες της Νησίδας Λουί για να τονίσουμε τον νησιωτικό χαρακτήρα αυτής της συνοικίας ούτε, στην απέναντι όχθη, να ανακατεύουμε και να στολίζουμε τις συστάδες από τούβλα τη νύχτα στην προκυμαία Μπερνάρ. Κάνουμε αυτά που είναι πιο επείγοντα, με τα πενιχρά μέσα που διαθέτουμε αυτή τη στιγμή. Έτσι, απαγορεύοντας σε διάφορα είδη γουρουνιών να μας πλησιάσουν, τελειώνοντας με πολύ άσχημο τρόπο τις κονφουζιονιστικές απόπειρες "κοινής δράσης" μαζί μας, δείχνοντας απόλυτη έλλειψη επιεικειας, αποδεικνύουμε στα άτομα αυτά την αναγκαία ύπαρξη του εν λόγω ιού. Αλλά αν εμείς είμαστε άρρωστοι, οι δυσφημιστές μας είναι νεκροί.

Αφού ασχολούμαστε με αυτό το θέμα, είναι απαραίτητο να αποσαφηνίσουμε μια πρακτική για την οποία ορισμένα πρόσωπα, από αυτά που συναναστρεφόμαστε λιγότερο, έχουν την τάση να μας κατηγορούν: τον αποκλεισμό αρκετών από τους συμμετέχοντες στη Λετριστική Διεθνή, και τον συστηματικό χαρακτήρα που απέκτησε αυτό το είδος της ποινής.

Πραγματικά, καθώς οδηγηθήκαμε να πάρουμε θέση για όλες σχεδόν τις πλευρές της ύπαρξης που μας προτείνεται, θεωρούμε πολύτιμη τη συμφωνία με κάποιους ως προς το σύνολο αυτών των θέσεων, καθώς επίσης και ως προς ορισμένες ερευνητικές κατευθύνσεις. Οποιαδήποτε άλλη μορφή φιλίας, κοσμικών σχέσεων ή ακόμα και δεσμών ευγενείας μάς αφήνει αδιάφορους ή μας προκαλεί αηδία. Οι αντικειμενικές ελλείψεις σε αυτό το είδος συμφωνίας δεν μπορούν παρά να επικυρώνονται μέσω της ρήξης. Είναι καλύτερο να αλλάζεις φίλους παρά ιδέες.

Σε τελική ανάλυση, τόσο οι μεν όσο και οι δε κρίνονται από τον τρόπο ζωής τους. Οι συγχρωτισμοί που αποδέχτηκαν ή επαναποδέχτηκαν οι περισσότεροι από τους αποκλεισμένους, οι συχνά επαίσχυντες και ενίοτε ακραίες συμφωνίες που σύναψαν, παρέχουν το ακριβές μέτρο της σοβαρότητας των διαφωνιών μας που επιλύθηκαν άμεσα· και ίσως επίσης της σημασίας της συμφωνίας μας.

Μακράν του να υπερασπιζόμαστε τη μετατροπή αυτών των διενέξεων σε προσωπικά ζητήματα, δηλώνουμε αντιθέτως ότι η ιδέα που έχουμε για τις ανθρώπινες σχέσεις μάς υποχρεώνει να τις μετατρέπουμε σε προσωπικά ζητήματα, τα οποία υπερκαθορίζονται από ζητήματα ιδεών, αλλά αποφασιστικής σημασίας. Αυτοί που παραιτούνται καταδικάζουν οι ίδιοι τους εαυτούς τους: δεν έχουμε κανέναν τρόπο να τιμωρήσουμε· τίποτα να συγχωρήσουμε.

Οι εξαφανισμένοι του λετρισμού αρχίζουν να πληθαίνουν. Αλλά υπάρχουν απείρως περισσότερες υπάρξεις που ζουν και πεθαίνουν χωρίς να συναντήσουν ποτέ μια ευκαιρία να καταλάβουν, και να επωφεληθούν. Από αυτή την άποψη, καθένας είναι σε μεγάλο βαθμό υπεύθυνος για τα ταλέντα που θα μπορούσε να έχει. Θα έπρεπε άραγε να επιδείξουμε κάποια συναισθηματική ευαισθησία απέναντι στις αξιοθρήνητες επιμέρους παραιτήσεις;

Απ' όσα προηγήθηκαν, πρέπει να έχει γίνει κατανοητό ότι η υπόθεσή μας δεν ήταν μια λογοτεχνική σχολή, μια ανανέωση της έκφρασης, ένας μοντερνισμός. Πρόκειται για έναν τρόπο ζωής που θα περάσει από πολλές εξερευνήσεις και προσωρινές μορφοποιήσεις, που τείνει ο ίδιος να εφαρμόζεται μόνο μέσα στην προσωρινότητα. Η φύση αυτού του εγχειρήματος απαιτεί από εμάς να εργαζόμαστε ομαδικά, και να εκδηλώνομαστε λίγο: περιμένουμε πολλούς ανθρώπους, και γεγονότα, που θα έρθουν. Διαθέτουμε επίσης αυτή την άλλη μεγάλη δύναμη, να μην περιμένουμε πια τίποτα από ένα πλήθος γνωστών δραστηριοτήτων, ατόμων και θεσμών.

Πρέπει να μάθουμε πολλά, και να πειραματιστούμε, στο μέτρο του δυνατού, με κάποιες μορφές αρχιτεκτονικής καθώς και με κάποιους κανόνες συμπεριφοράς. Τίποτα δεν μας πιέζει λιγότερο από το να επεξεργαστούμε ένα οποιοδήποτε δόγμα: απέχουμε πολύ από την εξήγηση αρκετών πραγμάτων για να υποστηρίξουμε ένα συνεκτικό σύστημα που θα θεμελιωνόταν εξολοκλήρου στις καινοτομίες που πιστεύουμε ότι αξίζουν να μας συναρπάζουν.

Ακούμε συχνά να λέγεται ότι όλα χρειάζονται ένα ξεκίνημα. Έχει ειπωθεί επίσης ότι η ανθρωπότητα δεν θέτει στον εαυτό της παρά μόνο τα προβλήματα που μπορεί να λύσει.

Ζιλ Ζ. Βολμάν, Γκυ-Ερνέστ Ντεμπόρ

Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ, ΜΕ ΣΘΕΝΟΣ

Το ειδικό τεύχος των *Temps Modernes* που είναι αφιερωμένο στην Αριστερά, αν και επιδοκιμάζει κατά κύριο λόγο τη μηδαμινότητα των επιδιώξεων της Νέας Αριστεράς του στίλ Π.Μ.Φ. [Πιερ Μαντές-Φρανς], δεν διακηρύττει συνακόλουθα την προσεχή έλευση ενός Λαϊκού Μετώπου. Αν και αυτό το τεύχος ξεπερνά σε μεγάλο βαθμό το ασυνήθιστα μέτριο επίπεδο που είχε γίνει το κριτήριο της συγκεκριμένης επιθεώρησης, δεν θυμίζει παρά μόνο σποραδικά τις παλιές καλές μέρες των ετών 1947-1949. Ενθουσιώδης, επιδέξια, η Σιμόν ντε Μπωβουάρ, σε ένα άρθρο που δεν αναλαμβάνει κανένα ρίσκο, επιτίθεται στη σκέψη της δεξιάς και σε αυτό

που θα μπορούσε να ονομαστεί “μη μέλλον” της αστικής τάξης. Ως προς αυτό, κανένας δεν αμφισβητεί τη μυθιστοριογράφο (προσφάτως) των *Μανδαρινών*. Οι ορισμοί που έχουν ως αντικείμενο “τον άνθρωπο της αριστεράς”, οι οποίοι οφείλονται είτε στον Λανζμάν είτε στον Μασκολό είτε στον Ζ. Πουγιόν, δεν κομίζουν τίποτα που θα καταπλήξει ένα καλό ριζοσπαστικό πνεύμα. Σε γενικές γραμμές, η αντίθεση που διακρίνει ο Μασκολό ανάμεσα στον “άνθρωπο της αριστεράς” και τον επαναστάτη δεν θα μπορούσε να τρομάξει παρά μόνο ορισμένους διανοούμενους που συντάσσονται με μια συναισθηματική αντίληψη της επανάστασης· μεταξύ αυτών και αρκετούς παλιούς σουρρεαλιστές, ριζοσπάστες κ.λπ. Ο κομμουνιστής Ντεζαντί είναι και πάλι εκείνος που αποσαφηνίζει περισσότερο αυτό το σημείο, αν και το άρθρο του δεν είναι απαλλαγμένο από την περιφρόνηση με την οποία κάθε κομμουνιστής αντιμετωπίζει την άποψη που βρίσκεται κοντά στη δική του ως την πλέον αμφιλεγόμενη.

Ο Πεζύ ανέλαβε να μας δώσει ένα άρθρο αιγισματικό σε τέτοιο βαθμό ώστε να γίνεται εύκολα αντιληπτός ο ελιγμός. Εν ολίγοις, το ζήτημα είναι να αποδειχθεί ότι έκανε λάθος ο Τρότσκι επειδή η ίδια η ιστορία έκανε λάθος ή επειδή δεν βρέθηκε (κι εδώ ο κυρίαρχος σταλινισμός της επιθεώρησης φαίνεται ότι θεωρείται ήδη “ξεπερασμένος”) κάποιος εξίσου ιδιοφυής με τον Λένιν για να αναγκάσει την ιστορία να τον δικαιώσει. Ασφαλώς, μπορεί να είναι πολύ ενδιαφέρον να κρίνει κανείς έτσι την ιστορία και τους ανθρώπους που την δημιούργησαν αλλά, με αυτόν τον τρόπο, ο Πεζύ επιδίδεται απλώς σε ένα διανοητικό παιχνίδι. Με το πρόσχημα ότι παρουσιάζει μια ιστορική ενσάρκωση της Αριστεράς, το άρθρο του επιφυλάσσεται επίσης ως προς το μέλλον αφού, διαβάζοντάς το, δεν μαθαίνει κανείς τίποτα περισσότερο για την πραγματική ευθύνη του Τρότσκι ή του Στάλιν, ούτε ποιος από τους δύο θα μπορούσε να έχει δίκιο ιστορικά, δεδομένου ότι η ιστορία δεν έχει τελειώσει, ούτε αυτή του Τρότσκι ούτε εκείνη του Στάλιν. Το μόνο αξιοσημείωτο είναι η μικρή σημασία που αποδίδει ο Πεζύ στην έννοια της στράτευσης, αν και αυτή είναι τόσο αγαπητή στον Ζ.-Π. Σαρτρ...

Κατά τα λοιπά, η ανάλυση των καθηκόντων της Αριστεράς, αν και αποδίδει εξέχουσα θέση στις οργανώσεις των διανοουμένων, βασιζείται μόνο στην ανάλυση των δυνάμεων των διάφορων κομμά-

των. Πουθενά δεν υπάρχει οποιοδήποτε ίχνος ενός πιθανού κινήματος των μαζών ή μιας πραγματικής ανάλυσης της κατάστασής τους. Κατά την ανάγνωση αυτού του τεύχους, το προλεταριάτο δεν εμφανίζεται παρά μόνο πίσω από τα κόμματα, ως όργανο των κομμάτων της αριστεράς, και φυσικά του κομμουνιστικού κόμματος. Αυτό εξηγεί τη συστράτευση του ανεκδιήγητου Κλωντ Μπουρντέ, τις “προχωρημένες” θέσεις κάποιας Κωλέτ Ωντρί που συνέλαβε την πραγματικότητα του “μπλουμιστικού” μύθου, τις απόψεις των Ντυβερζέ, Σωβύ, Λαβώ κλπ. Μόνο ο Π. Ναβίλ διατηρεί κάποια αυθεντικότητα σε αυτή τη συναυλία των οιωνοσκοπών, για τους οποίους ο μετασχηματισμός της κοινωνίας δεν μπορεί παρά να είναι το έργο μιας αμαξοστοιχίας που σταματάει σε όλους τους σταθμούς. Και, σε τελική ανάλυση, αυτό που πρέπει να αναφέρει κανείς αν θέλει να κρατήσει κάποιο κρίσιμο συμπέρασμα από το συγκεκριμένο τεύχος είναι η έρευνα που διεξάχθηκε από το Γαλλικό Ινστιτούτο Κοινής Γνώμης. Εκεί, τουλάχιστον, οι απαντήσεις δεν υποδείχθηκαν εκ των προτέρων. Δεν μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι ισχύει το ίδιο για ορισμένα άρθρα.

Λεονάρ Ρανκίν

Όλα τα κείμενα που δημοσιεύονται στο *Potlatch* μπορούν να αναπαραχθούν, να αντιγραφούν ή να παρατεθούν εν μέρει χωρίς καμία ένδειξη προέλευσης.

ΤΟ ΑΣΥΝΗΘΙΣΤΟ, ΩΣ ΣΥΝΗΘΩΣ

Η επανεμφάνιση της επιθεώρησης *Bizarre* αποδεικνύει ακόμα πιο ξεκάθαρα από άλλες παρόμοιες εκδόσεις την ολοκληρωτική φθορά μιας πνευματικής στάσης που ονομαζόταν, γύρω στα 1920, “νέο πνεύμα”.

Όταν, μετά την οριστική εξάντληση των δημιουργικών συνεισφορών ενός κινήματος ιδεών, οι ίδιες οι εμπορικές εκμεταλλεύσεις αυτού του κινήματος, οι οποίες είναι φυσικά πιο ικανές να επιβιώσουν για κάποιο χρονικό διάστημα, καταλήγουν στην *εξαπάτηση ως προς το εμπόρευμα*, οφείλουμε να διαπιστώσουμε ότι το όριο έχει ξεπεραστεί.

Η διαφήμιση της επιθεώρησης *Bizarre*, για να μην πούμε τίποτα σχετικά με τον τίτλο της, προβάλλει το ασυνήθιστο (“*Ασυνήθιστα κείμενα, φωτογραφίες και ντοκουμέντα*”, αναφέρει η διαφήμιση του εκδότη Πωβέρ), δηλαδή εκείνη την ιδέα της ομορφιάς που αναγγέλθηκε από μια περίφημη διατύπωση του Απολλιναίρ η οποία δεν έχει χάσει σήμερα, από ορισμένες άλλες πλευρές, κάθε ενεργή αξία: “*Η έκπληξη είναι το ισχυρότερο νέο κίνητρο*”.

Υπάρχει κάτι συγκινητικό στις προσπάθειες αυτών των φτωχών ανθρώπων που εκμεταλλεύονται εδώ και τόσο πολύ καιρό την ίδια φλέβα, χρησιμοποιώντας πάντα τον ίδιο τρόπο για να εκπλήσσουν. Οι σχέσεις τους με ένα ορισμένο κοινό θυμίζουν ταυτόχρονα τη διακίνηση ναρκωτικών (ο εθισμός σε ορισμένα ευφυολογήματα, η συνήθεια που δημιουργεί την ανάγκη) και την αδέξια ευγένεια των επαρχιακών σαλονιών (“*Με εκπλήξατε πολύ. Η εικοστή επανάληψη του λογοπαίγνιού σας είναι πάντα εξίσου εκπληκτική...*”). Πάσχουν από έναν φετιχισμό του ασυνήθιστου, τον οποίο πρέπει πρώτα απ’ όλα να αναγνωρίσουν. Οι υπόλοιπες ομορφιές και τα δεινά του κόσμου, οι αλήθειες του, οι παραδοξότητες του, τους αφήνουν εντελώς αδιάφορους. Καθετί που δεν είναι το *αναμενόμενο ασυνήθιστο* δεν είναι τίποτα.

Έχουμε ήδη επισημάνει ότι όλα τα “*νέα*” έργα που λανσαρίστηκαν με τυμπανοκρουσίες από τους υποστηρικτές αυτού του σκοτισμένου και νεκροφαγικού πνεύματος συνιστούσαν στην πραγματικότητα την εκταφή άγνωστων στρατιωτών της λογοτεχνίας της περιόδου πριν τον “*μεγάλο πόλεμο*”: η τρελή *Νύχτα του Ξενοδοχείου Ροζ*, της οποίας ο συγγραφέας ήταν εβδομήντα τριών ετών, ή *Ο Κλέφτης*, που ανακαλύφθηκε από τον ίδιο εκδότη Πωβέρ, του οποίου ο συγγραφέας έχει πεθάνει εδώ και πάνω από τριάντα χρόνια. Αν ο Μωρίς Λεμπλάν είχε παραμείνει ακόμα ανέκδοτος, θα μας τον αποκάλυπταν σήμερα, υπό το φως του Ζεν και της Γνώσης, ως τον δημιουργό του σημαντικότερου έργου του 20^{ου} αιώνα.

Σε αυτό το τεύχος 1 του *Bizarre* μπορεί κανείς να διαβάσει, ως ιδιαίτερα ενδεικτικό, εκείνο το άρθρο όπου ο ένας από τους συντάκτες του πιστεύει ότι πρωτοτυπεί παρουσιάζοντας την κριτική μιας ταινίας που είδε σε όνειρο. Αυτή η αφήγηση αποκαλύπτει πρώτα απ’ όλα την εξαιρετική ένδεια ακόμα και των ίδιων των ονείρων αυτών των ανθρώπων, ονείρων που μοιάζουν με τις πιο

ανιαρές ταινίες του τέλους του βωβού Κινηματογράφου. Και φανερώνει επίσης με ποιες αντιδραστικές προθέσεις καταδικάζουν τον σημερινό εμπορικό Κινηματογράφο.

Ένας άλλος, που αναμφίβολα δεν έχει συναναστραφεί ποτέ παρά μόνο με νεαρούς κινηματογραφοφίλους, υποστηρίζει αφελώς σχετικά με την τελευταία ταινία του Ντασέν ότι στην κοινωνία όπου βρισκόμαστε ένας εγκληματίας έχει αντικειμενικά μεγαλύτερη επαναστατική αξία από έναν αστυνομικό ή έναν στρατιωτικό!

Μόνο κάποιος που έρχεται από πολύ μακριά, για παράδειγμα ένας έποικος του νότιου άκρου του Μαρόκου που δεν έχει διαβάσει παρά μόνο τον μακαρίτη Πωλ Τσακ, θα ένιωθε μια, φευγαλέα έστω, εντύπωση του ασυνήθιστου διαβάζοντας το *Bizarre*.

Με εξαίρεση αυτή την ακραία υπόθεση, κανένας δεν μπορεί να βρει στο *Bizarre* οτιδήποτε που θα μπορούσε να είναι, έστω και σε πολύ μικρό βαθμό, εκπληκτικό –δηλαδή νέο.

ΟΛΟΕΝΑ ΠΙΟ ΠΟΛΥΤΙΜΟ

Καθώς όλες οι οργανωμένες λετριστικές δραστηριότητες εκτός της Γαλλίας έχουν σταματήσει επί του παρόντος, το *Potlatch* παραμένει αυτή τη στιγμή η μοναδική περιοδική έκδοση του κινήματος. Εξ ου και ο νέος υπότιτλος του.

Ο ΔΡΟΜΕΑΣ ΚΑΙ Ο ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

Το βράδυ της 13^{ης} Ιουλίου, στο καφέ “Βοναπάρτης” της Ζερμαίντε-Πρε, ο Μωχάμεντ Νταχού βρέθηκε τυχαία μπροστά στον Ελβετό Λιαρντόν, έναν από τους ιδρυτές, τον Οκτώβριο του 1954, του ελβετικού πρώην Τμήματος της Λετριστικής Διεθνούς.

Χωρίς να καθυστερήσει, ο Νταχού έσυρε τον προβοκάτορα μέχρι τον δρόμο και άρχισε να τον χτυπάει.

Ο Λιαρντόν, αφού φώναξε ανώφελα μπροστά σε αρκετές εκατοντάδες μάρτυρες ότι η ευθύνη για τα γεγονότα του Νοεμβρίου του 1954 ανήκει σε κάποιους άγνωστους απόντες Ελβετούς, αναζήτησε τη σωτηρία του στη διαφυγή.

Ο Μωχάμεντ Νταχού ρίχτηκε στο κατόπι του, και θα τον είχε σίγουρα προφτάσει στη γωνία της λεωφόρου Ζερμαίν, αν ο Λιαρντόν δεν έθετε τον εαυτό του υπό την προστασία των αστυνομικών που παρακολουθούσαν σε αυτό το μέρος την ομαλή εξέλιξη της εθνικής γιορτής τους.

Αφού κατέφυγε στο αστυνομικό τμήμα της οδού Αβαείου, όπου είχε προσπαθήσει μάταια να πετύχει τη φυλάκιση του Νταχού, ο Λιαρντόν αρνήθηκε κατηγορηματικά να βγει από εκεί φοβούμενος ένα νέο κακό συναπάντημα.

Μήπως βρίσκεται ακόμα εκεί σήμερα, έχοντας βρει τελικά τον δρόμο του και την κοινωνική του καριέρα;

Ο ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Καθώς έχουμε αντιληφθεί πόσο ενδιαφέρεται το μορφωμένο κοινό για τα διάφορα επαγγέλματα των συγγραφέων που αναφέρονται στην επικεφαλίδα κάθε σύγχρονου μυθιστορήματος της μόδας, θεωρούμε χρήσιμο για την καλή μας φήμη να δημοσιεύσουμε έναν συλλογικό, και επομένως πιο πλούσιο, κατάλογο των επαγγελματιών που έχουν ασκηθεί περιστασιακά από τους πιο εξέχοντες θεωρητικούς της Λετριστικής Διεθνούς:

Διερμηνέας, κουρέας, τηλεφωνητής, ερευνητής στατιστικών στοιχείων, πλέκτης, ρεσεψιονίστ, πυγμάχος, υπάλληλος γραφείου, μεσίτης ακινήτων, λαντζέρης, πλασιέ, ταχυδρόμος, κυνηγός στην Αφρική, δακτυλογράφος, κινηματογραφιστής, торναδόρος, φροντιστής, ανειδίκευτος εργάτης, γραμματέας, σφαγέας, μπάρμαν, εργάτης σε κονσερβοποιείο σαρδελών.

Η ΣΤΑΓΟΝΑ ΠΟΥ ΞΕΧΕΙΛΙΣΕ ΤΟ ΠΟΤΗΡΙ

Θα ήταν παράδοξο να πιστεύουμε ότι ο κομμουνιστικός τύπος στη Γαλλία χρησιμοποιείται για επαναστατική προπαγάνδα, ή έστω και μόνο για την επικύρωση μιας συνεπούς πολιτικής.

Ωστόσο, δεν μπορεί παρά να εκπλήσσει κανείς διαβάζοντας στην Κυριακάτικη *Humanité* της 28^{ης} Αυγούστου 1955 το άρθρο που αφιερώνει ο Αντρέ Βερντέ στον Πικάσο και στον Κλουζό, και το οποίο ανέρχεται στα ακόλουθα ύψη: “Σοβαρός και ωραίος σαν

άγαλμα της Αρχαιότητας, ο Ντομινγκίν φορούσε την πολύχρωμη φωτεινή ενδυμασία του. Τρεις άνδρες παρευρίσκονταν στην παραδοσιακή προσευχή: ο Πικάσο, ο Κλουζό και ο γυμναστής τού Ντομινγκίν. Για τους δύο πρώτους, ήταν ένα προνόμιο που παραχωρείται σπάνια [...]. Ο Πικάσο και ο Κλουζό παρέμειναν προς στιγμή σιωπηλοί: Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΤΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΔΩΜΑΤΙΟΥ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΜΕΤΑΤΡΑΠΕΙ ΣΕ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΠΑΙΡΝΕ. Ιερουργός και πιστός, ο Ντομινγκίν έκανε το σημείο του σταυρού... κλπ.”

Ανακύπτει το ερώτημα: πρέπει να θεωρήσουμε τον Πικάσο και τον Κλουζό, από ηθική άποψη, ως θλιβερά ψοφίμια που θα ήταν καλό να μεταφερθούν σε κάποιον χώρο επεξεργασίας ζωικών αποβλήτων –ή μήπως τον Αντρέ Βερντέ ως προβοκάτορα;

Και σε κάθε περίπτωση, η ανεξέλεγκτη δημοσίευση τέτοιων σκουπιδιών σε μια εβδομαδιαία εφημερίδα που διαβάζεται σε μεγάλο βαθμό από την εργατική τάξη δεν μπορεί, για να χρησιμοποιήσουμε έναν όρο που έφερε πρόσφατα στη μόδα ο Σαρτρ, να *απελπίσει την Μπιγιανκούρ* πιο ύπουλα από τα δημοσιεύματα της *Aurore* ή της *Combat*;

Για το *Potlatch*:

Βέρα, Ζιλ Ζ. Βολμάν, Μισέλ Μπερνστάιν,
Μ. Νταχού, Ντεμπόρ, Λ.Ρανκίν, Φιγιόν

Αρχισυντάκτης: Μ. Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

Δελτίο πληροφόρησης της Λετριστικής Διεθνούς

potlatch

Μηνιαίο

13 Οκτωβρίου 1955

23

ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΩΝ *TIMES*

Sir,

The *Times* has just announced the projected demolition of the Chinese quarter in London.

We protest against such moral ideas in town-planning, ideas which must obviously make England more boring than it has in recent years already become.

The only pageants you have left are a coronation from time to time, an occasional royal marriage which seldom bears fruit; nothing else. The disappearance of pretty girls, of good family especially, will become rarer and rarer after the razing of Limehouse. Do you honestly believe that a gentleman can amuse himself in Soho?

We hold that the so-called modern town-planning which you recommend is fatuously idealistic and reactionary. The sole end of architecture is to serve the passions of men.

Anyway, it is inconvenient that this Chinese quarter of London should be destroyed before we have the opportunity to visit it and carry out certain psychogeographical experiments we are at present undertaking.

Finally, if modernisation appears to you, as it does to us, to be historically necessary, we would counsel you to carry your enthusiasm into areas more urgently in need of it, that is to say, to your political and moral institutions.

Yours faithfully,

for "l'Internationale lettriste":
Michèle Bernstein, G.-E. Debord, Gil J. Wolman

(Κύριε,

Οι *Times* μόλις ανήγγειλαν το σχέδιο κατεδάφισης της κινέζικης συνοικίας του Λονδίνου.

Καταγγέλλουμε αυτή την ηθικιστική επιχείρηση της πολεοδομίας που τείνει προφανώς να καταστήσει την Αγγλία ακόμα πιο πληκτική απ' όσο έχει ήδη γίνει πρόσφατα.

Τα μόνα θεάματα που σας απομένουν είναι μια στέψη από καιρό σε καιρό, και οι συχνότεροι αλλά γενικά ανεπιτυχείς αρραβώνες των πρώτων κυριών του Βασιλείου. Οι εξαφανίσεις όμορφων νεαρών κοριτσιών, από καλές οικογένειες συν τοις άλλοις, θα γίνουν όλο και πιο σπάνιες μετά την εξαφάνιση του Λάιμχαουζ. Πιστεύετε ότι ένας τζέντλεμαν μπορεί να διασκεδάζει στο Σόχο;

Θεωρούμε βλακωδώς ιδεαλιστική και αντιδραστική την υποτιθέμενη μοντέρνα πολεοδομία που προτείνετε. Ο μοναδικός ρόλος της αρχιτεκτονικής είναι να υπηρετεί τα ανθρώπινα πάθη.

Σε κάθε περίπτωση, είναι ανάρμοστο να καταστραφεί αυτή η κινέζικη συνοικία του Λονδίνου προτού μας δοθεί η ευκαιρία να την επισκεφτούμε και να πραγματοποιήσουμε εκεί ορισμένα πειρά-

ματα προς την κατεύθυνση των ψυχογεωγραφικών ερευνών που διεξάγουμε.

Τέλος, αν ο εκσυγχρονισμός σας φαίνεται, όπως και σ' εμάς, ιστορικά αναγκαίος, σας συνιστούμε θερμά να τον εφαρμόσετε στους πιο επείγοντες τομείς, δηλαδή στους πολιτικούς και ηθικούς θεσμούς σας.

Δεχθείτε, Κύριε, τη διαβεβαίωση της βαθύτατης εκτίμησής μας.

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Ζιλ Ζ. Βολμάν, Μισέλ Μπερνστάιν, Γ.-Ε. Ντεμπόρ)

ΖΗΤΩ Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΙΝΑ

Λίγες μέρες μετά την αποστολή αυτής της διαμαρτυρίας μαθαίνουμε από την Ισπανία ότι η φρανκική πολεοδομία, καθοδηγούμενη από τις ίδιες ηθικιστικές προθέσεις, καταστρέφει την κινέζικη συνοικία της Βαρκελώνης, στην οποία έχει ήδη προκαλέσει φοβερά ρήγματα. Σε αντίθεση με την κινέζικη συνοικία του Λονδίνου, η "Barrio Chino" της Βαρκελώνης ονομάστηκε έτσι για καθαρά ψυχογεωγραφικούς λόγους, και κανένας Κινέζος δεν κατοικούσε ποτέ εκεί.

ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Ο Ζακ Φιγιόν αντικαθιστά στη διεύθυνση του *Potlatch* τον Μωχάμεντ Νταχού που ετοιμάζεται να φύγει από το Παρίσι για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα, με κατεύθυνση προς τα Νοτιο-νοτιοανατολικά.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

Στις 20 Σεπτεμβρίου, μια λετριστική συνεδρίαση αποφάσισε να φτιάξει με σχέδια και μακέτες το υπόδειγμα ενός "σπιτιού του τρόμου". Το θέμα αυτής της άσκησης τονίζει επαρκώς ότι δεν πρόκειται να αποσκοπεί σε μια οποιαδήποτε οπτική αρμονία. Θα πρέπει να σημειωθεί ωστόσο ότι αν και αυτό το σπίτι εξετάζεται συνειδητά σε συνάρτηση με ένα απλό συναίσθημα, ο σχεδιασμός του οφείλει να λάβει υπόψη τις συναισθηματικές αποχρώσεις που είναι κατάλληλες για διάφορες καταστάσεις οι οποίες μπορεί να απαιτούν μια τρομακτική ατμόσφαιρα.

ΣΤΑ ΓΡΗΓΟΡΑ

Ο Αλεξάντερ Τρόκκι, μέχρι σήμερα αρχισυντάκτης της επιθεώρησης *Merlin* της Αγγλο-αμερικανικής πρωτοπορίας, παραιτήθηκε από αυτή τη θέση για να επιβεβαιώσει την προσχώρησή του στο πρόγραμμα της Λετριστικής Διεθνούς. Ειδοποίησε αμέσως όλους τους φίλους του να επιλέξουν, και προχώρησε αποφασιστικά σε πολλές αναγκαίες ρήξεις.

Ο ΕΠΙΒΕΒΛΗΜΕΝΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

Η συλλογική δημιουργία ενός ψυχογεωγραφικού σχεδίου του Παρισιού και των περιχώρων του συνεχίστηκε ενεργά επί ένα μήνα, μέσω διάφορων παρατηρήσεων και διαπιστώσεων (Μπυτώ-Κάιγ, Ήπειρος Αντίκρημνο, Νεκροτομείο, Ωμπερβιγιέ, έρημος του Ρετζ).

Αποσπάσματα επιστολής σε έναν βέλγο σύντροφο στις 14 Σεπτεμβρίου 1955

...Την ίδια εβδομάδα, που ήταν αναμφισβήτητα λογοτεχνική, μας έστειλαν την επιθεώρηση *Phantomas*, που είναι βλακώδης, και έπεσε στα χέρια μας το τελευταίο τεύχος του *Temps Mèlés*. Αυτή η επιθεώρηση είναι κατώτερη από καθετί που φανταζόμουν. Το ίδιο και ο Αντρέ Μπλαβιέ. Είναι σχεδόν απίστευτο ότι γράφονται τέτοια πράγματα στην καρδιά του εικοστού αιώνα...

Όπως ο Μπλαβιέ επεκτείνει την καταστροφική επίδρασή του στο *Phantomas*, κάποιος Μισέλ Λακλό, που δουλεύει στο *Temps Mèlés*, δεν είναι άλλος από τον αρχισυντάκτη του *Bizarre*, του οποίου το μεγάλο τιράζ προορίζεται πιθανότατα για τις Νοτιοδυτικές επαρχίες μας. Είναι φανερό ότι υπάρχει μια μαύρη διεθνής της μαλακίας, της οποίας τους ηγέτες αρχίζουμε να βλέπουμε. Εξάλλου, όλα όσα ισχυρίζεται σχετικά με τον Κενώ μπορούν να κολληθούν στον τοίχο με την πρώτη ευκαιρία. Η εκμετάλλευση του Ζαρρύ από κάποιους παταφυσικούς είναι τόσο αισχρή όσο και οι απόπειρες προσάρτησής του από τους καθολικούς. Σε αυτό το πανόραμα της φριχτής ασημαντότητας, της ηθικής αθλιότητας, της σκωροφωγμένης σκέψης, πρέπει να ειπωθεί ότι ο Μπλαβιέ αναμφίβολα ξεχωρίζει: είναι ο πιο ηλίθιος. Φυσικά, θα σταματήσει να λαμβάνει το *Potlatch*. Ειδάλλως θα μπορούσε να δοθεί η εντύπωση ότι ανα-

γνωρίζουμε τη νοημοσύνη ενός ανθρώπου ικανού να εκδίδει τέτοιες ποταπότητες. Χαίρομαι που δεν συναντηθήκαμε κατά την τελευταία επίσκεψή του στο Παρίσι: μέσα σε δέκα λεπτά συζήτησης, το άτομο αυτό θα είχε ξεσκεπαστεί. Και είναι πάντα θλιβερό να αναγκάζεται κανείς να καταφεύγει σε προσβολές, που μοιάζουν όλες μεταξύ τους, όπως μοιάζουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι...

Γ.-Ε. Ντεμπόρ

***Τηλεγράφημα που στάλθηκε στον κ. Φρανσίσ Πονζ
στις 27 Σεπτεμβρίου 1955***

Ω ΠΟΝΖ ΓΡΑΦΕΙΣ ΣΤΟ *PREUVRES*
ΚΑΘΑΡΜΑ ΣΕ ΠΕΡΙΦΡΟΝΟΥΜΕ

Υπογεγραμμένο από τη Λετριστική Διεθνή

Επιστολή στον κ. Αντρέ Σενμπενουά, συντάκτη της Monde

Κύριε, διαβάσαμε στη *Le Monde* της 28^{ης} Σεπτεμβρίου τις σκέψεις σας σχετικά με τη σύλληψη του Ρομπέρ Μπαράτ. Η αρκετά τολμηρή, και μάλιστα “νουάρ”, άποψη που φαίνεται να έχετε για τη δημοσιογραφία μάς επιτρέπει να πιστεύουμε ότι θα αποδεχόσασταν μεταξύ “των κινδύνων που συνιστούν το μεγαλείο αυτού του επαγγέλματος” εκείνον μιας οφειλόμενης διόρθωσης –και “αναμφίβολα προσωρινής”, όπως αναφέρετε.

Δεχθείτε, Κύριε, τη διαβεβαίωση της βαθιάς αποστροφής που μας εμπνέυσατε σήμερα.

Μισέλ Μπερνστάιν, Γ.-Ε. Ντεμπόρ,
Χουάν Φερνάντεζ, Ζακ Φιγιόν

ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ

Οι λετριστές πραγματοποίησαν μια πρώτη ενημερωτική συνεδρίαση για να συγκρατήσουν τις φράσεις που, γραμμένες με κιμωλία ή με κάποιο άλλο μέσο σε συγκεκριμένους δρόμους, συμπληρώνουν την εγγενή σημασία αυτών των δρόμων –όταν έχουν μια τέτοια σημασία.

Αυτές οι επιγραφές πρόκειται να επεκτείνουν τις επιδράσεις τους μετά την ψυχογεωγραφική μνεία μέχρι την πιο απλή ανατροπή. Τα ακόλουθα παραδείγματα επιλέχθηκαν πρώτα.

Για την οδό Σωβάζ (13^ο διαμέρισμα): “Αν δεν πεθάνουμε εδώ θα προχωρήσουμε παραπέρα;” – για την οδό Ωμπερβιγιέ (18^ο-19^ο): “Η επανάσταση τη νύχτα.” – για την οδό Μπενουά (6^ο): “Το παζάρι αυτοκινήτων, που λέγεται ότι είναι υπέροχο, δεν φτάνει ως εδώ.” – για την οδό Λομόν (5^ο): “Επωφεληθείτε από την αμφιβολία.” – για την οδό Σεβρέν (5^ο): “Γυναίκες για τους Καβύλους.”

ΣΧΕΔΙΟ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΞΩΡΑΪΣΜΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

Οι λετριστές που ήταν παρόντες στις 26 Σεπτεμβρίου πρότειναν από κοινού τις λύσεις που αναφέρονται εδώ για διάφορα πολεοδομικά προβλήματα που ανέκυψαν τυχαία από τη συζήτηση. Εφιστούν την προσοχή στο γεγονός ότι δεν εξετάστηκε καμία κατασκευαστική πτυχή, καθώς η εκκαθάριση του εδάφους θεωρήθηκε από όλους ως το πιο επιτακτικό ζήτημα.

Να ανοίγει το μετρό τη νύχτα, μετά το τέλος της κυκλοφορίας των συρμών. Να παραμένουν οι διάδρομοι και οι ράγες αχνά φωτισμένες με αμυδρά διακοπτόμενα φώτα.

Με την κατάλληλη διευθέτηση των κλιμακοστασίων, και με τη δημιουργία γεφυρών όπου είναι αναγκαίο, να ανοίγουν οι στέγες του Παρισιού για περιπάτους.

Να μένουν ανοιχτές οι πλατείες τη νύχτα. Να διατηρούνται σκοτεινές. (Σε ορισμένες περιπτώσεις ένας σταθερός αμυδρός φωτισμός μπορεί να δικαιολογείται για ψυχογεωγραφικούς λόγους.)

Να εξοπλιστούν οι φανοστάτες όλων των δρόμων με διακόπτες· ο φωτισμός να είναι στη διάθεση του κοινού.

Για τις εκκλησίες, τέσσερις διαφορετικές λύσεις προτάθηκαν, και αναγνωρίστηκαν ως βάσιμες μέχρι να κριθούν μέσω του *πειραματισμού*, που θα οδηγήσει γρήγορα στην επικράτηση της καλύτερης:

Ο Γ.-Ε. Ντεμπόρ δηλώνει υπέρμαχος της ολοσχερούς καταστροφής των θρησκευτικών κτιρίων όλων των δογμάτων. (Να μη μείνει κανένα ίχνος τους, και να χρησιμοποιηθεί ο χώρος.)

Ο Ζιλ Ζ. Βολμάν προτείνει να διατηρηθούν οι εκκλησίες, εκκενώνοντας τις από οποιαδήποτε θρησκευτικό νόημα. Να αντιμετωπιστούν σαν συνηθισμένα κτίρια. Να επιτραπεί στα παιδιά να παίζουν εκεί.

Η Μισέλ Μπερνστάιν ζητάει να καταστραφούν εν μέρει οι εκκλησίες, έτσι ώστε τα ερείπια που θα απομείνουν να μη φανερώνουν πια τον αρχικό προορισμό τους (ο Πύργος του Ιακώβου, στη λεωφόρο Σεβαστουπόλεως, θα ήταν ένα τυχαίο παράδειγμα). Η ιδανική λύση θα ήταν να ισοπεδώνεται πλήρως η εκκλησία και να ανοικοδομούνται ερείπια στη θέση της. Η λύση που προτείνεται αρχικά επιλέγεται μόνο για λόγους οικονομίας.

Ο Ζακ Φιγιόν, τέλος, επιθυμεί τον μετασχηματισμό των εκκλησιών σε *σπίτια του τρόμου*. (Να χρησιμοποιηθεί η σημερινή ατμόσφαιρά τους, εντείνοντας τις επιδράσεις πανικού που έχει.)

Όλοι συμφωνούν να απορριφθούν οι αισθητικές αντιρρήσεις, να κλείσουν τα στόματα των θαυμαστών της πύλης της Σαρτρ. Η ομορφιά, όταν δεν αποτελεί υπόσχεση ευτυχίας, πρέπει να καταστρέφεται. Και τι παριστάνει καλύτερα τη δυστυχία από αυτό το είδος μνημείου που έχει ανεγερθεί σε όλα όσα δεν έχουν ακόμα κυριαρχήσει μέσα στον κόσμο, στο μεγάλο απάνθρωπο περιθώριο της ζωής;

Να διατηρηθούν οι σταθμοί όπως είναι. Η αρκετά συγκινητική ασχήμια τους συμβάλλει πολύ στην ατμόσφαιρα του περάσματος που προκαλεί την ανεπαίσθητη έλξη αυτών των κτιρίων. Ο Ζιλ Ζ. Βολμάν ζητάει να αφαιρεθούν ή να παραποιηθούν αυθαίρετα όλες οι ενδείξεις σχετικά με τις αναχωρήσεις (προορισμοί, δρομολόγια κλπ.). Αυτό για να ενθαρρυνθεί η *περιπλάνηση*. Μετά από ζωνρή συζήτηση, η αντίρρηση που είχε διατυπωθεί εγκαταλείπεται και το σχέδιο γίνεται αποδεκτό χωρίς επιφυλάξεις. Να ενισχυθεί η ηχητική ατμόσφαιρα των σταθμών με τη μετάδοση ηχογραφήσεων που προέρχονται από πολλούς άλλους σταθμούς –και από κάποια λιμάνια.

Κατάργηση των νεκροταφείων. Ολοσχερής αφανισμός των πτωμάτων και των ενθυμίων αυτού του είδους: ούτε στάχτες ούτε λείψανα. (Εφιστάται προσοχή στην αντιδραστική προπαγάνδα που εκφράζει, μέσω του πιο αυτόματου συνειρμού ιδεών, αυτή η απεχθής επιβίωση ενός παρελθόντος αλλοτρίωσης. Μπορεί κανείς να δει ένα νεκροταφείο χωρίς να σκεφτεί τον Μωριάκ, τον Ζιντ, τον Εντγκάρ Φωρ;)

Κατάργηση των μουσείων, και διανομή των καλλιτεχνικών αριστουργημάτων στα μπαρ (το έργο του Φιλίπ ντε Σαμπέν στα αραβικά καφέ της οδού Ξαβιέ-Πριβά, η *Στέψη*, του Νταβίντ, στο Βαρέλι της Μοντάν-Ζενεβιέβ).

Ελεύθερη απεριόριστη πρόσβαση όλων στις φυλακές. Δυνατότητα τουριστικής διαμονής εκεί. Καμία διάκριση μεταξύ επισκεπτών και καταδίκων. (Για να ενισχυθεί το χιούμορ της ζωής, επιλεγμένοι με κλήρο δώδεκα φορές τον χρόνο, οι επισκέπτες θα μπορούσαν να συλλαμβάνονται και να καταδικάζονται σε μια πραγματική ποινή. Αυτό για να δοθεί πεδίο στους ηλίθιους που έχουν απόλυτη ανάγκη να διατρέχουν έναν ανιαρό κίνδυνο: στους σημερινούς σπηλαιολόγους, για παράδειγμα, και σε όλους εκείνους των οποίων η *ανάγκη για παιχνίδι* συμβιβάζεται με τόσο φτηνές απομιμήσεις.)

Τα μνημεία, από την ασχήμια των οποίων δεν μπορεί να αντληθεί κανένα όφελος (όπως το Μικρό ή το Μεγάλο Παλάτι), θα πρέπει να δώσουν τη θέση τους σε άλλες κατασκευές.

Αφαίρεση των εναπομείναντων αγαλμάτων, των οποίων η σημασία είναι ξεπερασμένη –των οποίων οι ενδεχόμενες αισθητικές ανακαινίσεις έχουν καταδικαστεί από την ιστορία πριν την εφαρμογή τους. Ο ρόλος των αγαλμάτων θα μπορούσε να διευρυνθεί επωφελώς –στη διάρκεια των τελευταίων χρόνων τους– με την αλλαγή των τίτλων και των επιγραφών των βάρθρων, είτε με μια πολιτική έννοια (*Τίγρη η επονομαζόμενη Κλεμανσώ*, στα Ηλύσια Πεδία) είτε με μια παραπλανητική έννοια (*Διαλεκτική αφιέρωση στον πυρετό και στην κινήνη*, στη διασταύρωση της λεωφόρου Μισέλ και της οδού Κοντ· *Τα μεγάλα βάρθη*, στην πλατεία του προαυλίου στο Ιλ ντε λα Σιτέ).

Να σταματήσει η αποβλάκωση του κοινού από τις σημερινές ονομασίες των δρόμων. Να απαλειφθούν οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι αντιστασιακοί, οι Αιμίλιοι και οι Εδουάρδοι (55 δρόμοι στο Παρίσι), οι Μπιγκό, οι Γκαλιφέ, και γενικότερα όλα τα αισχρά ονόματα (οδός Ευαγγελίου).

Σχετικά με αυτό, ισχύει περισσότερο από ποτέ η έκκληση που διατυπώθηκε στο τεύχος 9 του *Potlatch* για τη μη αναγνώριση της λέξης *άγιος* στα τοπωνύμια.

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ

Τι θα κάνετε αν κάποια ακροδεξιά στρατιωτικά στοιχεία διακινδυνεύσουν ένα πραξικόπημα, για το οποίο οι αυξανόμενες δυσχέρειες της γαλλικής αποικιοκρατίας δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες τον τελευταίο καιρό;

Αρχισυντάκτης: Ζ. Φιγιόν, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

Δελτίο πληροφόρησης της Δετριστικής Διεθνούς

potlatch

Μηνιαίο

24 Νοεμβρίου 1955

24

ΟΞΥΔΕΡΚΕΣ ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΣ ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 1955

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ

Στο Παρίσι, συνιστάται επί του παρόντος η επίσκεψη: στο Αντίκρημνο (στην Ήπειρο)· στην κινέζικη συνοικία· στην εβραϊκή συνοικία· στην Μπυτ-ω-Κάιγ (στον λαβύρινθο)· στην Ωμπερβιγιέ (τη νύχτα)· στις πλατείες του 7^{ου} διαμερίσματος· στο Ιατροδικαστικό Ινστιτούτο· στην οδό Ντωφίν (Νελ)· στο Μπιτ Σομόν (παιχνίδι)· στη συνοικία Μερρί· στο πάρκο Μονσό· στη νησίδα Λουί (στο νησί)· στην Πιγκάλ· στην Αλ (οδός Ντενί, οδός Ζουρ)· στην ευρωπαϊκή συνοικία (ανάμνηση)· στην οδό Σωβάζ.

Δεν συνιστάται σε καμία περίπτωση η επίσκεψη: στο 6^ο και στο 15^ο διαμέρισμα· στις μεγάλες λεωφόρους· στο Λουξεμβούργο· στα Ηλύσια Πεδία· στην πλατεία Μπλανς· στη Μονμάρτρη· στη Στρατιωτική Σχολή· στην πλατεία Δημοκρατίας· στην Ετουάλ και στην Όπερα· σε ολόκληρο το 16^ο διαμέρισμα.

ΠΟΙΗΣΗ

Η σχεδόν ολοσχερής εξαφάνιση αυτής της δραστηριότητας, με τη μορφή που την γνωρίζαμε από τις απαρχές της, εξαφάνιση που συνδέεται προφανώς με τον συνεχή μαρασμό της αισθητικής, είναι ένα από τα πιο σημαντικά φαινόμενα που συμβαίνουν μπροστά στα μάτια μας. Τα τελευταία χρόνια, η ονοματοποιητική ποίηση και η νεοκλασική ποίηση εξέφρασαν ταυτόχρονα την πλήρη απαξίωση αυτού του προϊόντος.

Παρά τη φυσιολογική πρόσδεση μιας ετοιμοθάνατης κοινωνίας σε σαπισμένες εκφράσεις, πρέπει να σημειωθεί ότι μια σοβαρή επιθεώρηση σήμερα δεν τολμάει πια να δημοσιεύει ποιήματα. Όταν το επιχειρεί, με προφανείς ενοχές (δείτε ένα του Μπουσέ στο τεύχος 117 των *Temps Modernes*), τα αποτελέσματα μιλάνε από μόνα τους.

Στο όνομα της προοδευτικής ανανέωσης των Κοπέ-Λαμαρτίν, ο Γκυγεβίκ ανέλαβε πρόσφατα το ρίσκο μιας έντιμης εξήγησης (“Ας εξηγηθούμε σχετικά με το σονέτο”, *Nouvelle Critique*, τεύχος 68) που ξεσκεπάζει τη γελοία ανεπάρκειά του. Ας προσπεράσουμε τη σοβινιστική πλευρά του πανηγυρικού (“το σονέτο μας” – “αυτή η μορφή... δεν είναι μια τεχνητή δημιουργία που καθιέρωσαν τυχαία ο Μαρό, ο ντι Μπελαί, ο Ρονσάρ και οι άλλοι. Αν χρησιμοποιήθηκε από αυτούς, αν επιβίωσε για πολλούς αιώνες, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ανταποκρίνεται στις ανάγκες του γαλλικού πνεύματος”), διότι αν και ο Γκυγεβίκ λέει ψέματα, έρχεται πολύ αργοπορημένος, καθώς όλοι γνωρίζουν ότι “εμείς” δανειστήκαμε αυτή τη μορφή από την Ιταλία –και ότι εκείνη την εποχή, οι καθυστερημένοι του μεσαίωνα παρέμεναν προσκολλημένοι στην μπαλάντα προτιμώντας, όπως ο Γκυγεβίκ σήμερα, “να μάχονται ενάντια στην εισβολή της κοσμοπολίτικης κουλτούρας”. Ακόμα πιο σημαντική είναι η αναφορά στη “ζωή ενός από τους πιο ευαίσθητους, ευγενέστερους, καλύτερους, σπουδαιότερους ανθρώπους που γνώρισε ποτέ ο κόσμος”. Είναι δύσκολο να το πιστέψει κανείς, αλλά πρόκειται για τον Λουί Αραγκόν. Στην αδέξια προσπάθειά του να προσδώσει κάποια μυθική διάσταση στη ζωή του Αραγκόν, ο Γκυγεβίκ υπερβαίνει τόσο πολύ το ταλέντο του ώστε καταλήγει να υπηρετεί πολύ άσχημα τον αξιοθρήνητο

αρχηγό του: “Θυμάμαι τον Αραγκόν ένα βράδυ του Γενάρη του 1954... Ακούω την αναφώνησή του: *Έλσα, γράφει σονέτα!*”

Όλα τα επιχειρήματα είναι από το ίδιο μελάνι. Αυτό που συγκρατούμε από μια τέτοια κενότητα είναι ότι άνθρωποι που επικαλούνται τον διαλεκτικό υλισμό θεμελιώνουν το σύνολο των άθλιων απόψεών τους στην ανεπιφύλακτη εξύμνηση των “σταθερών μορφών”.

Οι “σταθερές μορφές” –με την έννοια των σκηνικών που ανταποκρίνονται στις ανάγκες ενός συγκεκριμένου έργου– οι οποίες είναι κατάλληλες να εφαρμοστούν σήμερα μπορούν να είναι *προσωρινά*: η καταγραφή της περιπλάνησης, η έκθεση της ατμόσφαιρας, το σχέδιο της κατάστασης.

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

Σχέδιο του Ζ. Φιγιόν για τη διαρρύθμιση μιας αίθουσας υποδοχής: τα τρία τέταρτα της αίθουσας, τα οποία αποτελούν το τμήμα που διασχίζεται κατά την είσοδο από τη μοναδική πόρτα του χώρου, είναι κομψά επιπλωμένα και δεν έχουν κανέναν συγκεκριμένο προορισμό. Στο βάθος της αίθουσας βρίσκεται ένα οδόφραγμα που οριοθετεί το χρήσιμο τμήμα, το οποίο ισούται με το ένα τέταρτο της συνολικής επιφάνειας. Αυτό το οδόφραγμα είναι από κάθε άποψη πραγματικό, καθώς αποτελείται από κυβόλιθους, σακιά άμμου, βαρέλια και άλλα αντικείμενα επικυρωμένα από τη χρήση. Έχει σχεδόν το ύψος ενός ανθρώπου, με κάποιες κορυφές και μερικά εμφανή ρήγματα. Πάνω του μπορούν να τοποθετηθούν αρκετά γεμάτα όπλα. Μια στενή δίοδος παρέχει πρόσβαση στο χρήσιμο τμήμα του δωματίου, επίσης επιπλωμένο με γούστο, όπου τα πάντα είναι διατεταγμένα έτσι ώστε να υποδέχονται ευχάριστα τους φίλους και γνωστούς.

Αυτή η αίθουσα υποδοχής, που περιλαμβάνει προφανώς έναν κατάλληλο φωτισμό και ένα κατάλληλο ηχητικό φόντο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μεταβάλει τη διάταξη ενός συνηθισμένου σπιτιού, και δεν εισάγει σε αυτό παρά μόνο μια επιφανειακή γραφικότητα. Αλλά ο πραγματικός προορισμός της είναι να ενσωματωθεί σε ένα εκτεταμένο αρχιτεκτονικό σύμπλεγμα, όπου διαφαίνεται πλήρως η αποφασιστική σημασία της για την κατασκευή μιας *κατάστασης*.

ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΕΙΣ

Στο εγγύς μέλλον μια ομάδα λετριστών, ξεκινώντας από την οδό Κήπων-Παύλου, θα εξερευνήσει πλήρως τη συνοικία Μερρί, που παραλείπεται μέχρι σήμερα από τους ψυχογεωγραφικούς χάρτες.

ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΤΕ ΜΑΖΙΚΑ στη Λετριστική Διεθνή.

Θα κρατήσουμε μερικούς.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Πρόσφατα καθιερωμένη, “η ιδεολογική συζήτηση θεωρούμενη σαν αγώνας πυγμαχίας” φαίνεται ότι υπόσχεται ένα λαμπρό μέλλον στην πνευματική ελίτ, της οποίας εκπληρώνει όλες τις ανάγκες. (Η ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΘΕΩΡΟΥΜΕΝΗ ΣΑΝ ΑΓΩΝΑΣ ΠΥΓΜΑΧΙΑΣ ΘΑ ΣΑΣ ΚΑΝΕΙ ΝΑ ΚΕΡΔΙΣΕΤΕ ΥΠΟΛΗΨΗ ΧΑΝΟΝΤΑΣ ΧΡΟΝΟ.) Ιδού οι κανόνες:

Οι δύο αντίπαλοι και ο διαιτητής, του οποίου η απόφαση είναι αμετάκλητη, κάθονται στο ίδιο τραπέζι, με τον διαιτητή να χωρίζει τους δύο παίκτες. Έχει συμφωνηθεί ότι ο αγώνας θα διεξάγεται σε έναν συγκεκριμένο αριθμό γύρων με ακριβές χρονοδιάγραμμα.

Μετά την ανακοίνωση της έναρξης του αγώνα από τον διαιτητή, οι δύο αντίπαλοι κοιτάζονται για μια στιγμή· έπειτα αυτός που επιλέγει να επιτεθεί πρώτος διατυπώνει μια οποιαδήποτε πρόταση σχετικά με ένα θέμα που του φαίνεται καλό. Ο άλλος απαντά, είτε αμφισβητώντας ευθαρσώς τον συλλογισμό που μόλις άκουσε, είτε εισάγοντας άλλους ισχυρισμούς σχετικά με ένα συναφές ή καινοφανές θέμα, είτε ακόμα –και αυτό είναι το καλύτερο– συνδυάζοντας αυτές τις δύο κινήσεις. Ο διαιτητής εξασφαλίζει ότι ο ένας αντίπαλος δεν διακόπτει τον άλλον. Ωστόσο, η παρατεταμένη χρήση του λόγου οδηγεί στην απώλεια βαθμών για τον αδέξιο παίκτη. Το χρονόμετρο ανακοινώνει το τέλος του γύρου με ένα κατάλληλο σήμα που διακόπτει αμέσως τη συζήτηση.

Στη συνέχεια, ο διαιτητής ανακηρύσσει νικητή του γύρου τον έναν ή ενδεχομένως κανέναν από τους αντιπάλους. Κατά τη διάρκεια της ανάπαυλας, οι υποστηρικτές και οι φροντιστές φέρνουν στους διαγωνιζόμενους οισοπνευματώδη ποτά ή καφέδες (σε ο-

ρισμένες περιπτώσεις, ναρκωτικά). Η λογομαχία ξεκινάει και πάλι όταν δίνεται το παράγγελμα. Το νοκ-άουτ ανακοινώνεται από τον διαιτητή όταν ο ένας αντίπαλος, αφηνδιασμένος από τη βιαιότητα ή την επιδεξιότητα μιας επίθεσης, αδυνατεί να συνεχίσει τη συζήτηση. Αν δεν συμβεί αυτό, ο νικητής αποφασίζεται στο τέλος, στα σημεία, με βάση τον αριθμό των γύρων που κέρδισε. Η κακοήθεια, ακόμα και αν είναι εμφανής, δεν επιφέρει καμία ποινή.

Έχουμε ήδη επισημάνει, ανάμεσα στα πιο καυτά θέματα: το Ζεν, τη Νέα Αριστερά, τη φαινομενολογική οντολογία, τον Αστρύκ, τα Γαλατικά Νομίσματα, τη λογοκρισία, το νόημα του παιχνιδιού του σκακιού.

(Οι λετριστές, εννοείται νικητές, δεν παίζουν αυτό το παιχνίδι.)

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Εδώ και αρκετά χρόνια δεν έχουμε δει καμία ταινία που να φέρνει την παραμικρή καινοτομία. Η γενική παραγωγή είναι τόσο βαρετή ώστε μια κοινότοπη ταινία, όταν δημιουργείται με μια απλώς συμπαθητική πολιτική προοπτική (*Το Αλάτι της Γης*), συγκλονίζει τους περισσότερους κριτικούς και τους κάνει να λένε γι' αυτήν, αναληθώς, ότι θα παραμείνει κινηματογραφικό ορόσημο. Είναι αλήθεια ότι εδώ κυριαρχούν τόσες πολλές οικονομικές και αστυνομικές επιταγές, ώστε μια ταινία –της οποίας οι πόροι είναι πολύ περισσότεροι από αυτούς ενός μυθιστορήματος– έχει ελάχιστες πιθανότητες να φτάσει το πνευματικό επίπεδο ενός καλού μυθιστορήματος τρίτης κατηγορίας, τύπου Ρεϊμόν Κενώ για παράδειγμα.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, είναι καλύτερα να μην ανησυχούμε πια για τη σημερινή κατάσταση αυτής της τέχνης. Στις σκοτεινές αίθουσες που μπορεί να διασχίζει η *περιπλάνηση*, πρέπει να σταματάμε λίγο λιγότερο από μία ώρα, και να ερμηνεύουμε παίζοντας την περιπετειώδη ταινία που προβάλλεται: να αναγνωρίζουμε στους ήρωες κάποιες λιγότερο ή περισσότερο ιστορικές προσωπικότητες που μας μοιάζουν, να συνδέουμε τα γεγονότα του ανόητου σεναρίου με τις πραγματικές αιτίες δράσης που αναγνωρίζουμε σε αυτά, και με την εβδομάδα που περνάμε εμείς οι ίδιοι, ιδού μια αποδεκτή συλλογική διασκέδαση (δείτε την ομορφιά του *Αιχμαλώτου της Ζέντα* όταν μπορούμε να τον ονομάσουμε Λουδο-

βίκο της Βαυαρίας, τον Ζ. Βασέ ως κόμη Ρούπερτ του Ραντζάου, και τον σωσία που δεν είναι άλλος από τον Γ.-Ε. Ντεμπόρ). Μπορούμε να δούμε επίσης τη σειρά περιπετειών του αξιοθαύμαστου *Νταν-Μπλανς*, της οποίας η σημερινή χρήση, εντελώς ασήμαντη, δεν επιτρέπει να αναλογιστούμε τις πραγματικές διδακτικές δυνατότητες του κινηματογράφου.

Στην περίπτωση που όλα αυτά δεν σας αρέσουν πραγματικά, δεν σας μένει παρά να προτιμήσετε τις *Κακές Συναναστροφές* του Αλεξάντρ Αστρύκ, όπου δεν θα παραλείψετε να αναγνωρίσετε βέβαια, σύμφωνα με τα εκπληκτικά λόγια του Ζακ Ντονιόλ-Βαλκρόζ (*France-Observateur* της 20^{ης} Οκτωβρίου 1955), την ατμόσφαιρα και το νόημα της ΔΙΚΗΣ ΣΑΣ νιότης.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΗΛΙΘΙΟΙ, μπορείτε να πάψετε να είστε.
Διαβάστε Μαρξ, διαβάστε Νταχού.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Όλη η αφηρημένη ζωγραφική, από τον Μάλεβιτς και μετά, παραβιάζει ανοιχτές θύρες. Αυτή η δραστηριότητα είναι φυσικά αδιάφορη και, επιπλέον, απόλυτα ομοιόμορφη. Δεν είναι ο “τασισμός” αυτός που θα την ανανεώσει. Πιστεύουμε εξάλλου ότι μια αναζήτηση εικόνων πραγματικά ικανών να προκαλέσουν νέες επιδράσεις πρέπει να έρθει σε ρήξη με τους τρόπους αναπαράστασης που έχουν κληρονομηθεί από τον ντε Κίρικο, τον Μαξ Ερνστ ή τον Μαγκρίτ, οι οποίοι τείνουν οι ίδιοι να αναδημιουργήσουν την προγενέστερη τάξη των εκπλήξεων –εκπλήξεων που έχουν αποδυναμωθεί σημαντικά από την ήδη παλιά διάδοση αυτών των έργων και τον πληθωρισμό των μιμητών.

Οι διάφορες εφαρμογές της *μεταγραφίας*, που προτείνονται θεωρητικά για να ενσωματώσουν σε μια ενιαία γραφή όλα τα στοιχεία των οποίων το νόημα μπορεί να είναι χρήσιμο, υπήρξαν μέχρι σήμερα εντελώς ανεπαρκείς.

Φαίνεται ότι αυτή η προσωρινή αποτυχία πρέπει να αποδοθεί στη συνεχώς προβαλλόμενη ενασχόληση με τη “δημιουργία μακετών αφισών”, που διέσπειρε τελικά είτε ένα δυσανάγνωστο χάος,

είτε μια εκφυλισμένη μορφή του παλιού κολλάζ (μεταγραφική έκθεση της γκαλερί Ντουμπλ Ντουτ, τον Ιούνιο-Ιούλιο του 1954).

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

Η Λετριστική Διεθνής συνεργάζεται με την επιθεώρηση *Les Lèvres Nues* από την κυκλοφορία του 6^{ου} τεύχους της. Αυτή η επιθεώρηση (εκδότης Μαριέν, οδός Πεπέν 28, Βρυξέλλες) βρίσκεται στο βιβλιοπωλείο *Μινώταυρος*, στην οδό Καλών Τεχνών.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Τίποτα καινούριο. Στο πλαίσιο της αποκλιμάκωσης, ο Τύπος αποκαλύπτει με τρυφερότητα ότι δύο νεαρά σοβιετικά κορίτσια, αφού φωτογραφήθηκαν δίπλα σε δύο γαλλίδες σταρ του κινηματογράφου, δήλωσαν πως είχαν ζήσει έτσι την πιο ωραία μέρα της ζωής τους. Στο μεταξύ η *Πράβντα* αναφέρει ότι η Ε.Σ.Σ.Δ. ολοκλήρωσε την οικοδόμηση της σοσιαλιστικής κοινωνίας, και ότι το πέρασμα στο στάδιο του κομμουνισμού έχει πλέον ξεκινήσει.

Στη Γαλλία, τα πράγματα είναι βέβαια ακόμα χειρότερα: κινητοποίηση που προορίζεται να επεκταθεί, για να ενισχύσει τον πόλεμο της Αλγερίας (ΑΛΓΕΡΙΝΟΙ! ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ΕΙΣΤΕ ΓΑΛΛΟΙ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ), ο πόλεμος του Ριφ και οι επόμενοι· ανάπτυξη των συναλλαγών που εγκαινιάστηκαν από τον Μαντές-Βόννη, με τον Φράνκο του οποίου οι μικρές χάρες πληρώνονται με την εγκατάλειψη δημοκρατών προσφύγων· σκανδαλώδης καταδίκη του Πιερ Μοραίν, της Ελευθεριακής Κομμουνιστικής Ομοσπονδίας, με όρους που τείνουν να αποδείξουν ότι οι αντιαποικιοκρατικές απόψεις είναι πλέον ασυμβίβαστες με τη γαλλική ιθαγένεια.

ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ

Μια μέθοδος "...καθοριστική για το μέλλον της επικοινωνίας: η μεταστροφή φράσεων", υποδείχθηκε στο τεύχος 3 της *Λετριστικής Διεθνούς* (Αύγουστος 1953). Η χρήση της μεταστροφής αποτελεί τώρα το αντικείμενο μιας διεξοδικής μελέτης, που διεξάγεται με τη συνεργασία δύο λετριστών. Αυτή η μελέτη θα δημοσιευτεί σε εύθετο χρόνο, και δεν θα αφήσει πολλά πράγματα να ειπωθούν για το θέμα.

Το τεύχος 25 του *Potlatch*, εγκαινιάζοντας τον τρίτο χρόνο του, θα δημοσιευθεί τον Ιανουάριο του 1956.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ποτέ δεν θα λείψουν τα υποκατάστατα για να δουλεύει η βιομηχανία των εκδόσεων και να διατηρείται η κατανάλωση. Αλλά όσο πάει, θα γίνεται περισσότερο αντιληπτό ότι τα προβλήματα και οι διασκεδάσεις της εποχής τοποθετούνται σε άλλα επίπεδα.

Χρειάζεται ήδη να επισημανθούν ορισμένοι απατεώνες που θα προσπαθήσουν να αποκτήσουν φήμη αναμασώντας, σε ένα καθαρά λογοτεχνικό πλαίσιο, τα νέα συναισθήματα που μπορούν να προκαλέσουν ορισμένοι συσχετισμοί γεγονότων. Έτσι ο κ. Ζυλιέν Γκρακ γράφει ωραίες αφηγήσεις που έχουν για θέμα μια ατμόσφαιρα και τα διάφορα συστατικά της: δεν είναι τίποτα να αρνηθεί κανείς το βραβείο Γκονκούρ· πρέπει επίσης να μην το αξίζει.

Το *Potlatch* αποστέλλεται σε ορισμένες από τις διευθύνσεις που κοινοποιούνται στη σύνταξη.

Όλα τα κείμενα που δημοσιεύονται στο *Potlatch* μπορούν να αναπαραχθούν, να αντιγραφούν ή να παρατεθούν εν μέρει χωρίς καμία ένδειξη προέλευσης.

ΜΗ ΣΥΛΛΕΓΕΤΕ ΤΟ *POTLATCH*, Ο ΧΡΟΝΟΣ ΔΟΥΛΕΥΕΙ
ENANTION ΣΑΣ.

Αρχισυντάκτης: Μ. Νταχού, οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32,
Παρίσι 5^ο.

potlatch

Μηνιαίο

26 Ιανουαρίου 1956

25

ΣΤΟ ΒΕΣΤΙΑΡΙΟ

Το “Στούντιο-Παρνασσός”, διάσημο για τις μονίμως διθυραμβικές αφίσες που σηματοδοτούν κάθε εβδομάδα την αδιάλειπτη αναδρομή του σε όλες τις ταινίες τρίτης κατηγορίας που γυρίστηκαν ποτέ, αποτόλμησε αυτόν τον μήνα να παρουσιάσει κάτι ακυκλοφόρητο. Ήταν δυστυχώς *Το Μικρό Ακρωτήριο (La Pointe courte)*. Πρόκειται για μια σειρά φωτογραφιών, που εμπίπτουν στην πιο ξεπερασμένη αισθητική των καρτ-ποστάλ, και είναι αφιερωμένες άλλοτε σε ένα ψαροχώρι και άλλοτε στους περιπάτους ενός ζευγαριού διανοουμένων –με τις σκηνές για το πρώτο θέμα να οδηγούν σε έναν διάλογο τόσο ψεύτικο και τόσο ανόητο ώστε να μοιάζουν κατ’ αντιδιαστολή δεξιοτεχνικές και φυσικές οι ταινίες του Πανιόλ· ενώ οι σκηνές που είναι αφιερωμένες στους διανοούμενους αποτελούν το πρόσχημα μιας ακραία κοινότοπης φλυαρίας.

Δεν μπορούμε να πιστέψουμε ότι υπάρχουν άνθρωποι –πολλοί εκ των οποίων πρεσβεύουν την κινηματογραφική κουλτούρα– που δέχονται το πλασάρισμα μιας κενότητας η οποία δεν προσπαθεί καν να κρυφτεί (όπως, ας πούμε, η ανυπόστατη διαλεκτική του Μερλώ-Ποντύ), αλλά ομολογείται και τονίζεται με αφέλεια. Ω-

στόσο, οι διάφορες κριτικές που διατυπώθηκαν απ' όλες τις πλευρές γι' αυτό το ασήμαντο θέμα δημιουργούν ένα σχεδόν πλήρες πανόραμα ανοησιών που δεσπόζουν αυτή τη στιγμή στο παιχνίδι των ιδεών. Απαιτούν τις ακόλουθες παρατηρήσεις.

1. Δεν είναι αλήθεια, όπως υποστηρίζει η κομμουνιστική κριτική, ότι μια ταινία είναι καλή στον βαθμό που μιλάει για τους εργάτες, και κακή όταν δείχνει διανοούμενους “του πιο επικίνδунου είδους”. Αυτό το εργατίστικο πνεύμα, που χειροκροτάει μόλις βλέπει ένα κασκέτο στην οθόνη, συμπορεύεται με μια πλευρά της αστικής ευαισθησίας για “το πνεύμα του λαού του Παρισιού” ή “τον χαρακτηριστικό εργάτη μας, γκρινιάρη αλλά έντιμο”, με προεκτάσεις για το κόκκινο κρασί και το μπαλ-μουζέτ (τίποτα από αυτά δεν λείπει εξάλλου από το *Μικρό Ακρωτήριο*). Ας πούμε ότι στην καλύτερη περίπτωση μια ταινία ειδικά αφιερωμένη στη ζωγραφική μιας εργατικής περιοχής δεν μπορεί να έχει καμία αξία, μέσω του λόγου της, παρά μόνο αν καταγγέλλει συνειδητά και με συνέπεια τις ευθύνες της κατάστασης που μας δείχνει (για παράδειγμα η *Ωμπερβιγιέ των Πρεβέρ και Λοτάρ*). Στο *Μικρό Ακρωτήριο*, είναι φανερό ότι οι ψαράδες έχουν τον ρόλο των απλών και αγαθών αγρίων, ευτυχισμένοι στην υγιεινή ζωή της φύσης, σε αντίθεση με το ζευγάρι των αστών που “διερωτάται”. Στην πραγματικότητα, αυτή η αντίθεση όχι μόνο δεν πρέπει να ικανοποιεί τους κομμουνιστές αλλά ταιριάζει ακριβώς στο πουζαντιστικό πνεύμα.

2. Το πρόβλημα δεν είναι σε καμία περίπτωση να μάθουμε αν μια ταινία πρέπει ή δεν πρέπει να βάζει τους χαρακτήρες της να μιλούν “λογοτεχνικά”. Αυτό που πρέπει να αναγνωρίσουμε είναι ότι όσο το λογοτεχνικό επίπεδο δεν θα ξεπερνάει αυτόν τον χυλό των ροζ μυθιστορημάτων, αυτήν την παρωδία του τέλους των μεθοκοπημάτων των νέων που τα παράτησαν στο δεύτερο μέρος του μπακαλορεά για να λανσάρουν την πώληση δίσκων, θα είναι καταγέλαστο.

Εξάλλου, προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι η λογοτεχνία, με τις αστρικές αποστάσεις που περιέχει ανάμεσα στον Προυστ και τον Λουί Πάουελς, θεωρείται σαν μια αδιαίρετη μονάδα όταν θέλουν να καταστρέψουν με αυτή τον κινηματογράφο. Επειδή κανένας δεν θα ήθελε να μιλάει όπως τολμάνε να το κάνουν στο

Μικρό Ακρωτήριο, ορισμένοι φαίνεται να συμπεραίνουν ότι είναι συνηθισμένο να διαβάζουν ή να γράφουν με αυτόν τον τρόπο. Πρέπει λοιπόν να υπενθυμίσουμε αυτή τη στοιχειώδη αλήθεια, ότι οι διάλογοι του *Μικρού Ακρωτηρίου* δεν είναι καν λογοτεχνικοί. Πολύ κατώτεροι από την πιο χαμηλής ποιότητας λογοτεχνία, αποβλέπουν σε αυτήν όπως ο Σαρτρ αποβλέπει να φτάσει μια μέρα στο επίπεδο της πολιτικής σκέψης.

3. Καθώς οι μοναδικές αρκετά ισχυρές αντιρρήσεις που διατυπώθηκαν κατά του *Μικρού Ακρωτηρίου* προήλθαν από τους λάτρεις του Αστρύκ, οφείλουμε να τονίσουμε ότι πρόκειται εδώ απλώς για ένα καβγαδάκι μεταξύ δύο επιχειρήσεων της ίδιας τάξης, που είναι και οι δύο εξίσου κατάπτυστες. Ο Αστρύκ δεν είχε μεγαλύτερη επιτυχία στη χρήση της λογοτεχνίας, παρά τον κατά παραγγελία ενθουσιασμό μιας φατρίας που έχει καθιερωθεί στις εφημερίδες (ένας κριτικός έφτασε μέχρι το σημείο να παραθέσει μια συζήτηση γύρω από τη μεταφυσική, επειδή η ηρωίδα ρωτάει με το πιο βλακώδες ύφος τον δανδή που την φλερτάρει “αν πιστεύει στην κόλαση”). Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο Αστρύκ γνωρίζει καλά τα σημαντικά έργα του κινηματογράφου, ενώ η φωτογράφος Ανιές Βαρντά, δημιουργός του *Μικρού Ακρωτηρίου*, δεν γνωρίζει τίποτα γι’ αυτά και, καθώς φαίνεται, δεν το κρύβει. Οι *Κακές Συναναστροφές* απέφυγαν έτσι αυτόν τον επιτηδευμένο ερασιτεχνισμό, αλλά μόνο για να ριχτούν στην κούφια και ακαδημαϊκή δεξιοτεχνία. Επιπλέον, το θέμα που αναδεικνύουν οι *Κακές Συναναστροφές* –η φιλοδοξία– έδωσε την ευκαιρία στον Αστρύκ να διαδώσει ασυνείδητα μια τέτοια κοινωνική ανεντιμότητα ώστε η παντού αναγνωρίσιμη βλακεία στο έργο του, μια βλακεία καταγέλαστη, έφτασε σε αρκετά σημεία μέχρι την καθαρή μαλακία, που προκαλεί μάλλον οργή.

4. Το *Μικρό Ακρωτήριο* δεν παρουσιάζει καμία συνεισφορά στον κινηματογράφο, έστω και αν η Ανιές Βαρντά ανακάλυψε εκ νέου με αφέλεια ορισμένα εφέ που ή άγνοιά της την έκανε να τα περάσει για καινούρια. Οι συνδέσεις των εικόνων που χρησιμοποιεί με τις πιο δύσπεπτες συμβολικές προθέσεις δεν αποτελούν μόνο, όπως έχει ειπωθεί, το αντικείμενο της θεωρίας του Αϊζενστάιν για το μοντάζ των έλξεων, αλλά αποτελούν επίσης τη βά-

ση της κινηματογραφικής γλώσσας των ανοιχτά εμπορικών παραγωγών.

5. Το γεγονός ότι η ταινία γυρίστηκε μέσα σε δύο μήνες (ο χρόνος δεν έχει καμία σημασία για το ζήτημα), ή ότι το κόστος της ήταν μόνο δέκα εκατομμύρια (που είναι και πάλι πάρα πολλά), αυτά είναι τα επιχειρήματα που προβάλλονται, και δεν μπορούν να συγκινήσουν παρά μόνο ορισμένους ερασιτέχνες των ειδικών επιδόσεων, όπως ο κ. Ζυλιάρ. Απομένει να μάθουμε τελικά αν κάτι έγινε, σε εφτά ή είκοσι εφτά χρόνια, με δέκα ή σαράντα εκατομμύρια, με τα πόδια ή με το αυτοκίνητο.

6. Τέλος, η παρουσία και η συμπεριφορά του οικοδεσπότη του “Στούντιο-Παρνασσός” είναι αξιοσημείωτες. Η βλακεία που επιδεινώνεται από την αυτοπεποίθηση του χαρακτήρα, και οι αντικρουόμενες ανοησίες που διαδέχονται η μία την άλλη και συγκρούονται μεταξύ τους στη συλλογιστική του που αντιστοιχεί σε έναν μεθυσμένο έμπορο χαλιών, συνιστούν μια απαράδεκτη προσβολή για καθετί που μπορεί να σκέφτεται κανείς –ακόμα και αν είναι πολύ άσχημο– για τον κινηματογράφο. Είναι καιρός πλέον να καταγγεληθεί αυτό το άτομο, να αποβληθεί από τις “πνευματικές ελίτ” του Παρισιού, και να ενθαρρυνθεί η νεολαία να εξασκηθεί στη ρητορική δράση πηγαίνοντας να του εκφράσει, κάθε βράδυ, την αντίφαση –χωρίς να στερηθεί, επ’ ευκαιρία, την άσκηση βίας· ή να τον φτύσει, εφόσον παρουσιαστεί το κίνητρο.

ΚΑΛΑ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΕΥΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ

Επειδή, για τα μεγάλα παιχνίδια μας, δεν έχουμε πια παρά μόνο τους *λετριστές*.

Ωγκύστ Ανγκλές
(*Confluences*, νέα σειρά, τεύχος 11, 1946)

Θα στερηθούμε λοιπόν τον πλήρη και ολοκληρωτικό λετρισμό;

Ετιάμπλ
(*Temps Modernes*, τεύχος 43, 1949)

Δεδομένου ότι λίγοι άνθρωποι είναι σε θέση να διεισδύσουν στα λετριστικά μυστικά, η εντύπωση γι' αυτά δεν έχει σημασία.

Πανγκλός-Γκαξότ
(*Nice-Matin*, 1954)

Εξάλλου, δεν ξέρω αν το πέρασμά τους από τους τομείς που με απασχολούν υπάρχει πραγματικά, και αν δεν επιβάλλουμε την ύπαρξη αυτής της ομάδας μέσα από τα γραπτά μας... Κανένα βιβλίο δεν επισημαίνει το πέρασμά τους.

Ιζού (II)
(*Enjeu*, τεύχος 2, 1954)

Η ΜΟΡΦΗ ΜΙΑΣ ΠΟΛΗΣ ΑΛΛΑΖΕΙ ΠΙΟ ΓΡΗΓΟΡΑ

Η καταστροφή της οδού Σωβάζ, που επισημάνθηκε στο τεύχος 7 του *Potlatch* (Αύγουστος 1954), είχε ξεκινήσει γύρω στις αρχές του 1954 από διάφορες ιδιωτικές εταιρείες. Τα εδάφη που την χώριζαν από την όχθη του Σηκουάνα καλύφθηκαν σύντομα από παράγκες. Το 1955, οι υπηρεσίες των Δημόσιων Έργων αναμίχθηκαν με απίστευτο μένος, φτάνοντας μέχρι το σημείο να κόψουν την οδό Σωβάζ λίγο μετά την οδό Φούλτον για να κατασκευάσουν ένα μεγάλο κτίριο –σχεδιασμένο για την Ταχυδρομική, Τηλεγραφική και Τηλεφωνική Υπηρεσία (P.T.T.)– που καλύπτει περίπου το ένα τέταρτο του μήκους της παλιάς οδού Σωβάζ. Αυτή δεν φτάνει πλέον σήμερα μέχρι τη λεωφόρο Γκαρ. Τελειώνει στις αρχές της οδού Φλαμάν.

Το πιο ωραίο τμήμα του πάρκου των Ξένων Αποστολών (βλ. *Potlatch*, τεύχος 16) στεγάζει αυτόν τον χειμώνα ένα πλήθος προκατασκευασμένων τροχόσπιτων που θυμίζουν τις βρωμιές του αβά Πιερ.

Επιπλέον, η συνεχής κίνηση που μεταφέρει τα τελευταία τέσσερα χρόνια την περιοχή των απολαύσεων (:;) της Αριστερής Όχθης επεκτείνοντάς την στα ανατολικά της λεωφόρου Μισέλ και προς την κατεύθυνση της Μοντάν-Ζενεβιέβ παίρνει ανησυχητικές διαστάσεις. Σήμερα, η Μοντάν-Ζενεβιέβ περιβάλλεται από διάφορες επιχειρήσεις εγκαταστημένες στην οδό Ντεκάρτ. Το ψυχογεωγραφικό ενδιαφέρον αυτών των τριών σημείων πρέπει λοιπόν να

θεωρηθεί αισθητά μειωμένο, ιδίως για τα δύο πρώτα που στην ουσία δεν αξίζουν πια το ταξίδι.

ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΕΘΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Δεν έχουμε τίποτα κοινό εκτός από την επιθυμία του παιχνιδιού, αλλά αυτή μας οδηγεί μακριά. Οι πραγματικότητες για τις οποίες μας είναι εύκολο να συμφωνήσουμε είναι ακριβώς εκείνες που τονίζουν την αναγκαστικά εφήμερη όψη της θέσης μας: είναι πολύ αργά για να κάνουμε τέχνη· λίγο νωρίς για να κατασκευάσουμε συγκεκριμένα καταστάσεις κάποιας ευρύτητας· η αναγκαιότητα να δράσουμε δεν χωράει καμία αμφιβολία.

Ο καθορισμός και η τήρηση μιας πλατφόρμας δράσης θεμελιωμένης στις ανησυχίες που μας προσιδιάζουν προσκρούουν διαρκώς σε δύο παρεκκλίνουσες τάσεις με αντίθετα κίνητρα.

Μερικά άτομα ολισθαίνουν ξανά σε μια καλλιτεχνική προοπτική, από την οποία ίσως δεν είχαν βγει ποτέ –και δεν μας ενδιαφέρει ότι οι καλλιτεχνικές ιδέες τους περιλαμβάνουν πράγματι ένα μεγάλο μέρος αντικαλλιτεχνικών στοιχείων που προσκόμισαν οι διαδοχικές μόδες του πρώτου μισού του αιώνα–, ομολογώντας έτσι μια αδυναμία επίλυσης των πραγματικών προβλημάτων τους. Ανάμεσά μας, η λεγόμενη μεταγραφική προπαγανδιστική δραστηριότητα εξυπηρέτησε μέχρι σήμερα περισσότερο αυτή τη θλιβερή χρήση παρά οτιδήποτε άλλο.

Μια άλλη μερίδα, που περιλαμβάνει μερικές φορές τους πιο προχωρημένους στην αναζήτηση μιας νέας συμπεριφοράς, φαίνεται να καθοδηγείται από την επιθυμία για το άγνωστο, για το μυστήριο πάση θυσία –και, μόλις που χρειάζεται να το επισημάνουμε, από μια ασυνήθιστη φιλοσοφική ανοησία– με διάφορες αποκρυφιστικές απολήξεις που συγγενεύουν ακόμα και με τη θεοσοφία. Η ανάλυση και κατάπιψη αυτής της τελευταίας τάσης μάς οδήγησαν να θέσουμε εγκαίρως τέρμα στη σχετική πολιτική ελευθερία που είχαμε αμοιβαία αποδεχτεί μέχρι εκείνη τη στιγμή, στην αόριστα αναρχίζουσα κοινή επαναστατική βάση που αποτέλεσε ευνοϊκό έδαφος για τα χειρότερα θεωρητικά λάθη, ιδίως ενάντια

στην υλιστική ψυχογεωγραφία, και ακόμα ενάντια σε κάθε συνεπή καταστασιακή στάση.

Είναι βέβαιο ότι κάθε κρίση που κατέληξε στην εξάλειψη μιας από αυτές τις τάσεις είχε ως αποτέλεσμα να ενισχύσει την άλλη σε κάποιο βαθμό, ή σε κάθε περίπτωση μια τρίτη πιο γενικά συμμεριζόμενη στάση, εκείνη μιας διανοητικά βολικής αδράνειας, ικανής να εκδηλώνεται το πολύ-πολύ με ορισμένες λεκτικές υπερβολές ή, σπάνια, με κάποια φιλονικία. Πιστεύουμε ότι αυτές οι πρακτικές παρέχουν στον αντιλετρισμό σοβαρότερα επιχειρήματα από αυτά που βρίσκει στον ξαναζεσταμένο αισθητισμό ορισμένων από τους παλιούς συντρόφους μας της περιόδου πριν το 1952, των οποίων η στάση έκτοτε είναι ολοφάνερα γελοία.

Εξάλλου, όπως αυτές οι ραδιουργίες μιας νεοκαντιανής αισθητικής δεν αφορούν πια κανέναν, έτσι και η άρνηση που υποστηρίζει την αποχή από τη γραφή και από κάθε μορφή έκφρασης, την οποία βλέπουμε να αναπτύσσεται σε ορισμένους κύκλους που έχουν έρθει βιαστικά σε επαφή με τα έντυπά μας, αποτελεί μια αισχρή και αντιδραστική παραίτηση. Ορισμένοι καλλιτέχνες, που παλεύουν εδώ και πολύ καιρό με τα στείρα προβλήματα ενός εξαντλημένου τομέα, πιστεύουν ότι ενεργούν ως καινοτόμοι αποκηρύσσοντάς τα ξαφνικά. Προφανώς, όποιος είναι ανίκανος να επινοήσει, δηλαδή να συμμετάσχει στην επινόηση μιας ανώτερης δραστηριότητας, θα ήταν καλύτερο να συνεχίσει τις προηγούμενες δραστηριότητές του θέτοντάς τις, για παράδειγμα, στην υπηρεσία εκλογικών επιταγών. Οι αμήχανοι διανοούμενοι που λένε ότι θα γίνουν χτίστες ή ξυλοκόποι, ή το κάνουν πραγματικά για μερικές εβδομάδες, επιτελούν απλώς μια μετάθεση, αντίστοιχη με το επίπεδο της συνείδησης που φαντάζονται ότι κατέχουν, της πιο απεχθούς θρησκευτικής μεταστροφής. Αυτά τα απορρίμματα είναι φυσιολογικά, καθώς πολύ λίγα άτομα είναι διατεθειμένα αυτή τη στιγμή να ασχοληθούν με τις έρευνές μας, και ακόμα λιγότερα είναι προικισμένα με τις ελάχιστες απαιτούμενες ικανότητες. Δεν πρέπει να εκπλησσόμαστε αν μια ριζική αλλαγή των αναγκών και των προοπτικών οδηγεί εδώ, όπως και σε κάθε άλλον κλάδο της οικονομίας, σε αρκετά μεγάλες απώλειες ειδικευμένου προσωπικού.

Πρέπει, ωστόσο, να φτάσουμε στη διαλεκτική επίλυση των συγκρούσεων που χαρακτηρίζουν τη σημερινή περίοδο, χωρίς να παραβλέψουμε καμία πτυχή της αλλαγής της ζωής.

Σε αυτούς που μπορούν να ικανοποιούνται με τις απολαύσεις που θα τους παραχωρήσει η συνέχιση της τωρινής κατάστασης πραγμάτων στη διανοήση και στα ήθη· σε αυτούς που δεν μπορούν να υπερασπιστούν τη συμπάθεια για τις σχέσεις τους, τον Ανρί Μισώ ή την οικογενειακή ζωή –δεν έχουμε να πούμε τίποτα.

ΕΡΧΟΜΑΣΤΕ

Μια εταιρεία του Λος Άντζελες ειδικεύεται στην κατασκευή “σπιτιών που ταιριάζουν με την προσωπικότητα”. Για οικογένειες “εξωστρεφείς” ή “εσωστρεφείς” κατ’ επιλογή. Η τιμή κυμαίνεται από μερικές χιλιάδες δολάρια μέχρι 180.000 για το αυθεντικό “Ιρλανδέζικο κάστρο”. (*Paris-Press* της 14^{ης} Δεκεμβρίου 1955, παραθέτοντας από το *Newsweek*.)

ΕΠΙΣΗΜΗ ΔΙΑΨΕΥΣΗ

Δεν είναι αλήθεια ότι ο εκδότης Ζυλιάρ διαπραγματεύτηκε με λετριστές την ενδεχόμενη προμήθεια πλαστών λογοτεχνικών έργων μεγαλύτερης κλίμακας από τα προηγούμενα, για να τα αποδώσει και πάλι σε πολύ νεαρά κορίτσια.

ΚΑΤΩ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΛΕΤΡΙΣΤΕΣ

Φημολογείται ότι μια ομάδα λογοτεχνών που δραστηριοποιείται έξω από τη Γαλλία, καθοδηγούμενη από το ίδιο φλογερά εχθρικό ενδιαφέρον που προκαλούμε σχεδόν πάντα στους κύκλους αυτού του είδους, προετοιμάζει εδώ και πάνω από τρεις μήνες την έκδοση ενός πλαστού τεύχους του *Potlatch*. Στην περίπτωση κατά την οποία οι πόροι που συγκεντρώνουν αυτοί οι μωροφιλόδοξοι πετύχουν κάποιο αποτέλεσμα, παρακαλούμε τους επιστολογράφους μας που θα έρθουν σε επαφή με αυτή την έκδοση να μας την διαβιβάσουν άμεσα, έτσι ώστε το φαινόμενο να παραμείνει μοναδικό.

Το *Potlatch* αποστέλλεται σε ορισμένες από τις διευθύνσεις που κοινοποιούνται στη σύνταξη.

Όλα τα κείμενα που δημοσιεύονται στο *Potlatch* μπορούν να αναπαραχθούν, να αντιγραφούν ή να παρατεθούν εν μέρει χωρίς καμία ένδειξη προέλευσης.

ΜΗ ΣΥΛΛΕΓΕΤΕ ΤΟ *POTLATCH*, Ο ΧΡΟΝΟΣ ΔΟΥΛΕΥΕΙ
ENANTIUM ΣΑΣ.

Σύνταξη: οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32, Παρίσι 5^ο.

ΛΕΤΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΜΠΝΕΥΣΕΩΝ

ΣΥΣΚΟΤΙΣΗ ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΤΥΦΛΟ

Ο κ. Μοϊζ Μπισμούτ, νεαρός ακαδημαϊκός που είναι ήδη γνωστός για τα έργα του σχετικά με τη φωνητική ορθογραφία (*Σημειογραφικό σύστημα της Ίντο*, εκδόσεις Richard-Masse, 1952), κρύφτηκε πίσω από το φανερό ψευδώνυμο Μωρίς Λεμαίτρ για να δημοσιεύσει στις εκδόσεις Fischbacher (οδός Σηκουάνα 33) ένα έργο με τίτλο *Τι είναι ο λετρισμός;* του οποίου ο σκοπός ήταν αρκετά φιλόδοξος:

“Ο σκοπός και η μέθοδος αυτού του βιβλίου θα είναι λοιπόν να παρουσιάσει με απλό τρόπο αλλά και να ταξινομήσει με ακρίβεια τις λετριστικές ανακαλύψεις, τη σχέση τους με τα υπάρχοντα πεδία, τα όρια της ισχύος τους, καθώς επίσης και τις αρχικές προτάσεις επιβεβαίωσης που περιέχουν” (σελίδα 13).

Δυστυχώς όμως, σε έναν ολόκληρο ογκώδη τόμο, ο συγγραφέας παραμένει πολύ κατώτερος του προγράμματός του, τόσο λόγω ιδεολογικής αδυναμίας και έλλειψης επαρκούς τεκμηρίωσης όσο και, καθώς φαίνεται, εξαιτίας της προσωπικής του αφέλειας: Πα-

ραθέτει έτσι ατάραχα, στη σελίδα 144, ανάμεσα στις “συναρπαστικές προτάσεις” που ο ίδιος ακολούθησε και εγκατέλειψε στη ζωή του... “την αναρχική Ομοσπονδία και τον δρόμο των Λάντσα ντελ Βάστο-Γκουρτζιέφ”!

Στο πλαίσιο αυτό, δεν μας προκαλεί έκπληξη στη συνέχεια να τον βλέπουμε να υιοθετεί για λογαριασμό του τις αξιοθρήνητες θέσεις της λετριστικής Δεξιάς, όπως αυτή συγκροτήθηκε το 1952, και μάλιστα να επαυξάνει τα παιδιαρίσματά της. Τίποτα δεν λείπει εδώ, από το χυδαίο λεξιλόγιο του μυστικισμού (σελίδα 136: “Ο Θεός δημιουργεί τους Ιούδες και τους Μωυσήδες του, διότι αυτοί αποτελούν μέρος της θέλησής του. Και ο αληθινός Μεσσίας είναι για τον εαυτό του, αδιάκοπα, ένας Ιούδας... κλπ.”) μέχρι τις πιο εντυπωσιακές “οικονομικές” ανοησίες: στη σελίδα 124, ο χριστιανισμός παρουσιάζεται σαν μια ιδεολογία που θα μπορούσε να προκαλέσει την κατάργηση της δουλείας, λες και μέχρι τον 19^ο αιώνα τα χριστιανικά έθνη δεν εφάρμοζαν ακόμα τη δουλεία εκεί όπου το απαιτούσαν οι συνθήκες παραγωγής.

Είναι αυτονόητο ότι διαφωνούμε ριζικά με όλα τα συμπεράσματα αυτού του βιβλίου, έστω και αν μερικές από τις σελίδες του τυχαίνει να εκθέτουν, σχεδόν συμπτωματικά, ορισμένες απόψεις δευτερεύουσας σημασίας που μπορούμε να αναγνωρίσουμε ως δικές μας.

ΕΓΚΩΜΙΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΤΡΑΜΜΕΝΗΣ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑΣ

Συναντιούνται σε απίθανες ώρες σε απίθανους τόπους, ανταλλάσσουν βιαστικά μια-δυο λέξεις με συμβουλές ή συστάσεις (αυθεντικές λεπτομέρειες για τα ταξίδια τους και τις έρευνές τους· τις παρατηρήσεις τους για τους χαρακτήρες και τα ήθη· όλες τις περιπέτειές τους εν τέλει, καθώς επίσης και τις αφηγήσεις και άλλα κείμενα που θα μπορούσαν να προκύψουν από τα τοπικά σκηνικά ή τις αναμνήσεις που συνδέονται με αυτά) και συνεχίζουν τον δρόμο τους προς το καθορισμένο έργο, καθώς ο χρόνος είναι πολύτιμος και αρκούν πέντε λεπτά για να εξισορροπήσουν μια ζωή.

Ή κάνω λάθος ή αναλαμβάνουμε την πιο ένδοξη περιπέτεια που παρουσιάστηκε ποτέ: τη θεώρηση που ασχολείται με ορισμένες τοποθεσίες στην Ιρλανδία και αλλού, οι οποίες εμφανίζονται

στους γενικούς γεωγραφικούς χάρτες με χρώμα ή στους επιμέρους στρατιωτικούς τοπογραφικούς χάρτες με κλίμακες και γραμμοσκιάσεις· τον προσδιορισμό ενός παθιασμένου οργανισμού που προορίζεται να λειτουργήσει σε αυτό το περιβάλλον.

Αρκεί να είναι σπουδαία η πράξη, να είναι ηρωικοί οι εκτελεστές, να διεγείρονται τα πάθη, και να αισθάνονται όλοι αυτή τη μεγαλοπρεπή θλίψη που προκαλεί όλη την απόλαυση της τραγωδίας.

Η ΚΟΡΥΦΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΣΗΣ

Από αυτό το εικοστό έκτο τεύχος και μετά, το *Potlatch* παύει να εκδίδεται μηνιαία. Αυτό το δελτίο μάς έφερε ήδη όλους τους φίλους που μπορούσε να μας γνωρίσει, εντός των ορίων της διανομής του, και σίγουρα δεν θα μπορεί να εξάψει πλέον εκείνους στους οποίους είχε μια τέτοια επίδραση για πολύ καιρό. Προχωρώντας συνειδητά, θα αποφύγουμε λοιπόν να το μετατρέψουμε σε συνθήθεια, διατηρώντας τον ρυθμό της έκδοσής του σε συνθήκες αναγκαστικά φθίνουσας αποτελεσματικότητας.

Το *Potlatch* θα κυκλοφορεί στο εξής πιο άτακτα, ως προετοιμασία μιας νέας, διευρυμένης φάσης των εκδόσεών μας.

ΟΙ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΣΤΕΣ ΤΗΣ GALLIMARD ΣΤΑ ΙΧΝΗ ΜΙΑΣ ΚΟΣΜΟΘΕΩΡΙΑΣ

Ο Κενώ διευθύνει. Και όμως πρόκειται για τη σύνταξη του πολιτιστικού ισολογισμού της εποχής μας, που δεν παραμελεί ταυτόχρονα να ανοίγει “παράθυρα στο μέλλον”. Στο τεύχος 21 της *Actualité littéraire*, οργάνου του συλλόγου βιβλιοπωλών της Γαλλίας, ο ίδιος ο Κενώ γράφει το κεντρικό άρθρο και ανοίγει ενδιαφέρουσες προοπτικές σχετικά με την πνευματική συνοχή του μνημειώδους εγχειρήματός του:

«Ο κανόνας μας, γράφει, ήταν να εμπιστευτούμε τον ειδικό, την αντικειμενικότητά του καθώς και τη γνώση του για το θέμα. Αφήνουμε σε αυτόν την ευθύνη του κειμένου του. Ο δικός μας έλεγχος αποσκοπεί μόνο στην αποφυγή παραλείψεων, τουλάχιστον εκείνων που δεν θα μπορούσε να δεχτεί ο αναγνώστης: Για παράδειγμα, ένας βιολόγος είχε παραλείψει να μιλήσει για τον μιμητισμό, όχι επειδή το είχε ξεχάσει αλλά επειδή αρνείται προ-

σωπικά την ίδια του την ύπαρξη: του ζητήσαμε απλώς να πει τη γνώμη του ώστε να μη λείπει η λέξη. Ένας ιστορικός δεν είχε αναφέρει μια διάσημη μάχη, μια από τις λίγες των οποίων την ημερομηνία γνωρίζει όλος ο κόσμος, επειδή κατά τη γνώμη του δεν έχει ιστορική αξία. Αλλά οι “διορθώσεις” μας δεν υπερβαίνουν αυτή την έκκληση για χάρη του αναγνώστη.»

Καθώς φαίνεται, είναι μια εγκυκλοπαίδεια που θα πάει μακριά.

Η ΠΡΩΤΗ ΠΕΤΡΑ ΠΟΥ ΦΕΥΓΕΙ

Μάθαμε με ικανοποίηση ότι ο αρχιτέκτονας Μαξ Μπιλ, διευθυντής της Σχολής Σχεδιασμού της Ουλμ (δηλαδή του καινούριου Μπάουχαους, αρτηριοσκληρωμένου διαδόχου της Σχολής του Μονάχου) οδηγήθηκε σε παραίτηση από τη θέση του. Στο Συνέδριο Βιομηχανικού Σχεδιασμού, που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Δέκατης Τριεννάλε Βιομηχανικής Τέχνης στο Μιλάνο, η αντίφαση εκφράστηκε βίαια στον Μαξ Μπιλ από τον Γιορν και μερικούς Ιταλούς συντρόφους στο όνομα του ξεπεράσματος του φονξιοναλιστικού προγράμματος. Μετά τη διαμάχη που ακολούθησε, η διαγραφή του Μαξ Μπιλ, του οποίου η θεωρητική κτάρρευση αποδείχτηκε από ορισμένες γελοίες απειλές νομικών ενεργειών, ήταν προφανώς απαραίτητη. Αλλά καμία πραγματικά προοδευτική τάση δεν εμφανίστηκε στη σχολή της Ουλμ, την οποία θα συνεχίσουμε να αντιμαχόμαστε με αυξημένη αυτοπεποίθηση χάρη σε αυτή τη σημαντική επιτυχία.

Η κοινή μας οργάνωση για τη δράση που θα αναληφθεί τώρα στην αρχιτεκτονική εγκαταστάθηκε στην ακόλουθη διεύθυνση: Πειραματικό Εργαστήριο του Διεθνούς Κινήματος για ένα Φαντασιακό Μπάουχαους (οδός 20^{ης} Σεπτεμβρίου 2, Άλμπα, Ιταλία).

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Μωχάμεντ Νταχού

“ΑΘΛΙΟ ΘΑΥΜΑ”

ΚΑΤΑΠΤΥΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

1

Η σύγχρονη ποίηση γίνεται σε σταθερή αντίθεση με τις κυρίαρχες δυνάμεις της κοινωνίας όπου έζησαν οι δημιουργοί της. Αυτοί κα-

τηγορήθηκαν τόσο για τις ιδιαιτερότητες του έργου τους όσο και για εκείνες της ύπαρξής τους. Για πολύ καιρό η κυρίαρχη ιδεολογία δεν τους συμπεριλάμβανε χωρίς επιφυλάξεις στο πάνθεόν της, ακόμα και όταν η συνεισφορά τους ήταν δύσκολο να αμφισβητηθεί. Ο Μαλαρμέ υπερασπιζόταν ακόμα τον Πόε που είχε αντλήσει την έμπνευσή του “στο ανέντιμο ρεύμα κάποιου μαύρου μίγματος”. Με λίγα λόγια, η αστική σκέψη υπερασπιζόταν τον εαυτό της σε όλα τα μέτωπα.

Σήμερα, η εξουσία βρίσκεται στα χέρια των ίδιων ανθρώπων, αλλά ξέρουμε ότι δεν υπερασπίζονται πλέον μια δική τους σκέψη. Παρηγορούνται γι’ αυτό αρνούμενοι την ίδια τη δυνατότητα μιας υπερασπίσιμης σκέψης (αυτό ισχύει για τους πιο προχωρημένους, ασφαλώς εξακολουθούν να υπάρχουν χριστιανοί). Και οι μορφές τέχνης που κατέστρεφαν την κουλτούρα τους και τα γούστα τους έχουν θριαμβεύσει σε τέτοιο βαθμό ώστε φτάνουν, σήμερα που αυτές έχουν εξαντληθεί και έχουν γίνει κοινότοπες, να θαυμάζουν τις τελευταίες επαναλήψεις τους και να υπολήπτονται τις ίδιες τις αδυναμίες τους.

Έτσι ο Ανρί Μισώ μπορεί να κάνει μια έκθεση και ένα ή δύο βιβλία (*Άθλιο Θάυμα*) βασισμένα στο μοναδικό ενδιαφέρον ότι δημιουργήθηκαν υπό την επήρεια της μεσκαλίνης. Η τρέλα, τα ναρκωτικά παραμένουν τα αιώνια μέσα αντιπερισπασμού μιας εντεταλμένης οπισθοφυλακής, που στερείται πλέον οποιασδήποτε θετικής ανταπόδοσης και εξυπηρετεί από τη μικρή της θέση –ανάμεσα στα κουτσομπολιά του *Elle*, τις τελευταίες ανακαλύψεις του Χίτσκοκ και τους Νεότουρκους του ριζοσπαστικού κόμματος– το μεγάλο έργο της αποβλάκωσης του πλήθους.

2

Πρόταση του Άσγκερ Γιορν: για να επιταχυνθεί με συνέπεια αυτή η διαδικασία αποσύνθεσης, η Γαλλική Κωμωδία (*Comédie-Française*) πρέπει να παίζει τους κλασικούς (και, ελλείψει αυτής, κάποιο θέατρο του Υσέτ, φιλόξενο για μικρούς δημιουργούς, θα μπορούσε έτσι να αυξήσει την υπόληψή του) υπό την επήρεια κατάλληλων ναρκωτικών που θα ανακοινώνονται στις αφίσες και στα προγράμματα. Μια μεγάλη ποικιλία ερμηνειών του ίδιου έργου είναι εξασφαλισμένη, εφόσον ολόκληρος ο θίασος θα βρίσκεται υπό την επίδραση του οπίου ή της ηρωίνης· την επόμενη μέρα

θα δοκιμάζουν χασίς ή ακόμα και ναρκωτικά διαφορετικά για τον κάθε ηθοποιό. Αγαλλίαση για τους λόγιους και εξασφάλιση ενός σταθερού κοινού τοξικομανών, που θα συμβάλει στο ξεπέραςμα της οικονομικής κρίσης του θεάτρου μας.

Στην περίπτωση που κάποιος θα είχε το θάρρος να προχωρήσει άμεσα σε αυτές τις ακρότητες, οι λετριστές δεσμεύονται να παρακολουθήσουν τις παραστάσεις σε προφανή κατάσταση μέθης, αφού θα έχουν ρουφήξει ρούμι, βότκα, κόκκινο κρασί ή κάποιο άλλο ποτό που θα επιλεγεί από τον διευθυντή σε αρμονία με τις δικές του δοκιμές.

ΤΙΠΟΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ

Υπάρχουν περισσότερο ή λιγότερο βολικοί τρόποι να καμφθεί το ηθικό του στρατού. Αν κάποιος είναι πρώτα απ' όλα πατριώτης, έπειτα σε κάθε περίπτωση κοσμοπολίτης, γνωστός δημοσιογράφος, χριστιανός της αριστεράς ή ρεφορμιστής με καλές συναναστροφές, δεν θα περάσει πολύ καιρό στη φυλακή –όσο βίαιη και αν είναι στην καταστολή αυτού του εγκλήματος, εξαιτίας του δόγματος και της παράδοσης, μια σοσιαλιστική κυβέρνηση.

Αλλά αν κάποιος δεν κατέχει αυτές τις διακρίσεις, αν δεν ανήκει στην κάστα των ειδικευμένων αντιαποικιοκρατών που συγκεντρώνονται τακτικά τρέχοντας να διασώσουν κάποιον δικό τους που προβάλλει η επικαιρότητα, αν είναι λοιπόν ύποπτος για την υποκίνηση μιας πιο γενικής ανατροπής, δεν θα κατονομαστεί συχνά στις ωραίες συναντήσεις όπου πηγαίνουν αυτές οι ελίτ αναμινύοντας τις διάφορες τάσεις τους, δεν θα καλύψει πολλές γραμμές στις ατρόμητες εβδομαδιαίες εκδόσεις.

Να γιατί η φυλάκιση στη Φρεν του Πιερ Φρανκ, γραμματέα της 4^{ης} Διεθνούς, και αρκετών αγωνιστών αυτής της οργάνωσης, πέρασε σχεδόν απαρατήρητη.

ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΜΙΑΣ ΠΡΟΣΦΑΤΗΣ ΣΟΥΡΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ

Ο Αντρέ Μπρετόν περίμενε τα εξηκοστά γενέθλιά του στις 18 του περασμένου Φεβρουαρίου. Με τη φροντίδα των συντρόφων μας της επιθεώρησης *Les Lèvres Nues*, φτιάχτηκαν ψεύτικες προσκλή-

σεις που οδήγησαν στα σαλόνια του ξενοδοχείου Λουτετία έναν απροσδιόριστο αριθμό παραπλανηθέντων (αρκετές εκατοντάδες σύμφωνα με την *L' Express*, αλλά ο ανταποκριτής της *Combat* δεν είδε παρά μόνο “μερικούς απρόβλεπτους προσκεκλημένους”).

Τρεις μέρες αργότερα οι ίδιες προσκλήσεις, που στάλθηκαν από το Βέλγιο στα ίδια πρόσωπα, είχαν εμπλουτιστεί με μια φράση στο πάνω μέρος τους που γνωστοποιούσε την ψευδή είδηση και από πού προερχόταν η ενέργεια.

Κανένας όμως δεν είχε ενοχληθεί από τη σκοπίμως γελοία μορφή μιας πρόσκλησης που ανακοίνωνε ότι ο Μπρετόν θα εκμεταλλευόταν αυτή την ευκαιρία για να αναλύσει “την αιώνια νεότητα του σουρρεαλισμού”. Αποδεικνύεται έτσι ότι καμιά ανοησία δεν μπορεί πλέον να προκαλεί κατάπληξη όταν προτείνεται από αυτό το δόγμα.

Είναι περιττό να τονιστεί ότι κανένας δεν είχε την πρόθεση να “επιτευχθεί” μια ακόμα μυστικοποίηση σε βάρος της καλλιεργημένης υψηλής κοινωνίας του Παρισιού, αλλά να *επισημανθεί* μια σημαντική ημερομηνία. Ο τύπος δεν την παρέλειψε.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΕ ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΦΩΤΙΑΣ

Κύριοι,

Έχοντας λάβει γνώση του ερωτηματολογίου της έρευνας που ο *Πύργος της Φωτιάς (La Tour de Feu)* “θεώρησε αναγκαίο και επείγον” να διεξάγει για τις σχέσεις μεταξύ ποίησης και ζωγραφικής, εν μέσω μιας επανάστασης που θα επηρέαζε την “απεικόνιση”, δεν θα ξαφνιάσουμε κανέναν αναγνωρίζοντας ότι αυτή η έρευνα δεν μας φαίνεται να επιδέχεται απάντηση.

Αλλά, αντί αυτής, θεωρούμε χρήσιμο για μια σκέψη που είναι προφανώς περισσότερο παραπλανημένη παρά παραπλανητική, να σας προτείνουμε τα εξής θέματα για περισυλλογή: ποια σχέση θα μπορούσε να υπάρχει ανάμεσα στα ερωτήματά σας και τη νοημοσύνη, έστω και αν αυτή είναι ελάχιστα προηγμένη; Ανάμεσα στο λεξιλόγιό σας και τη γαλλική γλώσσα; Ανάμεσα στην ύπαρξή σας και τον 20^ο αιώνα;

Για τη Λετριστική Διεθνή:
Ζιλ Ζ. Βολμάν, Γ.-Ε. Ντεμπόρ

ΓΙΑ ΕΝΑ ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

1. *dériver*: εκτρέπω το νερό (12^{ος} αι.), *dérivation* (1377, Λ.), *-atif* (15^{ος} αι.), δάνειο από το λατινικό *derivare*, *-atio*, *-ativus*, κυριολεκτικά και μεταφορικά (από το *rinus*, ρους).
2. *dériver*: απομακρύνομαι από την όχθη (14^{ος} αι, Β.), σύνθετο του *rive*, όχθη.
3. *dériver*: ξεμακραίνω (16^{ος} αι., Α. ντ' Ωμπινιέ, παραλλαγή του *driver*), διασταύρωση του Αγγλ. το *drive* (κυριολ. “ωθώ”) και του προηγούμενου. Παραγ.: *dérive*, *-ation* (1690, Φυρετιέρ).
4. *dériver*: ελευθερώνω αυτό που καθηλώθηκε. Βλ. *river*, καθηλώνω.

ΤΟ ΚΑΛΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Στο τελευταίο βιβλίο που εκδόθηκε σχετικά με τον Ρετζ (εκδόσεις Albin-Michel) ο κ. Πιερ-Ζωρζ Λορίς, χωρίς να υπερασπίζεται την πιο συμβατική ηθικολογία στην αξιολόγηση του χαρακτήρα του, δικαιολογεί ωστόσο τη γελοία εξήγηση της συμπεριφοράς του μέσω της φιλοδοξίας: “Από ήττα σε ήττα, τα *Απομνημονεύματα* συνεχίζονται έτσι μέχρι την τελική καταστροφή... τα *Απομνημονεύματά* του δεν έχουν την κατήφεια ενός νικημένου αλλά το κέφι ενός παίκτη... ο Ρετζ πέτυχε τον μοναδικό σκοπό που είχε θέσει...”

Η εξαιρετική παιγνιώδης αξία της ζωής του Γκοντί, και εκείνης της Σφενδόνης της οποίας υπήρξε ο σημαντικότερος υποκινητής, πρέπει να αναλυθούν σε μια πραγματικά σύγχρονη προοπτική.

Στην αξιοσημείωτη σειρά περιπετειών του Δόκτορος Φου Μαντσού, του κ. Σαξ Ρόμερ, που κυκλοφόρησε στα γαλλικά κατά τη δεκαετία του '30 από τη συλλογή “Η Μάσκα”, πρέπει να ξεχωρίσουμε ιδιαίτερα τα *Μυστήρια της Σι-Φαν* (τη Μάσκα του Φου Μαντσού). Εκτός από την καταστασιακή ομορφιά της συμπεριφοράς των αντιμαχόμενων χαρακτήρων που, στην πραγματικότητα, σχετίζονται μεταξύ τους μόνο μέσω της συμμετοχής τους σε ένα τρομακτικό παιχνίδι του οποίου σκηνοθέτης είναι ο Φου Μαντσού, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι η χρήση της διακόσμησης, άλλοτε εξωφρενική και άλλοτε λογική, προσεγγίζει την ψυχογεωγραφία.

Σύνταξη: οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32, Παρίσι 5^ο.

ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ

Στις 4 του περασμένου Αυγούστου επρόκειτο να ξεκινήσει στη Μασσαλία ένα Φεστιβάλ Πρωτοποριακής Τέχνης, που διοργανώθηκε με την υποστήριξη διάφορων κυβερνητικών τουριστικών οργανισμών, καθώς επίσης και του υπουργείου Ανοικοδόμησης και Πολεοδομίας. Από τη διακόσμηση που επιλέχθηκε –το κτίριο του Κορμπυζιέ που αποκαλείται “Ακτινοβόλα Πόλη”– και το φάσμα των διαφαινόμενων προσωπικοτήτων, αυτή η εκδήλωση ήταν η αποθέωση των κονφουζιονιστικών και οπισθοδρομικών τάσεων που κυριάρχησαν αδιάλειπτα στη σύγχρονη έκφραση εδώ και δέκα χρόνια. Η δημόσια καθιέρωση μιας τέτοιας συνάθροισης συντελέστηκε, όπως γίνεται συνήθως, τη στιγμή ακριβώς όπου η χρεοκοπία αυτών των τάσεων εμφανίζεται σε ολοένα ευρύτερους τομείς της πνευματικής κοινής γνώμης· τη στιγμή όπου ξεκινάει μια αμετάκλητη στροφή προς μια συγκλονιστική απελευθέρωση σε όλα τα πεδία.

Τέσσερις μέρες πριν την έναρξη του Φεστιβάλ Πρωτοποριακής Τέχνης, η Λετριστική Διεθνής έκανε μια έκκληση για μπιόκοτάζ, εξηγώντας ότι η θέση που πήρε σε σχέση με τη συνάντηση της Μασσαλίας θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά στο μέλλον ώ-

στε να τονιστεί η διαίρεση σε δύο στρατόπεδα, μεταξύ των οποίων οποιοσδήποτε διάλογος θα είναι ανώφελος:

“Οι συμμετέχοντες σε αυτή την παρέλαση, όπου τίποτα δεν λείπει από αυτό που θα αντιπροσωπεύει σε είκοσι χρόνια την ηλιθιότητα της δεκαετίας του '50, θα στιγματιστούν οριστικά από μια άκριτη προσκόλληση στην τελειότερη εκδήλωση του πνεύματος μιας εποχής. Καλούμε λοιπόν τους καλλιτέχνες που προσκλήθηκαν, τουλάχιστον εκείνους που δεν αισθάνονται τελειωμένοι, να αποστασιοποιηθούν άμεσα από αυτό το αμάλγαμα του ντεϊσμού, του τασισμού και της ανικανότητας... Καλούμε τη διεθνή πρωτοπορία να καταγγείλει το νόημα αυτού του ελιγμού και να δημοσιεύσει τα ονόματα όσων εμπλέκονται σε αυτόν.”

Το Φεστιβάλ Πρωτοποριακής Τέχνης, που ξεκίνησε εν μέσω της σχεδόν ομόφωνης αδιαφορίας του τύπου (μόνο δύο καθημερινές εφημερίδες του Παρισιού αναφέρουν την έναρξή του με πολύ σύντομα άρθρα), εγκαταλείφθηκε την τελευταία στιγμή από ορισμένους διοργανωτές του, φτάνοντας συχνά να μη συγκεντρώνει παρά μόνο καμιά εικοσαριά θεατές ανά συνεδρία, και κατέληξε σύντομα σε μια πλήρη αποτυχία ακόμα και από οικονομική άποψη.

Κάποιες σύντομες ευγενικές αναφορές στα συνεργαζόμενα εβδομαδιαία έντυπα δεν κατάφεραν να συγκαλύψουν τη διάλυση της ωραίας Τασιστο-Σεκοτίνικης πρωτοπορίας. Προσπάθησαν το πολύ να διαδώσουν μια αναταραχή δυσφημώντας την αντιπολίτευση. Έτσι η *Figaro Littéraire*, στο τεύχος της 11^{ης} Αυγούστου, ανέφερε ότι κάποιοι λετριστές συμμετείχαν στο Φεστιβάλ και ταυτόχρονα το μποϊκοτάρισαν· έπειτα, ενώ δημοσίευσε στο τεύχος της επόμενης εβδομάδας την επίσημη διάψυσή μας, παρέλειψε με νόημα την τελευταία φράση: “Η έκκληση της Λετριστικής Διεθνούς, την οποία αναφέρετε, δεν απευθυνόταν βέβαια στους εμπόρους πινάκων ζωγραφικής, και εισακούστηκε ευρέως.”

Η αλήθεια είναι ότι τον Αύγουστο του 1956 ήταν ήδη πολύ αργά για να πλασαριστεί ένα συνεκτικό όραμα των σύγχρονων τεχνών που έχουν θεμελιωθεί στην επανάληψη εμπειριών του παρελθόντος. Η μεταπολεμική περίοδος της αντίδρασης τελειώνει. Ήταν πολύ αργά ακόμα και για να δρέψουν τις πολιτικές δάφνες των βετεράνων μιας πρωτοπορίας που έγινε ακίνδυνη. Αυτή εδώ δεν

υπήρξε ποτέ επιθετική, και αυτό αρχίζει να γίνεται γνωστό. Και πάνω απ' όλα, αυτή η περίοδος χαρακτηρίστηκε βασικά από άναρχες και αποσπασματικές επαναλήψεις. Ήταν απερίσκεπτο λοιπόν να επεκταθεί η επιχείρηση –εγκαταλείποντας απλώς την επιλογή μιας “μοντέρνας” διακόσμησης για ένα φεστιβάλ θεάτρου, φτωχό συγγενή εκείνου της Αβινιόν· καταλήγοντας σε μια βιαστική προσάρτηση της ζωγραφικής ή του κινηματογράφου –μέχρι το θέαμα μιας ενότητας που δεν υπήρξε ποτέ. Η μοναδική δυνατότητα ύπαρξής της βρίσκεται στην ενιαία επανάσταση που ξεκινάει.

Η ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΤΗΣ ΑΛΜΠΑ

Από τις 2 ως τις 8 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε στην Ιταλία, στην πόλη της Άλμπα, ένα Συνέδριο που συγκλήθηκε από τον Άσγκερ Γιορν και τον Τζουζέπε Γκαλίτσο στο όνομα του *Διεθνούς Κινήματος για ένα Φανταστικό Μπάουχαους*, μιας ομαδοποίησης της οποίας οι απόψεις συμφωνούν με το πρόγραμμα της Λετριστικής Διεθνούς για την πολεοδομία και τις δυνατές χρήσεις της (βλ. *Potlatch*, τεύχος 26). Οι εκπρόσωποι πρωτοποριακών τμημάτων από οκτώ χώρες (Αλγερία, Βέλγιο, Γαλλία, Δανία, Ιταλία, Μεγάλη Βρετανία, Ολλανδία, Τσεχοσλοβακία) συναντήθηκαν εκεί για να θέσουν τις βάσεις μιας ενιαίας οργάνωσης. Οι εργασίες αυτές διεξάχθηκαν με όλες τις συνέπειές τους.

Ο Κριστιάν Ντοτρεμόν, του οποίου την άφιξη στο Συνέδριο ως μέλους της Βελγικής αντιπροσωπείας είχαν αναγγείλει κάποιοι, αλλά ο οποίος συμμετείχε εδώ και αρκετό καιρό στη σύνταξη της *Nouvelle-nouvelle Revue Française*, δεν εμφανίστηκε σε μια συνάντηση όπου η παρουσία του θα ήταν απαραίδεκτη για την πλειοψηφία.

Ο Ενρίκο Μπαχ, εκπρόσωπος του “Κινήματος Πυρηνικής Τέχνης”, αναγκάστηκε να αποχωρήσει από την πρώτη μέρα· και το Συνέδριο επιδοκίμασε τη ρήξη με τους πυρηνικούς δημοσιεύοντας την ακόλουθη ανακοίνωση: “Καθώς τέθηκε αντιμέτωπος με συγκεκριμένα γεγονότα, ο Μπαχ εγκατέλειψε το Συνέδριο. Δεν πήρε το κουτί του ταμείου.”

Στο μεταξύ, η είσοδος στην Ιταλία των Τσεχοσλοβάκων συντρόφων μας Πράβοσλαβ Ράντα και Κότικ εμποδίστηκε από την Ιτα-

λική κυβέρνηση που, παρά τις σχετικές διαμαρτυρίες που διατυπώθηκαν, δεν τους χορήγησε τη βίζα για να περάσουν το εθνικό σιδηρούν παραπέτασμά της παρά μόνο στο τέλος του Συνεδρίου της Άλμπα.

Η παρέμβαση του Βολμάν, εκπροσώπου της Λετριστικής Διεθνούς, τόνισε ιδιαίτερα την ανάγκη μιας κοινής πλατφόρμας που θα περιγράφει το σύνολο της σημερινής εμπειρίας:

“Σύντροφοι, οι παράλληλες κρίσεις που πλήττουν σήμερα όλα τα είδη της καλλιτεχνικής δημιουργίας προσδιορίζονται από μια συνολική κίνηση, και η επίλυση αυτών των κρίσεων δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά μόνο μέσα σε μια γενική προοπτική. Η διαδικασία άρνησης και καταστροφής που εκδηλώθηκε, με αυξανόμενη ταχύτητα, ενάντια σε όλες τις παλιές συνθήκες της καλλιτεχνικής δραστηριότητας, είναι αμετάκλητη: αποτελεί τη συνέπεια της εμφάνισης ανώτερων δυνατοτήτων δράσης στον κόσμο...”

“... Όποια και αν είναι η αξιοπιστία που θέλει να αποδίδει σήμερα η αστική τάξη σε αποσπασματικές ή συνειδητά οπισθοδρομικές καλλιτεχνικές απόπειρες, η δημιουργία δεν μπορεί να είναι σήμερα παρά μόνο μια σύνθεση που τείνει στην ολοκληρωμένη κατασκευή μιας ατμόσφαιρας, ενός στιλ ζωής... Μια ενιαία πολεοδομία –η σύνθεση που επιδιώκουμε, η οποία θα ενσωματώσει τέχνες και τεχνικές– πρέπει να δημιουργηθεί σύμφωνα με ορισμένες νέες αξίες της ζωής, τις οποίες πρέπει από τώρα και στο εξής να διακρίνουμε και να διαδώσουμε...”

Η τελική απόφαση του Συνεδρίου εξέφρασε μια βαθιά συμφωνία, υπό τη μορφή μιας ανακοίνωσης με έξι σημεία που διακηρύσσει την “ανάγκη μιας ολοκληρωμένης κατασκευής του περιβάλλοντος της ζωής μέσω μιας ενιαίας πολεοδομίας που πρέπει να χρησιμοποιήσει το σύνολο των τεχνών και των σύγχρονων τεχνικών...”· τον “προκαταβολικά παρωχημένο χαρακτήρα κάθε καινοτομίας που εισάγεται σε μια τέχνη εντός των παραδοσιακών ορίων της”· την “αναγνώριση μιας ουσιαστικής αλληλεξάρτησης μεταξύ της ενιαίας πολεοδομίας και ενός μελλοντικού στιλ ζωής...” που πρέπει να τοποθετηθεί “στην προοπτική μιας μεγαλύτερης πραγματικής ελευθερίας και μιας μεγαλύτερης κυριαρχίας επί της φύσης”· τέλος, την “ενότητα της δράσης όσων υπογράφουν αυτό το

πρόγραμμα...” (το έκτο σημείο απαριθμεί επίσης τους διάφορους τρόπους μιας αμοιβαίας υποστήριξης).

Εκτός από αυτή την τελική απόφαση, που εγκρίθηκε από τους: Έλενα Βερόνε, Βολμάν, Α. Γιορν, Τζ. Γκαλίτσο, Ζ. Καλόν, Κόνσταντ, Κότικ, Ράντα, Πιέρο Σιμόντο, Ε. Σότσας τον νεότερο –το Συνέδριο αποφάνθηκε ομόφωνα ενάντια σε οποιαδήποτε σχέση με τους συμμετέχοντες στο Φεστιβάλ της Ακτινοβόλας Πόλης, σε συνέχεια του μπόϊκοτάζ που είχε προκληθεί τον προηγούμενο μήνα.

Μετά το τέλος των εργασιών του Συνεδρίου, ο Ζιλ Ζ. Βολμάν προστέθηκε στους υπεύθυνους της σύνταξης του *Eristica*, δελτίου πληροφόρησης του *Διεθνούς Κινήματος για ένα Φανταστικό Μπάουχαους*, και ο Άσγκερ Γιορν τοποθετήθηκε στη συντονιστική επιτροπή της Λετριστικής Διεθνούς.

Το Συνέδριο της Άλμπα θα σηματοδοτήσει αναμφίβολα ένα από τα δύσκολα στάδια, στο πεδίο του αγώνα για μια νέα ευαισθησία και μια νέα κουλτούρα, αυτής της γενικής επαναστατικής ανανέωσης που χαρακτηρίζει το έτος 1956 και γίνεται φανερή στα πρώτα πολιτικά αποτελέσματα της πίεσης των μαζών στην Ε.Σ.Σ.Δ., στην Πολωνία και στην Ουγγαρία (αν και εκεί, σε μια επικίνδυνη σύγχυση, η επιστροφή των παλιών σαπισμένων συνθημάτων του κληρικαλικού εθνικισμού πηγάζει από το θανάσιμο σφάλμα της απαγόρευσης μιας μαρξιστικής αντιπολίτευσης), όπως και στις επιτυχίες της αλγερινής εξέγερσης και στις μεγάλες απεργίες της Ισπανίας. Το προσεχές μέλλον αυτών των εξελίξεων επιτρέπει τις μεγαλύτερες ελπίδες.

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΑΛΓΕΡΙΝΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΑΠΑΤΕΩΝΑΣ ΚΑΤΕΜΠ ΓΙΑΣΙΝ

“Ο Κατέμπ Γιασίν είναι ένας παλιός πολιτικός αγωνιστής, ο Κατέμπ Γιασίν είναι ένας επαναστάτης”, διαβάζουμε σε κάποιες εφημερίδες της αριστεράς οι οποίες ανήκουν σε μικροαστούς που θέλουν οι ίδιοι να παίξουν τους επαναστάτες. Ο Κατέμπ υπήρξε ίσως ένας ακτιβιστής του P.P.A. όταν ήταν δεκαεφτά ή δεκαοχτώ ετών, αλλά δεν συνέχισε ποτέ, και αυτό είναι το λάθος του. Προβάλλει το γεγονός ότι είχε συλληφθεί και φυλακιστεί το 1946 για υπονόμηση της εσωτερικής ασφάλειας του Κράτους, αλλά είναι γνωστό ότι εκείνη την εποχή η Αλγερία περνούσε μια πολύ τα-

ραγμένη περίοδο, και ότι οποιοσδήποτε μπορούσε να συλληφθεί. Δεν θα εξαπατήσουμε κανέναν παρουσιάζοντας τον Κατέμπ Γιασίν σαν επαναστάτη επειδή έγραψε τον *Θεμελιωτή (Le Fondateur)*. Πρέπει να κρίνουμε πολιτικά ένα άτομο σύμφωνα με τις πράξεις του και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν, και όχι σύμφωνα με τα “ποιητικά” γραπτά του. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι όσα γράφει ο Κατέμπ έχουν μια ορισμένη κομψότητα, όπως λέει ο Ρενέ Σαρ, αλλά αυτή δεν προχωράει παραπέρα.

Τη στιγμή που χιλιάδες άνθρωποι σκοτώνονται, τη στιγμή που όλοι οι φοιτητές απεργούν και μερικοί από αυτούς περνούν στην παρανομία, είναι ενοχλητικό να βλέπουμε τον Κατέμπ Γιασίν να προσπαθεί να εδραιώσει τη φήμη του ως συγγραφέα επωφελούμενος από αυτές τις περιστάσεις. Η επιτυχία του εκφράζει στην πραγματικότητα την ένοχη συνείδηση των αριστερίζοντων μικροαστών: είναι ο δικός τους καλός Αλγερινός επαναστάτης, όπως κάποιοι άλλοι έχουν τους δικούς τους καλούς νέγρους.

Ας συνεχίσει ο Κατέμπ Γιασίν να εξασφαλίζει κάποιες λογοτεχνικές επιτυχίες, που θα τον βοηθήσουν να κατακτήσει τα νεαρά κορίτσια της Ζερμαίν-ντε-Πρε, αλλά τον παρακαλούμε να μην παίζει πια τον μικρό επαναστάτη. Αυτό δεν του ταιριάζει καθόλου.

Αμπντελχαφίντ Χατίμπ

ΠΑΝΤΑ Ο ΩΡΑΙΟΣ ΡΟΛΟΣ

1. Η ένδοξη αβεβαιότητα του αγωνίσματος

“Η διάσχιση αυτού του χάους, η μεταμόρφωση αυτής της *Σχεδίας της Μέδουσας*, η παράκαμψη αυτής της πνευματικής κόλασης θα είναι ένα εγχείρημα που θα απαιτήσει ιδιοφυείς ανθρώπους· όχι απλώς έναν νέο Πικάσο, όπως λέγεται για κάθε ζωγράφο που φαίνεται να θέλει να αλλάξει τα δεδομένα του εικαστικού προβλήματος, αλλά τη δράση ενός νέου αστερισμού ποιητών, θεωρητικών και ζωγράφων.”

(Αλέν Ζουφρουά, “Η κατάσταση της νέας ζωγραφικής στο Παρίσι”, *Preuves*, τεύχος 68)

2. Τα πρώτα γνωστά αποτελέσματα

«Γιατί λοιπόν, σε μια τόσο “διεξοδική” μελέτη, παραβλέπεται η “Νέα επιστολή στους αντι-λεμαιοτρικούς λετριστές” ως απάντηση στις “Προσβολές των αντι-ιζουικών λετριστών”;

Αυτοί οι ασήμαντοι βυζαντινισμοί σάς αποκοιμίζουν ενώ η Γαλλία διαλύεται.»

(Αλμπέρ Παράζ, “*Η σιωπή της αθλιότητας*”,
La Parisienne, τεύχος 37)

ΣΤΟ ΚΟΝΑΚΙ ΤΟΥ ΜΑΤΙΕ

Είναι γνωστή η σημασία των μπουφονερί που οργανώνονταν καθ’ όλη τη διάρκεια του Μεσαίωνα για το θέμα του εφήμερου χαρακτήρα της κοσμικής εξουσίας. Οι πολλαπλές επιδείξεις των βασιλιάδων της μιας ημέρας χρησίμευαν τότε για να παρηγορούν τους υπηκόους που δεν ήταν βασιλιάδες. Οι τελευταίοι διαφημιζόμενοι βασιλόφρονες του αιώνα μας, αναμφίβολα επειδή προέρχονται συνήθως από κοινωνικά στρώματα των οποίων οι λειτουργίες και οι διαθέσεις είναι πιο δουλοπρεπείς, μπορούν να απόλαμβάνουν ακόμα αυτό το είδος αποζημίωσης.

Τον περασμένο Μάιο, στην γκαλερί *Δεξιά Όχθη*, η στέψη του ζωγράφου Ματιέ οργανώθηκε λοιπόν από τον Ιησουίτη Ταπιέ για να γιορτάσουν στο πρόσωπο ενός ανθρώπου όλοι οι συνοδοιπόροι του πουζαντιστικού κινήματος.

Η ΒΑΘΙΑ, ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΚΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΣΟΥΡΡΕΑΛΙΣΜΟΥ

Η επιθεώρηση *Le surréalisme même*, υπό τη διεύθυνση του Μπρετόν, που αναγγελλόταν καθημερινά επί οχτώ μήνες και της οποίας την έκδοση ανέφερε η N.N.R.F. (Nouvelle-Nouvelle Revue Française) του Αυγούστου, παρέμεινε στην πραγματικότητα κρυμμένη μέχρι τα τέλη Οκτωβρίου για ιδεολογικούς λόγους: ένας από τους πιο εξέχοντες συνεργάτες της, ο κ. Ρομπέρ Μπεναγιούν, σουρρεαλιστής από παλιά, συμβαίνει να απασχολείται ταυτόχρονα στην κινηματογραφική κριτική του *Demain*, εβδομαδιαίου εντύπου του κ. Γκυ Μολλέ.

Η διεύθυνση του *Surréalisme même* περίμενε λοιπόν οχτώ μήνες να αλλάξει πολιτική ο κ. Γκυ Μολλέ, ώστε να εκδοθεί χωρίς ντροπή. Όπως είναι γνωστό, ο κ. Γκυ Μολλέ δεν άλλαξε πολιτική· και ενώ η επιθεώρηση του κ. Μπρετόν είναι πολύ ωραία (γυαλιστερό χαρτί, 84 εικόνες), ήταν απαραίτητο να θυσιαστεί η επιθυμία αποδέσμευσης αυτού του μικρού κεφαλαίου.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΗΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΑΣ ΠΟΛΗΣ

Αλμπινόνι, Ανρί, Ατλάν, Βογκένσκι, Γκιγιόν, Ιζού, Ιονέσκο, Κερσμπρόν, Λαπουζάντ, Λεμαίτρ, Λ' Ερμπιέ, Μακ Λάρεν, Μαρτέν, Μεσιάν, Μπαρακέ, Μπεζάρ, Μπένεντεκ, Μπουλέζ, Οντέρ, Παν, Πακ, Πολιερί, Πουσσέρ, Πουέντε, Πρεβέρ, Ραγκόν, Σεζάρ, Σέφερ, Σολάλ, Σταλύ, Στοκχάουζεν, Σουγκάι, Σωγκέ, Ταρντιέ, Τζιλιολί, Τινγκελί, Υβ, Υμώ, Φανό, Φιλιπό, Φορντ, Χάθαγουεϊ.

ΠΑΓΙΔΑ ΓΙΑ ΜΑΛΑΚΕΣ

Το φυλλάδιο *Όλες οι κυρίες στο σαλόνι (Toutes ces dames au salon)*, σχετικά με την έκθεση πινάκων ζωγραφικής που ανέθεσε η Royal Dutch Shell σε διάφορους νέους ζωγράφους στις Βρυξέλλες με θέμα "Η βιομηχανία πετρελαίου με τα μάτια των καλλιτεχνών", προκάλεσε μια μικρή κατακραυγή από τους λάτρεις της σύγχρονης τέχνης:

Κάποιοι άγνωστοι μέχρι σήμερα Βέλγοι δημοσίευσαν έναν λίβελλο για να αποκαλύψουν στην παγκόσμια κοινή γνώμη ότι, ανάμεσα στους 49 υπογράφοντες αυτού του φυλλαδίου, δεν υπήρχαν παρά μόνο 5 ζωγράφοι.

Μερικοί παταφυσικοί από διάφορες χώρες ενώθηκαν για να μοιράσουν καμιά εικοσαριά αντίτυπα (στους φίλους, στην οικογένεια...) ενός πνευματώδους αντι-φυλλαδίου.

Τέλος, ο ίδιος ο Στεφάν Ρε, ο διάσημος κριτικός τέχνης της *Phare-Dimanche* των Βρυξελλών, αφιέρωσε δύο από τα αξιοσημείωτα άρθρα του στην παρουσίαση μιας ανεπιφύλακτης υπεράσπισης του πετρελαίου, σε όλες τις μορφές του.

Απάντηση της Λ.Δ. στον Στεφάν Ρε, που αναδημοσιεύτηκε στο τεύχος 557 της *Phare-Dimanche*.

Κύριε, εφόσον μιλάτε για αρχές επιτρέψτε μας να σας πούμε ευθέως ότι ένας “ελεύθερος καλλιτέχνης” δεν μπορεί να δουλεύει για τα δολάρια της μακαρθικής και φρανκικής U.N.E.S.C.O., όση έκπληξη κι αν σας προκαλεί αυτή η είδηση. Δεν προκαλεί μεγαλύτερη έκπληξη το γεγονός ότι ο κριτικός τέχνης μιας εφημερίδας που έχει ως υπέρτιτλο τη διαφήμιση της CALTEX δεν είναι ελεύθερος να εγκρίνει το “βίαιο φυλλάδιό” μας χωρίς να χάσει την αργομισθία του. Υπό το πρίσμα αυτό, αντιληφθείτε ότι μας είναι απολύτως ξεκάθαρη η δουλοπρέπεια του άρθρου σας και η εξαιρετική ένδεια των επιχειρημάτων του. Πιστεύοντας ίσως ότι θα μπορούσαμε να τρέφουμε προς το πετρέλαιο καθαυτό αισθήματα αντιπάθειας πιο έντονα απ’ ό,τι προς τη χλωροφύλλη ή το Κιλμάντζαρο, σπεύδετε με έπαρση να το υποστηρίξετε: “Μα επιτέλους”, λέτε, “όλοι το καταναλώνουν”. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι το πίνετε. Μια τέτοια υπέρβαση θα εξηγούσε την απερισκεψία που διαπράττετε ομολογώντας ότι “οι σημερινοί πρίγκιπες” είναι “οι εμπορικές επιχειρήσεις, οι τράπεζες, οι μεγάλες βιομηχανίες”. Νομίζετε ότι η *Phare-Dimanche*, ένα τόσο “ανεξάρτητο” εβδομαδιαίο περιοδικό, σας πληρώνει για να μιλάτε τόσο ωμά; Τέλος, σας απασχολεί η δέουσα φύλαξη των αγελάδων: είμαστε ακριβώς σε θέση να σας κάνουμε να αντιληφθείτε μια νέα πτυχή του ζητήματος. Μόνο εφόσον θα διαρκέσει το σήμερα με τους αντίστοιχους “πρίγκιπες” του, τα βόδια, όπως εσείς, θα φυλάσσονται δεόντως κάτω από τις στολές και τις λιβρέες που τους ταιριάζουν.

ΜΑΘΕΤΕ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ.
Διαβάστε την επιθεώρηση *Les Lèvres Nues*, τεύχος 9
(στο βιβλιοπωλείο Μινώταυρος).

Σύνταξη: οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32, Παρίσι 5^ο.

potlatch

22 Μαΐου 1957

28

ΟΙ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Ο ντανταϊσμός φαίνεται ότι αποτελεί την πιο πολυσυζητημένη καινοτομία αυτής της άνοιξης του 1957. Οι δημιουργοί του, ορμώμενοι πάντα από το ευγενές πάθος της νεολαίας, αντιμετωπίζουν τον εχθρό σε όλα τα πεδία. Ο Χύλζενμπεκ, που απέσπασε από έναν αντι-νταντά τη θέση του καθηγητή ψυχολογίας σε ένα αμερικανικό πανεπιστήμιο, φτάνει τον Φεβρουάριο στο Λονδίνο και προσφέρει αμέσως μια αριστοτεχνική, καθαρά ψυχολογική ερμηνεία του Νταντά, σε ένα συνέδριο που διέκοψε βίαια ο φίλος μας Ραλφ Ράμνεϊ, επικεφαλής της Ψυχογεωγραφικής Επιτροπής του Λονδίνου. Τον Μάρτιο, στο Παρίσι, ο Ζωρζ Υνιέ δημοσιεύει το έργο που αναμενόταν σχετικά με το Νταντά, την προέλευσή του, την ιστορία του –ήδη–, το άμεσο μέλλον του και τις μακροπρόθεσμες προοπτικές του. Ο Τζαρά δεν κουράζεται να επαναλαμβάνει και να τελειοποιεί την καθαρά λενινιστική ερμηνεία του για το Νταντά. Δημοσιεύεται ένας τόμος με κείμενα του Κραβάν, που παρουσιάζεται από τον κ. Μπερνάρ Ντελβάιγ ως συνάδελφός του, ως αδελφός του –και ως ένας μεγάλος ποιητής που είχε κυρίως την ικανότητα να προαισθανθεί μια τυπική αισθαντικότητα των διακοπών στην Κυανή Ακτή.

Τέλος, συγκεντρώνονται στην γκαλερί του Ινστιτούτου οι διάφορες πρόσφατες δημιουργίες του Κινήματος Νταντά. Οι δημιουργοί περιμένουν με αγωνία το απαραίτητο σκάνδαλο, το οποίο δεν λείπει: οι νεαροί υπάλληλοι ενός μικρού εκδοτικού οίκου που ειδικεύεται στις κατ' οίκον πωλήσεις, αφού κάλεσαν τον τύπο και τους φωτογράφους, δεν μασάνε τα λόγια τους: "Ζήτω η ποίηση! Ζήτω η ζωγραφική! Ζήτω η αληθινή τέχνη!", λένε.

Οι αστοί διανοούμενοι μάχονται φυσικά με όλες τις δυνάμεις τους στο αντι-νταντά μέτωπο, φτάνοντας μέχρι το σημείο να παραμελούν την καθημερινή δικαιολόγηση της καταστολής της Αλγερίας.

**ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΜΙΑΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ
ΣΤΟΝ "ΑΝΟΙΧΤΟ ΚΥΚΛΟ" ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ
ΓΙΑ "ΤΙΣ ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ"**

...Ο γνωστός ισχυρισμός (που είναι ίδιος με αυτόν του Ρ. Αρόν) σύμφωνα με τον οποίο υπάρχει "μια μη-επαλήθευση της μαρξιστικής πρόβλεψης αναφορικά με τη Δύση" ανασκευάζεται εύκολα αν διακρίνουμε στις θεωρίες του Μαρξ τις διακηρύξεις (και όχι προβλέψεις) που ενισχύουν την ταξική συνείδηση του προλεταριάτου από τις αναλύσεις (επίσης πολεμικές) της κυκλικής διαδικασίας των καπιταλιστικών κρίσεων. Οι πρώτες δεν είναι προβλέψεις παρά μόνο μέσω μιας "μυθολογίας": οι δεύτερες είναι προβλέψεις ως τέτοιες: δηλαδή ο οικονομολόγος Μαρξ προέβλεψε τον τελικό ντετερμινισμό στον οποίο θα οδηγούνταν το καπιταλιστικό σύστημα, αλλά ο Μαρξ ως φιλόσοφος και επαναστάτης (αυτά τα δύο ταυτίζονται) δεν προέβλεψε ποτέ σε ποια στιγμή η υποκειμενικότητα των ανθρώπων, η πράξη τους, θα συνέπιπτε με τα αντικειμενικά δεδομένα. Από εδώ προκύπτει μια φαινομενική αντίφαση στις θεωρίες του· αλλά αν δεχτούμε ότι οι άνθρωποι είναι πάντα ελεύθεροι να κάνουν ή να μην κάνουν την επανάσταση, πώς να μη δεχτούμε αμέσως ότι ο ντετερμινισμός των μαρξιστικών οικονομικών προβλέψεων παραμένει έγκυρος ενόσω αυτοί ακριβώς οι άνθρωποι αρνούνται να κάνουν την επανάσταση; Οι προβλέψεις του Μαρξ θεμελιώνονται ακριβώς στο γεγονός ότι οι άνθρωποι δημιουργούν την ιστορία, αλλά "δεν την δημιουργούν ελεύθερα". Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός του Ζ.-Φ. Ρολάν είναι ο ισχυρισμός ενός ιστορικού και όχι ενός μαρξιστή. Θα ήταν έγκυρος αν οι άνθρωποι που έχουν επενδυθεί με τη δύναμη της

αρνητικότητας στην ιστορία (οι προλετάριοι) ήταν εξολοκλήρου προκαθορισμένοι, μεταξύ άλλων βάσει των προβλέψεων του Μαρξ, να κάνουν αυτή την επανάσταση στις πιο προηγμένες χώρες του καπιταλιστικού συστήματος. Κάτι τέτοιο δεν συνέβη, όμως αυτό δεν αποτελεί ουδόλως σφάλμα του Μαρξ, αλλά μόνο το σφάλμα του προλεταριάτου αυτών των χωρών...

Οι παρεμβάσεις του Ρολάν και του Μ. Λαντώ εφιστούν την προσοχή σε αυτό που αποκαλείται σήμερα τεχνικό προλεταριάτο και στη μεγέθυνση του “τριτογενούς τομέα”. Στο συμπέρασμα του Ρολάν: “Το σχήμα του Μαρξ, που προέβλεπε μια αυξανόμενη προλεταριοποίηση των μεσαίων τάξεων, έφτανε στο τέρμα όπου δεν υπήρχε πια παρά μόνο ένας μικρός αριθμός εκμεταλλευτών και ένας μεγάλος αριθμός προλετάρων. Είναι φανερό ότι αυτή η προοπτική διαψεύδεται”, μπορεί να απαντηθεί ότι η επερχόμενη προοπτική, η πολιτική προοπτική την οποία κανένας δεν φαίνεται να έχει σκεφτεί σε αυτή τη συζήτηση, είναι η εξαφάνιση του ίδιου του εργατικού κινήματος στον βαθμό που η εργατική τάξη γίνεται επαναστατική και τεχνική. Η μεγέθυνση του “τριτογενούς τομέα” αποκαλύπτει στην πραγματικότητα μια βαθύτερη μετάλλαξη: την εξαφάνιση του προλεταριάτου. Εξαρτάται από τους ανθρώπους αν αυτή η εξαφάνιση θα είναι επαναστατική ή όχι, και επομένως δεν μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι το μαρξιστικό σχήμα έχει διαψευστεί όσο αυτή η επανάσταση δεν έχει γίνει ή τουλάχιστον δεν έχει επιχειρηθεί. Αυτό είναι εξίσου αληθές, πολιτικά, όσο και το γεγονός ότι ολόκληρη η αποτυχία του ρεφορμισμού εμπεριέχεται στην απουσία ενός πραγματικού σοσιαλιστικού προγράμματος το οποίο θα αντικαθιστούσε την αφθονία των μεταρρυθμίσεων που εξασφαλίστηκαν εντός της καπιταλιστικής κοινωνίας. Το μάθημα του αγγλικού εργατισμού αποδεικνύει ότι ο ρεφορμισμός, αργά ή γρήγορα, εξωθείται στην επανάσταση, ειδάλλως το σοσιαλιστικό κόμμα γίνεται το κόμμα όλων και του οποιοδήποτε. Όσο για την “καταπίεση” που αναφέρει ο Μ. Λαντώ στην “οικοδόμηση της σοσιαλιστικής κοινωνίας”, αυτή είναι εγγενής όχι στην κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής αλλά στην έλλειψη προοπτικών στις ανθρώπινες σχέσεις, σχέσεις οι οποίες πηγάζουν οι ίδιες από μια τεχνική κοινωνία που καλείται να εξαφανιστεί από την ίδια την τεχνική.

Συμπερασματικά, αν θέλουμε να κάνουμε κάτι διαφορετικό από μια “μαρξιστική ανθολογία”, είναι απαραίτητο να θέσουμε το ζή-

τημα του συνόλου του μαρξισμού με τις πολιτικές προοπτικές που αυτό απαιτεί το 1957.

1. Ότι υπάρχει μια αντίφαση ανάμεσα στον σοσιαλισμό και την ειρήνη επειδή μόνο ο σοσιαλισμός είναι ικανός να εγγυηθεί την ειρήνη και όχι το αντίστροφο· αυτό συνεπάγεται μια αναζωπύρωση της ταξικής πάλης στη Δύση και στις υπανάπτυκτες χώρες, σε συνδυασμό με το παγκόσμιο κομμουνιστικό κίνημα που εκτείνεται από τη Βαρσοβία μέχρι το Πεκίνο.
2. Ότι η επερχόμενη πολιτική προοπτική που θα μπορούσε να ενώσει το προλεταριάτο όχι μόνο δεν αντιστοιχεί στην ανανέωση των Λαϊκών Μετώπων αλλά μπορεί να στηριχτεί μόνο στην κριτική των κομματικών δομών, στη διακήρυξη της εξαφάνισης του προλεταριάτου, του εργατικού κινήματος, με την έλευση των επαναστατικών μαζών που γίνονται αυτόνομες μέσω της εμπειρίας του προηγμένου, τεχνικού προλεταριάτου των πιο βιομηχανοποιημένων χωρών.
3. Ότι η οικοδόμηση της σοσιαλιστικής κοινωνίας δεν είναι πλέον η αντίστροφη διαδικασία της διάλυσης της καπιταλιστικής κοινωνίας. Ότι αυτή η οικοδόμηση θα βασίζεται ολοένα περισσότερο στην εμφάνιση νέων ανθρώπινων σχέσεων που θα θεμελιώνονται στην πολιτική και οικονομική προοπτική, με στόχο την εξαφάνιση του τεχνικού περιβάλλοντος από την ίδια την τεχνική (χωρίς αυτό να επαναφέρει τον άνθρωπο στη “φυσική” του κατάσταση –αλλά επειδή αυτή η εξέλιξη είναι η μόνη που θα τον έκανε να διασχίσει αυτό που χωρίζει το πεδίο της αναγκαιότητας από εκείνο της ελευθερίας...).

Αντρέ Φρανκέν

Η ΤΕΛΙΚΗ ΕΥΘΕΙΑ

Ένα “βραβείο ανακάλυψης” μόλις προστέθηκε σε όλα τα υπόλοιπα. Θα απονέμεται τον Μάιο, και θα είναι μια αντανάκλαση του Γκονκούρ προς χρήση εκείνης της αντανάκλασης της αστικής λογοτεχνίας που γνώριζε ήδη τη δόξα στο *Lettres Nouvelles*. Κάθε χρόνο κάποιος θα ανακαλύπτεται λοιπόν, και θα στεφανώνεται, ως πρώτος μεταξύ των ομοίων του. Πουθενά δεν αναγγέλλεται αν αυτές οι ανακαλύψεις θα γίνονται στο όνομα της αισθητικής που ανακαλύφθηκε μεταξύ του 1910 και του 1930 ή κάποιου πιο πρόσφατου μυστικού όπλου του Μωρίρ (Maurire) Ναντώ. Αλλά

γνωστοποιούνται τα ονόματα των μελών της κριτικής επιτροπής. Η σύνταξη του *Potlatch* προσφέρει από τώρα ένα βραβείο στον πρώτο που θα ανακαλυφθεί μεταξύ των κ. Ζαν Καιρόλ, Μπερνάρ Ντορτ, Λουί-Ρενέ ντε Φορέ, Μπερνάρ Πενγκώ, Ζαν Πουγιόν, Ζαν-Πιερ Ρισάρ. Ας κερδίσει ο καλύτερος.

ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΠΙΣΩ

Το ακραίο σημείο στο οποίο έφτασε η αποσύνθεση όλων των μορφών της σύγχρονης κουλτούρας· η δημόσια κατάρρευση του συστήματος της επανάληψης που κυριαρχούσε από τη μεταπολεμική περίοδο· η συσπείρωση διάφορων καλλιτεχνών και διανοουμένων στη βάση νέων προοπτικών δημιουργίας, που εξακολουθούν να είναι άνισα αντιληπτές, θέτουν τώρα το ζήτημα της συγκρότησης, από τις ενοποιημένες πρωτοποριακές τάσεις, μιας γενικής επαναστατικής εναλλακτικής λύσης απέναντι στην επίσημη πολιτιστική παραγωγή, που οριοθετείται τόσο από τον Αντρέ Στιλ όσο και από τις Σαγκάν-Ντρούε.

Η διεύρυνση των δυνάμεών μας, η δυνατότητα και η αναγκαιότητα μιας πραγματικής διεθνούς δράσης πρέπει να μας οδηγήσουν σε μια βαθιά αλλαγή της τακτικής μας. Πρέπει να οικειοποιηθούμε τη σύγχρονη κουλτούρα, ώστε να την χρησιμοποιήσουμε για τους δικούς μας σκοπούς, και όχι πια να διεξάγουμε μια εξωτερική αντιπολίτευση που βασίζεται μόνο στη μελλοντική εξέλιξη των προβλημάτων μας. Πρέπει να δράσουμε άμεσα, για μια κοινή κριτική και μια θεωρητική διατύπωση θέσεων που αλληλοσυμπληρώνονται, για μια κοινή πειραματική εφαρμογή αυτών των θέσεων. Η τάση του *Potlatch* πρέπει να αποδεχθεί, αν χρειαστεί, μια μειοψηφική θέση στη νέα διεθνή οργάνωση, για να καταστεί δυνατή η ενοποίηση. Αλλά όλα τα απτά επιτεύγματα αυτού του κινήματος θα το οδηγήσουν ασφαλώς να συνταχθεί με το πιο προχωρημένο πρόγραμμα.

Δεν μπορούμε να μιλήσουμε ακριβώς για κρίση του λετρισμού, αφού πάντα επιθυμούσαμε, και πετύχαμε, μια ατμόσφαιρα μόνιμης κρίσης· και επίσης επειδή, αν η ίδια η έννοια του λετρισμού δεν στερείται κάθε περιεχομένου, οι αξίες που μας ενδιαφέρουν διαμορφώθηκαν εντός του λετριστικού κινήματος, αλλά εναντίον του. Μπορούμε να παρατηρήσουμε ωστόσο ότι ένας ορισμένος αυτάρεσκος μηδενισμός, πλειοψηφικός στη Λ.Δ. μέχρι τους απο-

κλεισμούς του 1953, παρατάθηκε αντικειμενικά στις υπερβολές του σεκταρισμού που συνέβαλαν στη διαστρέβλωση πολλών επιλογών μας μέχρι το 1956. Από αυτές τις συμπεριφορές δεν λείπει η ανεντιμότητα. Κάποιος αυτοανακηρύχθηκε πρωτοπόρος της εγκατάλειψης της γραφής· εξέλαβε με τέτοιο τρόπο την απομόνωσή μας και την αδρανή καθαρότητά μας ώστε υποστήριξε την άρνηση συνεργασίας με την επιθεώρηση που βρίσκεται πιο κοντά απ' όλες στο σύνολο των θέσεών μας. Δεν πέρασαν καλά-καλά πέντε μέρες από τον αποκλεισμό του και εκλιπαρεί –μάταια φυσικά– τη διεύθυνση αυτής της επιθεώρησης να αναλάβει εκεί μια λογοτεχνική συνεργασία “ως άτομο”. Αυτός ο σύντροφος ενεργούσε λοιπόν στο παρελθόν ως προβοκάτορας; Όχι, πέρασε απλώς από μια ανεύθυνη συμπεριφορά σε μια άλλη, αντίθετη, όταν έχασε το καθαρά ονομαστικό άλλοθι του “λετρισμού”, αφήνοντας μόνο το κενό.

Οι φθαρμένες μυστικοποιήσεις του κόσμου που αντιμαχόμαστε μπορούν πάντα σε κάποια καμπή να μας φαίνονται για καινοτομίες, και να μας κρατούν πίσω. Καμιά ετικέτα δεν μας προστατεύει από αυτό. Κανένα θέλημα δεν είναι αρκετό. Πρέπει να βρούμε συγκεκριμένες τεχνικές για να ανατρέψουμε τις ατμόσφαιρες της καθημερινής ζωής.

Το πρώτο πρακτικό ζήτημα που πρέπει να επιλύσουμε είναι η σημαντική διεύρυνση της οικονομικής βάσης μας. Στις συνθήκες ό-που βρισκόμαστε, φαίνεται πολύ πιο εύκολο να επινοήσουμε νέα συναισθήματα παρά ένα νέο επάγγελμα. Η επείγουσα σημασία που θεωρούμε ότι έχει ο προσδιορισμός –και η δικαιολόγηση μέσω της πρακτικής– πολλών νέων ενασχολήσεων, διαφορετικών για παράδειγμα από την κοινωνική λειτουργία του καλλιτέχνη, μας οδηγεί να υποστηρίξουμε την ιδέα ενός συλλογικού οικονομικού πλάνου, όπως ζητήθηκε από τον Πιέρο Σιμόντο και τους ιταλούς συντρόφους μας.

Είναι βέβαιο ότι η απόφαση να χρησιμοποιηθούν, τόσο από οικονομική όσο και από κατασκευαστική άποψη, οπισθοδρομικά τμήματα της σύγχρονης αισθητικής δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους αποσύνθεσης. Για να αναφέρουμε μια συγκεκριμένη περίπτωση, κάποιοι φίλοι ανησυχούν για μια ξαφνική αριθμητική υπεροχή των ζωγράφων, των οποίων την παραγωγή θεωρούν αναμφίβολα

ασήμαντη και τους δεσμούς με το καλλιτεχνικό εμπόριο άρρηκτους. Ωστόσο, πρέπει να συγκεντρώσουμε τους ειδικούς πολύ διαφορετικών τεχνικών· να γνωρίσουμε τις τελευταίες αυτόνομες εξελίξεις αυτών των τεχνικών –χωρίς να υποπέσουμε στον ιδεολογικό ιμπεριαλισμό που παραβλέπει την πραγματικότητα των προβλημάτων ενός ξένου αντικειμένου και θέλει να τα διευθετήσει εξωτερικά· να πειραματιστούμε με την ενιαία χρήση μέσων που σήμερα είναι διασκορπισμένα. Πρέπει λοιπόν να διατρέξουμε τον κίνδυνο μιας οπισθοδρόμησης· αλλά να επιδιώξουμε να ξεπεράσουμε το συντομότερο δυνατό τις αντιφάσεις της παρούσας φάσης με την εμβάθυνση μιας συνολικής θεωρίας, και με την πραγμάτωση πειραμάτων των οποίων τα αποτελέσματα θα είναι αδιαμφισβήτητα.

Αν και ορισμένες καλλιτεχνικές δραστηριότητες έχουν χτυπηθεί θανάσιμα εμφανέστερα από κάποιες άλλες, θεωρούμε ότι η ανάρτηση πινάκων ζωγραφικής σε μια γκαλερί είναι ένα κατάλοιπο τόσο αναμφίβολα αδιάφορο όσο και ένα βιβλίο με ποιήματα. Οποιαδήποτε χρήση του σημερινού πλαισίου του πνευματικού εμπορίου παραχωρεί έδαφος στον ιδεολογικό κονφουζιονισμό, και αυτό ισχύει ακόμα και ανάμεσά μας· αλλά από την άλλη πλευρά δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα χωρίς να λάβουμε αρχικά υπόψη μας αυτό το προσωρινό πλαίσιο.

Σε τελική ανάλυση, αυτό που θα κρίνει την πολιτική που υιοθετούμε τώρα είναι το αν θα αποδειχθεί ή όχι ικανή να ευνοήσει τη συγκρότηση μιας πιο προχωρημένης διεθνούς ομαδοποίησης. Αν όχι, θα σηματοδοτούσε απλώς την αρχή μιας γενικής αντίδρασης μέσα σε αυτό το κίνημα. Ο σχηματισμός μιας επαναστατικής πρωτοπορίας στην κουλτούρα θα εξαρτιόταν τότε από την εμφάνιση άλλων δυνάμεων.

Γ.-Ε. Ντεμπόρ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ

Ο επαγγελματίας αριστοκράτης Ματιέ, με τη βοήθεια κάποιου ονομαζόμενου Αντάι (για το βεβαρημένο παρελθόν αυτού του ατόμου, βλ. το τεύχος 13 του *Potlatch*), εκμεταλλεύτηκε όσο καλύτερα μπορούσε την έκθεσή του στην γκαλερί Κλεμπέρ για να υποχρεώσει τους συγχρόνους του να του αναγνωρίσουν τη διά-

κριση ότι είναι το πρόσωπο της υψηλής κοινωνίας που προχωράει περισσότερο στην οπισθοδρομική σκέψη.

Αλλά και πάλι, μεγαλοποιούν το ταλέντο του, παραπλανούν σχετικά με την προέλευσή του. Για να βρούμε τον εμπνευστή των μανιφέστων των Ματιέ-Αντάι δεν χρειάζεται να πάμε πίσω στον Θωμά Ακινάτη ή στον δούκα του Μπράουνσβαϊκ, όπως θα ήθελαν να μας κάνουν να πιστέψουμε, αλλά πιο κοντά, στον Μαρσέλ Αιμέ που, σε ένα σύντομο διήγημα με τίτλο *Πίσω!* (*En arrière!*), διασκέδασε πρόσφατα περιγράφοντας το αντίστροφο του νταντά-σουρρεαλιστικού ανεκδότου: το σκάνδαλο μιας ομάδας νέων που γίνονται γνωστοί μέσα από μια σειρά μανιφέστων αντιδραστικών μέχρι παραληρήματος. Η φάρσα ήταν αστεία, σε τέσσερις σελίδες: βρέθηκε κάποιος που την πήρε στα σοβαρά, για να την αναπαράγει στη ζωή του.

Και οι υπέρμαχοι του φτωχού μικρού μας κόσμου στερούνται ιδεών σε τέτοιο βαθμό ώστε δεν υπάρχει ανοησία που να μην την χρησιμοποιούν πολλές φορές. Ο βαρόνος Αντάι εμφανίζεται στην αρένα, και το Παρίσι μετράει τώρα δύο επαγγελματίες αριστοκράτες.

Η ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ

Ο Φιγιόν και ο Βολμάν αποκλείστηκαν από τη Λετριστική Διεθνή στις 13 Ιανουαρίου. Τους προσάπταμε εδώ και αρκετό καιρό έναν γελοίο τρόπο ζωής, που τονιζόταν αμείλικτα από μια σκέψη κάθε μέρα πιο ανόητη και πιο ασήμαντη.

(Ο Βολμάν είχε σημαντικό ρόλο στην οργάνωση της λετριστικής αριστεράς το 1952, και εν συνεχεία στην ίδρυση της Λ.Δ.. Δημιουργός “μεγαπνευμονικών” ποιημάτων, μιας θεωρίας του “κινηματοχρόνου” και μιας ταινίας, ήταν επίσης εκπρόσωπος των λετριστών στο συνέδριο της Άλμπα, τον Σεπτέμβριο του 1956. Ήταν είκοσι επτά ετών.

Ο Φιγιόν δεν είχε κάνει τίποτα.)

ΓΙΑ ΝΑ ΒΑΛΟΥΜΕ ΤΕΛΟΣ ΣΤΗΝ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΣΑΣ

Όταν έσπασε το ατσάλι, μελέτη του Μαρσέλ Μαριέν για την αποσταλινοποίηση.

Έκθεση του Γ.-Ε. Ντεμπόρ για την κατασκευή καταστάσεων, πλατφόρμα της καταστασιακής τάσης για μια νέα οργάνωση της Διεθνούς.

Δομή και Αλλαγή, μελέτη του Άσγκερ Γιρν “για τον ρόλο της διάνοιας στην καλλιτεχνική δημιουργία”.

Ιστορία της Λετριστικής Διεθνούς, ηχογράφηση που έγινε μέσω μιας συλλογικής μεταστροφής.

(μόλις κυκλοφόρησαν)

ΑΠΟ ΤΟ ΧΙΟΥΜΟΡ ΣΤΟΝ ΤΡΟΜΟ

Caro Jorn, ho ricevuto questa mattina la lettera inviata da Parigi alla XI Triennale. Anche se non porta la mia firma, ti avverto che non voglio avere più niente a che fare con il Movimento per un Bauhaus immaginista perchè un movimento formato da genii come te e i tuoi amici francesi è fuori della mia misura.

Milano, 5 gennaio 1957

Sottsass jr.

(Αγαπητέ Γιρν, έλαβα σήμερα το πρωί την επιστολή που στάλθηκε από το Παρίσι στην 11^η Τριενάλε. Παρόλο που δεν φέρει την υπογραφή μου, σε προειδοποιώ ότι δεν θέλω να έχω καμία σχέση με το Κίνημα για ένα Φαντασιακό Μπάουχαους γιατί ένα κίνημα που αποτελείται από ιδιοφυίες όπως εσύ και οι γάλλοι φίλοι σου βρίσκεται έξω από τα μέτρα μου.

Μιλάνο, 5 Ιανουαρίου 1957

Σότσας ο νεότερος)

Σύνταξη: οδός Μοντάν-Ζενεβιέβ 32, Παρίσι 5^ο.

Δελτίο πληροφόρησης της Καταστασιακής Διεθνούς

potlatch

5 Νοεμβρίου 1957

29

Στις 28 Ιουλίου, η συνδιάσκεψη του Κόζιο ντ' Αρόσα ολοκληρώθηκε με την απόφαση να ενοποιηθούν πλήρως οι εκπροσωπούμενες ομάδες (Λετριστική Διεθνής, Διεθνές Κίνημα για ένα Φαντασιακό Μπάουχαους, Ψυχογεωγραφική Επιτροπή) και με τη συγκρότηση –που ψηφίστηκε με πέντε ψήφους έναντι μίας, και δύο αποχές– μιας Καταστασιακής Διεθνούς στη βάση που καθορίστηκε από τα προπαρασκευαστικά κείμενα της συνδιάσκεψης. Το *Potlatch* θα τεθεί τώρα υπό τον έλεγχό της.

ΑΛΛΗ ΜΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΝ ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑΚΟΙ

(Η Κ.Δ. *ENTOS* ΚΑΙ *ENANTION* ΤΗΣ ΑΠΟΣΥΝΘΕΣΗΣ)

στον Μωχάμεντ Νταχού

Το συλλογικό έργο που προτείνουμε είναι η δημιουργία ενός νέου πολιτιστικού *θεάτρου επιχειρήσεων*, το οποίο τοποθετούμε εξ ορισμού στο επίπεδο μιας δυνητικής γενικής κατασκευής ατμοσφαιρών με την προετοιμασία, κάτω από ορισμένες περιστάσεις, των όρων της διαλεκτικής διακόσμου-συμπεριφοράς. Βασιζόμαστε στην προφανή διαπίστωση μιας εξάντλησης των σύγχρονων

μορφών της τέχνης και της γραφής· και η ανάλυση αυτής της συνεχούς κίνησης μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το ξεπέρασμα του εννοιολογικού συνόλου των πολιτιστικών εκδηλώσεων όπου βλέπουμε μια κατάσταση *αποσύνθεσης* που έχει φτάσει στο ακραίο ιστορικό της στάδιο (για τον ορισμό αυτού του όρου, βλ. *Έκθεση για την κατασκευή καταστάσεων*) πρέπει να αναζητηθεί με μια ανώτερη οργάνωση των μέσων δράσης της εποχής μας στην κουλτούρα. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να προβλέψουμε και να πειραματιστούμε με το επέκεινα της σημερινής εξατομίκευσης των φθαρμένων παραδοσιακών τεχνών, όχι για να *επιστρέψουμε* σε ένα οποιοδήποτε συνεκτικό σύνολο του παρελθόντος (τον καθεδρικό ναό) αλλά για να ανοίξουμε τον δρόμο προς ένα μελλοντικό συνεκτικό σύνολο, που αντιστοιχεί σε μια νέα κατάσταση του κόσμου της οποίας η σημαντικότερη έκφραση θα είναι η πολεοδομία και η καθημερινή ζωή μιας υπό διαμόρφωση κοινωνίας. Βλέπουμε καθαρά ότι η ανάπτυξη αυτής της δραστηριότητας προϋποθέτει μια επανάσταση που δεν έχει πραγματοποιηθεί ακόμα, και ότι οποιαδήποτε έρευνα περιορίζεται από τις αντιφάσεις του παρόντος. Η Καταστασιακή Διεθνής συγκροτήθηκε *κατ' όνομα*, αλλά αυτό δεν σημαίνει παρά μόνο το ξεκίνημα μιας απόπειρας κατασκευής πέραν της αποσύνθεσης, η οποία μας περικλείει εξολοκλήρου, όπως και ολόκληρο τον κόσμο. Η συνειδητοποίηση των πραγματικών δυνατοτήτων μας απαιτεί ταυτόχρονα την αναγνώριση του προ-καταστασιακού χαρακτήρα, με την αυστηρή έννοια του όρου, όλων όσα μπορούμε να επιχειρήσουμε, και την αμετάκλητη ρήξη με τη *διαίρεση της καλλιτεχνικής εργασίας*. Ο κύριος κίνδυνος είναι μια συνισταμένη των εξής δύο σφαλμάτων: της επιδίωξης αποσπασματικών έργων σε συνδυασμό με απλές διακηρύξεις για ένα υποτιθέμενο νέο στάδιο.

Αυτή τη στιγμή η αποσύνθεση δεν επιδεικνύει πλέον τίποτα εκτός από μια αργή *ριζοσπαστικοποίηση* μετριοπαθών νεωτεριστών προς τις θέσεις όπου βρίσκονταν, ήδη πριν από οχτώ ή δέκα χρόνια, οι αποκηρυγμένοι εξτρεμιστές. Αλλά αντί να αντλήσουν το δίδαγμα από αυτές τις αδιέξοδες εμπειρίες, οι νεωτεριστές “των καλών συναναστροφών” υποβαθμίζουν ακόμα τη σημασία τους. Θα πάρω μερικά παραδείγματα από τη Γαλλία, η οποία γνωρίζει σίγουρα τα πιο προχωρημένα φαινόμενα της γενικής πολιτιστικής αποσύνθεσης που, για διάφορους λόγους, εκδηλώνεται *με τον πιο καθαρό τρόπο* στη δυτική Ευρώπη.

Διαβάζοντας τα δύο πρώτα χρονικά του Αλαίν Ρομπ-Γκριγιέ στο *France-Observateur* (της 10^{ης} και 17^{ης} Οκτωβρίου), εντυπωσιαζόμαστε από το γεγονός ότι πρόκειται για έναν *άτολμο Ιζού* (στους συλλογισμούς του, όπως και στο μυθιστορηματικό του “ξεπέρασμα”): “Το να ανήκει στην Ιστορία των μορφών, λέει, που είναι σε τελευταία ανάλυση το καλύτερο (και ίσως το μοναδικό) κριτήριο για να αναγνωριστεί ένα έργο τέχνης”. Με μια κοινοτοπία σκέψης και έκφρασης που καταλήγει να είναι πολύ προσωπική (“ας το επαναλάβουμε, είναι καλύτερο να ρισκάρει κανείς παρά να επιλέξει ένα βέβαιο λάθος”), και με πολύ λιγότερη εφευρετικότητα και τόλμη, αναφέρεται στην ίδια *γραμμακή αντίληψη* της κίνησης της τέχνης, μια μηχανιστική ιδέα με καθησυχαστική λειτουργία. “Η τέχνη συνεχίζεται, ειδάλλως πεθαίνει. Εμείς είμαστε κάποιοι που επιλέξαμε να συνεχίσουμε.” Συνεχίστε όλο ευθεία. Ποιος του θυμίζει μέσω μιας άμεσης αναλογίας τον Μπωντλαίρ το 1957; Ο Κλωντ Σιμόν –“όλες οι αξίες του παρελθόντος... μοιάζουν σε κάθε περίπτωση να το αποδεικνύουν.” (Αυτή η *φαινομενικότητα* της απόδειξης στους ισχυρισμούς περί ευθείας διαδοχής οφείλεται ακριβώς στην άρνηση κάθε διαλεκτικής, κάθε πραγματικής αλλαγής.) Στην πραγματικότητα, όλα όσα είχαν προταθεί και είχαν έστω και λίγο ενδιαφέρον μετά τον τελευταίο πόλεμο τοποθετούνταν βέβαια εντός της ακραίας αποσύνθεσης αλλά με τη θέληση, λιγότερο ή περισσότερο, να ψάξουν πέρα από αυτή. Αυτή η θέληση καταπνίγεται από τον πολιτιστικο-οικονομικό εξοστρακισμό και από την ανεπάρκεια των ιδεών και των προτάσεων –αυτές οι δύο πλευρές είναι *αλληλένδετες*. Η *πιο αναγνωρίσιμη* τέχνη που εμφανίζεται στην εποχή μας κυριαρχείται από εκείνους που γνωρίζουν “πόσο μακριά μπορούν να φτάσουν” (δείτε την ατελείωτη και προσοδοφόρα αγωνία της μετα-ντανταϊστικής ζωγραφικής, που παρουσιάζεται συνήθως ως ένας *αντιστραμμένος* ντανταϊσμός), και οι οποίοι αλληλοσυγχαίρονται γι’ αυτό. Οι φιλοδοξίες τους και οι εχθροί τους είναι στα μέτρα τους. Ο Ρομπ-Γκριγιέ αρνείται με μετριοφροσύνη τον τίτλο του πρωτοπόρου (είναι δίκαιο εξάλλου, όταν κάποιος δεν έχει καν τις προοπτικές μιας αυθεντικής “πρωτοπορίας” της φάσης της αποσύνθεσης, να αρνείται τις δυσχέρειές της –ιδίως τη μη εμπορική πλευρά). Θα αρκεστεί να είναι ένας “μυθιστοριογράφος του σήμερα” αλλά, εκτός της μικρής ομάδας των ομοίων του, οφείλουμε να παραδεχτούμε ότι οι υπόλοιποι είναι απλώς μια “οπισθοφυλακή”. Και επιτίθεται με θάρρος στον Μισέλ ντε Σεν-Πιερ, κάτι που επιτρέπει να σκεφτού-

με ότι μιλώντας για τον κινηματογράφο θα παραχωρούσε στον εαυτό του την τιμή να προσβάλει τον Γκουργκέ και θα χαιρέτιζε τον σημερινό κινηματογράφο ενός Αστρύκ. Στην πραγματικότητα, ο Ρομπ-Γκριγιέ είναι *σύγχρονος* για μια συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα, όπως ο Μισέλ ντε Σεν-Πιερ είναι σύγχρονος για ένα κοινό που διαμορφώθηκε σε μια άλλη τάξη. Και οι δύο ανήκουν στο “σήμερα” σε σχέση με το κοινό τους, και τίποτα παραπάνω, στο μέτρο που χρησιμοποιούν, με διαφορετικές ευαισθησίες, όμως επίπεδα ενός παραδοσιακού *τρόπου πολιτιστικής δράσης*. Δεν είναι και τίποτα σπουδαίο να είναι κανείς *σύγχρονος*: δεν είναι πάρα λιγότερο ή περισσότερο *αποσυντεθειμένος*. Η ανανέωση εξαρτάται τώρα εξολοκλήρου από ένα άλμα σε ένα ανώτερο επίπεδο.

Αυτό που χαρακτηρίζει τους ανθρώπους που δεν έχουν προοπτική πέραν της αποσύνθεσης είναι η ατολμία τους. Καθώς δεν βλέπουν τίποτα πέρα από τις σημερινές δομές, και αφού τις γνωρίζουν αρκετά καλά ώστε να αντιλαμβάνονται ότι είναι καταδικασμένες, θέλουν να τις καταστρέψουν με σιγανή φωτιά, να αφήσουν και για τους επόμενους. Μπορούν να συγκριθούν με τους πολιτικούς ρεφορμιστές, που είναι τόσο ανίκανοι αλλά και επιβλαβείς όσο κι εκείνοι: ζουν από την πώληση ψεύτικων φαρμάκων. Αυτός που δεν συλλαμβάνει έναν ριζοσπαστικό μετασχηματισμό υποστηρίζει τις *διευθετήσεις* του δεδομένου –που εφαρμόζονται με κομψότητα– και δεν διαχωρίζεται παρά μόνο μέσω κάποιων *χρονολογικών προτιμήσεων* από τους συνεπείς αντιδραστικούς, από εκείνους που (πολιτικά δεξιοί ή αριστεροί) επιθυμούν την επιστροφή σε προηγούμενα (*πιο στέρεα*) στάδια της κουλτούρας που ολοκληρώνει την αποσύνθεσή της. Η Φρανσουάζ Σωαί, της οποίας οι αφελείς κριτικές της τέχνης είναι πολύ αντιπροσωπευτικές του γούστου των “ελεύθερων-και-αριστερών-διανοουμένων” που αποτελούν την κύρια κοινωνική βάση της άτολμης πολιτιστικής αποσύνθεσης, όταν γράφει (*France-Observateur* της 17^{ης} Οκτωβρίου): “Ο δρόμος προς τον οποίο προσανατολίζεται η Φράνκεν... είναι σήμερα μία από τις προσπάθειες επιβίωσης της ζωγραφικής” προδίδει ανησυχίες *θεμελιωδώς συγγενικές* με εκείνες του Ζντάνοφ (“Κάναμε καλά... που συντρίψαμε τους καταστροφείς της ζωγραφικής;”).

Είμαστε εγκλωβισμένοι σε σχέσεις παραγωγής που αντιφάσκουν με την αναγκαία ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων, *ομοίως* και στη σφαίρα της κουλτούρας. Πρέπει να ρηγματώσουμε αυτές τις παραδοσιακές σχέσεις, *τα επιχειρήματα και τις μεθόδους που συντηρούν*. Πρέπει να κατευθυνθούμε προς ένα *επέκεινα* της σύγχρονης κουλτούρας, με μια *απαλλαγμένη από αυταπάτες κριτική των υπάρχοντων πεδίων*, και με την *ενσωμάτωσή τους σε μια ενιαία χωρο-χρονική κατασκευή* (την κατάσταση: δυναμικό σύστημα ενός περιβάλλοντος και μιας παιγνιώδους συμπεριφοράς) που θα πραγματώσει μια *εσωτερική αρμονία της μορφής και του περιεχομένου*.

Ωστόσο, οι προοπτικές από μόνες τους δεν μπορούν με κανέναν τρόπο να δώσουν αξία σε πραγματικές παραγωγές που φυσικά νοηματοδοτούνται σε σχέση με την κυρίαρχη σύγχυση, ακόμα και μέσα στο μυαλό μας. Ανάμεσά μας, κάποιες χρησιμοποιησιμες θεωρητικές προτάσεις μπορούν να αντιφάσκουν με πραγματικά έργα περιορισμένα σε παλιούς τομείς (στους οποίους πρέπει *κατ' αρχάς να δράσουμε* αφού είναι οι μόνοι προς το παρόν που κατέχουν μια κοινή πραγματικότητα). Ή ακόμα κάποιοι άλλοι σύντροφοι που έκαναν, σε συγκεκριμένα σημεία, ενδιαφέροντα πειράματα, χάνονται σε ξεπερασμένες θεωρίες: έτσι ο Β. Όλμο, από τον οποίο δεν λείπει η καλή θέληση για να συνδέσει τις ηχητικές έρευνές του με κατασκευές ατμοσφαιρών, χρησιμοποιεί τόσο προβληματικές διατυπώσεις σε ένα κείμενο που υποβλήθηκε πρόσφατα στην Κ.Δ. (*Για μια έννοια του μουσικού πειραματισμού*) ώστε κατέστη αναγκαία μια επεξήγηση (*Παρατηρήσεις για την έννοια της πειραματικής τέχνης*), μια ολόκληρη συζήτηση που, κατά τη γνώμη μου, ούτε καν θυμίζει κάτι σύγχρονο.

Όπως ακριβώς δεν υπάρχει “καταστασιασμός” ως *δόγμα*, έτσι δεν πρέπει να επιτρέψουμε να χαρακτηρίζονται καταστασιακές δημιουργίες ορισμένοι παλιοί πειραματισμοί –ή όλα εκείνα στα οποία θα μας περιόριζε σήμερα η ιδεολογική και πρακτική αδυναμία μας. Αλλά αντιστρόφως, δεν μπορούμε να δεχτούμε τη μυστικοποίηση ούτε ως προσωρινή αξία. Το αφηρημένο εμπειρικό γεγονός που αποτελεί τη μια ή την άλλη εκδήλωση της σημερινής αποσυντεθειμένης κουλτούρας δεν αποκτά τη συγκεκριμένη σημασία του παρά μόνο μέσω της σύνδεσής του με το συνολικό όραμα ενός τέλους ή μιας απαρχής πολιτισμού. Αυτό σημαίνει ότι

τελικά η σοβαρότητά μας μπορεί να ενσωματώσει και να ξεπεράσει τη μυστικοποίηση, όπως ακριβώς αυτό που θεωρείται καθαρή μυστικοποίηση φανερώνει μια πραγματική ιστορική κατάσταση της αποσυντεθειμένης σκέψης. Τον περασμένο Ιούνιο κατέληξε στο αυτονόητο σκάνδαλο η παρουσίαση στο Λονδίνο μιας ταινίας που έκανα το 1952, η οποία δεν είναι μια μυστικοποίηση και ακόμα λιγότερο μια καταστασιακή δημιουργία, αλλά βασίζεται σε σύνθετα λετριστικά ερεθίσματα εκείνης της εποχής (τις εργασίες για τον κινηματογράφο των Ιζού, Μαρκ,Ο, Βολμάν), και επομένως συμμετέχει πλήρως στη φάση της αποσύνθεσης, ακριβώς στην πιο ακραία μορφή της, χωρίς να έχει καν –εκτός από μερικούς προγραμματικούς υπαινιγμούς– τη θέληση θετικών εξελίξεων που χαρακτήριζε τα έργα στα οποία αναφέρθηκα. Έκτοτε παρουσιάστηκαν στο ίδιο λονδρέζικο κοινό (στο Ινστιτούτο Σύγχρονων Τεχνών) πίνακες ζωγραφικής που έγιναν από χιμπαντζήδες, οι οποίοι μπορούν να συγκριθούν με την αξιολάτρευτη τασιστική ζωγραφική. Αυτή η συγγένεια μου φαίνεται διδακτική. Οι *παθητικοί καταναλωτές* της κουλτούρας (είναι ευνόητο ότι προσβλέπουμε σε μια δυνατότητα ενεργούς συμμετοχής σε έναν κόσμο όπου οι “εστέτ” θα έχουν ξεχαστεί) μπορούν να αρέσκονται σε οποιαδήποτε εκδήλωση της αποσύνθεσης (θα είχαν κάθε λόγο, με την έννοια ότι αυτές οι εκδηλώσεις είναι ακριβώς εκείνες που εκφράζουν καλύτερα την εποχή τους της κρίσης και της παρακμής, αλλά είναι φανερό ότι μεταξύ αυτών *προτιμούν* εκείνες που *συγκαλύπτουν λίγο* αυτή την κατάσταση). Πιστεύω ότι θα φτάσουν να *αγαπούν* την ταινία μου και τους πίνακες ζωγραφικής των πιθήκων σε πέντε ή έξι χρόνια το πολύ, όπως αγαπούν ήδη τον Ρομπ-Γκριγιέ. Η μόνη πραγματική διαφορά ανάμεσα στη ζωγραφική των πιθήκων και το μέχρι σήμερα ολοκληρωμένο κινηματογραφικό έργο μου είναι η ενδεχόμενη απειλητική σημασία του για την κουλτούρα που μας περιέχει, δηλαδή ένα στοίχημα για ορισμένους σχηματισμούς του μέλλοντος. Και δεν ξέρω σε ποια πλευρά θα πρέπει να τοποθετήσουμε τον Ρομπ-Γκριγιέ εφόσον θεωρούμε ότι σε ορισμένες στιγμές ρήξης έχουμε ή όχι συνείδηση μιας ποιοτικής στροφής· και ότι μέσα στο αρνητικό οι αποχρώσεις δεν έχουν σημασία.

Αλλά το στοίχημά μας επαναλαμβάνεται διαρκώς, και είμαστε εμείς οι ίδιοι που δημιουργούμε τις διάφορες δυνατότητες απάντησης. Θέλουμε να μετασχηματίσουμε αυτή την εποχή (ενώ όλα

όσα αγαπάμε, ξεκινώντας από την ερευνητική στάση μας, αποτελούν επίσης μέρος της) και όχι “να γράψουμε γι’ αυτή” όπως προτείνει η αυτάρεσκη χυδαιότητα: ο Ρομπ-Γκριγιέ και η εποχή του αρκούνται ο ένας στην άλλη. Αντιθέτως, οι φιλοδοξίες μας είναι σαφώς μεγαλομανείς, αλλά ίσως όχι μετρήσιμες με τα κυρίαρχα κριτήρια της επιτυχίας. Πιστεύω ότι όλοι οι φίλοι μου θα ήταν ευχαριστημένοι να εργάζονται ανώνυμα, με μισθούς ειδικευμένων εργατών, στο Υπουργείο Διασκεδάσεων μιας κυβέρνησης που θα καταπαιστεί επιτέλους με την αλλαγή της ζωής.

Γ.-Ε. Ντεμπόρ

ΟΙ ΨΥΧΟΓΕΩΓΡΑΦΟΙ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ

Στις 10 Αυγούστου, γύρω στις 18:30, προσφέρθηκα να βοηθήσω μια νεαρή κοπέλα από την Ινδία που δεν μιλούσε ούτε λέξη γαλλικά. Αντιμετώπιζε ένα πρόβλημα στην είσοδο του μετρό Σεν-Λαζάρ. Της εξήγησα ποια διαδρομή έπρεπε να ακολουθήσει για να φτάσει στην Μπιέβρ, στο σεμινάριο των Ξένων Αποστολών. Όλα αυτά εξηγούνταν με σαφήνεια σε ένα χαρτί που με έβαλε να διαβάσω (στα αγγλικά). Την συνόδευσα στην αποβάθρα και την έβαλα να ανέβει στο πρώτο βαγόνι, λέγοντας βιαστικά στον οδηγό του τρένου να την κατεβάσει στο Μονπαρνάς. Τη Δευτέρα, για να είμαι ήσυχη, καθώς ήθελα να μάθω αν αυτή η μικρή είχε φτάσει καλά, ανησυχούσα αν είχε καταφέρει να φτάσει εγκαίρως για να πάρει το λεωφορείο της, δεδομένου ότι η ώρα ήταν προχωρημένη. Δεν την είχαν δει στο σεμινάριο, και την Τρίτη η Διευθύντρια πάλι δεν είχε δει κανέναν. Στην πρεσβεία της Ινδίας, κανένα νέο. Χάθηκε; Την απήγαγαν; Μυστήριο...

“Μια θλιμμένη αναγνώστρια” γράφει στις “Δυστυχισμένες Καρδιές.” (*France-Soir*, 27 Αυγούστου 1957)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 1957

Α. Γιορν και Ντεμπόρ

- *Τέλος της Κοπεγχάγης*, απόπειρα μεταστραμμένης γραφής.
- *Ψυχογεωγραφικός οδηγός του Παρισιού*.

Άσγκερ Γιορν

- *Το Χρυσό Κέρας και ο Τροχός της Τύχης*, μεθοδολογία λατρειών, με πρόλογο του Π. Β. Γκλομπ.
- *Ενάντια στον φονξιοναλισμό*.

Υπό έκδοση:

- *Το ζωγραφικό έργο του Τζ. Πίνοτ-Γκαλίτσο*, προλογιζόμενο από ένα *Εγκώμιο* της Μισέλ Μπερνστάιν.

Ετοιμάζονται:

Ραλφ Ράμνεϊ

- *Ψυχογεωγραφική Βενετία*.
- Αραβική μετάφραση και πρόλογος του Αμπντελχαφίντ Χατίμπ στην *Έκθεση για την κατασκευή καταστάσεων*.

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ

Σε συνέχεια του άρθρου με τίτλο “Η τελική ευθεία” (*Potlatch*, τεύχος 28), ανακοινώνουμε ότι νικητής είναι ο κ. Μπερνάρ Ντορτ (*Κορνέιγ*, στις εκδόσεις Arche).

ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΙΔΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ Ή LA VITA NOVA

Το μιλανέζικο κίνημα της “Πυρηνικής Τέχνης”, που είχε αναγγελθεί το 1952 με ένα μανιφέστο δεκατεσσάρων γραμμών, επανεμφανίζεται στο προσκήνιο της επικαιρότητας. Οι μόνιμοι ενσάρκωτές του, οι ζωγράφοι Μπαχ και Ντάντζελο, αφιέρωσαν σαραντα οχτώ γραμμές στην ανατροπή της σύγχρονης τέχνης.

Αφού ανέλυσαν τη διαδικασία καταστροφής της ζωγραφικής μέσω των διαδοχικών αναγωγών που επιχειρήθηκαν αποτελεσματικά από τον ιμπρεσιονισμό, τον κυβισμό και την αφηρημένη τέχνη: “συμβατικά θέματα... η αντικειμενική αναπαραγωγή... η απατηλή αναγκαιότητα της αναπαράστασης”· και ψάχνοντας κάτι να καταβροχθίσουν με τη σειρά τους για να φτιάξουν όνομα στην τέχνη τους, βρήκαν τυχαία, σε κάποιο λεξικό, το *στιλ*.

Είναι λοιπόν το *στιλ*, θεωρούμενο ως μεταφυσική οντότητα, αυτό που αποκηρύσσουν. Αλλά αντί να εγκαταλείπουν επίσης την παλέτα γι’ αυτόν τον λόγο, μεταμορφώνονται με χάρη και βλέπουν να ανοίγεται μια νέα και λαμπρή εικαστική καριέρα που μας προ-

σκαλούν να μιμηθούμε: θα κάνουν το ίδιο πράγμα όπως και πριν, αλλά με το *αντιστίλ*.

Το κάλεσμα *Ενάντια στο στιλ* που συντάχθηκε σε τρεις γλώσσες και τυπώθηκε σε διπλή όψη δεν συγκέντρωσε λιγότερους από είκοσι οχτώ υπογράφοντες προερχόμενους από τις πιο ετερόκλητες θέσεις της πολιτιστικής αποσύνθεσης, οι οποίοι δεν έχουν τίποτα κοινό εκτός από την πεποίθηση ότι είναι πάντα καλό να δημοσιεύουν την υπογραφή τους κάτω από ένα κείμενο –όταν δεν είναι βέβαιοι ότι είναι ανόητο– και μια ορισμένη αδυναμία να αναγνωρίσουν την ηλιθιότητα, ακόμα και σε αυτή την τεράστια κλίμακα.

Πρέπει να σημειωθεί εξάλλου ότι ο Μπαχ αδικείται αφήνοντας τον εαυτό του να παρασυρθεί σε ρητορικές καταχρήσεις που αντλεί από το δεύτερο επάγγελμά του διότι, ως ζωγράφος αυτής της εποχής από την οποία είναι τόσο λίγο ικανός να ξεφύγει, αξίζει κάποιες άλλες.

Ευρετήριο

- Actualité littéraire, 189
Aspects de la France, 81
Aurore, 63, 158
Bizarre, 154–56, 162
C.G.T. (Confédération Générale du Travail, Γενική Συνομοσπονδία Εργασίας), 22
C.N.E. (Comité national des écrivains, Εθνική Επιτροπή Συγγραφέων), 80, 114
C.N.T. (Confederación Nacional del Trabajo, Εθνική Συνομοσπονδία Εργασίας), 7
C.R.S. (Compagnies Républicaines de Sécurité, Αστυνομικές μονάδες αντιμετώπισης ταραχών), 70, 106
Caltex (εμπορική επωνυμία της εταιρείας Chevron), 203
Combat, 27, 30, 68, 79, 158, 193
Confluences, 180
El Español, 109
Elle, 69, 191
Enjeu, 83, 181
Eristica, 199
Express, 103, 129, 193
F.G.T.B. (Fédération Générale du Travail de Belgique, Γενική Συνομοσπονδία Εργασίας Βελγίου), 133
F.O. (Force Ouvrière, Εργατική Εξουσία), 133
Figaro, 8, 28, 67, 79, 111, 136, 196
France-Diffusion, 82
France-Observateur, 25, 53, 85, 111, 174, 217, 218
France-Soir, 17, 34, 48, 116, 221
Franc-Tireur, 81
Gallimard, εκδόσεις, 138, 142, 189
Hoja del Lunes (Φύλλο της Δευτέρας), 111
Homo Ludens (Ο Άνθρωπος και το Παιχνίδι), βιβλίο του Χουζίνγκα, 142
Humanité, 28, 51, 157
J.G.S. (Jeune Garde Socialiste, Νεαρή Σοσιαλιστική Φρουρά), 132
La Carte d'après Nature, 31
La Parisienne, 201
Le surréalisme même, 201, 202
Les Lèvres Nues (Τα Γυμνά Χείλη), 24, 139, 175, 192, 203
Lettres Françaises, 80, 111
Lettres Nouvelles, 208
M.T.L.D. (Mouvement pour le Triomphe des Libertés Démocratiques, Κίνημα για τον Θρίαμβο των Δημοκρατικών Ελευθεριών), 70
Medium, 8, 105
Merlin, 162
Monde, 42, 62, 163
Newsweek, 184
Nice-Matin, 41, 181
Nouvelle Critique, 114, 140, 170
Nouvelle-nouvelle Revue Française, 102, 135, 197, 201
Nuit de Saint-Cyr, 119
Observateur, 85, 111, 132
P.P.A. (Parti du Peuple Algérien, Λαϊκό Κόμμα Αλγερίας), 199
P.S.B. (Parti Socialiste Belge, Σοσιαλιστικό Κόμμα Βελγίου), 132
P.T.T. (Postes, Télégraphes et Téléphones, Ταχυδρομική, Τηλεγραφική και Τηλεφωνική Υπηρεσία), 56, 181
Paramount, 69
Paris Match, 111
Parisien Libéré, 35
Paris-Presse, 23, 28, 54, 112, 138, 184
Phantomas, 162
Phare-Dimanche, 202, 203
Positif, 136
Preuves, 200
Printemps, 35, 62
Progrès, 139
R.P.F. (Rassemblement du Peuple Français, Συναγερμός του Γαλλικού Λαού), 94, 95
R.T.F. (Radiodiffusion-Télévision Française, Γαλλική Ραδιοφωνία και Τηλεόραση), 86
Renault, 22
Royal Dutch Shell, 202
Temps Mêlés, 162
Temps Modernes, 113, 152, 170, 180
Times, 159, 160
U.N.E.S.C.O., 138, 203
United Fruit, 9
Αβινιόν (Avignon), 197
Αδιέξοδο του Θείου Βρέφους (Impasse de l'Enfant-Jésus), 56
Αίγυπτος, 36
Αϊζενστάιν, Σεργκέι (Eisenstein, Sergei), 144, 179
Αιμέ, Μαρσέλ (Aymé, Marcel), 212
Αλ (Halles), αγορά, 169
Αλγερία, 48, 62, 70, 96, 101, 175, 197, 199, 206

- Άλγκρεν, Νέλσον (Algren, Nelson), 114
 Άλμπα (Alba), 190, 197, 198, 199, 212
 Αλμπινόνι (Albinoni), 202
 Αμπελλιό, Ραϋμόν (Abellio, Raymond),
 ψευδώνυμο του Σουλές, 8, 105
 Ανγκλές, Ογκύστ (Anglès, Auguste),
 180
 Ανρί, Πιερ (Henry, Pierre), 12, 184,
 191, 202
 Αντάι, Σιμόν (Hantaï, Simon), 67, 76,
 211–12
 Αντάμοφ, Άρθουρ (Adamov, Arthur),
 80, 94
 Αντίκρημνο, Ήπειρος (Continent
 Contrescarpe), 162, 169
 Άουστερλιτς (Austerlitz), 42
 Απολλιναίρ, Γκιγιώμ (Apollinaire,
 Guillaume), 155
 Αραγκόν, Λουί (Aragon, Louis), 51, 80,
 111, 114, 170, 171
 Αρμάς, Κάρλος Καστίγιο (Armas,
 Carlos Castillo), 28
 Αρόν, Ραϋμόν (Aron, Raymond), 104,
 150, 206
 Αρτώ, Αντονέν (Artaud, Antonin), 148
 Αστρύκ, Αλεξάντρ (Astruc, Alexandre),
 173, 174, 179, 218
 Ατλάν, Ζαν-Μισέλ (Atlas, Jean-Michel),
 202
 Βαβυλώνας (Babylone), οδός, 93
 Βαγιάν, Ροζέ (Vailland, Roger), 147
 Βάγκνερ, Ρίχαρντ (Wagner, Richard),
 131
 Βαλδουίνος του Βελγίου, 57, 139
 Βαλέτ (Valette), οδός, 37
 Βαλόρμπ, Φρανσουά (Valorbe,
 François), 76
 Βαλοά (Valois), βιβλιοθήκη, 18
 Βαν Γκογκ, Βίνσεντ (van Gogh,
 Vincent), 89
 Βανέκ, Πιερ (Vaneck, Pierre), 118
 Βαρκελώνη, 95, 161
 Βαρντά, Ανιές (Varda, Agnès), 179
 Βασέ, Ζακ (Vaché, Jacques), 13, 18, 174
 Βατικανό, 69
 Βενετία, 69, 105, 222
 Βέρα (Véra), 40, 47, 52, 63, 70, 74, 103,
 111, 121, 158
 Βερβιέρ (Verviers), 133
 Βερντέ, Αντρέ (Verdet, André), 157,
 158
 Βερόνε, Έλενα (Verrone, Elena), 199
 Βιάν, Μπορίς (Vian, Boris), 114
 Βίβλος, 29, 138
 Βιγιόν, Φρανσουά (Villon, François),
 111
 Βιετνάμ, 71
 Βογκένσκι, Αντρέ (Wogenscky, André),
 202
 Βολιβία, 58
 Βολμάν, Ζιλ Ζ. (Wolman, Gil J.), 5, 9, 12,
 14, 16, 23, 30, 34, 40, 52, 54, 63, 64,
 69, 70, 74, 87, 103, 112, 121, 125,
 152, 158, 161, 165, 198, 199, 212,
 220
 Βομπάν (Vauban), 56
 Βοτανικός Κήπος (Jardin des Plantes),
 58
 Γαλάτες, 140
 Γερμανία, 48, 84, 85
 Γιασίν, Κατέμπ (Yacine, Kateb), 199–
 200
 Γιρν, Άσγκερ (Jorn, Asger), 81, 82,
 190, 191, 197, 199, 213, 221, 222
 Γκαλάρ, Ζενεβιέβ ντε (Galard,
 Geneviève de), 41–42
 Γκαλίτσο, Τζουζέπε Πίνωτ (Gallizio,
 Giuseppe Pinot), 197, 199, 222
 Γκαλουά, Εβαριστ (Gallois, Évariste),
 13
 Γκαξότ, Πιερ (Gaxotte, Pierre), 92, 181
 Γκαρ (Gare), λεωφόρος, 181
 Γκιγιόν (Guillon), 202
 Γκόγκολ, Νικολάι (Gogol, Nikolai), 56
 Γκολντφάιν, Ζωρζ (Goldfayn, Georges),
 67, 76
 Γκοντί, Ζαν-Φρανσουά Πωλ ντε
 (Gondi, Jean François Paul de),
 καρδινάλιος του Ρετζ, 194
 Γκουγκλιεμετί, Σαρλ (Guglielmetti,
 Charles), 76
 Γκουζιμάν, Χακόμπο Αρμπένζ (Guzmán,
 Jacobo Árbenz), 9, 16
 Γκουργκέ, Ζαν (Gourguet, Jean), 218
 Γκουρτζιέφ, Γεώργιος (Gurdjieff,
 George), 188
 Γκράαλ, 48–49
 Γκρακ, Ζυλιέν (Gracq, Julien), 144, 176
 Γκυγεβίκ, Εζέν (Guillevic, Eugène), 170
 Γουατεμάλα, 9, 15, 16, 28
 Γράμμος, 57
 Ύρος της Γαλλίας (Tour de France),
 23
 Δεξιά Όχθη (Rive Droite), 201
 Δημοκρατίας, πλατεία (Place de la
 République), 169
 Διεθνές Κίνημα για ένα Φανταστικό
 Μπάουχαους (Mouvement
 International pour un Bauhaus
 Imaginiste), 190, 197, 199, 213, 215
 Διεθνής Ένωση Εργαζομένων, 62
 Ε.Σ.Σ.Δ., 51, 84, 85, 104, 175, 199
 Ελλάδα, 16

- Εμμανουέλ, Πιερ (Emmanuel, Pierre), 55
- Εμπέρ, Κριστιάν (Hébert, Christian), 53
- Ένγκελς, Φρίντριχ (Engels, Friedrich), 116
- Έρημος του Ρετζ (désert de Retz), 162
- Έρνστ, Μαξ (Ernst, Max), 105, 174
- Εστιέν, Σαρλ (Estienne, Charles), 140
- Ετιάμπλ, Ρενέ (Étiemble, René), 150, 180
- Ετουάλ (Étoile), 169
- Ευαγγελίου (Évangile), οδός, 167
- Ζαρρύ, Αλφρέντ (Jarry, Alfred), 162
- Ζενέ, Ζαν (Genet, Jean), 113, 114
- Ζερμαίν (Germain), λεωφόρος, 56, 112, 156, 157, 200
- Ζερμαίν-ντε-Πρε (Germain-des-Prés), 112, 156, 200
- Ζιντ, Αντρέ (Gide, André), 166
- Ζντάνοφ, Αντρέι (Zhdanov, Andrei), 218
- Ζουρ (Jour), οδός, 169
- Ζουφρουά, Αλέν (Jouffroy, Alain), 200
- Ζυλιάρ, Ρενέ (Julliard, René), 180, 184
- Ηλύσια Πεδιά, 42, 166, 169
- Ιβαίν, Ζιλ (Ivain, Gilles), ψευδώνυμο του Στσεγκκλόφ, 13
- Ίβιτς (Ivich), 8, 12, 16, 36, 37, 42
- Ιζού, Ιζντόρ (Isou, Isidore), 13, 82, 83, 112, 181, 202, 217, 220
- Ιλ ντε λα Σιτέ (Île de la Cité, Νησί της Πόλης), 166
- Ινδοκίνα, 25, 34, 51, 85, 86
- Ιονέσκο, Ευγένιος (Ionesco, Eugen), 80, 202
- Ιονέσκο, Ευγένιος (Ionescu, Eugen), 148
- Ισπανία, 9, 16, 17, 56, 95, 109, 110, 113, 161, 199
- Ισραήλ, 36, 96
- Καβύλοι (Kabyles), 164
- Καγιουά, Ροζέ (Caillou, Roger), 150
- Καρόλ, Ζαν (Cayrol, Jean), 209
- Καλόν, Ζακ (Calonne, Jacques), 199
- Καμύ, Αλμπέρ (Camus, Albert), 8, 81, 122, 123, 127, 129
- Κανταρίνο, Αουρελιάνο Μαρίνεθ (Cantarinno, Auréliano Marineth), 17
- Κασσαίν (Cassaigne), 97
- Καταρακτών (Cascades), οδός, 54
- Καταστασιακή Διεθνής, 5, 215, 216, 219
- Κεντσέλα (Khenchela), 96
- Κενώ, Ρεϊμόν (Queneau, Raymond), 162, 173, 189
- Κερμπρόν, Ζαν (Kerchbron, Jean), 202
- Κήπων-Παύλου (Jardins-Paul), οδός, 172
- Κίνημα Πυρηνικής Τέχνης, 197, 222
- Κλαίρ, Ρενέ (Clair, René), 112
- Κλαίρβώ, Μπερνάρ ντε (Clairvaux, Bernard de), 116
- Κλεμανσώ, Ζωρζ (Clemenceau, Georges), 166
- Κλεμπέρ (Kléber), 211
- Κλουζό, Ανρί-Ζορζ (Clouzot, Henri-Georges), 117, 157, 158
- Κλωντέλ, Πωλ (Claudel, Paul), 111
- Κόζιο ντ' Αρόσα (Cosio d'Arrosia), 215
- Κοκτώ, Ζαν (Cocteau, Jean), 103, 112, 118
- Κολάρ, Λεό (Collard, Léo), 133
- Κομάιγ (Commaille), οδός, 93, 94
- Κομμούνα του Παρισίου, 57
- Κονόρ, Αντρέ-Φρανκ (Conord, André-Frank), 5, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 17, 19, 23, 25, 30, 31, 34, 37, 40, 42, 43, 47, 49, 52, 64, 75
- Κόνσταντ Νιουβενχούις (Constant Nieuwenhuys), 199
- Κοπέ, Φρανσουά (Coppée, François), 170
- Κορμπυζιέ, Λε (Corbusier, Le), 17, 28-29, 46, 62, 120, 131, 195
- Κορνέιγ (Corneille), 222
- Κότικ, Γιαν (Kotik, Jan), 197, 199
- Κουομιντάνγκ, 18
- Κραβάν, Αρτύρ (Cravan, Arthur), 13, 18, 205
- Κραβέν (Craven), 132
- Λ' Ερμπιέ, Μαρσέλ (L'Herbier, Marcel), 202
- Λ' Ιλ Αντάμ, Ωγκύστ Βιγιέ ντε (L'Isle-Adam, Auguste Villiers de), 13
- Λάακεν (Laeken), 133
- Λαβώ, Ζωρζ (Lavau, Georges), 154
- Λάιμχαουζ (Limehouse), 160
- Λακλό, Μισέλ (Laclos, Michel), 162
- Λαμαρτίν, Αλφόνς ντε (Lamartine, Alphonse de), 170
- Λανγκλαί, Γκαετάν (Langlais, Gaetan), 13
- Λανγκλουά, Ανρί (Langlois, Henri), 111
- Λανζμάν, Κλοντ (Lanzmann, Claude), 153
- Λαντώ, Μ. (Landeau, M.), 207
- Λαπουζάντ, Ρομπέρ (Lapoujade, Robert), 202
- Λεγκράν, Ζεράρ (Legrand, Gérard), 8, 67, 76
- Λεζέ, Φερνάν (Léger, Fernand), 46

- Λεμαίτρ, Μωρίς (Lemaître, Maurice), 13, 112, 187, 202
- Λεμπλάν, Μωρίς (Leblanc, Maurice), 155
- Λεμπρετόν, Αλαίν (Lebreton, Alain), 76
- Λένιν, Βλαντίμιρ Ιλίτς, 75, 102, 104, 153
- Λεσπόλδος Γ', 133
- Λεωφόρος Κορών του Γολγοθά (Boulevard des Filles du Calvaire), 54
- Λιαρντόν, Πιερ-Ανρί (Liardon, Pierre-Henri), 156-57
- Λιούις, Τζων (Lewis, John), 133
- Λιφάρ, Σερζ (Lifar, Serge), 92
- Λομόν (Lhomond), οδός, 130, 164
- Λορίς, Πιερ-Ζωρζ (Lorris, Pierre-Georges), 194
- Λορραίν, Κλωντ (Lorrain, Claude), 12
- Λοτάρ, Ελί (Lotar, Eli), 178
- Λουδοβίκος Β' της Βαυαρίας, 13, 24, 119, 131, 174
- Λουί (Louis), νησίδα, 169
- Λουξεμβούργο (Luxembourg), 169
- Λουτετία (Lutetia), 193
- Μαγκρίτ, Ρενέ (Magritte, René), 174
- Μακ Λάρεν, Νόρμαν (McLaren, Norman), 138-39, 202
- Μακάρθου, Τζόζεφ (McCarthy, Joseph), 67
- Μαλαρμέ, Στεφάν (Mallarmé, Stéphane), 191
- Μάλεβιτς, Καζιμίρ (Malevich, Kazimir), 174
- Μαλενκόφ, Γκεόργκι (Malenkov, Georgy), 103-5
- Μαλρώ, Αντρέ (Malraux, André), 102, 103, 139, 146
- Μαμπίλ, Πιερ (Mabille, Pierre), 13
- Μανσιόν, Ζαν-Μισέλ (Mension, Jean-Michel), 13
- Μαντές-Φρανς, Πιερ (Mendès-France, Pierre), 58, 80, 84, 95, 105, 109, 152, 175
- Μαρία Αντουανέτα, 127
- Μαριέν, Μαρσέλ (Mariën, Marcel), 175, 212
- Μαρκ,Ο (Marc,O, Marc-Gilbert Guillaumin), 220
- Μαρκές, Κλαούδιο Κολομέρ (Marqués, Claudio Colomer), 109
- Μαρξ, Καρλ (Marx, Karl), 105, 116, 174, 206, 207
- Μαρό, Κλεμάν (Marot, Clément), 170
- Μαρόκο, 45, 48, 70, 156
- Μαρσέλ Σάιν (Marcel Schein), 27
- Μαρτέν (Martin), 202
- Μαρτινέ, Ζιλ (Martinet, Gilles), 85, 86
- Μασκολό, Ντιονί (Mascolo, Dionys), 153
- Ματιέ, Ζορζ (Mathieu, Georges), 201, 211-12
- Μενιλμοντάν (Ménilmontant), οδός, 54
- Μερέν, Πιερ (Meren, Pierre), 140-41
- Μερλώ-Ποντύ, Μωρίς (Merleau-Ponty, Maurice), 177
- Μερρί (Merri), συνουκία, 169, 172
- Μεσιάν, Ολιβιέ (Messiaen, Olivier), 202
- Μιζράι, Ρομπέρ (Misrahi, Robert), 113
- Μικρό και Μεγάλο Παλάτι (Petit και Grand Palais), 166
- Μινώταυρος (Minotaure), βιβλιοπωλείο, 175, 203
- Μισέλ (Michel), λεωφόρος, 166, 181
- Μισώ, Ανρί (Michaux, Henri), 184, 191
- Μιτράνι, Νόρα (Mitrani, Nora), 76
- Μολλέ, Γκυ (Mollet, Guy), 81, 201, 202
- Μολότοφ, Βιατσεσλάβ (Molotov, Vyacheslav), 104
- Μονμάρτρη (Montmartre), 169
- Μονπαρνάς (Montparnasse), 221
- Μονσό (Monceau), πάρκο, 169
- Μοντάν-Ζενεβιέβ (Montagne-Geneviève), οδός, 23, 52, 59, 65, 71, 76, 77, 87, 97, 107, 116, 125, 128, 133, 142, 158, 166, 167, 176, 181, 185, 194, 203, 213, 223
- Μοραίν, Πιερ (Morain, Pierre), 175
- Μοριγιόν (Morillons), οδός, 48
- Μπακ (Bac), οδός, 93
- Μπαλάνς, Πιερ-Σιμόν (Ballanche, Pierre-Simon), 29
- Μπάο Ντάι (Bao Dai), 71
- Μπάουχαους (Bauhaus), 190
- Μπαρακέ, Ζαν (Barraquet, Jean), 202
- Μπαράτ, Ρομπέρ (Barrat, Robert), 163
- Μπας-Μεζ (Basse-Meuse), 133
- Μπάτνα (Batna), 101
- Μπαχ, Ενρίκο (Baj, Enrico), 197, 222-23
- Μπεάρν, Ανρί ντε (Béarn, Henry de), 12
- Μπεζάρ, Μωρίς (Béjart, Maurice), 202
- Μπεκό, Ζιλμπέρ (Bécaud, Gilbert), 119
- Μπελαί, Ζοακίμ ντι (Bellay, Joachim du), 170
- Μπελιέβρ (Bellière), οδός, 42
- Μπεναγιούν, Ρομπέρ (Benayoun, Robert), 76, 136, 201
- Μπενεντεκ (Benedek), 202
- Μπενουά (Benoît), οδός, 164
- Μπεντουέν, Ζαν-Λουί (Bedouin, Jean-Louis), 67, 76
- Μπερζελί (Berzelii), 54
- Μπερλέ, Πιερ-Ζοέλ (Berlé, Pierre-Joël), 63

- Μπερνά, Σεργί (Berna, Serge), 13
Μπερνστάιν, Μισέλ (Bernstein, Michèle), 16, 23, 30, 34, 40, 47, 53, 63, 70, 74, 80, 92, 94, 103, 111, 121, 129, 158, 161, 163, 165, 222
Μπιγιανκούρ (Billancourt), 158
Μπιέβρ (Bièvres), 221
Μπιλ, Μαξ (Bill, Max), 190
Μπισμούτ, Μοϊζ (Bismuth, Moïse), πραγματικό όνομα του Λεμαίτρ, 13, 112, 187
Μπιτ Σομόν (Buttes-Chaumont), πάρκο, 169
Μπλαβιέ, Αντρέ (Blavier, André), 162
Μπλανς (Blanche), πλατεία, 169
Μπογκομόλετς, Αλεξάντερ (Bogomolets, Alexander), 140
Μπον Νουβέλ (Bonne-Nouvelle), αδιέξοδο, 53
Μποσσυέ, Ζακ Μπενίν (Bossuet, Jacques-Bénigne), 116
Μπουαγιάρ, φρούριο (Fort Boyard), 104
Μπουλέζ, Πιερ (Boulez, Pierre), 202
Μπουρντέ, Κλοντ (Bourdet, Claude), 154
Μπουσάκ, Μαρσέλ (Boussac, Marcel), 63
Μπουσέ, Αντρέ ντι (Bouchet, André du), 170
Μπουτίκ (Boutique), 76
Μπράντμπερι, Ρέι (Bradbury, Ray), 114
Μπρετόν, Αντρέ (Breton, André), 13, 67, 68, 74–76, 81, 83, 92, 192–93, 201–2
Μπρω, Ζαν-Λουί (Brau, Jean-Louis), 13
Μπυτ-ω-Κάιγ (Butte-aux-Cailles), 162, 169
Μπωβουάρ, Σιμόν ντε (Beauvoir, Simone de), 112, 152
Μπωντλαίρ, Σαρλ (Baudelaire, Charles), 111, 217
Μωριάκ, Φρανσουά (Mauriac, François), 8, 55, 94, 95, 166
Ναβίλ, Πιερ (Naville, Pierre), 154
Ναγκίμπ, Μωχάμεντ (Naguib, Mohammed), 71
Ναντώ, Μωρίς (Nadeau, Maurice), 208
Νάσερ, Γκαμάλ Αμπντελ (Nasser, Gamal Abdel), 71
Νατσουκάβα, Κακούτζι (Natsukawa, Kakuji), 30
Νγκο Ντινχ Ντιέμ (Ngo Dinh Diem), 70
Νελ (Nesles), οδός, 169
Νίξον, Ρίτσαρντ (Nixon, Richard), 40
Νουζέ, Πωλ (Nougé, Paul), 89
Ντ' Ομπινιέ, Αγκρίππας (d'Aubigné, Agrippa), 194
Νταβίντ, Ζακ-Λουί (David, Jacques-Louis), 166
Ντάλες, Τζον Φόστερ (Dulles, John Foster), 9
Νταν-Μπλανς (Dents-Blanches), 174
Νταντά, 33, 90, 131, 144, 205, 206, 217
Ντάντζελο, Σέρτζιο (Dangelo, Sergio), 222
Νταξ, Αντρίν (Dax, Adrien), 76
Ντασέν, Ζυλ (Dassin, Jules), 156
Νταχού, Μωχάμεντ (Dahou, Mohamed), 5, 9, 10, 12, 14, 16, 23, 30, 34, 36, 40, 47, 52, 59, 61, 63, 65, 70, 71, 74, 77, 87, 92, 97, 103, 107, 112, 116, 121, 123, 132, 133, 141, 142, 156, 157, 158, 161, 174, 176, 190, 215
Ντε Γκωλ, Σαρλ (de Gaulle, Charles), 84, 102
Ντε Κίρικο, Τζόρτζιο (de Chirico, Giorgio), 174
Ντε Μιλ, Σέσιλ Μπι (DeMille, Cecil B.), 138
Ντε Σίκα, Βιττόριο (de Sica, Vittorio), 144
Ντε Φορέ, Λουί-Ρενέ (des Forêts, Louis-René), 209
Ντεβέ, Ζαν-Φρανσουά (Devay, Jean-François), 138
Ντεζαντί, Ζαν-Τουσσέν (Desanti, Jean-Toussaint), 153
Ντεκάρετ (Descartes), οδός, 181
Ντελ Βάστο, Λάντσα (del Vasto, Lanza), 188
Ντελβάιγ, Μπερνάρ (Delvaille, Bernard), 205
Ντεμπόρ, Γκυ-Ερνέστ (Debord, Guy-Ernest), 6, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 19, 23, 30, 34, 40, 47, 52, 63, 69, 70, 77, 83, 92, 95, 99, 103, 112, 116, 121, 124, 125, 132, 141, 152, 158, 161, 163, 165, 174, 193, 211, 213, 221
Ντενί (Denis), οδός, 169
Ντεντέ-των-Ειδυλλίων (Dédé-les-Amourettes), προσωνύμιο του Μπρετόν, 80, 105, 140
Ντιβιβιέ, Ζιλιέν (Duvivier, Julien), 118–20
Ντιέν Μπιέν Φου (Dien Bien Phu), 25, 42
Ντιόρ, Κριστιάν (Dior, Christian), 106
Ντο Ντουκ Χο (Do Duc Ho), 71
Ντομινγκίν, Λουίς Μιγκέλ (Dominguín, Luis Miguel), 158

- Ντονιόλ-Βαλκρόζ, Ζακ (Doniol-Valcroze, Jacques), 174
- Ντορτ, Μπερνάρ (Dort, Bernard), 209, 222
- Ντοτρεμόν, Κριστιάν (Dotremont, Christian), 197
- Ντουμπλ Ντουτ (Double Doute), 10, 23, 41, 175
- Ντρούε, Μινού (Drouet, Minou), 209
- Ντουβερζέ, Μωρίς (Duverger, Maurice), 154
- Ντυγκαί-Τρουέν (Duguay-Trouin), οδός, 10, 14, 19, 25, 31, 37, 43, 49, 64
- Ντυτιγιέλ, Ζωρζ-Μαρί (Dutilleul, Georges-Marie), 76, 120–25, 127–29
- Ντωφίν (Dauphine), οδός, 63, 169
- Ξαβιέ-Πριβιά (Xavier Privas), οδός, 55, 166
- Οιδίπους, 36
- Όλμο, Βάλτερ (Olmo, Walter), 219
- Όμπερκαμφ (Oberkampf), οδός, 54
- Ονορέ (Honoré), οδός, 56
- Οντέρ, Αντρέ (Hodeir, André), 202
- Οπενχάιμ, Μέρετ (Oppenheim, Méret), 76
- Όπερα, 169
- Ορλεανβίλ (Orléansville), 10, 61–62, 63, 70
- Οσμάν, Ζορζ-Εζέν (Hausmann, Georges-Eugène), 28
- Ουγγαρία, 199
- Πάαλεν, Βόλφγκανγκ (Paalen, Wolfgang), 76
- Πακ (Pak), 202
- Παν, Μάρτα (Pan, Marta), 202
- Παναγία των Παρισίων, 55
- Πανιόλ, Μαρσέλ (Pagnol, Marcel), 177
- Πάουελς, Λουί (Pauwels, Louis), 178
- Παράζ, Αλμπέρ (Paraz, Albert), 201
- Πάρκο των Ξένων Αποστολών (Square des missions étrangères), 93–94, 181
- Πεζύ, Μαρσέλ (Réju, Marcel), 153
- Πενγκώ, Μπερνάρ (Pingaud, Bernard), 209
- Περέ, Μπενζαμέν (Péret, Benjamin), 76
- Περρέ, Ωγκύστ (Perret, Auguste), 17
- Πεταίν, Φιλίπ (Pétain, Philippe), 79
- Πιά, Ιζαμπέλ (Pia, Isabelle), 119
- Πιγκάλ (Pigalle), 169
- Πιερ, αβάς (Abbé Pierre), 69, 181
- Πιερ, Ζοζέ (Pierre, José), 76
- Πιέρποντ Μόργκαν, Τζων (Pierpont Morgan, John), 133
- Πικάσο, Πάμπλο (Picasso, Pablo), 157–58, 200
- Πιν Γιν (Pin Yin), 18, 19
- Πίος ΙΒ΄, 135
- Πιρανέζι, Τζοβάνι Μπατίστα (Piranesi, Giovanni Battista), 12
- Πισέτ, Ανρί (Pichette, Henri), 144
- Πόε, Έντγκαρ Άλαν (Poe, Edgar Allan), 13, 191
- Πολιερί, Ζακ (Polieri, Jacques), 202
- Πολωνία, 199
- Πονζ, Φρανσίς (Ponge, Francis), 163
- Πουγιόν, Ζαν (Pouillon, Jean), 153, 209
- Πουέντε, Αλεχάντρο (Puente, Alejandro), 204
- Πουζάντ, Πιερ (Poujade, Pierre), 178, 201
- Πουσσέρ, Ανρί (Pousseur, Henri), 202
- Πράβντα (Pravda), 175
- Πρεβέρ, Ζακ (Prévert, Jacques), 144, 178, 202
- Πριγκίπισσα Μαργαρίτα, 57
- Προυστ, Μαρσέλ (Proust, Marcel), 178
- Πύλη (του καθεδρικού ναού) της Σαρτρ (portail de Chartres), 165
- Πύλη της Βανβ (Porte de Vanves), 54
- Πύργος της Φωτιάς (La Tour de Feu), 193
- Πύργος του Άιφελ, 52
- Πύργος του Ιακώβου (Tour Jacques), 165
- Πωβέρ, Ζαν-Ζακ (Pauvert, Jean-Jacques), 155
- Πωμεράν, Γκαμπριέλ (Pomerand, Gabriel), 13
- Ραγκόν (Ragon), 202
- Ράιτ, Φρανκ Λόιντ (Wright, Frank Lloyd), 47
- Ράμνεϊ, Ραλφ (Rumney, Ralph), 205, 222
- Ρανκίν, Λεονάρ (Rankine, Léonard), ψευδώνυμο του Φρανκέν, 86, 105, 124, 133, 154, 158
- Ράντα, Πράβοςλαβ (Rada, Pravoslav), 197, 199
- Ρασίν (Racine), οδός, 54
- Ρασπάιγ (Raspail), λεωφόρος, 93
- Ρε, Στεφάν (Rey, Stéphane), 202–3
- Ρεγκλ, Γιούντιτ (Reigl, Judit), 76
- Ρεϊνερί, Μαντλέν (Reineri, Madeleine), 13
- Ρεμπώ, Αρθούρος (Rimbaud, Arthur), 68, 75, 111
- Ρενάρ, Αντρέ (Renard, André), 133
- Ρετζ (Retz), καρδινάλιος, 194
- ΡΙβέρα, Ντιέγκο (Rivera, Diego), 47
- Ρισάρ, Ζαν-Πιερ (Richard, Jean-Pierre), 209
- Ρίτζγουεϊ, Μάθιου (Ridgway, Matthew), 141

- Ρόζενμπεργκ, Τζούλιους και Έθελ (Rosenberg, Julius και Ethel), 15, 74
 Ρολάν, Ζ.-Φ. (Rolland, J.-F.), 206-7
 Ρόμερ, Σαξ (Rohmer, Sax), 194
 Ρομπ-Γκριγιέ, Αλαίν (Robbe-Grillet, Alain), 217-18, 220-21
 Ρονσάρ, Πιερ ντε (Ronsard, Pierre de), 170
 Σαγκάν, Φρανσουάζ (Sagan, Françoise), 8, 69, 209
 Σαμπέν, Φιλίπ ντε (Champaigne, Philippe de), 166
 Σανγκάη, 95
 Σαουδική Αραβία, 36
 Σαρ (Sarre ή Saarland), 85
 Σαρ, Ρενέ (Char, René), 144, 200
 Σαρλβίλ (Charleville), 67, 68
 Σαρπαντιέ, Ζαν (Charpentier, Jean), 79
 Σαρτρ, Ζαν-Πωλ (Sartre, Jean-Paul), 36, 109, 113, 153, 158, 179
 Σατί, Ερίκ (Satie, Erik), 137
 Σατωμπριάν, Φρανσουά-Ρενέ ντε (Chateaubriand, François-René de), 93
 Σατωντάν, διασταύρωση (Carrefour Châteaudun), έδρα του Κομμουνιστικού Κόμματος Γαλλίας, 75
 Σβίττερς, Κουρτ (Schwitters, Kurt), 131, 145
 Σεβάλ, Φερντινάντ (Cheval, Ferdinand), 13, 24
 Σεβαλιέ, Ζακ (Chevallier, Jacques), 106
 Σεβρέν (Séverin), οδός, 164
 Σεγκέρ, Αν (Seghers, Anne), 76
 Σεζάρ Μπαλτατσίνι (César Baldaccini), 202
 Σεκοτίν (Seccotine), 196
 Σεν-Ζυστ, Λουί Αντουάν Λέον ντε (Saint-Just, Louis Antoine Léon de), 13, 16, 102, 103, 116, 127
 Σεν-Λαζάρ (Saint-Lazare), μετρό, 221
 Σενμπενούα, Αντρέ (Chênebenoit, André), 163
 Σεν-Πιερ, Μισέλ ντε (Saint-Pierre, Michel de), 217, 218
 Σέφερ, Νικολά (Schöffer, Nicolas), 202
 Σιμόν, Κλωντ (Simon, Claude), 217
 Σιμόντο, Πιέρο (Simondo, Piero), 199, 210
 Σινγκ-Σινγκ (Sing-Sing), φυλακές, 28
 Σολάλ (Solal), 202
 Σότσας, Ετόρε (Sottsass, Ettore), 199, 213
 Σουάν, Νγκουγιέν Βαν (Xuan, Nguyen Van), 70
 Σουάρεζ, Εμμάνουελ (Suarez, Emmanuel), 17
 Σουγκάι, Κουμί (Sugai, Kumi), 202
 Σουλές, Ζωρζ (Soulès, Georges), 8
 Σουρρεαλιστική Επανάσταση, 76
 Σόχο (Soho), 160
 Στάλιν, Ιωσήφ Βησσαριόνοβιτς (Stalin, Joseph Vissarionovich), 91, 103-4, 104, 106, 153
 Σταλύ, Φρανσουά (Stahly, François), 202
 Στυλ, Αντρέ (Stil, André), 209
 Στοκχάουζεν, Καρλχάιντς (Stockhausen, Karlheinz), 202
 Στοκχόλμη, 54
 Στραράμ, Πατρίκ (Straram, Patrick), 12
 Στρατηγός Κίνα, ψευδώνυμο του Waruhiu Itote, 8
 Στσεγκλώφ, Ιβάν (Chtcheglov, Ivan), 13
 Συστέρ, Ζαν (Schuster, Jean), 67, 76
 Σφενδόνη (Fronde), 194
 Σωαί, Φρανσουάζ (Choay, Françoise), 218
 Σωβάτζ (Sauvage), οδός, 42, 164, 169, 181
 Σωβύ, Αλφρέντ (Sauvy, Alfred), 154
 Σωγκέ, Ανρί (Sauguet, Henri), 202
 Ταζ (Tage), οδός, 133
 Ταλλεϋράνδος, 104
 Ταρντιέ, Ζαν (Tardieu, Jean), 202
 Τέταρτη Διεθνής, 58, 192
 Τζακ ο Αντεροβγάλτης, 13
 Τζαρά, Τριστάν (Tzara, Tristan), 148, 205
 Τζένγκις Χαν, Μισέλ-Εριστόφ (Gengis Khan, Michel Eristov), 92
 Τζιλιολί, Εμίλ (Gilioli, Émile), 202
 Τζόυς, Τζέιμς (Joyce, James), 80
 Τινγκελί, Ζαν (Tinguely, Jean), 202
 Τόυνμπι, Άρνολντ (Toynbee, Arnold), 104
 Τόκιο, 30
 Τουαγιάν (Toyen), 67, 76
 Τραν Βαν Χουν (Tran Van Hun), 71
 Τρόκκι, Αλεξάντερ (Trocchi, Alexander), 162
 Τρότσκι, Λέων (Trotsky, Leon), 153
 Τσακ, Πωλ (Chack, Paul), 156
 Τσάπλιν, Τσάρλι (Chaplin, Charlie), 18, 34, 69, 135, 148
 Τυνησία, 34, 70, 106
 Υβ (Yves), 202
 Υμώ (Humeau), 202
 Υνιέ, Ζωρζ (Hugnet, Georges), 205
 Υσέτ (Huchette), θέατρο, 191
 Φάμ Βαν Ντονγκ (Pham Van Dong), 71

- Φανό (Fano), 202
 Φελίνι, Φεντερίκο (Fellini, Federico), 135-36
 Φερνάντεζ, Χουάν (Fernandez, Juan), 163
 Φιγιόν, Ζακ (Fillon, Jacques), 5, 9, 12, 16, 23, 30, 34, 40, 47, 52, 55, 63, 70, 77, 87, 101, 111, 121, 123, 124, 125, 129, 138, 158, 161, 163, 165, 167, 171, 212
 Φίλιππό, Αλμπέρ (Philippot, Albert), 202
 Φλαμάν (Flamand), οδός, 181
 Φλαμάν, Ελί Σαρλ (Flamand, Élie-Charles), 76
 Φορμόζα, 18, 95, 104
 Φορντ (Ford), 202
 Φου Μαντσού (Fu Manchu), 194
 Φούλτον (Fulton), οδός, 42
 Φουριέ, Σαρλ (Fourier, Charles), 40
 Φουτζινομίγια (Fujinomiya), 30
 Φρανκ, Πιερ (Frank, Pierre), 192
 Φρανκέν, Αντρέ (Frankin, André), 208
 Φράνκεν, Ρουθ (Francken, Ruth), 218
 Φράνκο, Φρανθίσκο (Franco, Francisco), 8, 23, 110, 175
 Φρεν (Fresnes), φυλακή, 192
 Φρόιντ, Σίγκμουντ (Freud, Sigmund), 90
- Φυρετιέρ, Αντουάν (Furetière, Antoine), 194
 Φωρ, Εντγκάρ (Faure, Edgar), 166
 Χάθαγουεϊ (Hathaway), 202
 Χατίμπ, Αμπντελχαφίντ (Khatib, Abdelhafid), 200, 222
 Χιν, Νγκουγιέν Βαν (Hinh, Nguyen Van), 70
 Χίτσκοκ, Άλφρεντ (Hitchcock, Alfred), 118, 191
 Χο Τσι Μινχ (Ho Chi Minh), 71, 115
 Χολντ, Μαριάν (Hold, Marianne), 119
 Χόπι, 140
 Χουιζίνγκα, Γόχαν (Huizinga, Johan), 130, 132
 Χρουσσόφ, Νικίτα (Khrushchev, Nikita), 104
 Χρυσό Βαρέλι (Tonneau d' Or), μπαρ, έδρα της Λετριστικής Διεθνούς, 52, 166
 Χύλζενμπεκ, Ρίχαρντ (Hülsenbeck, Richard), 205
 Ψυχογεωγραφική Επιτροπή του Λονδίνου, 205, 215
 Ωμπερβιγιέ (Aubervilliers), 46, 47, 162, 164, 169, 178
 Ωντρί, Κωλέτ (Audry, Colette), 154
 Ωρές (Aurès), 101

Περιεχόμενα*

Παρουσίαση	5
Τεύχος 1 – 22 Ιουνίου 1954.....	7
ΟΛΟ ΤΟ ΝΕΡΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ ΔΕΝ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ.....	7
ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ ΜΥΘΟΣ.....	8
ΝΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΥΜΕ ΝΑ ΚΑΤΑΠΙΟΥΝ ΤΗΝ ΤΣΙΧΛΑ ΤΟΥΣ... ..	9
ΤΟ ΨΥΧΟΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ.....	9
THE DARK PASSAGE.....	10
ΝΕΑ ΑΝΑΘΕΣΗ.....	10
Τεύχος 2 – 29 Ιουνίου 1954.....	11
ΤΡΟΠΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΡΟΤΛΑΤΣΗ.....	11
ΧΩΡΙΣ ΚΟΙΝΟ ΜΕΤΡΟ.....	11
ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΒΑΝΚΟΥΒΕΡ.....	12
ΔΥΟ ΜΕΤΑΣΤΡΑΜΜΕΝΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΒΙΤΣ.....	12
ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ.....	12
ΑΣΚΗΣΗ ΨΥΧΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ.....	12
ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΑ.....	13
ΧΡΗΣΙΜΗ ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ.....	14
Τεύχος 3 – 6 Ιουλίου 1954.....	15
Η ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ ΧΑΘΗΚΕ.....	15
ΟΛΑ ΕΞΗΓΟΥΝΤΑΙ.....	16
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΡΑΓΚΟΥΠΟΛΕΩΝ.....	16
ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ.....	17
Η ΠΙΝ ΓΙΝ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΝ ΒΑΣΕ.....	17
Τεύχος 4 – 13 Ιουλίου 1954.....	21
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΖΩΗ.....	21
ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ.....	23
ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ.....	23
ΕΠΟΜΕΝΟΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ.....	23
ΙΣΧΥΕΙ ΠΑΝΤΟΥ.....	24
ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ.....	25
Τεύχος 5 – 20 Ιουλίου 1954.....	27
ΟΙ ΚΑΘΑΡΟΙ ΕΙΧΑΝ ΔΙΚΙΟ.....	27
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	28
ΟΙ ΟΥΡΑΝΟΞΥΣΤΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΙΖΑ.....	28
ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ.....	30
ΜΙΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ.....	30
ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΕ ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΒΕΛΓΙΚΗΣ ΣΟΥΡΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ.....	31
Τεύχος 6 – 27 Ιουλίου 1954.....	33
Η ΒΟΥΗ ΚΑΙ Η ΜΑΝΙΑ.....	33
ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ.....	34
ΕΛΑΦΡΙΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ.....	35
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΑΛΕΣΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ.....	35

* Οι τίτλοι που εμφανίζονται μέσα σε αγκύλες έχουν προστεθεί από τη μετάφραση.

ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ	36
ΜΙΚΡΕΣ ΨΥΧΟΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ	37
Τεύχος 7 – 3 Αυγούστου 1954.....	39
“...ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΙΔΕΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ”	39
ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ.....	40
ΠΑΡΑΞΕΝΗ ΖΩΗ.....	41
ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΝΙΚΕΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.....	41
ΟΙ ΚΑΚΟΤΥΧΙΕΣ ΤΗΣ ΙΒΙΤΣ	42
ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΟΥΝ ΤΗΝ ΟΔΟ ΣΩΒΑΣ	42
Τεύχος 8 – 10 Αυγούστου 1954.....	45
ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΠΟΛΕΜΟ ΣΤΟ ΜΑΡΟΚΟ.....	45
ΟΙ ΜΠΟΓΙΑΤΖΗΔΕΣ	46
ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ.....	48
ΣΧΕΔΙΟ ΑΦΙΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΟΙΧΟΥΣ ΤΗΣ ΑΛΓΕΡΙΑΣ	48
ΟΔΟΣ ΜΟΡΙΓΙΟΝ 36	48
Τεύχη 9-10-11 – 17 έως 31 Αυγούστου 1954.....	51
ΕΞΟΔΟΣ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ.....	51
ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ ΤΟ ΔΙΟΡΘΩΣΑΝ ΜΟΝΟΙ ΤΟΥΣ.....	52
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΜΙΑΣ ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ.....	52
ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΟ.....	53
ΠΑΙΡΝΕΤΕ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΔΡΟΜΟ.....	53
ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΗΝΑ.....	54
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ	54
ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ.....	56
ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ.....	56
ΨΥΧΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	56
Ο ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ ΛΑΟΣ	57
Η ΑΡΙΑΔΝΗ ΣΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ.....	58
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΣ ΜΙΜΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ.....	58
Τεύχος 12 – 28 Σεπτεμβρίου 1954	61
ΟΙ ΠΙΟ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΑΠΟΙΚΙΕΣ.....	61
“ΜΕ ΚΛΕΙΣΤΑ ΜΑΤΙΑ, ΑΓΟΡΑΖΩ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΣΤΟ ΡΙΝΤΕΜΠΣ”	62
Η ΣΑΠΙΣΜΕΝΗ ΝΕΟΤΗΤΑ.....	63
ΣΕΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΣΕΙΣΜΟΓΡΑΦΟΙ	63
[Κείμενο αυτοκριτικής του Α.-Φ. Κονόρ]	64
ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΒΡΑΔΥ	64
ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.....	65
Τεύχος 13 – 23 Οκτωβρίου 1954.....	67
ΤΟ “ΔΙΚΤΥΟ ΜΠΡΕΤΟΝ” ΚΑΙ ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΤΩΝ ΚΟΚΚΙΝΩΝ.....	67
ΜΙΚΡΗ ΑΓΓΕΛΙΑ.....	68
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	68
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗ ΤΗΣ COMBAT	68
Ο ΜΠΑΤΣΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΛΗΡΙΚΟΣ ΧΩΡΙΣ ΣΙΔΗΡΟΥΝ ΠΑΡΑΠΕΤΑΣΜΑ.....	69
ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΙΑΣ ΑΥΤΑΠΑΤΗΣ	69
ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΣΕΙΣΜΟ	70

ΤΟ ΜΑΡΑΜΠΟΥΝΤΑ ΒΡΥΧΑΤΑΙ ΣΤΗ ΣΑΪΓΚΟΝ	70
Τεύχος 14 – 30 Νοεμβρίου 1954	73
Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ	73
ΜΙΚΡΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ	74
[Κείμενο των σουρρεαλιστών].....	74
ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΡΟΤΛΑΤΣΗ.....	76
ΓΕΝΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ	76
ΣΥΝΟΨΗ ΤΟΥ 1954	77
Τεύχος 15 – 22 Δεκεμβρίου 1954.....	79
ΤΟ ΑΝΘΟΣ ΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	79
ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΡΟΤΛΑΤΣΗ; (ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)	81
ΜΙΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ	81
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΜΟΣ	82
Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ	83
Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ.....	83
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ.....	84
[Σχετικά με την απαγόρευση μετάδοσης ενός τραγουδιού από την R.T.F.]	86
ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗ	87
Η ΠΑΓΙΔΑ	87
Τεύχος 16 – 26 Ιανουαρίου 1955	89
Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΥΠΝΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ ΤΟΥ.....	89
Επιστολή στον κύριο Μισέλ-Εριστόφ Τζένγκις Χαν, γενικό γραμματέα του Διεθνούς Κέντρου Αισθητικών Ερευνών	92
Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ	92
ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ.....	93
ΤΟ ΠΑΡΚΟ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.....	93
ΤΑ ΠΥΡΟΒΟΛΑ ΤΟΥ ΝΑΤΟ	94
ΧΕΙΡΟΤΕΡΟΣ ΚΙ ΑΠ’ ΤΟΝ ΑΝΤΑΜΟΦ!	94
Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΑ	96
Τεύχος 17 – 24 Φεβρουαρίου 1955	99
ΚΑΘΕ ΝΕΑ ΤΑΞΗ	99
ΦΕΛΑΧΟΙ ΠΑΝΤΟΥ.....	101
ΒΓΑΛΕ ΤΟ ΜΟΥΣΤΑΚΙ ΣΕ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΑΜΕ	102
ΠΡΟΗΜΙΤΕΛΙΚΟΣ.....	102
ΚΑΠΟΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΑΡΕΙ Η ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ.....	103
ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΕΣ ΚΙ ΕΠΕΙΤΑ ΦΕΥΓΟΥΝ.....	103
ΕΝΑ ΜΕΝΤΙΟΥΜ ΣΤΑ ΝΕΡΑ ΤΟΥ ΒΙΣΥ	105
Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΑ (συνέχεια)	106
Τεύχος 18 – 23 Μαρτίου 1955	109
ΑΠΟΘΕΩΣΗ ΕΝΟΣ ΚΡΕΑΤΟΣ	109
ΕΙΔΗΣΟΥΛΑ.....	111
[Επιστολή στον κ. Λανγκλουά, διευθυντή της γαλλικής Ταινιοθήκης]	111
ΝΑ ΜΗ ΣΥΓΧΕΕΤΑΙ	112
“Η ΒΛΑΚΕΙΑ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ ΤΟΥ ΤΑΥΡΟΥ”	113
ΤΑ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΑ ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΑ.....	114
Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΑ (συνέχεια και τέλος)	114

Τεύχος 19 – 29 Απριλίου 1955	117
Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ.	
ΤΟ 8 ^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΩΝ ΚΑΝΝΩΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΑΣΧΗΜΟ	117
ΑΚΟΜΑ ΣΑΠΙΖΕΙ Η ΝΕΟΛΑΙΑ	118
ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΡΑΤΗΘΟΥΝ	120
Τεύχος 20 – 30 Μαΐου 1955	127
ΜΑΪΟΣ 1955: Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΣΥΓΚΙΝΕΙΤΑΙ	
ΑΠΟ ΤΟ ΑΠΑΙΣΙΟ ΚΟΥΦΑΡΙ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΑΣ	127
Ο ΝΤΥΤΙΓΙΕΛ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗ.....	127
ΜΙΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΚΟΥΒΕΝΤΑ.....	129
ΝΥΧΤΕΡΙΝΗ ΕΚΔΟΣΗ	129
Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ.....	130
“ΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΣΑΓΗΝΕΥΣΗΣ”	132
ΒΕΛΓΙΟ, ΜΙΚΡΗ ΑΜΕΡΙΚΗ.....	132
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ.....	133
Τεύχος 21 – 30 Ιουνίου 1955.....	135
Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗ ΡΩΜΗ.....	135
ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΧΗΤΙΚΗ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ΣΕ ΜΙΑ ΠΙΟ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	136
Η ΔΟΞΑ ΚΑΙ Ο ΣΑΛΙΑΡΗΣ	138
Η ΒΙΒΛΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΕΙ	
ΤΟΝ ΣΕΣΙΛ ΜΠΙ ΝΤΕ ΜΙΛ.....	138
ΤΟ ΛΙΠΑΡΟ ΜΟΣΧΑΡΙ	139
ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΠΟΜΠΗΙΑΣ	140
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ.....	141
“Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΩΝ”	142
Τεύχος 22 – 9 Σεπτεμβρίου 1955	143
ΓΙΑΤΙ Ο ΛΕΤΡΙΣΜΟΣ;	143
Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ, ΜΕ ΣΘΕΝΟΣ	152
ΤΟ ΑΣΥΝΗΘΙΣΤΟ, ΩΣ ΣΥΝΗΘΩΣ.....	154
ΟΛΟΕΝΑ ΠΙΟ ΠΟΛΥΤΙΜΟ	156
Ο ΔΡΟΜΕΑΣ ΚΑΙ Ο ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ	156
Ο ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	157
Η ΣΤΑΓΟΝΑ ΠΟΥ ΕΞΕΙΛΙΣΕ ΤΟ ΠΟΤΗΡΙ	157
Τεύχος 23 – 13 Οκτωβρίου 1955.....	159
ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	159
ΖΗΤΩ Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΙΝΑ.....	161
ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	161
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ	161
ΣΤΑ ΓΡΗΓΟΡΑ.....	162
Ο ΕΠΙΒΕΒΛΗΜΕΝΟΣ ΧΑΡΤΗΣ.....	162
Αποσπάσματα επιστολής σε έναν βέλγο σύντροφο στις 14 Σεπτεμβρίου 1955 ..	162
Τηλεγράφημα που στάλθηκε στον κ. Φρανσίς Πονζ στις 27 Σεπτεμβρίου 1955 ...	163
Επιστολή στον κ. Αντρέ Σενμπενουά, συντάκτη της Monde	163
ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ.....	163
ΣΧΕΔΙΟ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΞΟΡΑΪΣΜΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ	164
Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ.....	167

Τεύχος 24 – 24 Νοεμβρίου 1955	169
ΟΞΥΔΕΡΚΕΣ ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΣ ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 1955	169
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ	169
ΠΟΙΗΣΗ	170
ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ	171
ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΕΙΣ	172
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	172
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ	173
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	174
ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ	174
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ	175
ΠΟΛΙΤΙΚΗ	175
ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ	175
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	176
Τεύχος 25 – 26 Ιανουαρίου 1956	177
ΣΤΟ ΒΕΣΤΙΑΡΙΟ	177
ΚΑΛΑ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΕΥΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	
ΤΗΣ ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ	180
Η ΜΟΡΦΗ ΜΙΑΣ ΠΟΛΗΣ ΑΛΛΑΖΕΙ ΠΙΟ ΓΡΗΓΟΡΑ	181
ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΕΘΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	182
ΕΡΧΟΜΑΣΤΕ	184
ΕΠΙΣΗΜΗ ΔΙΑΨΕΥΣΗ	184
ΚΑΤΩ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΛΕΤΡΙΣΤΕΣ	184
Τεύχος 26 – 7 Μαΐου 1956	187
ΛΕΤΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΜΠΝΕΥΣΕΩΝ	187
ΕΓΚΩΜΙΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΤΡΑΜΜΕΝΗΣ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑΣ	188
Η ΚΟΥΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΣΗΣ	189
ΟΙ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΣΤΕΣ ΤΗΣ GALLIMARD ΣΤΑ ΙΧΝΗ ΜΙΑΣ ΚΟΣΜΟΘΕΩΡΙΑΣ	189
Η ΠΡΩΤΗ ΠΕΤΡΑ ΠΟΥ ΦΕΥΓΕΙ	190
“ΆΘΛΙΟ ΘΑΥΜΑ”	190
ΤΙΠΟΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ	192
ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΜΙΑΣ ΠΡΟΣΦΑΤΗΣ ΣΟΥΡΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗΣ	
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ	192
ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΕ ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΦΩΤΙΑΣ	193
ΓΙΑ ΕΝΑ ΛΕΤΡΙΣΤΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ	194
ΤΟ ΚΑΛΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ	194
Τεύχος 27 – 2 Νοεμβρίου 1956	195
ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ	195
Η ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΤΗΣ ΑΛΜΠΑ	197
Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΑΛΓΕΡΙΝΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΑΠΑΤΕΩΝΑΣ	
ΚΑΤΕΜΠ ΓΙΑΣΙΝ	199
ΠΑΝΤΑ Ο ΩΡΑΙΟΣ ΡΟΛΟΣ	200
ΣΤΟ ΚΟΝΑΚΙ ΤΟΥ ΜΑΤΙΕ	201
Η ΒΑΘΙΑ, ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΚΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΣΟΥΡΡΕΑΛΙΣΜΟΥ	201
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΗΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΑΣ ΠΟΛΗΣ	202
ΠΑΓΙΔΑ ΓΙΑ ΜΑΛΑΚΕΣ	202

Τεύχος 28 – 22 Μαΐου 1957	205
ΟΙ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ.....	205
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΜΙΑΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ ΣΤΟΝ “ΑΝΟΙΧΤΟ ΚΥΚΛΟ” ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ “ΤΙΣ ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ”	206
Η ΤΕΛΙΚΗ ΕΥΘΕΙΑ.....	208
ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΠΙΣΩ.....	209
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ.....	211
Η ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	212
ΓΙΑ ΝΑ ΒΑΛΟΥΜΕ ΤΕΛΟΣ ΣΤΗΝ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΣΑΣ	212
ΑΠΟ ΤΟ ΧΙΟΥΜΟΡ ΣΤΟΝ ΤΡΟΜΟ.....	213
Τεύχος 29 – 5 Νοεμβρίου 1957	215
ΑΛΛΗ ΜΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΝ ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑΚΟΙ.....	215
ΟΙ ΨΥΧΟΓΕΩΓΡΑΦΟΙ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ	221
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 1957.....	221
Ο ΓΥΡΟΣ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ	222
ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΙΔΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ Ή ΛΑ ΝΙΤΑ ΝΟΒΑ	222
Ευρετήριο	225

